PAMÁTKOVÁ PÉČE

rekonstrukce a ochrana památek

VYSOKÁ ŠKOLA UMĚLECKOPRŮMYSLOVÁ V PRAZE
KATEDRA ARCHITEKTURY

magisterské studium
navazující magisterské studium

výuka disciplíny

PAMÁTKOVÁ PÉČE
rekonstrukce a ochrana památek
2019 LS

scénář vytvořil, výukou provází a exkurze vede garant výuky

Doc. ak. arch. Bohumil Chalupníček

Výuka disciplíny Památková péče je součástí učebního plánu šestiletého magisterského a tříletého navazujícího magisterského studia na Katedře architekury VŠUP. Dále je volitelným předmětem všech studijních oborů akreditovaných na VŠUP a AVU

Výuka je koncipována jako blok přednášek odborníků z praxe na základě osnovy, zpracované jejím garantem – BCH Přenášky jsou realizovány v prostorách VŠUP v hlavní budově a v prostorách KA v budově VŠUP v Karlíně s předem stanovenými termíny a ve vybraných památkových objektech a souborech, navštívených

během studijních výjezdů. Účast na přednáškách má seminárnı cnarakter a je pro absolutorium disciplíny povinná. Výuka je uzavřena zkouškou – předmětem zkoušky je plnění znalostního testu.

Cílem bloku výuky není pouhá prohlídka vybraných památkových objektů s důrazem na jejich popis z hlediska historického a uměnovědného. Důležitý je vždy individuální popis přístupu k těmto kulturním historickým fondům v minulosti a především aktuálně.

Jak zhodnotit a zpřístupnit jedinečný archeologický nález, jak vytvořit z rozsáhlé prvořadé palácové stavby – historicky dehonestované proměnami své funkce – reprezentativní sídlo státní správy v souvislosti s radikální změnou mapy Evropy a jejího uspořádání.

Jak přistoupit k obnově památky, jejíž stavba zůstala prakticky nedotčena

a při tom byly její původní interiéry vydrancovány, jak formulovat výsledky průzkumů v souvislosti s hypotézami vzniku a vývoje u staveb, kladoucích mnohé otazníky.

Nechat se provést rekonstruovanými areály a diskutovat o rozsahu a formě rekonstrukce těchto souborů, původně odsouzených ke zkáze, jak neinvazivně zachovat jejich jedinečná technická řešení, vyžadující současnou péči. Studovat podstatu původních dochovaných konstrukcí, vnímat vkládání současného tvarosloví do historického prostředí.

Ocenit archivaci sejmutých maleb a jejich opětovnou instalaci na původní místo – celoplošně na stěnách i stropě. Seznámit se s nedokončenými, zřejmě zcela nepochopenými projekty, vkládanými do širšího historického prostředí. Poznat úsilí v hledání pramenů, jak dokončit tehdy nedokončené i se svými omyly.

Sledovat na dané památce vztah jednotlivých období k historickým slohům, k jejich anulaci a opětovné repasi se značnými vklady hypotéz.

Hledat vztah k popularizaci památky a to prostředky, o kterých lze diskutovat, vnímat historickou památku jako významný komponent atraktivity místa.

Vyslechnout komentář „in situ“ k probíhající obnově světově významné technické památky.

Uvědomit si rozsah a společensko – kulturní význam naprosté konverze rozsáhlého, původně industriálního areálu pro zcela odlišnou funkci.

To vše v doprovodných přednáškách podpořeno historickými, technologickými i legislativními fakty v jejich vývoji - ve formátu České republiky i v širších vztazích.

pondělí 16.9. 2019

přednáška 1 - VŠUP náměstí Jana Palacha 80 9.30 – 11.00
od počátků středověku, objevení Pompejí, přes Santiniho, Mockera až po ...

společenský vztah k památce ve svém historickém vývoji v příkladech, protichůdné koncepty vývoje

přednášející:

Doc. PhDr. Josef Štulc

Dlouholetý emeritní prezident Českého národního komitétu International Council on Monumental and Cities - ICOMOS

Studoval architekturu na Fakultě stavební ČVUT v Praze a později také dějiny umění – klasické archeologie na Filozofické fakultě UK. V letech 1990 – 2002 byl ředitelem Státního ústavu památkové péče a ochrany přírody, dále v Národním památkovém ústavu vedoucím odboru metodiky, vědy a vzdělávání.
Je spoluautorem knihy ABC kulturních památek ČSR a desítek odborných časopiseckých článků a publikovaných přednášek z oboru obnovy památek a dějin památkové péče. Přednáší na Fakultě architektury a Fakultě stavební ČVUT. Dále přednáší v postgraduálním adaptačním studiu památkové péče při Národním památkovém ústavu, svými přednáškami již několikrát vystoupil ve výuce památkové péče na VŠUP. Za dobu své působnosti v oboru se mu dostalo několika ocenění.

PONDĚLÍ 16.9. 2019 - PŘEDNÁŠKA 1

VŠUP - NÁMĚSTÍ JANA PALACHA

Doc. PhDr. JOSEF ŠTULC
OD POČÁTKŮ STŘEDOVĚKU, OBJEVENÍ POMPEJÍ, PŘES SANTINIHO AŽ PO ...



PONDĚLÍ 16.9. 2019 - PŘEDNÁŠKA 1

VŠUP - NÁMĚSTÍ JANA PALACHA

Doc. PhDr. JOSEF ŠTULC

OD POČÁTKŮ STŘEDOVĚKU, OBJEVENÍ POMPEJÍ, PŘES SANTINIHO AŽ PO ...



PONDĚLÍ 16.9. 2019 - PŘEDNÁŠKA 1

VŠUP - NÁMĚSTÍ JANA PALACHA

Doc. PhDr. JOSEF ŠTULC
OD POČÁTKŮ STŘEDOVĚKU, OBJEVENÍ POMPEJÍ, PŘES SANTINIHO AŽ PO ...



PONDĚLÍ 16.9. 2019 - PŘEDNÁŠKA 1

VŠUP - NÁMĚSTÍ JANA PALACHA

Doc. PhDr. JOSEF ŠTULC

OD POČÁTKŮ STŘEDOVĚKU, OBJEVENÍ POMPEJÍ, PŘES SANTINIHO AŽ PO ...



Doc. PhDr. JOSEF ŠTULC

OD POČÁTKŮ STŘEDOVĚKU, OBJEVENÍ POMPEJÍ, PŘES SANTINIHO AŽ PO ...

OTÁZKA

dle své úvahy stanovte počátek ochrany především stavebního dědictví v evropském formátu – krátce jej charakterizujte

Předobrazem ochrany památek už ve starověku, jako způsob určitého pietního charakteru k tradicím a kultu osobnosti.
Ochrana památek tak, jak jí známe dnes vznikla v období renesance, jako důsledek fascinace antickými památkami a potřebou je chránit. - papež Pius II. v roce 1462 vydal první nařízení k ochraně těchto antických památek.

První zmínkou je rozhodnutí Pia II., který zakázal používat materiál z antických budov.
Důležitější je ale ustanovení Raphaela úřední prací "Konzervátora", papežem Leo X (Giovanni Medicim), či restaurátorské práce antických děl Michelangela.

- osobně považuji za počátek ochrany stavebního dědictví již starověk, kdy díky úctě a respektu ke stavbám, které měly zvláštní význam bylo mnoho z nich zachováno do dnes. Až v období renesance ale začala být památková péče chápána velmi podobně jako dnes - s čímž souvisela tehdejší inspirace v antice. Jsou přijata usnesení, která uznávají antické staby jako památky. V době renesance se ovšem památková péče týkala jen nejvyšší společenské vrstvy. Více do povědomí se dostala až zhruba v období Velké francouzské revoluce, kdy byly vydány další dokumenty, které popisovaly jak by měl vypadat přístup k historickému dědictví.

Počátek pojmu památková ochrana by se dala vypozorovat v 15. století, kdy dochází ke změnám v pohledu na umělce, z řemeslníka na génia. Dále papež Pius II. vydal bulu, která zakazovala těžit materiály z antických památek, poté v 16. století kdy papež Lev X. vytvořil pozici konzervátora pro Řím a Papežský stát a pozici uměleckého restaurátora.
V Čechách můžeme první moment najít v Rakousko-Uhersku, kdy roku 1850 vznikla "Centrální komise pro výzkum a zachování stavebních památek". Následně po vzniku Československa v roce 1918 "Státní památkový ústav".

Památky, spojené s identitou býv. českého státu resp. Češství byly často odsuzovány k zániku, např. Obecní dům, památník na Vítkově. Viděli jsme velkolepé urbanistické plány pro Prahu, které rámcově respektovaly historická jádra a obcházela je, svým rázem a měřítkem však byla v naprostém rozporu s historií Prahy. Viděli jsme dobové snímky rekonstrukcí hist. fasád v tehdejším německém neoklasicistním stylu, které mě zaujaly, neboť se nejednalo o doslovné napodobování minulosti, nýbrž o současná pojednání.

PONDĚLÍ 16.9. 2019 - PŘEDNÁŠKA 1 VŠUP - NÁMĚSTÍ JANA PALACHA

Doc. PhDr. JOSEF ŠTULC
OD POČÁTKŮ STŘEDOVĚKU, OBJEVENÍ POMPEJÍ, PŘES SANTINIHO AŽ PO ...

Počátek ochrany stavebního dědictví celoevropského významu považuji Bulu papeže Pia II., která zakazuje materiál z antických staveb. Samozřejmě tento právní krok nezakládá žadné pravidla ani instituci, ale považuji ho základním kamenem, který zachová antické střepy staveb. Od kterých se celé pozdější generace architektů učí, jak pracovat s proporcemi, materialitou, stylem, estetikou a funkční hodnotou stavby.

Nejširší chápání
Starověk až renesance – chránění a oprava památek z doby starověku (koloseum, akvadukty, socha Marka Aurelia); v návaznosti na náboženství a rituály (ochrana a přechovávání madon a jiných uměleckých předmětů, antické sochy)
Renesanční zlom – zrod pojmu génius a potřeba ochraňovat výtvory unikátní lidské tvořivosti
Baroko / doba po 30leté válce – potřeba navazovat a hledat opory a kotvy v uměleckých a starých dílech pro stabilizaci společnosti (po zvěrstvech války a prudkém poklesu populace
Tereziánské reformy – masové zvednutí gramotnosti a znovuobjevování starých pravd
Industriální revoluce / 1848 – rychlé změny ve společnosti a touha chránit starý „pomalý svět“ bez znečištění
Užší chápání
WW1 a doba meziválečná – hrůzy války a masové ničení ukazují potřebu plošné ochrany, potřeba paměti a národního uvědomování sama sebe
WW2 – masové ničení, kobercové nálety jasně definují opodstatněnost instituce
Vznik a ustanovení současných institucí - součastnost
1950s – při obnově historických center evropských měst se vytváří komise a postupy se zacházením s památkami
Vznik OSN a UNESCO
1952 – skandál kolem Angela Massieriho/ Franka Lloyda Wrighta a Carla Skarpi v Benátkách a následný vznik jasných regulí pro evropský kontext

Zhruba od konce 15. stol. Kult génia – spojeno s umělci Leonardo da Vinci, Raffael, Michelangelo, individualizace dílo je nenahraditelné a mělo by být trvale uchovánoPapež Pius II – bula – zákaz těžby antických ruin, Papež Lev X - první úřední pozice na ochr. Památek – tzv konzervátor (jmenován Raffael Santi) pol. 15. stol – vzniká pozice restaurátora renesanční památková péče - díla dotvářena spíše nevědecky, dle uměleckých představ; limitována sociálně (pouze vyšší vrstvy) & estetický dogmatismus (pohrdání gotikou)
př: kostel San Giovanni in Laterano, Řím – raně křesť. Bazilika, poškozena požárem Bernini – projekt na kompl. Přestavbu – umírněn Papežem

PONDĚLÍ 16.9. 2019 – PŘEDNÁŠKA 1 VŠUP – NÁMĚSTÍ JANA PALACHA

Doc. PhDr. JOSEF ŠTULC
OD POČÁTKŮ STŘEDOVĚKU, OBJEVENÍ POMPEJÍ, PŘES SANTINIHO AŽ PO ...

Počátek ochrany stavebního dědictví celoevropského významu považuji Bulu papeže Pia II., která zakazuje materiál z antických staveb. Samozřejmě tento právní krok nezakládá žadné pravidla ani instituci, ale považuji ho základním kamenem, který zachová antické střepy staveb. Od kterých se celé pozdější generace architektů učí, jak pracovat s proporcemi, materialitou, stylem, estetikou a funkční hodnotou stavby.

Odpověď:
vývoj v období antiky a stredoveku, začiatok vývoja umenia viedlo k jeho ochrane, individualita umelca zvýšenie sociálního postavenia, už v renesancii začiatky ochrany pamiatok

1460 / Pius II. - bula, v níž zakázal těžit z antických ruin
1. pokus zákonem ochránit tisícileté dědictví
1510 / Lev X - pověřil Rafaela, aby vytvořil post (úřední pozici) konzervátora=1. památkář - Rafael zvolil Santiho = 1. pokusy právní cestou o zachování památek

Obecné počátky můžeme umístit do období italské renesance — ochrana a zákaz rozebírání antických památek papežem Piem II. v 15. století. Spolu s tím pak pozorujeme fascinaci antikou a restaurování antických děl renesančními umělci (Michelangelo, Rafael a další). V novověku je potom mezníkem odhalení Pompejí a Herculanea.

V 15. storočí začalo narastať povedomie o hodnote dedičstva z minulosti. Pápež Pius II zakázal napríklad ťažiť materiál z Rímskych ruin - prapočiatky akejsi ochrany. Rovnako umelci samotní si začali uvedomovať hodnotu diela ako takého. Vasari v Palazzo Vecchio, potajme ukryl a zakonzervoval fresku od Leonarda da Vinciho, namiesto toho aby ju (ako mal na príkaz mecenáša udelené) premaloval.

Počátek památkové péče můžeme vnímat v dobách renesance jako období uměleckého individualismu - obdiv umění římské antiky a studium dobových památek. Konkrétně pak u verdiktu papeže Pia II., který zakázal rozebírání antických budov a znovupoužití jejich materiálu na domy nové.

Dle poznámek z přednášky a taky mých vzpomínek řekla bych, že prvním památkařem byl Rafael, kterého Lev X pověřil jako konzervatora. Tento titul měl funkce jak uměleckého restauratora, tak i funkce sběratele, která je nesmírně důležitá pro obor památkové péče.
Dalším případem, který obdivuju a který podle mého názoru je počátkem přemýšlení o uměleckém díle (nebo nejen

uměleckém) jako o pamatce je záchrana fresky Masaccio. Giorgio Vasari byl pověřen, aby zničil fresku Masaccio a vytvořil místo ní svoje umělecké dílo. Vasari místo toho, aby splnil úkol, pojal to jinak a vytvořil ochrannou vrstvu (příčku) na původní fresce Masaccio a jen potom jako druhou vrstvu udělal svoje frescu.

Toto si považuji za skutečný začátek památkové péče jako takové. Obdivuji přirozený vznik oboru bez jakýchkoliv předpisů a oficiálních dokumentů. Myslím si, že je to nejvíc správný přístup k tomuto oboru, když podstatná je myšlenka člověka o ochraně památky, nikoliv ochrana sama o sobě bez rozumného posouzení.

- První krok – papež Pius II. zakázal těžit materiál z antických budov
- Papež Lev X. pověřil Rafaela S. prvním konzervátorem
- Způsobeno velkým zájmem o antiku, tím byl výběr co chránit omezen, jiné slohy je už tolik nezajímali

Pam. péči v dnešním slova smyslu objevuje období renesance, která ve své podstatě vychází z dob minulých. První zákony na ochranu um. děl vydal papež Pius II. V celoevropském měřítku to pak byla doba osvícenství a revolucí, kdy vzniklo mnoho oficiálních úřadů a funkcí za účelem ochrany kulturního dědictví.

- renesance jako období uměleckého individualismu - obdiv umění římské antiky a studium dobových památek - Brunelleschi, Donatello, Alberti, Palladio..; zájem vede k prvním opatření k uchovávání památek - bula Pia II., Rafael ustaven tzv. “úředním konzervátorem”.

= Raffael Santi > jmenován konzervátorem římských starožitností >papežem Lev X

Základem památkové péče je vztah kulturní piety k tradici a dějinám. Proto bych v tomto ohledu zmínila zejména renesanci jako počátek promýšleného návratu k historickým hodnotám a přijetí zákonných opatření na ochranu antických památek (papež Pius II, 1462). Počátky novodobé památkové péče se potom datují do doby francouzské revoluce a odkrytí antického Herculanea a Pompejí. V devatenáctém století byly rozlišovány dva proudy: puristické restaurování vs. vyzdvihování stáří památky a její konzervace. Pro české prostředí je v tomto ohledu důležité dílo Aloise Riegla.

- Památková péče vznikla jako snaha zachovávat a uctívat. V Evropě je mezníkem období renesance, která začala objevovat památkovou péči v podobě jakou známe dnes a přijala opatření na ochranu antických památek. První nařízení vydal Pius II. v 15. st. Rafael se stal konzervátorem římských památek.

PONDĚLÍ 16.9. 2019 - PŘEDNÁŠKA 1 VŠUP - NÁMĚSTÍ JANA PALACHA

Doc. PhDr. JOSEF ŠTULC

OD POČÁTKŮ STŘEDOVĚKU, OBJEVENÍ POMPEJÍ, PŘES SANTINIHO AŽ PO ...

Zpočátku bylo historické dílo vnímáno jako nenahraditelné, tato myšlenka byla spojena se jmény jako Raffael, Bruneleschi, Michelangelo. –> pojem génia
-15. stol vzniká pozice restaurátora
-díla se dotvářela dle umělců, nevědeckým způsobem

V XV století umění a architektura je inspirovaná antickým stylem, Donatello a Brunelleschi odjíždějí do Říma prozkoumat antické památky. Velkým a počátečním krokem byl zákaz těžit stavební materiál z antických památek, který zahájil papež Pius II. Později vznikla úřední funkce prvního památkáře, kterým byl Rafael, pověřen papežem Lvem X.

Zhruba od konce 15. stol. (kult genia-L. da Vinci, Raffael, Michelangelo), pol. 15. stol vzniká pozice restaurátora.
Studium antické architektury – kompozice proporcí (Donatello). Pius II. (papež) vydal bulu, která zakonzervovala římské ruiny (přijde mi že konzervace je nejrozšířenějším a nejběžnějším českým přístupem k památkové ochraně.
Na přednášce mne zaujal lehce bizarní přístup renesanční památkové péče k dokomponování jednotlivých soch, či rovnou vytvoření nového sousoší z několika torz.

když byl Rafael ustanoven papežem Lvem X. tzv. konzervátorem římských starožitností (1515)

první vztah společnosti ke kulturnímu dědictví a tendence k jeho uchovávání – římské sběratelství, ptolemájové, staroegyptské chrámy,..), kulty ostatků svatých, uctívání obrazů a soch
Renesance – 1. velká kulturní epocha a znalost pam. péče v novodobém stylu, vznik pojmu génius, umělecký individualismus = přesvědčení o nenahraditelnosti díla velkých umělců a následná potřeba je uchovávat
doba osvícenství – nový vztah společnosti k dědictví, povinná školní docházka (1774 Marie Terezie) a rozmach vědních oborů
průmyslová revoluce – negativní vlivy na ŽP vedly k pocitu ztráty a potřebě ochrany
socialismus – idea omezení soukromého vlastnictví z titulu celospolečenského zájmu
napoleonské války, nacionalismus – ochrana památek, vnímaných jako součást národní identity, získává politickou a ekonomickou podporu
1.pol. 19. stol. – institucionálně i legislativně zakotvená státní ochrana památek, dobová umělecká a architektonická tvorba se zříkává úsilí o vlastní styl, nastává éra historismů – až do roku 1900, kdy nastává radikální proměna v teorii i praxi ochrany památek – tendence historismu a purismu nahrazuje modernismus a zvědečťování, 1. snaha chránit i urbanistické a krajinné celky

PONDĚLÍ 16.9. 2019 - PŘEDNÁŠKA 1 VŠUP - NÁMĚSTÍ JANA PALACHA

Doc. PhDr. JOSEF ŠTULC
OD POČÁTKŮ STŘEDOVĚKU, OBJEVENÍ POMPEJÍ, PŘES SANTINIHO AŽ PO ...

1.sv. válka – zničená Evropa a hrůzy války ukazují k potřebě plošné ochrany památek, 2. sv. válka jen potvrzuje a umocňuje význam instituce památkové péče
Benátská charta 1964 (dopl. pro oblast památkového urbanismu Washingtonská charta 1978) – konstantní zobecnitelné principy vnímání hodnot památek a způsoby jejich uchovávání

Péče o tavby je patrná už v době starověku, nicméně známky přímo památkové péče pochází z období renesance, kdy začínají být přijímána první zákonná opatření. Jedním z nich je zákaz bourání antických budov za účelem zisku materiálu. V té době byla také papežem vytvořena první funkce památkáře a byl jím stanoven Rafael Santi.

Počátek památkové péče můžeme vnímat v dobách renesance u verdiktu papeže Pia II., jenže zakázal rozebírání antických budov a následnou recyklaci jejich materiálu na domy nové. Dále lze takto pohlížet na restaurátorské práce Michelangela u antických děl či u správy budov Rafaelem.

Základem bylo rozhodnití Pia II. Ten zakázal používat materiál ze starých budov, které byly vystaveny v dobách dávných. Budovy se poté zachovávaly. Dále se poté objevil zájem o zkoumání antických vykopávek.

Přednáška pana docenta Štulce mapovala počátky státem řízené památkové péče. První zmínku můžeme pozorovat např. u verdiktu papeže Pia II. který zakázal používat materiál z antických budov. - restaurátorské přáce antický děl v podání Michelangela a správa budov v podání Rafaela.

V dobách renesance se začínají objevovat největší známky památkové péče v pravém slova smyslu ačkoliv jakousi snahu péčovat o stavby můžeme najít už ve starověku. S oblibou antických staveb ve florencii a snahou o jejich uchování se přijímají různá zákonná opatření, která by měla této snaze pomoci. Jedním z nich byl například zákaz získávat stavební materiál bouráním a recyklováním antických staveb. Tento zákaz vznikl po cestě Brunelleschiho a Donatela do Říma a prosazen papežem Piusem II. Papež Lev X. následně ustanovil funkci tzv. památkáře a pověřil jím Rafaela Santi.

Když papež Medici, Lev X, ustanovil Rafaela úřední prací tzn. Konzervátora.

_vztah k tradicím a dějinám
_starověk-renesance, ochrana a oprava památek
_ přijetí zákonných opatření – antická ochrana památek – Papež Pius II, v bule v roce 1462 zakazuje těžbu antických ruin, první úřední spis o ochraně památek
_renesance – díla dotvářena nevědeckým náboženství a rituály hrály velkou roli
_později v 19.století- puristické restaurování x vyzdvihování stáří památky (české prostředí – dílo Aloise Riegla)

pondělí 16.9. 2019

přednáška 2 - VŠUP náměstí Jana Palacha 80 11.00 – 12.30
vztah k historické památce v krizových obdobích

společenský vztah k památce ve svém historickém vývoji v příkladech, protichůdné koncepty vývoje

přednášející:

PhDr. Miloš Horejš

vědecký pracovník Národního technického muzea v Praze, publicista

Ve svých literárních titulech dokumentů se do hloubky zabývá situací v Protektorátu Čechy a Morava v řadě oblastí tehdejšího totalitního prostředí v okupovaném území – pozemkové politiky, židovského majetku i vstupu

do urbanismu – především v Praze. Tyto archivní materiály okomentoval a publikoval v knize „Protektorátní Praha jako německé město“ a v dalších titulech. Zajímá se zároveň o specifické aktivity šlechtických rodů na našem území – příkladem kniha „Jiří Kristián Lobkowitz – aristokrat s duší závodníka“. Průběžně publikuje pro tiskoviny NTM a NZM, nakladatelství Paseka, pro Ústav výzkumu totalitních režimů, Terezínské listy, Reflex ... Vystupuje na světových kongresech ...

PONDĚLÍ 16.9. 2019 - PŘEDNÁŠKA 2

VŠUP - NÁMĚSTÍ JANA PALACHA

PhDr. MILOŠ HOREJŠ
VZTAH K HISTORICKÉ PAMÁTCE
V KRIZOVÝCH OBDOBÍCH

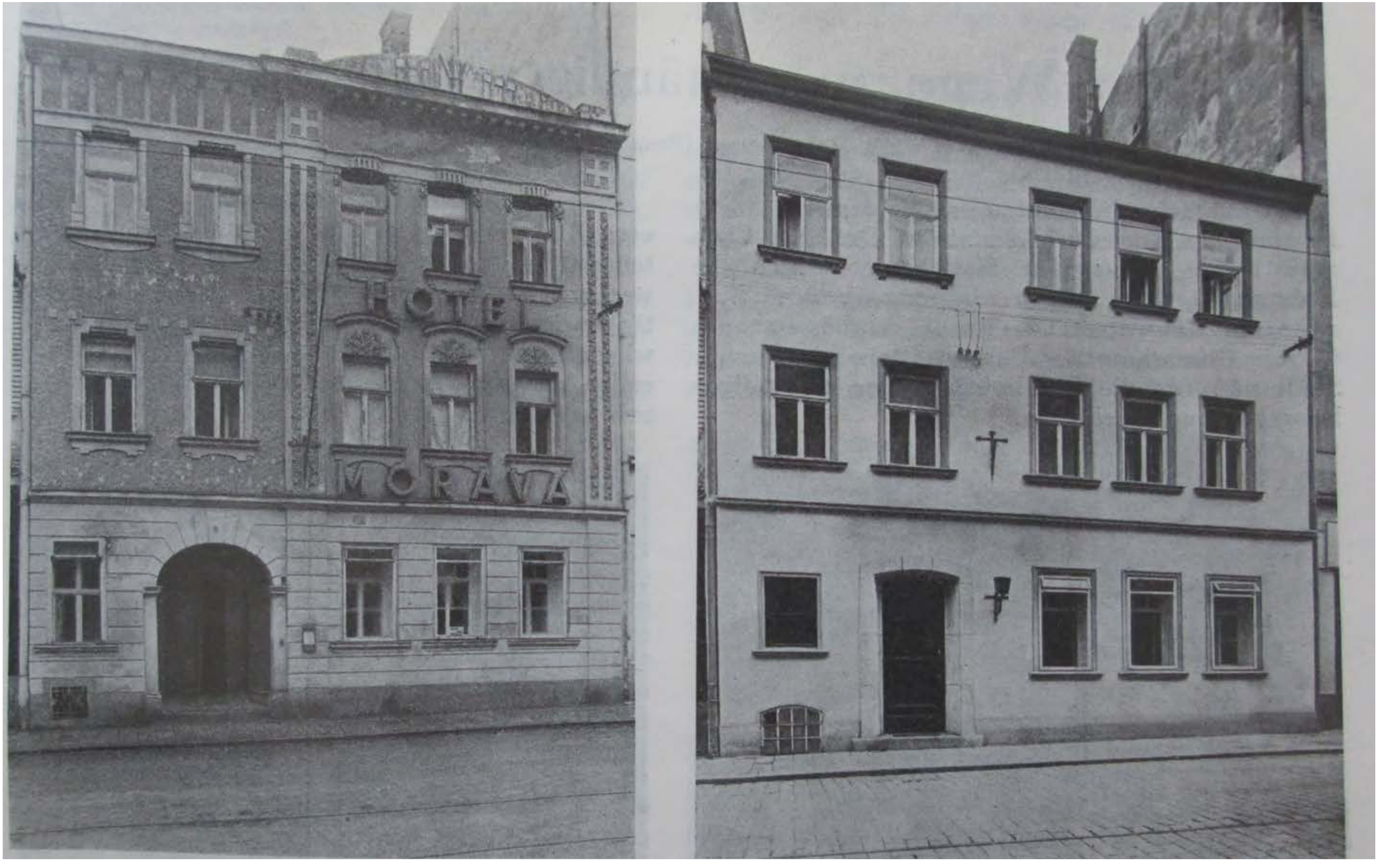

PONDĚLÍ 16.9. 2019 - PŘEDNÁŠKA 2

VŠUP - NÁMĚSTÍ JANA PALACHA

PhDr. MILOŠ HOREJŠ
VZTAH K HISTORICKÉ PAMÁTCE V KRIZOVÝCH OBDOBÍCH

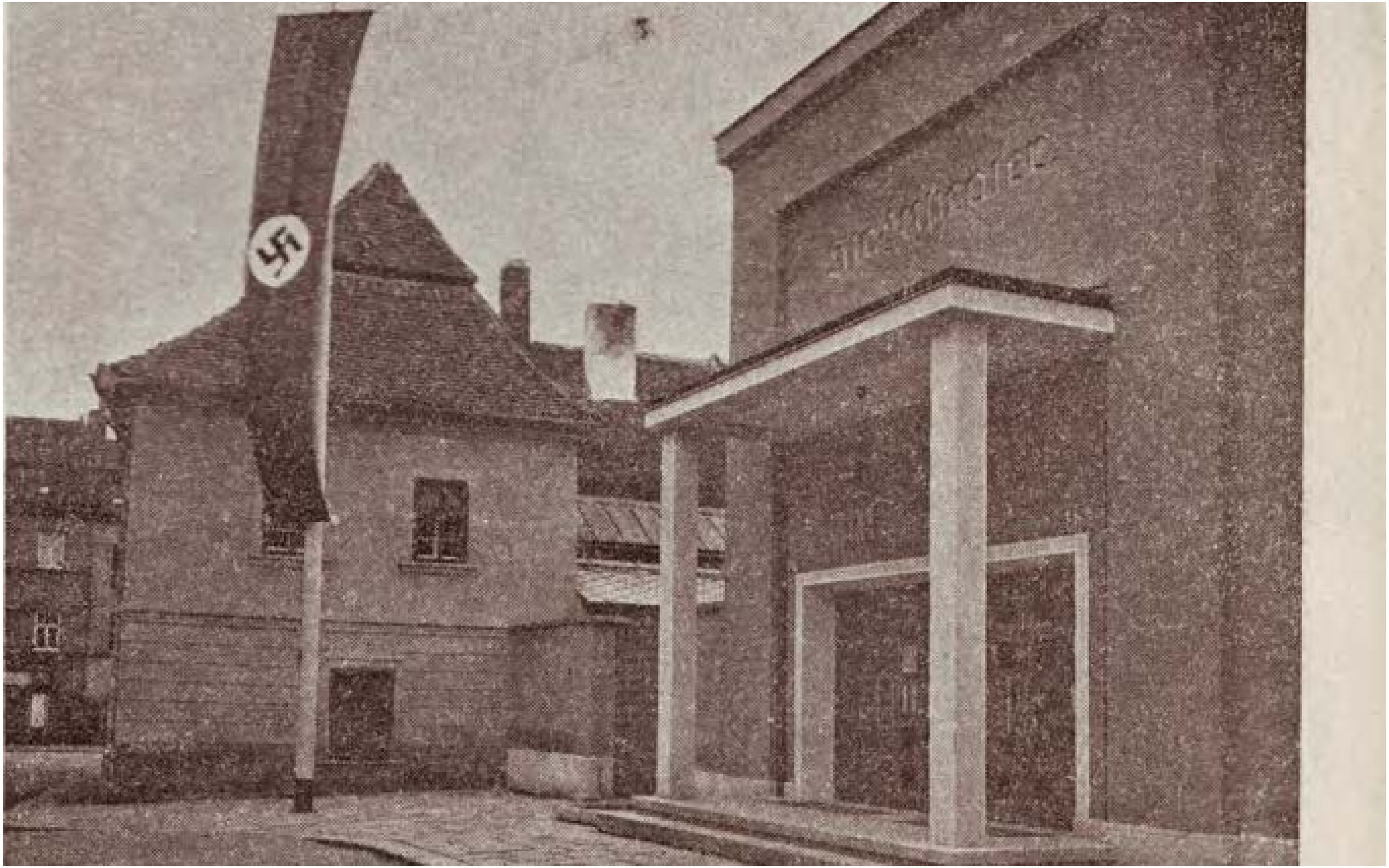

PONDĚLÍ 16.9. 2019 - PŘEDNÁŠKA 2

VŠUP - NÁMĚSTÍ JANA PALACHA

PhDr. MILOŠ HOREJŠ
VZTAH K HISTORICKÉ PAMÁTCE V KRIZOVÝCH OBDOBÍCH



ENGEL

PONDĚLÍ 16.9. 2019 - PŘEDNÁŠKA 2

VŠUP - NÁMĚSTÍ JANA PALACHA

PhDr. MILOŠ HOREJŠ
VZTAH K HISTORICKÉ PAMÁTCE
V KRIZOVÝCH OBDOBÍCH



PhDr. MILOŠ HOREJŠ
VZTAH K HISTORICKÉ PAMÁTCE V KRIZOVÝCH OBDOBÍCH

Architektura a urbanismus protektorátní Prahy

- Celkový plán osídlení Prahy

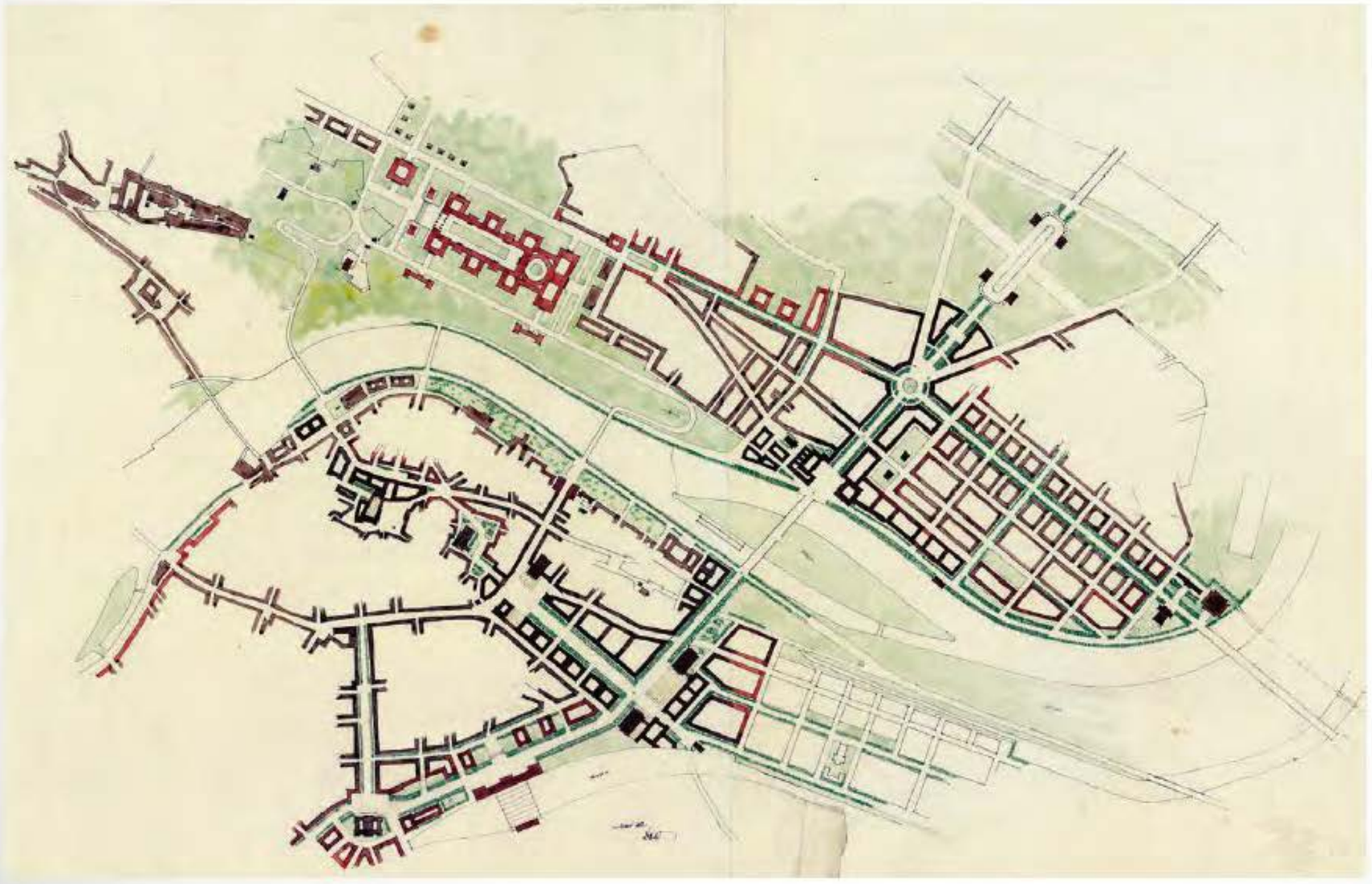

Wunderlichova studie zachycuje Staré i Nové město, Karlín a Letnou z roku 1944 (Spisovna IPR)

PONDĚLÍ 16.9. 2019 - PŘEDNÁŠKA 2 VŠUP - NÁMĚSTÍ JANA PALACHA

PhDr. MILOŠ HOREJŠ

VZTAH K HISTORICKÉ PAMÁTCE V KRIZOVÝCH OBDOBÍCH

OTÁZKA

z Vašeho pohledu stručně charakterizujte vliv „Říšské státní moci“ na „památkovou péči“ v období Protektorátu Čechy a Morava na jeho území

Vztah k památkám byl silně motivován ideologicky. Především šlo o ochranu německých imperiálních památek a kladení důrazu na jednotu říše. Pokud bylo něco v rozporu s touto ideologií nebo jí přímo odporovalo, bylo to odstraněno. Velké vizionářské plány (symboly říše) byly dány za hlavní cíl a nebraly ohledy – např. „Pražská Unter der Linde od hl. nádraží k Prašné bráně, kdy součástí plánu byla demolice obecního domu.

Pro mě důležitým bodem byla přestavba Rudolfina, jakožto státního symbolu, z parlamentu na koncertní sál. Dále byli zajímavé návrhy na promenádu mezi Náměstím Republiky a Prašnou bránou a dominantou na místě dnešního Obecního domu. Snažili se přestavět dominující architekturu Prahy na Německý říšský, čistý a monumentální styl.

- sídla úřadů Památkové péče na počátku 20. století byla v Brně a v Praze. Během 2. světové války se státní památková péče dostala pod dohled německého státního sekretáře. Po válce došlo ke spojení brněnského a pražského úřadu.
- ve 40. letech vzniklo pod vedením Říšské státní moci několik návrhů na přestavbu Prahy a dalších českých měst, které často opomíjely historické centrum a navrhovaly celé nové čtvrtě se širokými bulváry nebo dopravní uzly v místech, kde dnes naštěstí stále stojí např. Obecní dům, který byl nacisty považován za nehodnotný a mnohé další památky. Velmi kontroverzní návrh byl vytvořen i pro dnešní Staroměstskou radnici, jejíž vyhořelé gotické křídlo mělo projít radikální přestavbou. Obdobných plánů pro Prahu bylo vypracováno mnoho (dále např. úpravy Střeleckého ostrova, Letné, náměstí Republiky, ...). Naštěstí zůstalo jen u návrhů

V období Protektorátu Čechy a Morava byl vliv říšské moci na památkovou ochranu v celku dobrý. Říšská moc často zdůrazňovala, že stavební dědictví v Čechách je totiž německého původu a proto památková ochrana byla funkční i za období protektorátu.

Památky, spojené s identitou býv. českého státu resp. Češství byly často odsuzovány k zániku, např. Obecní dům, památník na Vítkově. Viděli jsme velkolepé urbanistické plány pro Prahu, které rámcově respektovaly historická jádra a obcházela je, svým rázem a měřítkem však byla v naprostém rozporu s historií Prahy. Viděli jsme dobové snímky rekonstrukcí hist. fasád v tehdejším německém neoklasicistním stylu, které mě zaujaly, neboť se nejednalo o doslovné napodobování minulosti, nýbrž o současná pojednání.

PONDĚLÍ 16.9. 2019 - PŘEDNÁŠKA 2 VŠUP - NÁMĚSTÍ JANA PALACHA

PhDr. MILOŠ HOREJŠ

VZTAH K HISTORICKÉ PAMÁTCE V KRIZOVÝCH OBDOBÍCH

Počátek ochrany stavebního dědictví celoevropského významu považuji Bulu papeže Pia II., která zakazuje materiál z antických staveb. Samozřejmě tento právní krok nezakládá žadné pravidla ani instituci, ale považuji ho základním kamenem, který zachová antické střepy staveb. Od kterých se celé pozdější generace architektů učí, jak pracovat s proporcemi, materialitou, stylem, estetikou a funkční hodnotou stavby.

Podobný stav jako po roce 1948

Ideologicky motivovaný přístup se zaměřením na ochranu německých imperiálních památek a obnovu jednoty říše. Snaha o budování velkých celků, které ukazují jednotu a vizi třetí říše – pokud je něco v rozporu nebo přímo odporuje je odstraněno (naštěstí, kvůli válečnému úsilí a nedostatku zdrojů se ke spoustě plánů nedostalo, nebyly prostředky k uskutečnění „Pražská Unter der Linde od hl. nádraží k Prašné bráně – demolice obecního domu)

památková péče – řízena německou státní správou, Památkový úřad v Praze a pobočka v Brně
od roku 1943 – cílené ukrývání památek, ochrana před jejich zničením v době války
IV. oddělení pro kulturu na úř. Říšského protektora – v čele Karl von Gregory
velké plány na přestavbu centra Prahy:

- projekt na Nové sídlo Filharmonie u Prašné brány
- kritika Obecního domu a Staroměstské radnice
- snaha o dostavbu Staroměstské radnice v německém duchu – uskutečněna soutěž (žádný z návrhů nerealizován)
- Petřínská rozhledna rovněž Hitlera dráždila, stejně tak „neněmecké slohy“ (moderní architektura)
- projekt na městskou zeleň v Praze (okruh, S - J, Z - V) – nerealizovaný, ale dodnes aktuální
- vzniká nespočet projektů měnících tvář Prahy, minimum z nich – realizováno (např: kolonie domů v Bubenči v Heimatstilu)
- důsledek – maximálně zachované historické centrum, podnětné projekty pro přestavbu města

Odpoveď:

Centralizácia moci voči pamiatkovým úradom, okupačná moc – očisťovanie budov (Rudolfina vhodná k zachovaniu), německé umění – nacistický vkus -rišska klasická architektura bola uplatňovaná, umění politiky

- památková péče pod ministerstvem školství Václav Wagner - 30. léta, ochrana městských historických celků (dnes městská památková péče), syntetická metoda - neochraňovat pouze památku ale i její okolí
- nacistický tlak - Wagner sesazen a nasazen říšský památkář
- v období války Wagner prosazoval ochranu bronzových zvonů, které byly odváženy do říše na výrobu vojenské techniky

- silný vliv ministerstva propagandy
- upravování stávajicích budov pro nový účel (Rudolfinum) - koncerty německého kulturního života v Praze
- úvahy nacistů o rozvoji německého města v Praze (na místě UMPRUM měl vzniknout hotel Německý dvůr)
- celkově měla památková péče i nově zbudované stavby sloužit zájmům 3. říše, kdy se prosazovala říšská klasicistní architektura

Charakteristické pro období protektorátu je snaha o potlačování "českých" národních symbolů a vyzdvihování toho, co bylo považováno za germánské a vhodné prezentace. Rétorika "očišťování" od českých nánosů apod.— jako příklad přestavba Rudolfina zpět na koncertní sál (během První republiky sloužilo jako budova parlamentu). Aplikace monumetální neoklasicistní architektury a snaha o upevnění vlivu v protektorátu spojená s ambiciózními plány výstavby a přestavby ve městech (nová promenáda v místě dnešního nám. Republiky, dostavba Staroměstské radnice atd.)

Pamiatková péče v dobe protektorátu viedol Wilhelm Turnwald, ktorý sa snažil presadzovať styl "nacistickej architektury". "Nacistická architektura" v sebe zahŕňa: neoklasicistický štýl, Heimetstil (nacistická rustikálna architektúra), stavba dialnic...
Existovali odvážne a radikálne koncepce úpravy mestského centra, a plány na nový koncertný dom. Nakoniec sa ale do centra prahy tak radikálne nezasahovalo, tak ako to vidíme v niektorých sovietským mestách. Stavalo sa v zmysle: starú Prahu zachovať, novú budovať vedľa transverzály (súčasnej magistrály).

Vzhledem k tendenci o popření národní symboliky a následná orientace na estetiku a hodnoty tehdejší Říšské ideologie neměly české národní památky žádnou hodnotu a byly znehodnocovány i demolovány. Byla snaha proměnit Prahu v provinční německé město (týká se i dalších českých obcí).

1.4.1920 Vznik Státního památkového úřadu pro Moravu a Slezsko se sídlem v Brně.
Následně Václav Wagner vstoupil do Státního památkového úřadu v Praze. Wagner aktivně se zabýval prosazením a ochranou uměleckých/památkových děl.

- Památková péče byla řízená památkovou státní správou, měla sídlo v Praze a Brně
- Od roku 1943 se chránily památky před zničením válkou
- Úděl triumfovat měli Němci naplnit i v oblasti kultury na území Protektorátu – Karl von Gregory, ideologicky motivovaná ochrana říšských památek
- Návrhy architekta Engela na úpravy městského centra, Náměstí Republiky (Hybernské náměstí), Náměstí Pod Žižkovem

PhDr. MILOŠ HOREJŠ

VZTAH K HISTORICKÉ PAMÁTCE V KRIZOVÝCH OBDOBÍCH

- Snaha o dostavbu Staroměstské radnice v německém stylu, projekt na Filharmonii u Prašné brány
- Odstraňování nepohodlných symbolů
- Albert Speer – generální stavební inspektor, Heinrich navštívil Prahu – otázka co s Rudolfinem? - > 1942 článek od Engela o přestavbě Rudolfina
- Emil Leo – památník města Brna, přestavba radnice v Brně, urbanista v Místku, tovární kolonie v Lískovci, Olomouc Hotel Morava
- vzniklo mnoho projektů na přestavbu a změnu Prahy, ale naštěstí nebyly realizovány a historické jádro tak bylo zachováno

Říšská státní moc rozhodně neměla žádný záměr k obnově památkové péče, naopak obsazováním památek a rozkrádáním nábytku pro své potřeby přispěli k zániku některých památek. Jedním z příkladů může být novogotický zámek Vrchotovy Janovice.

V období Protektorátu Čechy a Morava dochází Nacisty k selekci a výběru čisté krásné architektury. Například Rudolfinum bylo považováno za velmi vznešenou a krásnou architekturu, muselo však být "očištěno" od své historie, kdy za první republiky sloužilo jako parlament. Jeden z plánů Nacistů byla také úprava městského centra navržena architektem Engelem, ale také Wunderlichem. Podpora moci a kulturní bohatství.

Vznikaly projekty na razantní přestavby velkých městských částí, k realizacím však nedošlo. Zároveň se přemýšlelo jak ochránit památky v případě bombardování, docházelo k přemisťování um. děl a ukládání do depozitářů. Formující osobností protektorátní pam. péče byl českoněmecký architekt prof. Karl Friedrich Kühn.

-snaha proměnit Prahu v provinční německé město (týká se i dalších českých obcí)-> viz např. návrh bulváru v současné Hybernské ulici, kde se počítalo s demolicí obecního domu (-> snaha o popření národní symboliky a následná orientace na estetiku a hodnoty tehdejší Říšské ideologie)

= "Pražská plánovací komise" > pro docílení jednotného a organického prostorového rozvoje

Na charakteristiku vlivu říšské státní moci na památkovou péči v protektorátu se po jedné přednášce opravdu necítím. Výstavba ve městech měla být realizována v duchu monumentální neoklasicistní architektury. Například v Praze měla být postavena německá univerzita, nové vládní centrum, dostavba Staroměstské radnice, přestavba Hybernského náměstí a mnoho dalších projektů – pro každého návštěvníka měla mít Praha ale i celý protektorát (ukázka příkladů z Jihlavy, Olomouci) co nejvíc německou tvář a měla být co nejméně „pokleslá".

PONDĚLÍ 16.9. 2019 - PŘEDNÁŠKA 2 VŠUP - NÁMĚSTÍ JANA PALACHA

PhDr. MILOŠ HOREJŠ
VZTAH K HISTORICKÉ PAMÁTCE V KRIZOVÝCH OBDOBÍCH

Značná část přednášky byla věnována přestavbě Rudolfina během druhé světové války znovu pro hudební účely – Německou filharmonii. Důležité je taky zmínit stavby dálniční a silniční sítě v Protektorátu.

- Říšská státní moc se snažila přeměnit Prahu a další města podle německého stylu na provinční město. Symboly demokratické prvorepubliky se snažili přestavovat / demolovat. Plánovali vlastní novou vládní čtvrť a bulváry.

DOBA PROTEKTORÁTU
-vliv říšské státní moci na památkovou péči:
-Wagner – hlásili se k němu: Jindřich Chalupecký, Antonín Engel,...
-přednostou státního památkového ústavu v Praze
-> ochrana historických městských celků
-> syntetická metoda, jde i o okolí památky, ne jen o památku samotnou
-v době války chránil Wagner bronzové sochy (v Německu se z nich tavila vojenská technika)
-příklad Rudolfina: za 2.SV sloužilo německému umění, dle nového návrhu mělo tvořit dominantu „Německého dvora“, což mělo být v místě náměstí Jana Palacha -> budování monumentálních, ideologických celků

Do památkového úřadu na pozici předsedy nastoupil říšský Němec W. Turnwald, celkově období protektorátu je charakterizováno nasazením říšské kultury a stylu (jinak řečeno propagandy), přestavby a úpravy budov (exteriéru nebo interiéru nebo obojí) za těmito účely. Česká architektura byla považovaná za „součást“ německé, a proto nebyla snaha ji radikálně měnit, jako bylo plánováno u východních států.

Zaujalo mne že říšská státní moc brala historickou zástavbu Prahy jako danou, chtěla ji zachovat a zakonzervovat. Mimo ní pak chtěla stavět novou vrstvu města – např. Erich Langhammer (plus návrh „magistrály“ která se později za jiného režimu skutečně propsala nynější podobou).
Další směr říšské pam. péče byl především změna průčelí a fasád na klasicistní.
Nicméně Hitlera dráždila Petřínská rozhledna, snaha o dostavění Staroměstské radnice, kritika Obecního Domu, projekt na Nové sídlo Filharmonie u Pražské brány, kolonie domů v Bubenči v Heimatstilu ...

v období protektorátu byla patrná snaha o zničení či přeměnu symbolů prvorepublikového demokratického zřízení, patrné např. při přestavbě Rudolfina na koncertní sál, dále se vytipovávaly lokality k přestavbě v duchu německého monumentálního klasicistního stylu (např. v okolí Náměstí Republiky)

PONDĚLÍ 16.9. 2019 - PŘEDNÁŠKA 2 VŠUP - NÁMĚSTÍ JANA PALACHA

PhDr. MILOŠ HOREJŠ
VZTAH K HISTORICKÉ PAMÁTCE V KRIZOVÝCH OBDOBÍCH

Tendence budovat reprezentativní a majestátní stavby ke zdůraznění nacistické dominance, jednoty a vize říše. Ideologie podporuje zejména ochranu německých imperiálních památek a obdobně motivovanou výstavbu, která měla za cíl modernizovat Prahu. Existovaly nerealizované plány na nový pražský bulvár, které zahrnovaly např. i demolici Obecního domu a kompletní

Za vlády protektorátu měl na starost úřad památkové péče Wilhelm Turnwald, který se během svého působení samozřejmě snažil propagovat styl Říšské nadvlády a myšlenky architekta Alberta Speera. Němci naštěstí tolik neopovrhovali architekturou v Čechách, proto nebyla tak rozsáhle zasažena jako například města a objekty v Sovětském svazu.

Přestavba Rudolfína je velmi charakteristickým dobovým prvkem, jelikož se jednalo o snahu změnit prvorepublikové symboly – z parlamentu na koncertní sál. Dále si lze povšimnout říšské státní moci u snahy přeměnit dnešní Náměstí republiky a Prašné brány na nové promenády a koncertní síň – nastolení německého říšského, monumentálního slohu.

Štěstím bylo, že němci brali Prahu jako součást Německa, proto ji nechtěli celou vybourat, ale brali jeji historii za svou. Byla zde pouze snaha zahladit prvorepublikové symboly.

Snaha o změnu prvorepublikových symbolů viz. přestavba Rudolfina - z původního parlamentu na konzertní sál. Nastolení německého říšského, čistého, monumentálního stylu (návrh na konzertní síň a promenády v lokaci Pračná brána - Náměstí republiky)

V období 40. let 20. st. vládl památkovou péčí v tehdejším protektorátu Wilhelm Turnwald, jenž se samozřejmě snažil propagovat styl Říšské nadvlády a myšlenky Alberta Speera. Česká architektura, ale nebyla v očích německé říše opovržení hodná a tak se nedočkala tak velkých zásahů jako například města a objekty v Sovětském svazu.

Říšská moc objížděla a vytipovávala lokality k přestavění na podporu moci a ukázku kulturního bohatství německé národnosti. Konkrétně prahu vnímala uceleně (až na přestavbu kolem masarykova nádraží), přestavby situovala na okraj. Fungovala zde tzn. Pražská plánovací komise.

_památková péče řízena německou státní správou
_snaha o budování velkých celků
_velmi zajímavé bylo vidět návrhy – Staroměstské radnice, přestavby Hybernského náměstí, dálniční a silniční sítě a mnoho

PhDr. MILOŠ HOREJŠ
VZTAH K HISTORICKÉ PAMÁTCE V KRIZOVÝCH OBDOBÍCH

dalších, bohatý obrazový materiál
_soustředění se na Rudolfinum – plány se stavbou během 2.světové
_puristické tendence nacistů při rekonstrukci staveb nejen v Praze

pondělí 16.9. 2019

exkurze 1 - Matematicko – fyzikální fakulta Univerzity Karlovy - Praha 1
Malá Strana, Malostranské náměstí 25 – původní Jezuitská kolej – 14.00 hod
na místě

románská rotunda svatého Václava

Rotunda vznikla údajně na místě, kde se zastavil průvod s povozem, vezoucím mrtvé tělo zavražděného knížete Václava na Pražský hrad. Podle legendy byla důvodem zastávky zvířata, povoz táhnoucí – „nechtěla se v tomto místě pohnout dál“. Fragmenty stavby původní rotundy jsou dnes přístupné ve výjimečných termínech v areálu původní jezuitské koleje, kde byly v novodobé historii objeveny

přednášející:

PhDr. Jarmila Čiháková

archeoložka, Národní památkový ústav – působiště v územním odborném pracovišti Praha

Věnuje se především archeologickému výzkumu Malé Strany v Praze, její působnost a dosažené výsledky jsou však mnohem širší. Je členkou redakce časopisu Staletá Praha, vydávaného NPÚ. O archeologii, nálezech a památkách publikuje na jeho stránkách i v řadě dalších periodik a titulů. Za výzkum, záchranu a zpřístupnění znovunalezené rotundy svatého Václava v areálu Matematickofyzikální fakulty Univerzity Karlovy na Malé Straně získala cenu Miloslava Petruska, dále, společně s fakultou ocenění EUROPA NOSTRA za tentýž počin - jedno z nejhodnotnějších restaurování a zpřístupnění památky v Evropě za dané období a v této souvislosti se účastnila celoevropské nebo unijní konference v Polsku.

PhDr. JARMILA ČIHÁKOVÁ

ROMÁNSKÁ ROTUNDA SV. VÁCLAVA



PhDr. JARMILA ČIHÁKOVÁ

ROMÁNSKÁ ROTUNDA SV. VÁCLAVA



REKONSTRUKCE (MODEL)



POHLED SHŮRY

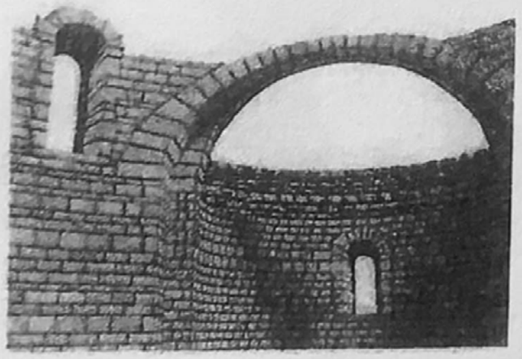

KLENUTÍ VÍTĚZNÉHO OBLOUKU

VÝSTAVBA ROTUNDY POMOCÍ JEŘÁBU →

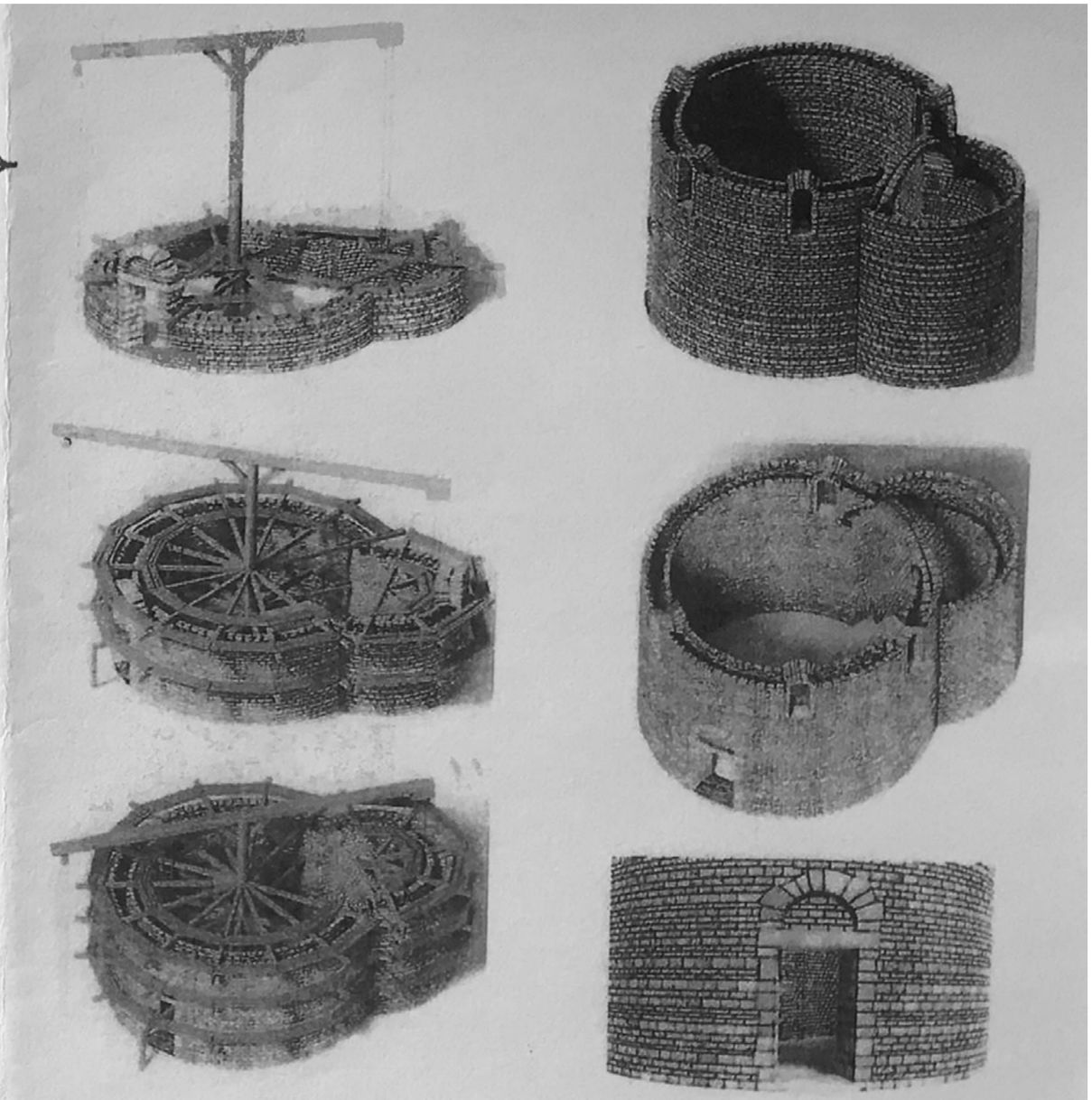

ROTUNDA SV. VÁCLAVA (~1080) - PRAHA, MALÁ STRANA

11. STOLETÍ - PRVNÍ PŘEMYSLOVSKÝ KRÁL VRATISLAV I. (1085-92)
ZEMĚ VZKVÉTÁ - BUDOVÁNÍ VYŠEHRADU, TRŽIŠTĚ - MEZINÁRODNÍ OBCHOD

SVATYNĚ ZDE STÁLA UŽ V DOBĚ VÁCLAVOVY SMRTI (ASI R. 935)

Svatováclavská rotunda žije!

3. února 2004 byla v budově Matfyzu na Malostranském náměstí objevena rotunda sv. Václava, kterou badatelé již v průběhu staletí několikrát hledali. Vždy však konstatovali, že stavba beze stopy zanikla během budování bývalého jezuitského profesního domu.

Nyní se už i veřejnost může přesvědčit o její existenci.
Rotunda bude otevřená návštěvníkům ve vybraných dnech.
Informace naleznete na www.nase-rotunda.cz.

Zpřístupnění rotundy sv. Václava bylo umožněno díky projektu „Záchrana rotundy sv. Václava na Malostranském náměstí v Praze", podpořeného grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci programu CZ06 - Kulturní dědictví a současné umění. Na projekt rovněž přispělo mnoho soukromých dárců a firem.

> Pro virtuální prohlídku navštivte rotunda.pano3d.cz.

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY
eea grants

Historie

Zmínka o rotundě na Menším Městě Pražském se poprvé objevuje v svatováclavské legendě „Ut annuncietur I" z první poloviny 13. století. V ní je popisován zázrak při převozu těla sv. Václava ze Staré Boleslavi na Pražský hrad. Ve chvíli, kdy procházel průvod se světcovým tělem okolo vězení, byli božskou mocí vězni zbaveni svých okovů a vyvedeni ze žaláře. Na tomto místě byl pak zbudován kostelík sv. Václava.



Románská dlažba

Nejvýznamnějším objevem je pozůstatek původní románské podlahy, který uvedl rotundu sv. Václava mezi čelní památky románského umění v Čechách. Fragment tvoří 74 dlaždic tří tvarů složených do pěti řad, což představuje necelých 5% celkové plochy podlahy. Dlaždice náleží k nejstaršímu typu českých středověkých terakotových podlah. Nazývá se „vyšehradská" podle podobného nálezu v bazilice sv. Vavřince na Vyšehradě.

Architektura rotundy

Na základě archeologického průzkumu rotundy se podařilo proniknout k tajům středověkého stavitelství. Metoda zpětného projektu a studium zachovalých rotund v Čechách a na Moravě umožnily zrekonstruovat pravděpodobnou původní podobu svatováclavské rotundy z 11. století.

MATEMATICKO-FYZIKÁLNÍ FAKULTA
Univerzita Karlova

OTÁZKA

vyjmenujte dochované stavby tohoto typu v historickém pražském intravillánu

rotunda sv. Martina na Vyšehradě
rotunda Nalezení sv. Kříže v ulici Karolíny Světlé
rotunda sv. Longina na Novém Městě

Rotunda Nalezení sv. Kříže, Rotunda sv. Longina, Rotunda sv. Martina

- v pražském intravillánu se nachází další tři rotundy podobného stáří jako právě rotunda sv. Václava, jedná se o rotundu svatého Martina na Vyšehradě, rotundu sv. Longina na Vinohradech a rotundu Nalezení Svatého Kříže v ulici Karolíny Světlé.

Jsou jimi rotunda sv. Martina na Vyšehradě, rotunda sv. Kříže menšího v Konviktské ulici a rotunda sv. Longina v ulici Na Rybníčku.

Rotunda svatého Kříže Menšího
Rotunda svatého Longina
Rotunda svatého Martina

Sv. martin na Vyšehradě, sv. Longin a sv. Kříž nedaleko naší školy

rotunda sv. Martina, Anežský klášter, Pražský hrad katedrála (pohřebiště sv. Václava), Rotunda nalezení sv. kříže

Rotunda nalezení sv. kříže, rotunda sv. Martina (Vyšehrad – viz podlaha a vzorníky dlažby stejné jako u sv. Václava), Anežský klášter (forma sv. místa přemyslovského soustátí / hrobky), Pražský hrad katedrála (pohřebiště sv. Václava)

rotunda Nalezení sv. Kříže v ulici Karolíny Světlé
rotunda sv. Martina na Vyšehradě
rotunda sv. Longina na Novém Městě

Odpoveď:
Rotunda sv.Longina naproti kostelu svatého Štěpána, bazilika sv. Vavrince na vyšehrade, rotunda sv. Martina na Vyšehrade

PONDĚLÍ 16.9. 2019 – EXKURZE 1 MATFYZ – MALOSTRASKÉ NÁMĚSTÍ **PhDr. JARMILA ČIHÁKOVÁ**

ROMÁNSKÁ ROTUNDA SV. VÁCLAVA

- bazilika sv. Vavřince na Vyšehradě, bazilika sv. Jiří na Pražském hradě, rotunda sv. Kříže, rotunda sv. Martina na Vyšehradě

Rotunda sv. Martina na Vyšehradě, Rotunda sv. Kříže Menšího, Rotunda sv. Longina

Rotunda sv. Martina z konca 11. storočia (podobná podlaha), Rotunda Nalezení svatého Kříže

Dochované románské rotundy v Praze jsou:
Rotunda svatého Martina na Vyšehradě, Rotunda svatého Longina, Rotunda Nalezení svatého Kříže

Rotunda sv. Kříže Menšího na Starém Městě v Praze
Rotunda sv. Longína na Novém Městě v Praze

- Rotunda sv. Martina na Vyšehradě
- Rotunda Nalezení sv. Kříže (ulice Karolíny Světlé)

Rotunda Sv. Martina, Rotunda na Pražském hradě, Rotunda Sv. Kříže, Rotunda Sv. Longína

- Rotunda sv. Martina – Vyšehrad, rotunda sv. Kříže – Staré Město

Rotunda sv. Kříže na Starém Městě
Rotunda sv. Longina v Novém Městě
Rotunda sv. Martina na Vyšehradě

- Rotunda svatého Martina na Vyšehradě, Rotunda sv. Kříže Menšího na Starém Městě, Rotunda svatého Longina na Novém Městě
- co se týče dlažby, lze stavbu srovnat s nálezem v Bazilice svatého Vavřince na Vyšehradě

= Rotunda sv. Longina + sv. Kříže + sv. Martina

Prohlídka nedávno objevené rotundy svatého Václava byla zajímavá tím, že o problematice mluvila přímo odbornice, která prováděla archeologické průzkumy – to velice oceňuji. Přístup památkové péče byl pro mne hodně překvapivý, zejména

zbudování umělého zemního profilu. Co se týče dochovaných pražských rotund: Rotunda svatého Kříže Menšího na Starém Městě, Rotunda svatého Longina Na Rybníčku, Rotunda svatého Martina na Vyšehradě.

- Rotunda sv. Longina, Rotunda sv. Martina na Vyšehradě, Rotunda sv. Kříže na Starém městě

Rotunda sv. Martina na Vyšehradě, Anežský klášter, Rotunda sv. Kříže (kostel svatého Kříže Menšího)

Rotunda sv. Kříže ve Starém Městě, rotunda sv. Martina na Vyšehradě.

Rotunda Nalezení sv. Kříže, rot. Sv. Martina na Vyšehradě, rot. Sv. Longina na Novém Městě
Z dochovaných staveb tohoto typu v pražském intravilánu jsem se blíže osobně setkal pouze s torzy románského kupeckého domu, který je přístupný v suterénu pražského magistrátu na Mariánském náměstí (v rámci předmětu památkové péče na FA ČVUT). V rámci tohoto předmětu jsme měli za úkol zaměření a zakreslení tohoto objektu.

rotundy svatého Longina, svatého Kříže a svatého Martina

rotunda sv. Martina, Vyšehrad
rotunda Nalezení sv. Kříže
Anežský klášter
hrob sv. Václava v místě pův. rotundy sv. Víta na Pražském hradě

Rotunda sv.Martina na Vyšehradě (druhá polovina 11.st.), Rotunda sv.Longina naproti kostelu svatého Štěpána na Praze 2 (počátek 12.st.), Rotunda nalezení svatého Kříže nacházející se kousek od Národního divadla (první polovina 12.st.)

O století mladší rotunda svatého Martina na Vyšehradě
Rotunda svatého Kříže Menšího
Vyšehradská dlažba - Vyšehrad
Andělská kolej, pod domem magistrátu HMP, románský dům z kvádříkového zdiva- románské klenby zachovány

Rotunda sv. Martina, rotunda sv. Longinarotunda, Nalezení sv. Kříže

rotunda sv. Kříže, rotunda sv. Longina, rotunda sv. Martina

PONDĚLÍ 16.9. 2019 - EXKURZE 1 MATFYZ - MALOSTRASKÉ NÁMĚSTÍ

Phdr. JARMILA ČIHÁKOVÁ

ROMÁNSKÁ ROTUNDA SV. VÁCLAVA

Rotunda svatého Longina, jejíž stavba byla započata na začátku 12. st, Rotunda svatého Martina z konce 11. století, která je nejstarší u nás v takto zachovalém stavu, Rotunda Nalezení svatého Kříže z druhé poloviny 12. st.

rotunda Nalezení sv. Kříže, rotunda sv. Martina, rotunda sv. Longina

_rotunda nalezení sv.kříže
_rotunda sv.Martina
_Anežský klášter
_Pražský hrad – pohřebiště sv.Václava

pondělí 16.9. 2019

exkurze 2 - Ministerstvo zahraničních věcí České republiky – Praha 1 Hradčany, Loretánské náměstí 101/5 - 15.30 hod. na místě

Černínský palác

Rodové šlechtické sídlo monumentálního konceptu, které prošlo změnami v majetnických poměrech i užitné funkci - jeden z největších stavebních celků historické Prahy. Příklad podrobné dokumentace aktuálního stavu objektu v období meziválečné Československé republiky a následné konverze pro potřeby reprezentativního sídla státní správy

provází:

pracovník JUDr. Dubovický NZV ČR a BCH

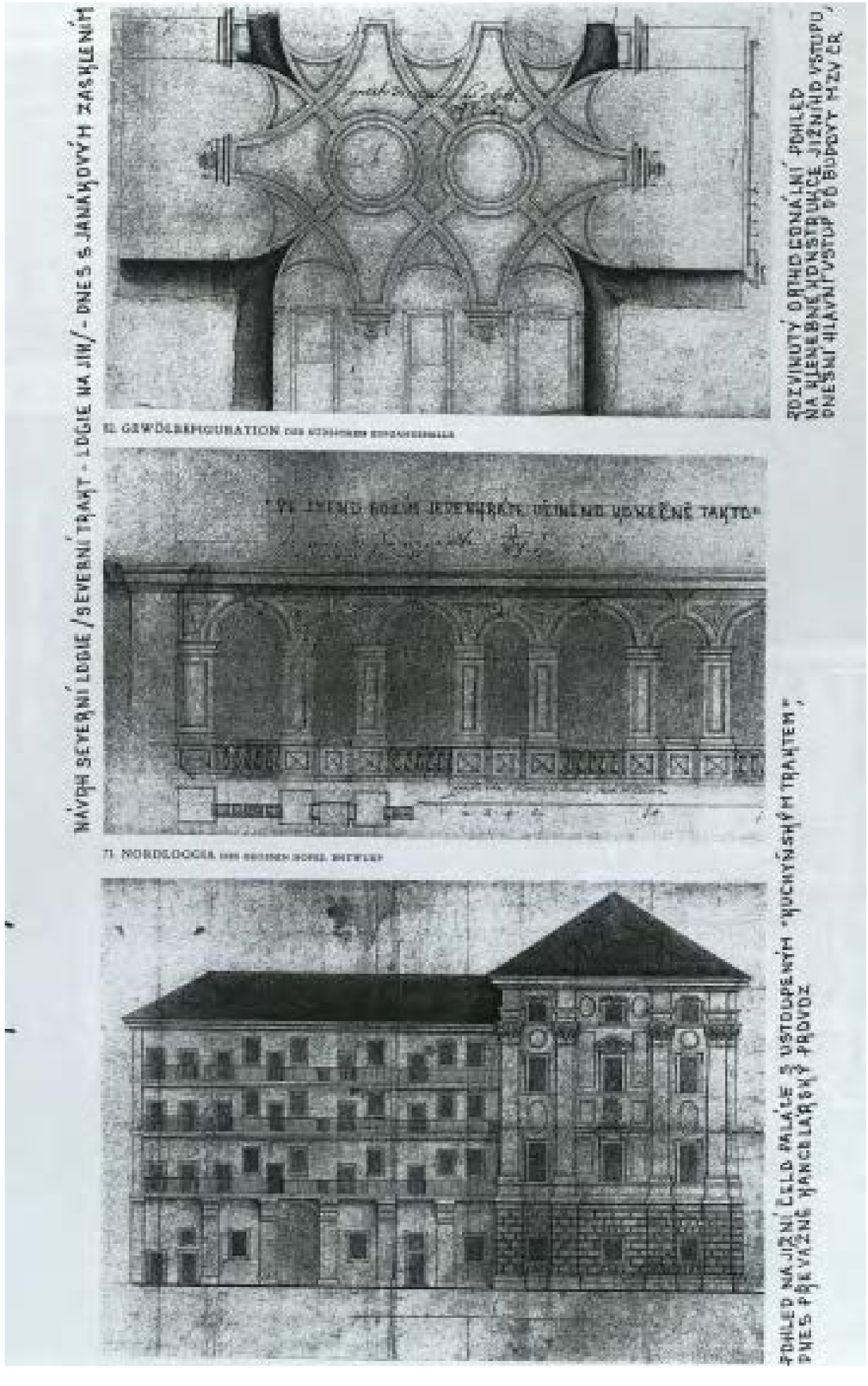
ROZVINUTÝ ORTHOGONÁLNÍ POHLED
NA KLENEBNÉ KONSTRUKCE JIŽNÍHO VSTUPU
DNEŠNÍ HLAVNÍ VSTUP DO BUDOVY MZV ČR.
NÁVRH SEVERNÍ LOGIE /SEVERNÍ TRAKT - LOGIE NA JIH/ - DNES S JANÁČKOVÝMI ZASKLENÍM
POHLED NA JIŽNÍ ČELO PALÁCE S USTOUPENÝM "KUCHYŇSKÝM TRAKTEM"
DNES PŘÍSTAVBA KANCELÁŘÍ A PŘÍVOZ

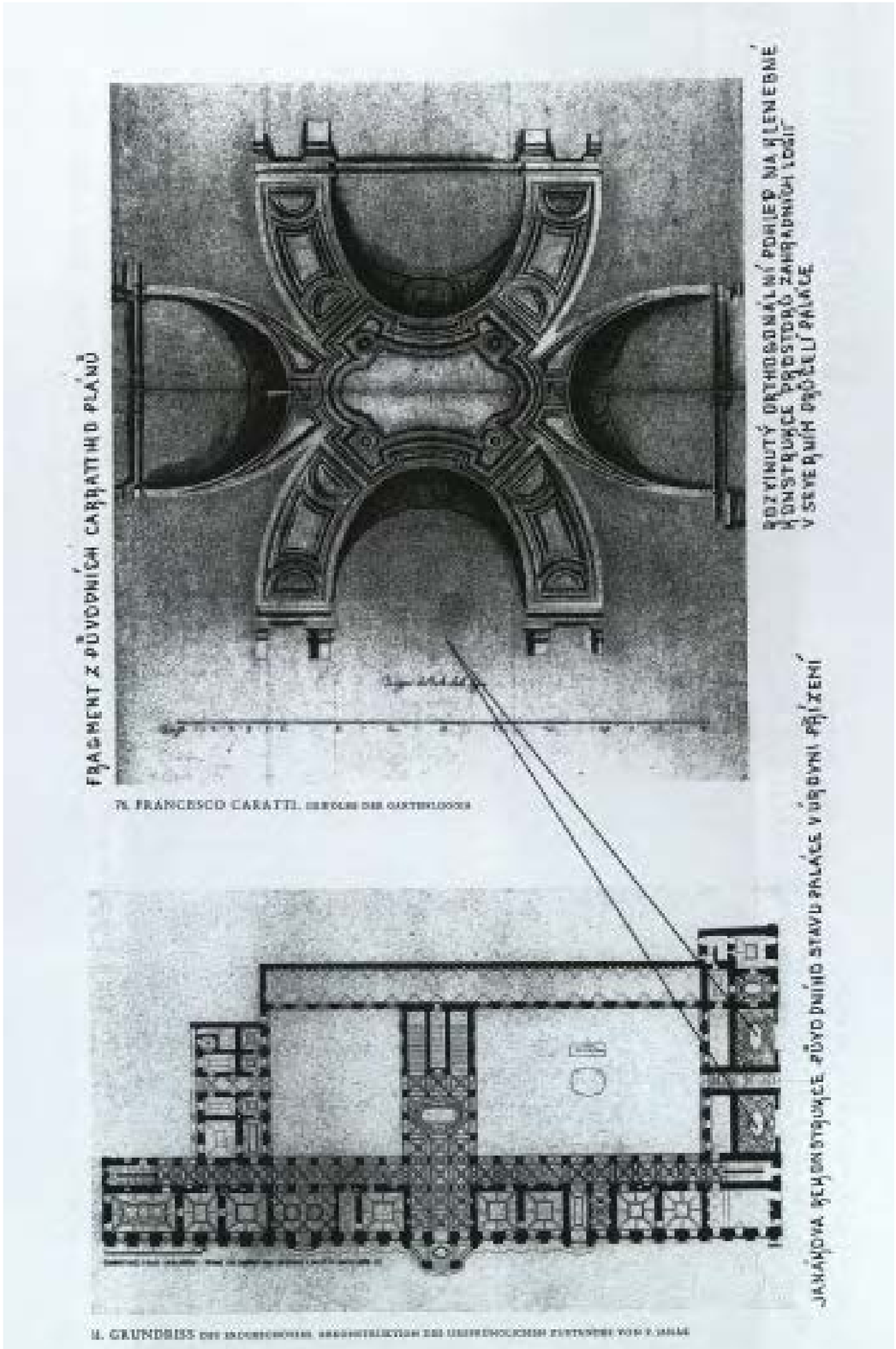
FRAGMENT Z PŮVODNÍCH CARRATTIHO PLÁNŮ
ROZVINUTÝ ORTHOGONÁLNÍ POHLED NA KLENEBNÉ KONSTRUKCE PROSTORŮ ZAHRADNÍCH LOŽÍ V SEVERNÍM PRŮČELÍ PALÁCE
JANÁKOVA REKONSTRUKCE PŮVODNÍHO STAVU PALÁCE V ÚROVNI PŘÍZEMÍ

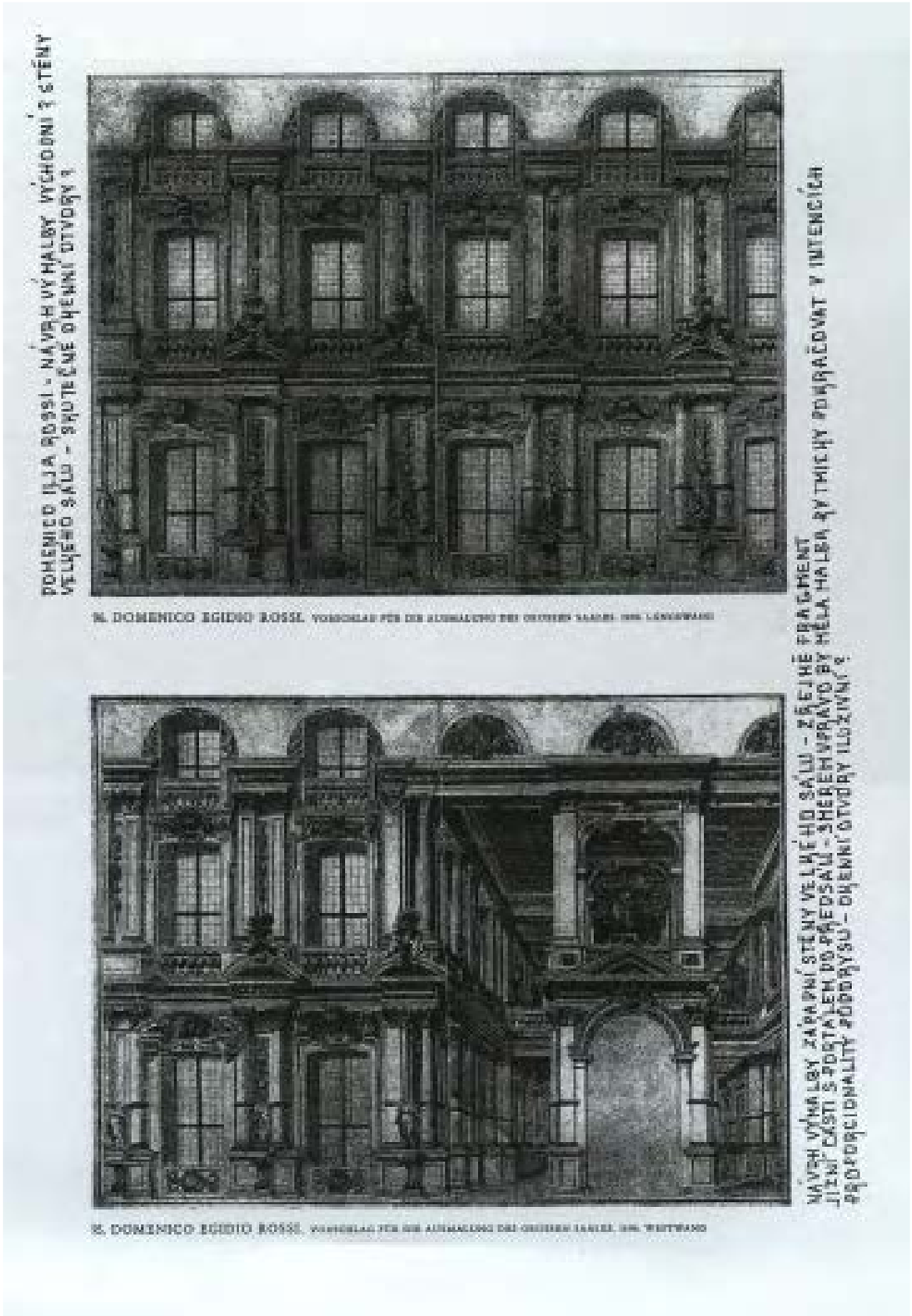
DOMENICO ILJA ROSSI - NÁVRH VÝHALBY VÝCHODNÍ ? STĚNY VELKÉHO SÁLU - SKUTEČNÉ OKENNÍ OTVORY ?
FRAGMENT MĚLA HALBA RYTMICKY POKRAČOVAT V INTENCÍCH
DOMENICO EGIDIO ROSSI
DOMENICO EGIDIO ROSSI





PONDĚLÍ 16.9. 2019 - EXKURZE 2

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR

JUDr. DOBROVICKÝ A BCH
ČERNÍNSKÝ PALÁC





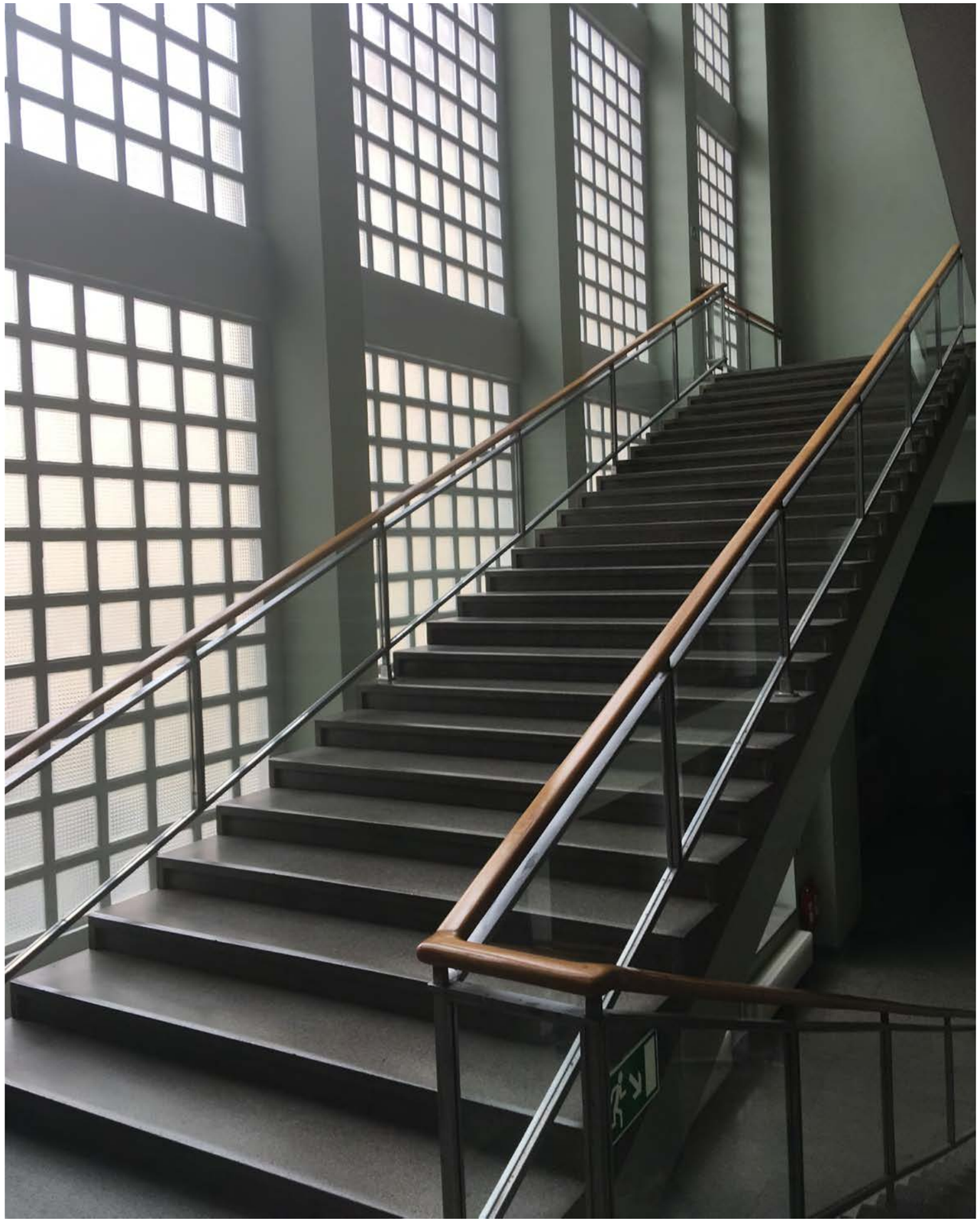



PONDĚLÍ 16.9. 2019 - EXKURZE 2

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR

JUDr. DOBROVICKÝ A BCH
ČERNÍNSKÝ PALÁC


















OPEN



PONDĚLÍ 16.9. 2019 - EXKURZE 2

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR

JUDr. DOBROVICKÝ A BCH
ČERNÍNSKÝ PALÁC





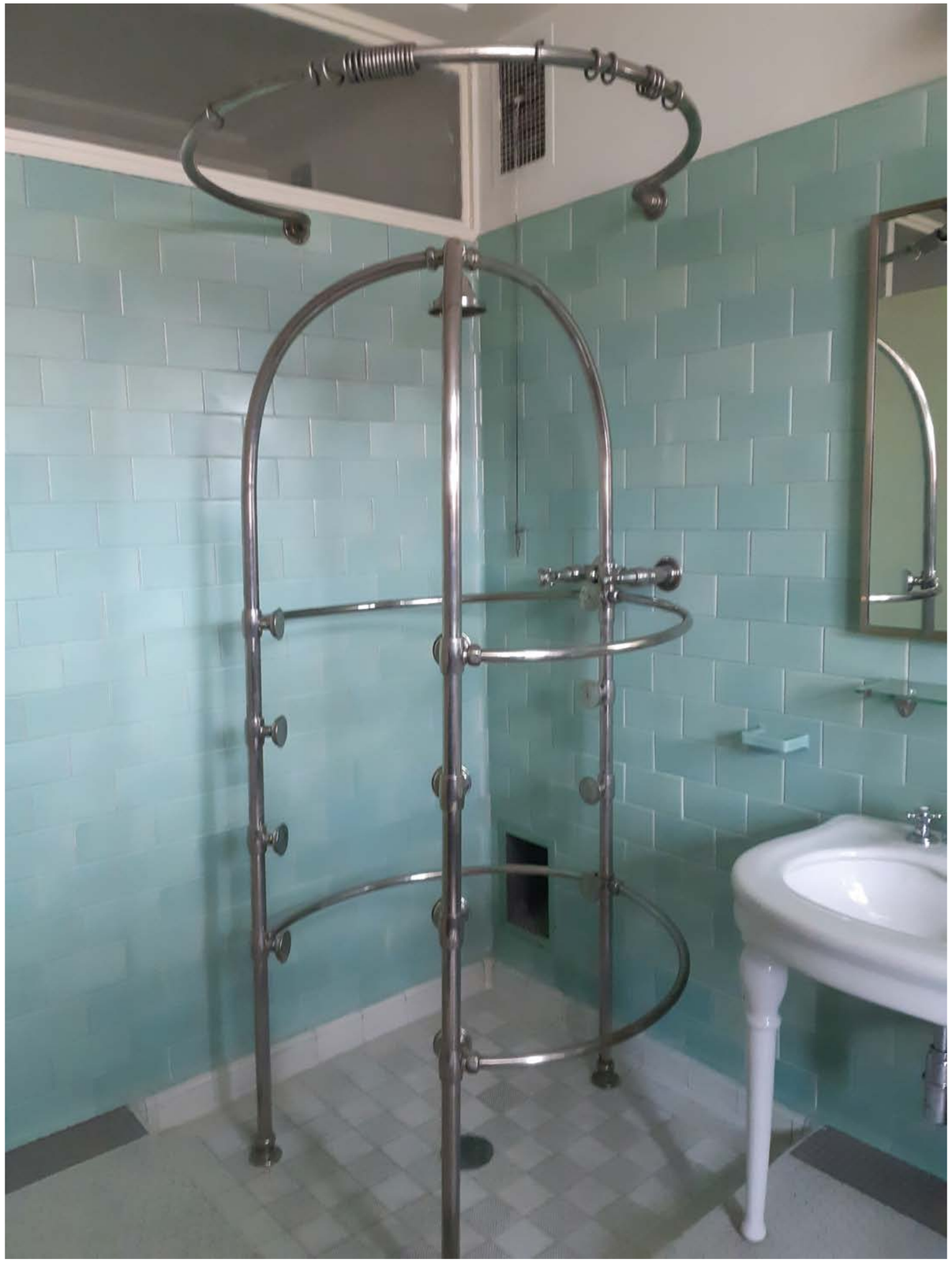





OTÁZKA

stručně charakterizujte architektonický přístup k této stavební památce při její konverzi na reprezentativní sídlo státní správy

Architekt Pavel Janák zde využil metody očištění stavby na její podstatu, kdy odstranil nepůvodní vrstvy a integroval do ní velice citlivě funkcionalistické prvky. Ty díky své formální čistotě prostor doplňují a historické konstrukce nikterak nepřehlušují. Výraznými prvky jsou kruhové otvory ve stylu rondokubismu a také prosvětlené schodiště luxferovou stěnou, které elegantně řeší problém zadní slepé fasády. Prosklená otevíravá stěna, která z původních otevřených prostor dělá pobytovou plochu a více odpovídající nové funkci. Její subtilní forma jasně přiznává, že jde o zcela nový prvek. Celá nová přístavby je řešena skromně a zřetelně přiznána a infrastrukturně napojena tak, že čelní fasáda paláce není ničím narušena a je jí ponechán reprezentativní vzhled.

Když se na objekt podívá člověk vrchu, přijde mu přestavba brutální a necitlivá. V měřítku člověka se však jedná o harmonické dílo, které má svůj smysl a logiku. Pravdou ale zůstává, že tyto úpravy byly spjaty s demolicí mnoha barokních prvků.

- východní barokní křídlo Černínského paláce bylo zrestaurováno poměrně citlivě, jeho reprezentativní části jsou i v současnosti používány k jednáním a zasedáním. Lodžie v severním patře byla zasklena a je tak možné ji využívat v letních i zimních měsících. Byt Jana Masaryka je ponechán téměř v původním stavu i s některým původním nábytkem. Byla jsem překvapena, že dobový nábytek v některých prostorách paláce je často doplněn o velmi nevzhledné stoly z dřevotřísky potažené pouze dýhou se strukturou dřeva. Tato kombinace polstrovaných starých židlý a současných stolů z levných materiálů působí poněkud nepatřičně.
- většina kanceláří pracovníků ministerstva zahraničí je umístěna v Janákově přístavbě z 30. let 20. století. Půdorysy mají typický charakter a opakují se ve všech patrech, s barokní částí je přístavba propojena širokým schodištěm, na které dopadá světlo skrz luxferové tvárnice, které tvoří fasádu směrem do dvora.

Konverze paláce probíhala převážně vyčištěním a odstraněním nánosů dosavadního užívání (jako například kasárny) v původní budově a dostavbou nové části pro administrativu od Pavla Janáka, která se nese ve velmi přísném funkcionalistickém stylu.

viděli jsme nová vertikální okna v hl. jednacím sále, která umocňovala monumentalitu objektu, četné dispoziční úpravy –

patry. Nová budova mě však celkově zklamala svou celkovou bezpřiznačností.

Profesor Janák přistupuje k rekonstrukci paláce, vyčištěním prostor od vestaveb, které tam vznikly od konce 18. století, kdy se budova používala jako kasárna. Rekonstrukce probíhá do původní podoby a přizpůsobuje ji novému využití ministerstva zahraničí. Dostavuje nové křídlo, kterou vzniká nová urbanistická kompozice.

Pavel Janák – jedno z nejlepších znovunalezení funkce a významu stavby a vtisknutí nového života (jasné pochopení zadání a velká originalita – takto by se mělo chovat k památkám viz dům v Pelhřimově a uchopení kontextu stavby)

- konzervace, znovu odhalení a očistění jasných a daných prvků (schodiště, dvorana nástup na zahradu
- obnovení do jasných funkčních celků (propojení vytvoření salónků a bytů) reprezentačních i intimních prostor pro jednání
- napojení na novou část (geniální trik s okny a patry) zachování zámecké kompozice, vymezení materiálově na starou a novou část
- zpřístupnění a funkční galérie (zasklení a vytvoření zimní zahrady, která se dá používat pořád

architekt Janák se nesnažil o historizující dostavbu, užil moderní funkcionalistický sloh. Citlivá návaznost moderní dostavby na historickou budovu paláce, rekonstrukce původní budovy – obnovení štuků (někdy jen částečné), odstranění nepůvodních vrstev

nové zásahy hlavně ve formě kruhových oken a průhledů, vysoké portály – prvky spojující starou a novou část

asi nejvýraznější zásah do pův. Struktury – zasklení původně exteriérové chodby – elegantní a praktické řešení jinak problematického místa

samotná dostavba skromně „skryta“ za původní budovou, vjezd do garáží také vzadu – umožňuje ponechat historickou fasádu nedotčenou

Odpoveď:

Jemné zásahy na uspôsobenie novej funkcie, využívanie všetkých priestorov, opatera fresky, nové portály, prestavba schodištia, dochovanie Masarikovho pokoja, doplnenie sklenenej steny na balkóne

- vzhled původní budovy jakožto dominanty byl zachován a provedená přístavba v Janákově provedení ji dodala funkční prostory, přičemž zůstává zcela skryta za impozantní barokní stavbou

Projekt rekonstrukce a přístavby vedl Pavel Janák. Původní budovu paláce citlivě obnovil ze zdevastovaného stavu, kdy byla používána jako kasárna. K ní pak dostavěl modernistickou přístavbu. Celkové řešení naplňovalo potřebné kapacity

a požadavky nové instituce. Zajímavými momenty jsou např. přechod ve výškovém dělení chodeb, minimalistická stěna z luxferů řešící napojení starého a nového, nebo technicky nádherně řešené zasklení arkády tak, aby mohla být celoročně používána.

V 30-tych rokoch 20.storočia bol palác zčasti prestavaný podľa návrhu architekta Pavla Janáka, ktorý taktiež dolnil palác o prístavbu, ktorá v súčasnosti slúži pre administratívne zázemie Ministerstva zahraničných vecí Českej republiky.
Prístavba sa chová utilitárne a rešpektuje kontext. Černínsky palác je plne rešpektovaný a hrá stále primárnu rolu. Samotné prepojenie prístavby a černínskeho paláca je skrz užšie bočné krídla, chodby sú prevýšené cez dve patra, čím sa vyrovnáva s rozlišnou patrovosti paláca a pristaveného objektu (kruhové okno).

Při rekonstrukci paláce Janák odstranil vestavěné patro, obnovil sallu terrenu, navrhl nové monumentální schodiště a obnovil původní sály. Jednotlivé detaily jsou však opět soudobé ve stylu moderního klasicismu a funkcionalismu. Janák přistavěl na západní straně k paláci moderní křídla s kancelářemi ve funkcionalistickém stylu. Tato partie je záměrně řešena zcela odlišně: má ploché střechy a horizontální okenní pásy. Výrazným prvkem je hlavní schodiště přístavby se sklobetonovou stěnou na výšku všech pater. Novodobá část je však ukryta za hmotou barokního paláce. Janákův přístup je dokladem velmi citlivé, a přesto tvůrčí metody, která restauruje památku, ale nebojí se moderních zásahů tam, kde je to možné.

Pokud jsem správně pochopila charakter provedení pana JUDr. Dubovického, jeho vztah k této památce a sdílené s nami myšlenky, myslím si, že na této památce je krásně vidět dva přístupy k památkové péče jako takové.

Na jednu stranu velká část tohoto paláce funguje dosud a toto dovoluje této stavbě žít a plnit novou funkci. Velký vliv na životnost, funkce a možnost užívání památky prokazala přístavba architekta Janaka z 30.let minulého století.
Na druhou stranu určitá část památky je v podstatě zakonzervovaná jako určitý muzeum Jana Masaryka.
Taky bych chtěla uvést, že takové prostory jako velké sály (Zlatý sál apod.) jsou dosud užívané, což podlé mého názoru velmi přispívá životnosti stavby. Ale zároveň tyto prostory nejsou moc přizpůsobené dnešním potřebam. Jsou to v podstatě sály, kde určitá elita řeší současné problémy, používá současný nábytek, mikrofony atd, co vytváří pocit zániku památkové hodnoty těchto prostorů. Myslím si, že velmi důležité využívání památek dodnes, ale taky je důležité se přizpůsobit pamatce co se tyče využití a designu, nenutit památku se přizpůsobit vašim potřebám.

- - architekt Janák vnesl do Černínského paláce novou, současnou vrstvu a nesnažil se o historizující navázání. Z jeho zásahu je jasně čitelné co je původní a co je jeho intervence ve funkcionalistickém duchu.
- - reaguje však na původní budovu citlivě, odstranil některé vrstvy, které nebyly původní.

- - zasklil exteriérové chodby a vyřešil tak provozně komplikované propojení
- - kruhové průzory a okna - elementy, které propojují prostory původní a nové
- - jeho dostavba je už uvnitř dvora v zadním plánu, takže historická fasáda je beze změny

Nejstarší část dochována jako reprezentativní prostory pro schůze, jednání apod. K historické části byla dostavěna nová budova, ve které sídlí úředníci.

Myslím si, že Janák velmi chytře a citlivě přistoupil ke konzervaci a rozšíření Černínského paláce. Vzhledem k původnímu stavu v jakém palác byl, jeho rekonstrukce byla velmi dobře realizována. Dostavba reaguje na svou dobu a místy je až nadčasová, doplňující zbytek paláce. Za jeden z nejpovedenějších prvků považuji uzavření arkád-lehká pohyblivá konstrukce oken a ještě kruhová okna "propojující" původní a nové. Také řešení pater v přistavěné části je velmi chytře vyřešeno.

- Vybudována nová přístavba, napojená na původní palác a prostupující novými prvky (např. zasklení ochozu) do původní zástavby
- Spojení nového se starým

Přístup byl vrátit historický objekt do původní podoby a pro potřeby MZV vybudovat moderní přístavbu. Tam, kde vyžadoval provoz změnu dispozice, volil Pavel Janák elegantní, mobilní řešení (viz skleněná stěna na vnitřní arkádě).

- aditivní přístup zajišťující co možná největší autenticitu původního paláce - za původním palácem se nachází dostavba Pavla Janáka, která na palác volně navazuje, má však dobový charakter
- nutné prvky přidané do historické části Černínského paláce - např. krytí radiátorů, skládací prosklená stěna jsou řešeny tak, aby co nejméně rušily původní charakter památky

= citlivá kombinace - sloučení moderních a historických prvků. Respektování - pokora vůči památce, ale při tom odvážné zasazení současného. Např.: funkcionalistické schodiště

Původně barokní palác slouží od roku 1934 jako Ministerstvo zahraničních věcí. Na sídlo státní správy ho přestavil Pavel Janák a to ze zdevastovaného stavu bývalých kasáren. Zásadní je jeho umírněný modernistický přístup. V dispozici se tato strohost projevuje v nízkých účelných chodbách s přilehlými kancelářemi a v materiálovém řešení použitím režného zdiva a sklobetonových fasád. Přístavba se zcela podřizuje historickému paláci, nesnaží se mu konkurovat. Napojení obou budov je velice citlivé a plynulé, elegantně zde vyřešil i problém odlišné výšky stropů.

- Janákova rekonstrukce a přístavba je velmi citlivá a plně se podřizuje své funkci uřadu - na palác volně navazuje ale zachovává architektonický charakter své doby, takže zde objevíme například luxferovou stěnu nebo skládací skleněnou stěnu, která neruší stavbu paláce, ale jemně ji doplňuje, přičemž umožňuje jeji současné úžívání.

-za první republiky se palác stal poprvé Ministerstvem zahraničí, přestavbu provedl architekt Pavel Janák
-nesnažil se o historizující dostavbu, vložil nové, materiálově odlišné prvky do původní stavby (jasně je odděleno nové od historického, což je dle mého názoru příklad zdařilého přístupu k historické památce)

Příklady Janákovy přestavby:
-> obnoveno průčelí
-> vráceno původní patrování
-> znovuodhalení/očištění prvků: schodiště, vytvoření průhledů
-> propojení jednotlivých pokojů – možnost variability
-> vytvoření prosklené, posuvné stěny v místě ochozu – možnost užívání i v zimních období, propojení jednotlivých částí stavby

Palác několik krát byl opraven, přestavené vnitřní prostory. Když palác byl přiřčen Ministerstvu, proběhla rekonstrukce do původní podoby, obnovené průčelí a vraceno původní patrování. Na úpravách se podílel P. Janák, který pečlivě památku (včetně zahrady) restauroval a zároveň udělal několik moderních zásahu (dostavba s kancelářemi pro úředníky, zasklení terasy atd.)

Líbí se mi vrstevnatost přístupů a zásahů, vzhledem k nutné památkové ochraně. Zejména mne oslovily úpravy od architekta Janáka (moderní funkc. Sloh). Z nově přistavěné části mne zaujalo respekt ze stávající stavby a práce se světlem v prostoru schodiště (viz. Moje foto z místa). Dále mne zaujalo nové shrnovací zasklení.

Janákova přestavba a dostavba citlivě zasáhla do původní části paláce, navázání obou budov je provedeno s citem pro detail a nijak drasticky nenarušuje ráz původního paláce, ač se jedná o tak moderní prvky jako např. luxferovou stěnu

Pavel Janák, 30. léta, období první republiky
- částečná přestavba a funkcionalistická přístavba administrativních křídel k západní části palácovému bloku z režných cihel a betonu, žb krovy, návrat k původním výškám pater a fasádě, nově zasklená arkáda do nádvoří a prosklená posuvná stěna piano nobile – využití prostoru ve všech ročních obdobích,
- znovunalezení funkce budovy, citlivé a přesto dobové navázání na historickou stavbu, syntetické spojování starých a nových prvků v jeden estetický celek, obnova jasných funkčních celků – reprezentativní X intimní prostory

a novým prvků v jeden estetický celek, obnova jasných funkčních celků – reprezentativní X intimní prostory
- dodnes sídlem administrativy ministerstva zahr. věcí ČR

Černínský palác je budova pocházející ze 17. století, která prošla několika rekonstrukcemi. Pro budovu nejzásadnější byla rekonstrukce realizována Pavlem Janákem, která zachovává monumentalitu celého paláce, ale snaží se současně vyrovnat s nároky na administrativní provoz. V severní části paláce na ochozu dokonce instaloval prosklené skládací dveře, čímž umožnil využívat salonky celoročně za jakéhokoliv počasí.

Památka byla zásadně rozšířena architektem Pavlem Janákem o tzv. Janákovo křídlo – výsledek požadavků z nově vzniklého státu. Dostavbou bylo umožněno rozšíření administrativní schopnosti a přenechání původní části reprezentativnímu účelu. Celkové zefektivnění provozu domu - možnost využívání budovy 24 hodin denně 365 dní v roce - například zasklení arkády posuvnou stěnou, která umožnila plynulý pohyb po budově za jakéhokoliv počasí.

Ačkoliv se jedná na první pohled o drastickou přestavbu ať už v použití skleněných luxfer, či skleněné vestavba, celek působí harmonicky. Jednotlivé stavební práce byly spjatny s nemalým počtem demoličních činností barkoních prvků.

Ačkoliv se jedná na první pohled o drastickou přestavbu ať už v použití skleněných luxfer, či skleněné vestavba, celek působí harmonicky. Jednotlivé stavební práce byly spjatny s nemalým počtem demoličních činností barkoních prvků.

Palác zažil několik rekonstrukcí a přestaveb, z nichž jedna z nejzásadnějších se odehrála pod vedením architekta Pavla Janáka. Ta zachovává monumentalitu celého paláce a snaží se přitom zároveň vyrovnat s nároky na požadované administrativní zázemí. I tak jsou ale vzniklé prostory jedny z nejmonumentálnějších, které jsme v paláci navštívili. Zajímavý je přístup k přidání mezipatra do prostoru jednoho z křídel a vyrovnání se tak s výškovým rozdílem. To je řešeno velmi elegantně a monumentálně. Celá Janákova přístavba odráží styl 30. let jak na materiálech tak na kompozici interiérů, celkovém osvětlení i na funkcionalistickém přístupu k celému prostoru. Ostatní části paláce pokračují v reprezentativním ztvárnění přes barokní klenby, jednotlivé salonky a jednací místnosti v různých světových stylech až po Janákovu velkolepou skleněnou lodžii. Nešťastným je dle mého názoru rozvržení mobiliáře, který je svezený z různých koutů republiky a často nesedí do jednotlivých prostorů, nebo je vystaven po chodbách a podobně.

Přestavba Janáka zasáhla s citem do původní tak k přistavované části, která je zcela soudobá. Návaznost na obě části s citem pro detail a velkolepost sousedících prostor (luxferové schodiště). V původní části jemnocitné prvky s ohledem na soudobost a funkčnost (hygienické zázemí, „zimní zahrada“ alias chodba)

PONDĚLÍ 16.9. 2019 - EXKURZE 2 MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR **JUDr. DOBROVICKÝ A BCH ČERNÍNSKÝ PALÁC**

_ministerstvo zahraničních věcí
_velmi zajímavý pohled na Jana Masaryka, jeho příběh a nakouknutí do jeho osobních prostor – pokoj, koupelna
_funkcionalistická koupelna mě naprosto okouzlila
_Janákova rekonstrukce mě velmi příjemně překvapila – jednoduchá, elegantní, citlivá
_znovunalezení funkce a významu, napojení na novou část
_originalita v provedení, uzavření chodby (skleněnou montovanou stěnou)
_nekonkuruje historickému paláci, harmonizují spolu

Ing. VÍT MLÁZOVSKÝ
HISTORICKÉ TECHNOLOGIE
ZVEDÁNÍ TĚŽKÝCH BŘEMEN

úterý 17.9. 2019

přednáška 3 - VŠUP Karlín 9.30 – 11.00
vybraná aktuální témata ochrany a rekonstrukce nemovitých kulturních památek na území České republiky

přístupy k památce z hledisek technických, teoretických a etických

přednášející:

Ing. Vít Mlázovský

projektant a statik, řešící náročné úkoly stavebního a stavebně historického průzkumu, následného projektu a především specifických úkolů statického zabezpečení vysoké náročnosti u vybraných historických budov velkého významu

Ve své profesní činnosti se věnuje řadu let problematice památkové péče v oblasti nemovitých kulturních památek. Byl a je členem řady tvůrčích projektových týmů, jejichž realizacím se dostalo řady ocenění. Svoji činnost, své návrhy a vstupy do památkových objektů vždy opíral o studium původních historických postupů, technologií a řešení na jednotlivých příkladech staveb.
Z dosavadní bohaté činnosti lze namátkou jmenovat realizace – unikátní obnova kostnice - hřbitovního kostela v Sedlci u Kutné Hory, hrad Točník, Karlštejn, Žebrák, Krakovec, zámek Mnichovo Hradiště, Vranov, Malostranská radnice, realizace konstrukce středověkého dřevěného jeřábu – ve spolupráci s mistrem tesařským Petrem Růžičkou, též vyzdvižení zvonu Jakub Maria na věž kostela svatého Jakuba v Kutné Hoře historickou technologií, opravy řady historických krovů, rozhledna Bára u Chrudimi – spolupráce na konstrukčním řešení pro Martina Rajniše, Schonkirchovský palác v Praze – nové krovy, práce pro NPÚ, MHMP, MČ Praha 1, GHMP a další.

ÚTERÝ 17.9. 2019 - PŘEDNÁŠKA 3

VŠUP - KARLÍN

Ing. VÍT MLÁZOVSKÝ
HISTORICKÉ TECHNOLOGIE
ZVEDÁNÍ TĚŽKÝCH BŘEMEN



Ing. VÍT MLÁZOVSKÝ

HISTORICKÉ TECHNOLOGIE ZVEDÁNÍ TĚŽKÝCH BŘEMEN

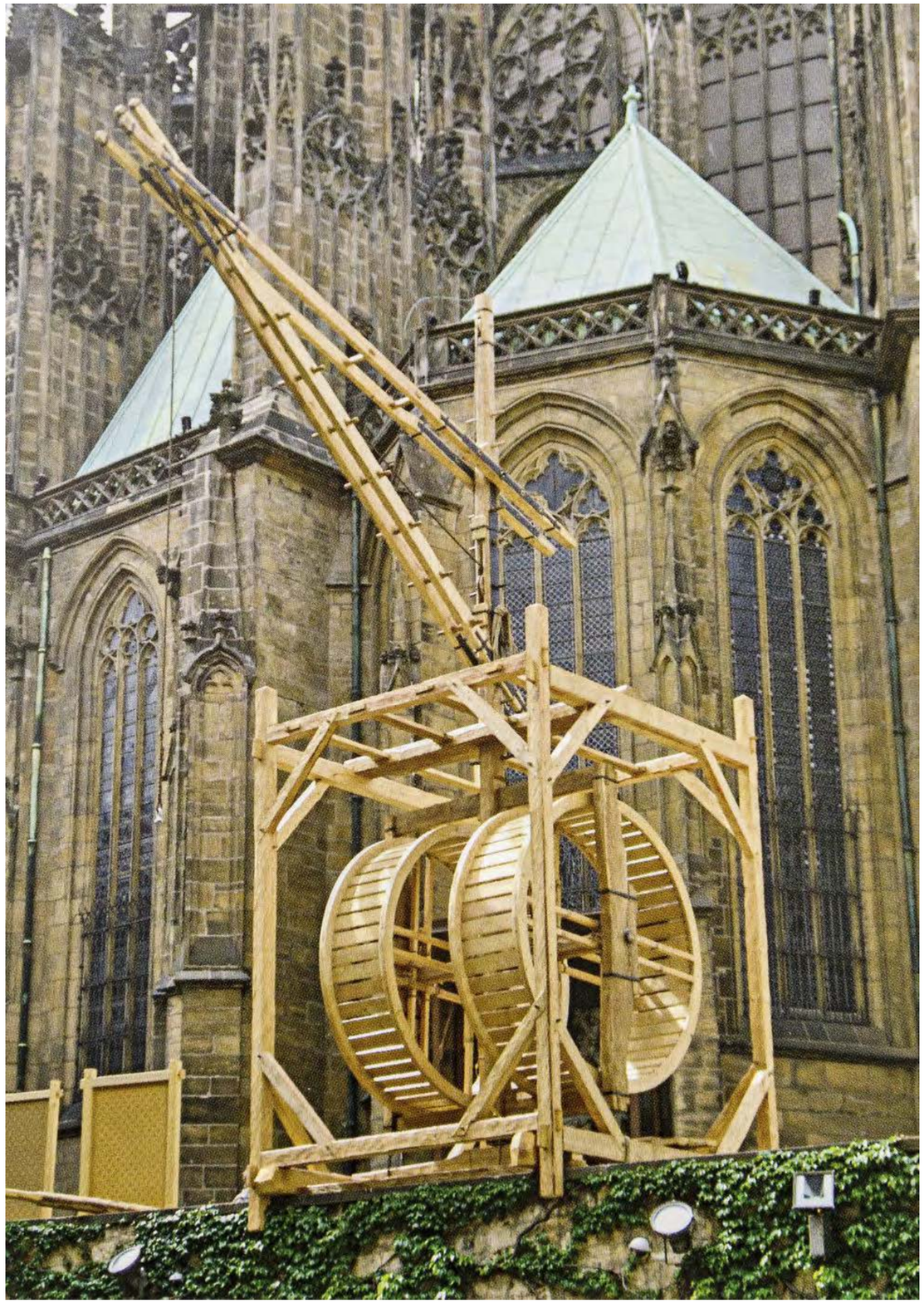

Ing. VÍT MLÁZOVSKÝ
HISTORICKÉ TECHNOLOGIE
ZVEDÁNÍ TĚŽKÝCH BŘEMEN

OTÁZKA

uveďte, co Vás z této přednášky nejvíce zaujalo i mimo uvedené téma

Nejvíce mě na této přednášce zaujali různé historické stroje a postupy jakými setěžká břemena dostávaly do výšek (například zvony do kostelních věží). Také jsem si vážil jeho způsobu přemýšlení. Ukázal jak lze aplikovat historické principy vdnešní době a zároveň rekonstrukci dodat genia loci.

- z celkově velmi zajímavé přednášky pana Mlázovského o problematice, kterou jsem netušila, že se u nás někdo zabývá mne nejvíce zaujala jeho závěrečná úvaha nad důležitostí řemesla a jeho uchování. Nemyslím si, že jde o pouhé předání informace o způsobech jakým byla dnes vymírající řemesla vykonávána, ale domnívám se, že mohou být stále zdrojem inspirace právě pro nás architekty a nástrojem jak se naučit využívat schopnosti zcela základních materiálů vyskytujících se ve stavebnictví jako je dřevo nebo kámen v současné době. Kombinace tradičního řemeslného přístupu a moderní technologie může přinést zajímavé výsledky.

Nejvíce mě zaujaly ukázky, jak velmi aktuální jsou historické technologie i v dnešních snahách o restaurování (v příkladě restaurování soch na Mostecké věži).

Možnosti využití pro těžko dostupná místa (např. kostelní věže) a finačních konkurenceschopnost se současnou technikou.

zaujaly mne nejvíce dobové kresby velkolepého zvedání obelisku , dále uvedené dechberoucí způsoby kotvení jeřábů a lešení do rozestavěných zdí ve výšinách, které jsme mohli vidět později na Švihovské hradní věži

Na přednášce mě zaujal především výzkumný a technický přístup ke který při revitalizaci historických postupů používají (různé dnešní matematické a výpočetní techniky na, kterých ověřují fungování tehdejších postupů.

schopnost finančně konkurovat současným jeřábů a možnosti z toho vyplývající pro zapojení místních občanů a pořádání společenských aktivit navazující na toto téma
následné propojení s ostatními exkurzemi – Plasy (v expozici muzea jsou též vrátek a navijáky) Plzeň - vrátek v krovu sv. Bartoloměje ; Ostrava Vítkovice – Vrátek a šlapací kolo součást expozice U6

Nejvíce mne zaujala právě efektivita vrátků (poměr cena, výkon) a četnost jejich užití v dnešní době. Srovnání nákladů užití vrátku a jeřábu (při užití jeřábu – náklady na dopravu až 20% stavby, náklady na vrátek minimální – pouze jeho výroba a testování).

Odpoveď:
Už si teraz nie som istá, možno si to pletiem, ale bolo to zdvíhanie sôch na Staromestskej mosteckej veži – museli vytvoriť novú konštrukciu, na ktorej bola hore položená „stará“ drevená konštrukcia, vďaka ktorej mohli sochy vybrať.

- debata o zachování řemesel jakožto základní znalost při opravě památek
- debata o zachování historické funkce, které nás mohou inspirovat
- zachování idee stavitele

Největším přínosem přednášky pro mě bylo vysvětlení a demonstrace toho, jak historicky vůbec bylo možné realizovat některé stavební úkony, u kterých jsem to předtím občas nebyl schopen pochopit. Dobrá pak byla zejména praktická ukázka (rekonstrukce
technologie) a příklad použití i v současné situaci, kdy například není možné zacházet prostřednicvím dnešní těžké techniky.

zaujal ma jeřáb postavený starou technológií

Nejvíc mne zaujalo zvedání soch na Karlově mostu, kde historický dřevěný stroj na zvedání břemen byl optimální variantou, nejvíce šetrnou k památce.

Mně spíše obdivoval ten průběh technologického vývoje jako takového. Vždy se zamýšlím nad tím, jak lidé bez toho, aniž by měli základní technologie a znalosti mohli vynalézt něco úplně nového a novatorského jako například vřetěno a vrátky pro zvedání zvonů nebo cokoliv jiného. Ta odvaha, kterou měli vynálezce v tu dobu je něco neuvěřitelného pro současného člověka. Neumíme se představit, jak se dělaly pokusy o velké vynálezy s obrovským rizikem a jak vynálezce, inženýry aj. se nebáli přistoupit k řešení konkrétního problému. Schopnosti lidského mozku, lidské síly, to byly téma, o kterých jsem přemýšlela během přednášky.

- překvapila mě efektivnost historických vrátků a jejich použití dnes, srovnání s dnešní technikou jeřábů
- i v dnešní době se staví pomocí těchto „historických“, avšak velmi inovativních principů
- užití vrátku a šlapacího kola bylo rozšířené napříč různými odvětvími, mimo stavební využití, také při těžbě uhlí se využívalo vrátku a šlapacího kola

Nejvíce mne zaujalo opětovné používání historických postupů v současné době – obnova tradic a řemesel v krajích. Cenová dostupnost oproti současným technologiím.

ÚTERÝ 17.9. 2019 - PŘEDNÁŠKA 3 VŠUP - KARLÍN

Ing. VÍT MLÁZOVSKÝ
HISTORICKÉ TECHNOLOGIE
ZVEDÁNÍ TĚŽKÝCH BŘEMEN

Tato přednáška mě jako taková velmi zaujala a bavila. Je úžasné, že se někdo rozhodl "navrátit" se zpět a použít staré osvědčené techniky, které jsou až neuvěřitelně sofistikované a nevyžadují velké množství peněz, materiálů ani síly. Například římský jeřáb Polyspatos, přístavní jeřáb, šlapací kolo, které bylo obrovským převratem, či portálový jeřáb.
To co jsem si z této přednášky odnesla je, že v rámci stavitelství již dříve bylo všechno velmi promyšlené a funkční, dnešní doba se pouze snaží reformovat něco, co po staletí možná i po tisíciletí fungovalo a postupně zapomíná na staré osvědčené postupy.

- To jak se v dnešní době řeší, že počítače a mobily jsou tzv. black box, tedy skříňky, které fungují, ale většinová společnost neví jak...a že vlastně stejné téma se propisuje do řemesla a stavebnictví, kde je to ještě citlivější, protože stačí jedna generace řemeslníků, která zanikne a už se jejich řemeslo neobnoví
- Je tedy vhodné vzdělávat se v nejrůznějších řemeslných a stavebních technikách, jednak je neustále tímto oživovat a za druhé si tak budovat jako architekt sebevědomí při budoucím fungování jako autorský dozor

Zaujala mě úvaha nad vztahem společnosti ke stavební činnosti a památkám, kdy se lidé skrze tradiční řemeslné techniky dokáží více ztotožnit s architekturou a památkami, což moderní technika a uzavřená staveniště nemohou umožnit.

- tématika uchování řemesla, které se v současné době sice nejeví jako nejefektivnější metoda práce, zato lze předpokládat možnost jejího opětovného významu v budoucnu (nedokážeme odhadnout směr vývoje, je důležité uchovávat i historické metody a postupy)

Zaujal mě přístup Ing. Mlázovského k zachovávání společného dědictví stavebního řemesla. Na příkladech konkrétních rekonstrukcí a postupů při jejich realizaci popsal svůj výzkum tradičních metod zvedání těžkých břemen a popravdě mne překvapilo, že je dodnes tolik případů, kdy si s těžkou technikou nepomůžeme (viz. zvedání zvonů, mostecká věž apod.). Proto je důležité vědět o těchto klasických metodách a hlavně jsou potřeba lidé, kteří tyto dovednosti zmapují, vyzkouší na vlastní kůži a předají dál dalším generacím.

- Na přednášku jsem bohužel přišla později, myslím ale že historické postupy jsou pro nás stále inspirující a občas i nečekaně využitelné v budoucnu, či pri vynalézání nových technologií, proto je třeba tyto metody zkoumat a uchovat.

Římský jeřáb Polyspastos z 1.století našeho letopočtu
-kvůli stoupající stavební činnosti a stavbě velkých chrámů bylo potřeba navrhnout stroje na zvedání velkých břemen, příkladem je Polyspastos

-skládal se z kola, navijáků, lana, výložníku, komplikovanější typy měly více kladek
-mohly zdvihnout cca 6000 kg
-také mne zaujalo, že se tyto techniky používají i dnes při přestavbě historických staveb a to z ekonomických důvodů (konkurence finančně nákladným jeřábům)

Mě nejvíc překvapilo to, že v dnešní době postavit jeřáb a použít ho na stavbě vychází na stejno nebo levněji než pronájem jeřábu. Taky to že jeřáb (používající lidskou silou - jeden člověk v kole jeřába zvedne cca 500 kg) je jedinečným historickým vynálezem, který lidstvu pomohl stavět monumentální stavby až do vynalezu parního stroje. V podstatě i teď jeřáb je nedílnou součásti stavebního procesu.

Zaujalo mne „křeččí“ šlapání a zvedání zavěšených břemen ... užití vrátků i v dnešné době (poměrně užitečný na pořizovací náklady), mnohem výhodnější než jeřáb. S panem Mlázovksým jsem měl možnost být lehce v kontaktu a v rámci ateliéru RCNKSK (Říčný+Kosek) jsem se pracovně setkal na spolupráci v rámci projektu „Kaple Nesvačilka“ a nového bookshopu v podzemí v Sedlci.

schopnost využít stavební úkon i jako společenskou událost a možnost zapojení občanů

Fasinující byla teorie o vrátcích. Konkrétně příklad stavitele z Vatikánu, Domenica Fontany a jeho systém konstrukcí vrátků pro zdvihnutí obelisku na námětí svatého Petra v roce 1586.

Zároveň je úžasné sledovat práci těchto zařízení na současných projektech a informace o finanční náročnosti novodobé technologie versus sestavení a provoz technologií dřívějších.

Nejvíce mě zaujala schopnost operovat ve stísněných prostorech (například Karlův most), kde by jinak bylo obtížné manipulovat s velkým jeřábem a i možná finanční výhodnost - tohle ovšem bylo rozporováno v kutné hoře kde to vycházelo finančněpodobně. Sám inženýr přiznal, že jde s velké části o vlastní zábavu aktérů - pro mě to docela zdiskreditovalo přednášku i povolání samotné.
Mimo téma přednášky mě zaujala myšlenka ochrany autorského návrhu v rámci památkové péče a dobových řemesel.

Upřímně, mě zaujalo, že se stále hrstka nadšenců snaží vymyslet, jak uplatňit, již “staré” techniky, nikoliv zaostalé v současné době.

ÚTERÝ 17.9. 2019 – PŘEDNÁŠKA 3 VŠUP – KARLÍN

Ing. VÍT MLÁZOVSKÝ

HISTORICKÉ TECHNOLOGIE ZVEDÁNÍ TĚŽKÝCH BŘEMEN

Pan inženýr představoval různé historické principy zvedání těžkého břemene, za pomocí kladek vylepšených např. o velká šlapací kola, pomocí kterých bylo možné zvedat těžkou sochařskou vázdobu, či zvony. Přednášku provázel důraz na řemeslnou práci a jeho přesah do dnešní doby.

Nejvíce mě zaujala snaha tyto postupy aplikovat do dnešní technologicky vyspělé doby, a rozprava nad výhodami a nevýhodami takového snažení. Zajímavé bylo, že finančně se vyplatí postavit nový jeřáb, ještě k tomu starou technologií více, než pronajmout moderní jeřábové zařízení. Díky tak zvanému dřevěnému vrátku, nebo šlapacímu kolu, se dá dokonce zvednout lidskou silou stejně těžké břemeno jako pomocí moderní stroje.

Když pominu obecně zajímavě a živě pojatou přednášku o jeřábech a systémech zvedání břemen, včetně zapojení do současné problematiky, velice ve mne rezonovalo poselství o vědomostech, které se mohou během jedné generace ztratit.

_efektivita vrátků – poměr, cena, výkon – srovnání nákladů apod
_zvedání zvonů,...si zvedáním těžkou technikou nemůžeme pomoct
_zajímavé zmapování technik a specifických zkušeností na různých příkladech

úterý 17.9. 2019

přednáška 4 - VŠUP Karlín 11.00 – 12.30
LEGISLATIVA PAMÁTKOVÉ PÉČE

památková péče jako legislativní proces, rozsahy pravomocí, institucionální struktura orgánů státní správy v dané oblasti v ČR ve srovnání s jinými zeměmi, vliv na samostatnou tvůrčí projektovou činnost, autorizace v oblasti restaurátorství, informace o širších strukturách UNESCO, ICOMOS, dohody, úmluvy

JUDr. et PhDr. Jiří Plos

pedagog FA ČVUT Praha - obor právo a obor vývoj urbanismu, na FUA TU Liberec obor právo a obor stavba měst, VŠUP v Praze – stavební právo, dlouholetý sekretář České komory architektů

odborná, výzkumná, publikační, přednášková a expertní konzultační činnost v oboru teorie a dějiny architektury a urbanismu, teorie prostorového – územního plánování včetně strategického plánování obcí, měst a regionů; právo se zaměřením na legislativu výstavby a výkonu povolání autorizovaných architektů, památkové péče, životního prostředí, včetně ochrany přírody a krajiny a organizaci a výkon veřejné správy v uvedených sférách; spolupráce na přípravě právních norem; spoluautorství při přípravě rozvojových programů obcí a konzultační činnost v oboru prostorového plánování a v dalších uvedených oborech. Autor knihy Stavební zákon s komentářem pro praxi

JUDr. et PhDr. JIŘÍ PLOS

LEGISLATIVA PAMÁTKOVÉ PÉČE

Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze

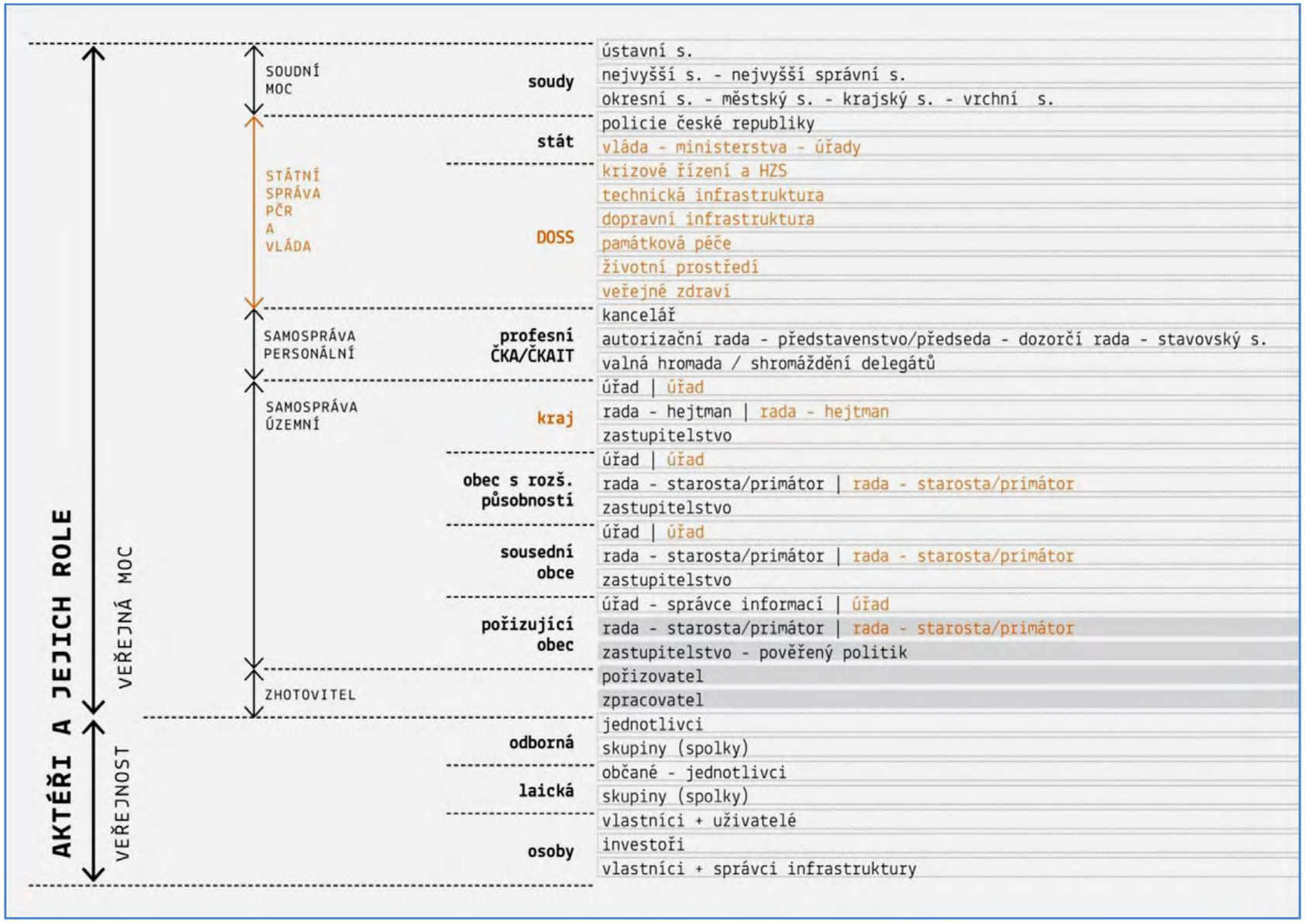

aktéři výstavbových procesů

Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze

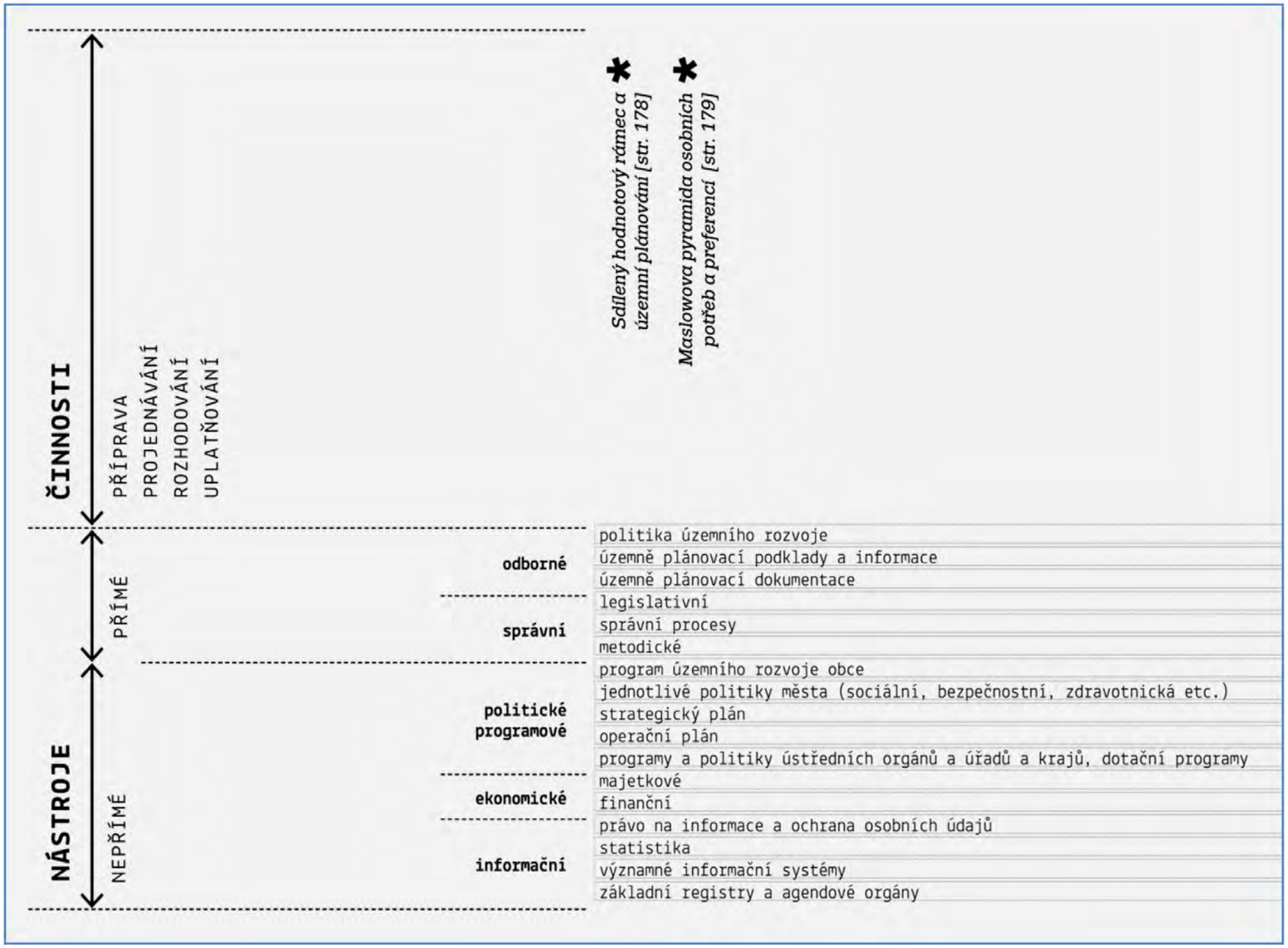

činnosti a nástroje projektování a plánování

JUDr. et PhDr. JIŘÍ PLOS

LEGISLATIVA PAMÁTKOVÉ PÉČE

UM PR UM Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze

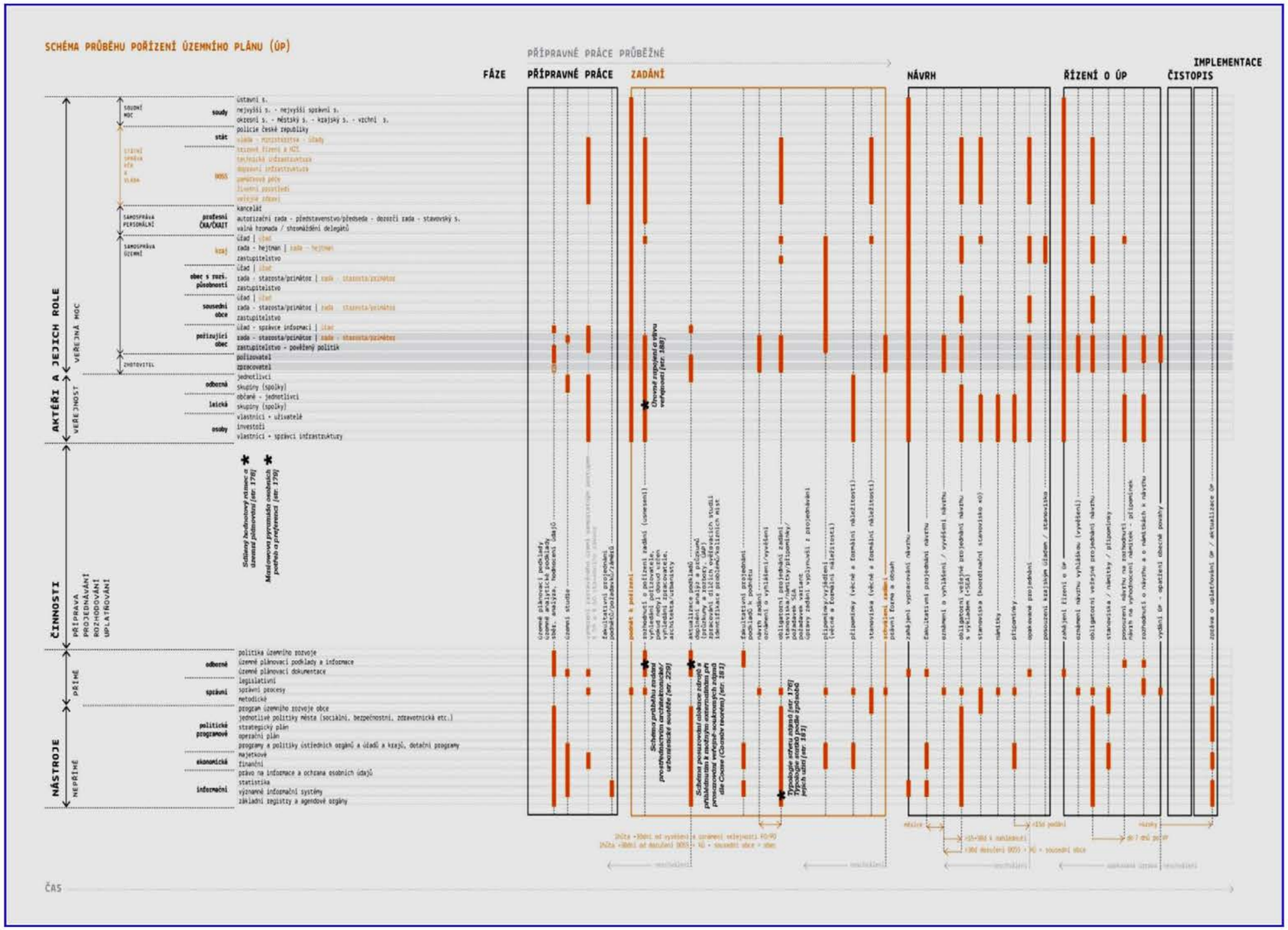

proces projektování a plánování

Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze

Vídeň	Praha
41 460 ha /1,757 mil. obyv.	49 600 ha /1, 267 mil. obyv.
Historické centrum ... 371 ha	Historické centrum ... 866 ha
buffer zone... 462 ha	buffer zone... 8 963 ha

V historickém centru Vídně žije
na 371 ha
16 000 obyv.
a 100 000 pracujících



Zdroj:
IPR Praha

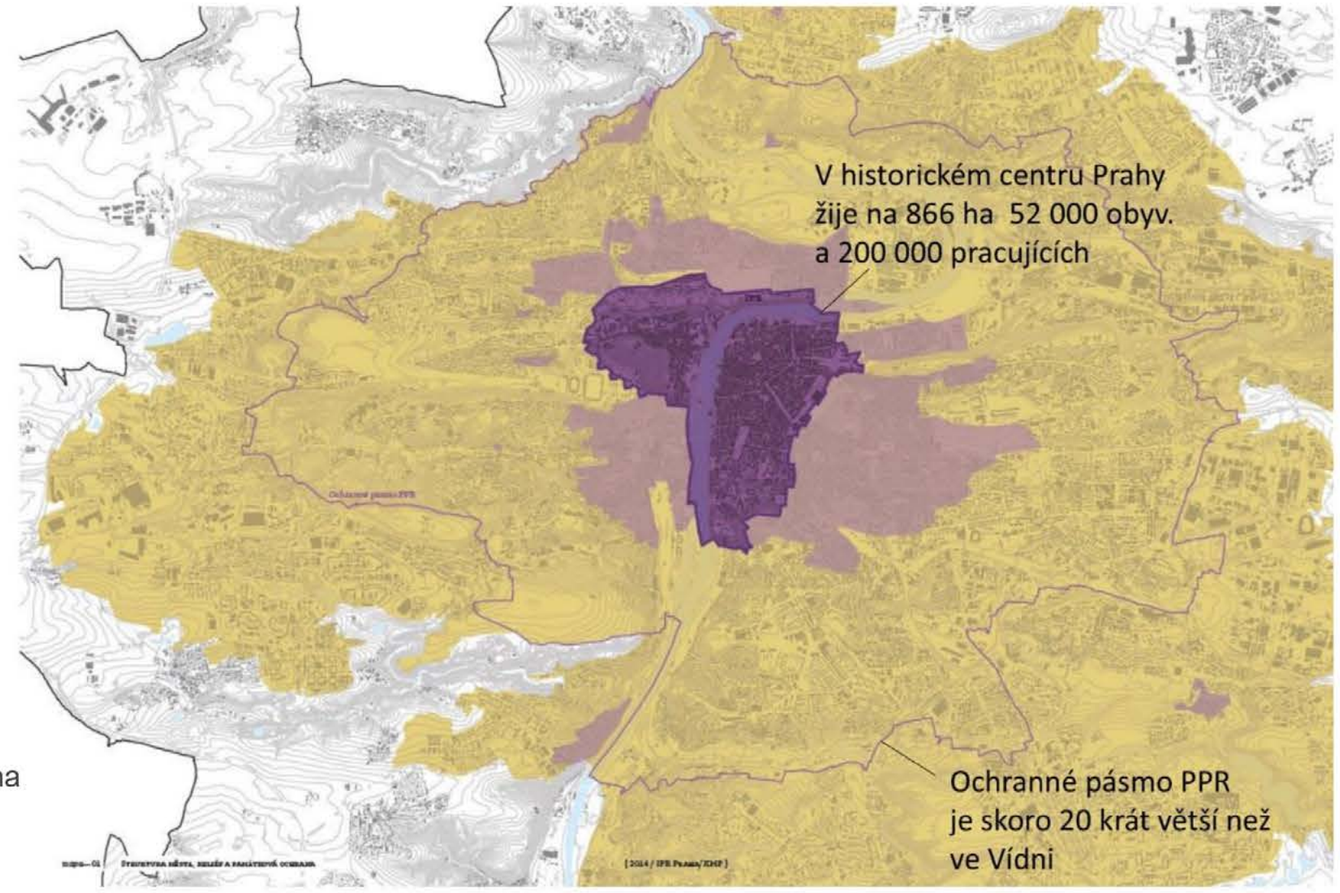

ochranné pásmo Památkové rezervace hl. m. Prahy a města Vídně

OTÁZKA

na základě Vašich dosavadních zkušeností a po absolutoriu přednášek i exkurzí výuky v roce 2019 stručně charakterizujte Váš názor na směřování památkové péče v České republice

Památkové péče v České republice je definována obecnými pravidly, které chrání památky jako celek. To sice zamezuje zásahům, které by je mohly poškodit a však z hlediska práce s těmito památkami v dnešním kontextu je tento přístup problematický. Bylo by proto potřeba, aby se na jednotlivé památky koukalo více individuálně a každá se řešila z pohledu daného kontextu, nikoliv obecně. Tento přístup však potřebuje ve státní správě věnující se památkové péči více odborníků architektů, kteří se na problém umějí koukat komplexně.

-neochota vést odpovědnost za odborné posudky
-pomalé a neodborné zacházení s památkami

Konzervace historických budov a hledání smyslu pro současnou dobu.

- nejen na základě přednášky pana doktora Plose a exkurzí, ale i několika pracovních stáží jak v českých, tak i zahraničních architektonických kanceláří musím konstatovat, že památková péče v Česku má jasně danou strukuru a zakotvená pravidla. I přesto pak v praxi mnohá důležitá rozhodnotí v ochraně památek stojí na rozhodnutí jednotlivců, jejichž individuální názory se často velmi různí a pak dochází k tomu, že budovy, které měly být zachovány byly zbourány, naopak historické budovy, které mohly být nově rekonstruovány a najít svou funkci a využít i v 21. století jsou nesmyslně přísně chráněny a z důvodu nevyužití chátrají. Památková péče by tedy měla být dle mého názoru hlavně péčí a uvažováním jak stav z lepšit a ne tolik ochranou, která konzervuje - “umrtvuje” nejen budovy ale často i celé městské celky.

Směřování památkové péče v ČR je velmi nejasné. Neexistuje žádný jasný konsensus kam směřovat má a jak se má vyvíjet. V tomto ohledu je každý případ jedinečný. Nicméně si myslím, že by památkový ústav měl být schopen kompromisu.

Myslím si, že památková péče se vyvíjí směrem, kdy bude existovat funkční a transparentní systém ochrany a financování jednotlivých památek. Myslím si, že by mohl památkový ústav být spíše spolupracovníkem architekta, než jeho konkurencí.

Pavel Janák: „Architekt, tvořící v historickém prostředí, se musí chovat jako dobře vychovaný host v ušlechtilé společnosti“

Od dob Kamila Hilberta se již posunula k mnohem abstraktnějšímu uvažování. Od reprezentace k ochraně substance. Naprosto klíčová je podle mě imaginace. Nechci památku vidět přesně tak, jak kdysi mohla vypadat. Chci jen vidět, co po ní

zbylo, a sám si tuto minulost domyslet. To umožňuje přidat nezbytné nové fce zcela současnou architekturou, jasně přiznat vrstvy nové, abych se mohl s důvěrou zcela oddat jako divák těm původním. Snad bude PP do budoucna víc motivační a méně represivní vůči majitelům, to se snad děje, určitě už proto, kolik skvělých památkářů jsem už měl možnost potkat.

Můj názor na dnešní směřování je lehce negativní, jelikož je až moc decentralizovaný a velmi záleží na konkrétním památkáři, co povolí a co ne. Zároveň jsou velmi svázaný a bojí se precentů. Do popředí by podle mě mělo jít především postupná a metodická údržba památek a jejich využitelnost v současné době.

Česká památková péče jde v zásadě správným směrem, ale trpí stejnými neduhy a problémy jako celý český právní a státní systém.
- neschopnost rychlého a odborného jednání (často se firmě nebo investorovy vyplatí zničit nálezy nebo je nepřiznat než by absolvovla dotčené řízení)
- neschopnost a strach nést odpovědnost za vydání posudků
- problémy s kvalifikací úředníků – jak může sociální antropolog posuzovat kvalitu a téma staveb rok po škole
- neschopnost podporovat a udržovat památky – údržba, domovník současná a stálá péče (viz přednáška kastelány Fialy o zednících a truhlářích a půjčování si lidí aby se soustavně opravovalo a udržovalo)

Naprosto se ztotožňuji s výrokem Tao te Tinga, užitým v závěru přednášky „ Čím více zákazů, tím chudší je lid“. Památková péče by neměla stanovit obecná pravidla, která by sice mohla zabránit necitlivým a nevhodným zásahům, ale zároveň by mohla omezit nové impulsy, doplňující historicky cenné celky. Je tedy velmi důležité, aby památková péče zaujala vždy individuální přístup k jednotlivým památkám. K tomu je ovšem třeba i vzdělaných architektů, kteří svědomitě převezmou historický odkaz a budou s ním pracovat s nejlepším vědomím a svědomím.
Viz Pavel Janák: „architekt, tvořící v historickém prostředí, se musí chovat jako dobře vychovaný host v ušlechtilé společnosti“.

Odpoveď:
Pomaly ale iste. Zaujalo ma, že kasteláni v menších obciach, ktorí sa o pamiatky starajú to robia radšej pomalšie, ale precízne. Narozdiel od naprípad väčších turistickejších miest. Avšak v niektorých prípadoch je možno otázkou, či sa to nepreháňa a nekonzervuje až príliš.

napříč rozdílným přístupům ke způsobu konzervace památek se dá říci, že se památková péče v České republice snaží o zachování a udržování historických budov a zpřístupnit je veřejnosti

JUDr. et PhDr. JIŘÍ PLOS

LEGISLATIVA PAMÁTKOVÉ PÉČE

V České republice neexistuje dlouhodobá kontinuita památkové péče a myslím si, že možná právě proto celkové směřování památkové péče je něco, co u nás chybí. Často tak dochází ke zbytečně úzkostlivému bránění "památek", zatímco jiné, v mém názoru hodnotné objekty jsou likvidovány nebo se jim nedostává pozornosti.

Charakter památkové péče v České Republiky mně osobně z různých úhlů pohledu překvapil. Na jednu stranu památková péče v republice je velmi aktivní a můžeme říct, že i když se občas selhavá, ale nějak funguje.
Ale na druhou stranu co se tyče jednání s památkáři a památkovou péčí, tak to často dělá problémy. Památková péče v ČR podle mého názoru ještě se nevyvinula natolik, aby mohla se divat na různé památky z ruzného úhlu pohledů a nachazet jedinečné unikatní řešení pro každou z nich. Často památková péče se bere za úkol ukázat lidem, jak by něco mělo vypadat nebo vypadalo v dobu postavení. Podle mého názoru takový úhel pohledu na památkářství je velmi omezující a hlavně taková "péče" v podstatě ničí památku, ničí její vyznam a omezuje zájem lidi o tuto památku. Dle mně rekonstruovat památku do podoby v jaké byla postavená je to samé, co ji zdemolovat nebo vymalovat ji celou stejnou barvou. Protože u takové obnovy pamatkou se jeví jenom forma této budovy, nikoliv jeji náplň nebo funkce.

Památková péče v ČR měla by se uvědomit, že existuje ještě čtvrtý rozměr architektury = čas a je mnohem důležitější a zajímavější, než zcela obnovený prostor do "lesklé" podoby. Nezapomínejte na to, že v této "nové" podobě památka jako takova neexistovala víc než rok, protože čas je čas a cokoliv stárne nebo se transformuje spolu s časem. V současné době běh času je skutečnou památkou.

-Při vytváření pravidel a předpisů je třeba najít rovnováhu a používat zdravý selský rozum. Každé dílo je osobité a originální a leckterý předpis nejde paušálně aplikovat na všechno. Jeden extrém je přílišné lpění na zachování všeho za každou cenu, druhý zase může dovolit nekvalitní zásahy v historických jádrech.
-K dobrému výsledku je potřeba, aby se všichni lidé, kteří do procesu patří, dohodli ve prospěch výsledku a nehleděli jen očima svého oboru, což je podle mě často problém.
Je sice pravda, že příliš pravidel omezuje, ale podle mě dobře stanovené pravidla generují mnohem větší kreativitu.

Myslím, že památková péče předválečné architektury je na tom dobře. Není tomu ale tak u památek poválečné architektury a politický vliv na uznávání a následné stahování uznání na kulturní památku.

V mnoha případech se k památkám přistupuje správně a jejich rekonstrukce/konzervace je nutná. Avšak setkali/setkáváme se s různými nepochopitelnými případy, kdy památková péče zabraňuje k obnově a přidání nové vrstvy, která by napomohla památce k nalezení nové funkce a k "ožití" a lpí na absolutní restauraci se vším všudy bez zásahu dnešní doby. Není důležité pouze konzervovat, ale také hledat uplatnění daných památek. Na druhou stranu jsme se například v Ostravě setkali s nepochopitelným přístupem rekonstrukce Kulturního domu. Asi by mělo docházet k menším extrémům a hledaní kompromisů.

Víceméně směřování ke konzervaci oproti historizujícímu restaurování. Podle slov některých řečníků získávám dojem prohlubujících se strukturálních problémů památkové péče v ČR, vnímám stížnosti na čistě individuální přístup úředníků v posuzování jejich práce, chybí jakási zakotvenost a jasnější mantinely. Mám pochyby o úrovni profesní etiky památkářů.

- myslím, že v současnosti je nezbytná diskuze o tom, jakým způsobem chránitbohaté památkové dědictví v Praze i celé republice - revize toho jaké části objektů chránit a jakým způsobem, na kolik se mají historické objekty otevřít současnému využívání a doplňování současnou vrstvou architektury jako pozitivní příklad mě napadá mnou navštívené město Litomyšl, kde dochází k mísení současných i historických objektů, které jsou různě využívány
- barokní objekt zrekonstruovaný jako koleje pro studenty, festival Smetanova

Litomyšl konající se v různých historických objektech, které jsou doplněny o současné architektonické prvky
- naopak jako příklad toho, kde památková péče příliš nefunguje, vnímám centrum Prahy - neregulovaná reklama, prázdné a nevyužívané budovy v centru města - žádná regulace z hlediska “nezodpovědného” vlastníka - příklad - opatření v městech západní Evropy - vysoké daně za nevyužívané objekty v centrech měst apod.; složitost a nejasnost pravidel procesu zakomponovávání současné architektury do historické struktury města - např. obchodní centrum Quadrio - vzhledově zcela současné a objemově v rámci dané lokality diskutabilní stavby v ulici Spálená, která byla dokončena několik let zpátky - versus stavba dílen UMPRUM v Mikulandské ulici, která z části zachovává stavbu z 19. století, přičemž zprostředkovává její využitelnost v současné době a její stavba se díky památkové “péči” o několik let zdržela

Ani po absolvování předmětu nedokáži zhodnotit směřování tak rozsáhlého oboru jakým je památková péče. V případě každé jednotlivé památky byl přístup památkářů trochu odlišný (což je dobře, aspoň jsme viděli různé pohledy na věc). V praxi ale i z pohledu laika se setkávám většinou s velmi negativními zásahy památkářské ochrany a často i s jejím selháním. Zásadním problémem je chybné nastavení celospolečenských hodnot, protože památková péče není jen o památkářích, ale i politicích a občanské společnosti. V současnosti je předmětem péče hlavně dogmatické trvání na barevnosti, materiálech a proporcích (v jednotlivých případech se ale výklad může hodně lišit). Důležitější než stoprocentní autenticita by pro mě bylo zachování historické hodnoty při současném přidávání nových hodnot a funkcí, zásadnější ochrany urbanistických celků, atd. V tomto ohledu jsem ale velice skeptická a jsem přesvědčená, že to je spíš věc společenská a kulturní, a že žádná další byrokracie nic nezlepší, dokud se nezmění nálada ve společnosti.

- Památková péče je stěžejní téma české současné architektury. Rekonstruovat kvalitní stavby a udržovat památky je pro udržitelný svět nezbytné a stejně jako bránit zbytečným demolicím. Je ovšem třeba zapojit skutečné odborníky, aby vše bylo jak má být - aby se nebránilo kvalitním novým návrhům a naopak, aby se zabránilo necitlivým zásahům.

Památková péče v ČR

Památková péče by měla stanovovat jakési obecná pravidla, ne být překážkou v navrhování, jako tomu často bývá. Při ateliérové práci v Jihlavě jsme se ale setkali s velice otevřeným panem památkářem, který byl velmi nakloněn moderním přístupům, pomůže-li zásah současnému fungování města. Čili samozřejmě jako ve všech oborech, se směřování památkové péče odvíjí od jednotlivců.

Problémem je také udržování památek a soustavná péče o ně, o čemž mluvil pan Fiala v Nebílovech.

Pro mne je překvapivá velikost oblasti Prahy, která podléhá památkové ochraně a s tím spojenými odbornými přístupy – zejména s porovnání s Vídní (ta je několikrát menší). Zdá se mi že jsou špatně, nebo nesrozumitelně nastavená pravidla, které můžou negativně ovlivňovat některé konkrétní případy (vycházím spíše ze svých zkušeností z praxe a projektů, na kterých jsem se měl možnost podílet).
Z přednášky mne hodně zaujal Janákův citát „architekt, tvořící v historickém prostředí, se musí chovat jako dobře vychovaný host v ušlechtilé společnosti“.

trend nenavracení památek do původní podoby, nýbrž snaha o konzervaci a nalezení využití v dnešní době mi přijde jako správná cesta, snaha uvádět do původního stavu po několikerých přestavbách mi přijde jako lichá, vezmeme-li v potaz, že jen málokdo může být tak domýšlivý, aby si z fází vývoje vybral jednu a tu označil za tu pravou

obecně je památková péče mezi architekty vnímaná jako překážka a komplikace v realizování architektových vizích. sama však vnímám, že se o ní málo mluví a že i pro mě se stala jen takovým strašákem bez konkrétní představy. proto snad můžu říct, že jsem byla až mile překvapena z některých řešení, ke kterým může vést konstruktivní dialog architekta a památkáře. uvědomuji si, že nějaké jednotné pravidlo či nastavení, jak v daných situacích jednat, je nesmyslné, protože každé dílo je unikát a zasluhuje unikátní přístup. odpovědnost, kvalita a důvtip řešení je pak odpovědností konkrétních zúčastněných osob, které by ideálně měly vzájemně respektovat svá řemesla. obecně si však troufám tvrdit, že jednání památkové péče je u nás často přehnané až škodlivé, konzervativní a nekompromisní. mám jen minimální zkušenost s přístupem k památkám a jejich rekonstrukcemi ve Slovinsku, kde jsem z projektů byla většinou nadšená. neumím posoudit, jestli jejich předpisy jsou mírnější nebo ne, vím, ale že většina realizací byla zdařená zejména díky zapálené práci architekta a památkáře, jejich souhře, hledání společného řešení a snaze vdechnout památce nového ducha.

Dle mého názoru je památková péče v České republice na vysoké úrovni. Díky ní jme schopni zachovat a také udržovat velké množství hodnotných objektů, což považuji za velmi důležité. Myslím si ale, že by se mělo více dbát na pravidelnou údržbu a restauraci objektů. Např. aby nedocházelo k výměně oken, nebo střechy za novou, jestliže bylo možné je opravit,

nebo vyměnit pouze z části a zároveň zbytkem zachovat dobový ráz.

Památkovou péči v České republice vnímám jako poměrně nekoncepčně fungující či spíš nefungující systém. Velmi záleží na jednotlivých památkářích - což je nemoc jakéhokoliv aparátu, který má mít vliv na širší téma - památková péče musí být řešena koncepčně a velmi jasně. Obecně není jasný přístup k památkám, v některých případech se jedná o čistě restaurování do dobové podoby, jindy o zakonzervování památky v tom stavu ve kterém byla nalezena. Strach ze zásahu do památky je natolik velký, že se téměř nesetkáváme s transformací památek -umožnění nové funkce, nového využití a prodloužení tak životnosti památky jak fyzické tak i funkční.
Je to nesmyslné, poněvadž velká část kulturních památek sama o sobě byla několikrát upravována, přestavována a transformována, ale nacházíme se v době kdy je velmi obtížné do těchto památek zasahovat a pokračovat dál v udržování života daného domu - přidávání nové vrstvy. Mimo jiné památková péče neřeší přežívání urbanismu/města a to v tom slova smyslu, že preferuje vytvoření zakonzervovaných kulis/skanzenu před udržením původního obyvatelstva či lokální kultury (viz. centrum Prahy). Zdá se, že památkáře tyto současné vazby nezajímají. Transformace památky neznamená destrukce a zavrhnutí předešlých dobových vrstev, ale reprezentuje to logický postup umožňující přežití domu zdravým způsobem. Nejasnost v rozhodování a odůvodňování různých památkových ústavů a především nekonzistence v tom, které současné úpravy/transformace mohou být uskutečněny je mnohdy minimálně podezřelé a zavánějící korupcí či nezdravým úsudkem, či osobním zájmem jednotlivých památkářů či PÚ.

Pro mě je osobně velmi složité rozhodnutí, kdy přímo dodržet původní řád architektury,nebo dodat současné prvky. Asi bych rozhodoval na základu architektonické soutěže, kteréby se zúčastnili i konzervativci.

Souhlasím s konzervativními směry.

Je to složitý proces zahrnující komplexní vnímaní díla a souvislostí podléhající zákonům a regulím, kterých v naší zemi není po málu. Památková péče není pouze ochrana nemovitostí, ale také obnova a údržba, což v českém pojetí památkové péče není zcela zakotveno a vždy ošetřeno a dodržováno. Bohužel na mnoha objektech je tato laxnost často vidět a areály i jednotlivé objekty prohlášené za historickou památku dále chátrají. Mnohdy není ani jasné, jakým způsobem se o takovou historickou památku starat, ani jak tuto činnost financovat. Často se místo trvalé ale drobné údržby rozhodující orgán rozhodne pro celkovou rekonstrukci v rámci několika miliard korun, ale časový horizont, kterým se zabývá končí po ukončení rekonstrukce a budova znovu začne chátrat. To je dle mého názoru největší chybou dnešního systému památkové ochrany.

Nenavracení do původní podoby, tedy spíše cesta konzervace a hledání smyslu pro současnou dobu.

ÚTERÝ 17.9. 2019 - PŘEDNÁŠKA 4 VŠUP - KARLÍN

JUDr. et PhDr. JIŘÍ PLOS
LEGISLATIVA PAMÁTKOVÉ PÉČE

_velmi komplikovaná situace
_neschopnost podporovat a udržovat památky
_důležité je, aby památková péče zaujala vždy individuální přístup k jednotlivým památkářům – proto je složité vymýšlet normy, které by se uplatňovaly na všechny památky stejně
_chybné nastavení společenských hodnot/priorit
_vstupuje do toho mnohdy politika
_pro mě osobně se potkávám s špatnými příklady více než s dobrými
_změna musí proběhnout ve společnosti a v architektech, který se budou chovat svědomitě k historii a jejímu odkazu

úterý 17.9. 2019

exkurze 3 - severovýchod – odjezd Karlín 13:00 hod

zámek Kačina

Velkolepá zámecká budova na půdorysu velkorysého segmentu s kolonádou na jeho vnitřní straně se nachází na rozsáhlém prostranství parku, navrženého roku 1789 vídeňským botanikem Nikolausem Josephem von Jacquin ve volné krajině při obci Sv. Mikuláš. Výstavba probíhala v letech 1802–1822 podle plánů drážďanského architekta Ch. F. Schurichta. Stavbu realizoval pražský architekt Jiří Fischer. Zámek, dochovaný ve stavebně neporušeném stavu, patří mezi nejvýznamnější realizace empirové architektury na území ČR. Zařízení interiérů zámku bylo v období konce druhé světové války prakticky zničeno.

přednáška 5 in situ - zámek Kačina - expozice, nastiňující původní charakter interiérů zámku na základě historické dokumentace a řady dohledaných předmětů

přednášející:

PhDr. Eva Lukášová

kurátorka sbírkových a mobiliárních fondů Národního památkového ústavu

Absolvovala obor historie na FFUK, specializovaná studia Attingham Summer School for Historic Country Houses, Royal Collection Studies a řadu zahraničních stáží. Od počátku své profesní dráhy se věnuje historickým interiérům zámeckých sídel, jejich mobiliářům a sbírkám. Zaměřuje se na studium dispozičního rozvržení aristokratických sídel v pramenech i in situ, ikonografii historického interiéru v evropské malbě, historické zámecké inventáře a komparaci českých a moravských sídel v evropském kontextu. Je autorkou publikací Zámecké interiéry. Pohledy do aristokratických sídel od časů renesance do doby první poloviny 19.století, Aristokratický interiér doby baroka ve světle historických inventářů a dalších. Je spoluautorkou řady výstav a expozic - Pernštejnové, Hrady a zámky objevované, opěvované, Okouzleni antikou (Duchcov) ad., autorkou a hlavní kurátorkou výstavy Podoby a příběhy. Portréty renesanční šlechty, autorkou interiérové instalace piana nobile zámku Kačina.

ÚTERÝ 17.9. 2019 - EXKURZE 3

SEVEROVÝCHOD

PhDr. EVA LUKÁŠOVÁ
ZÁMEK KAČINA





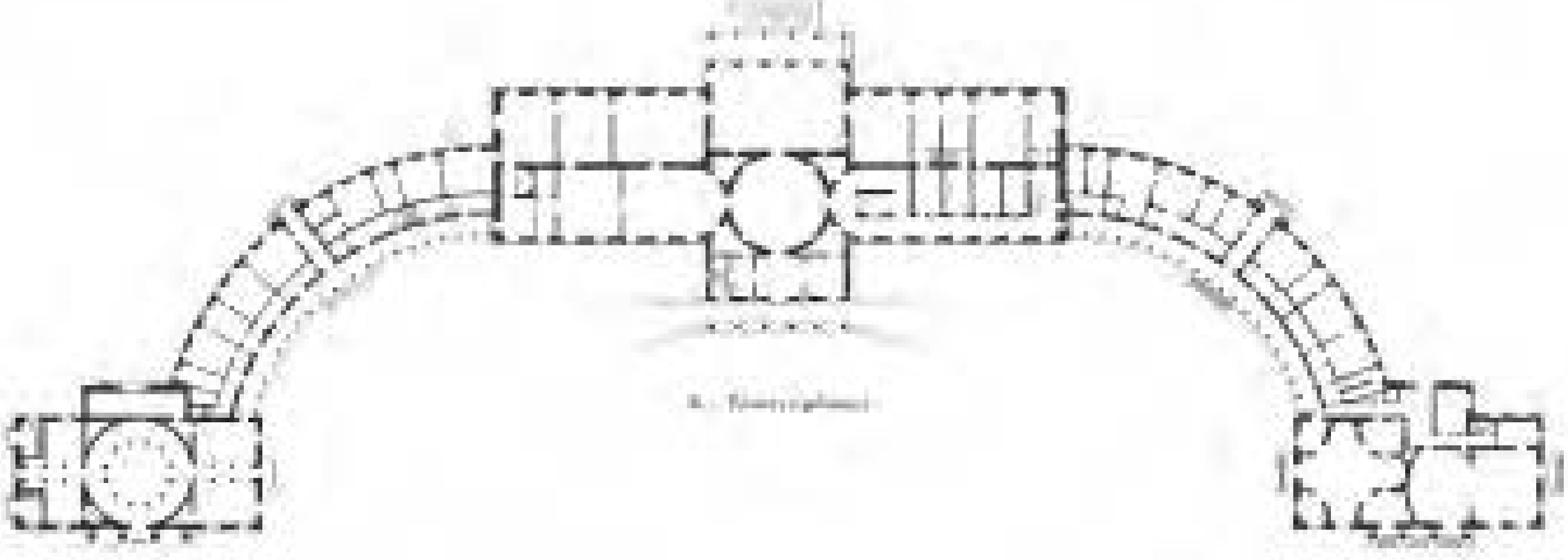

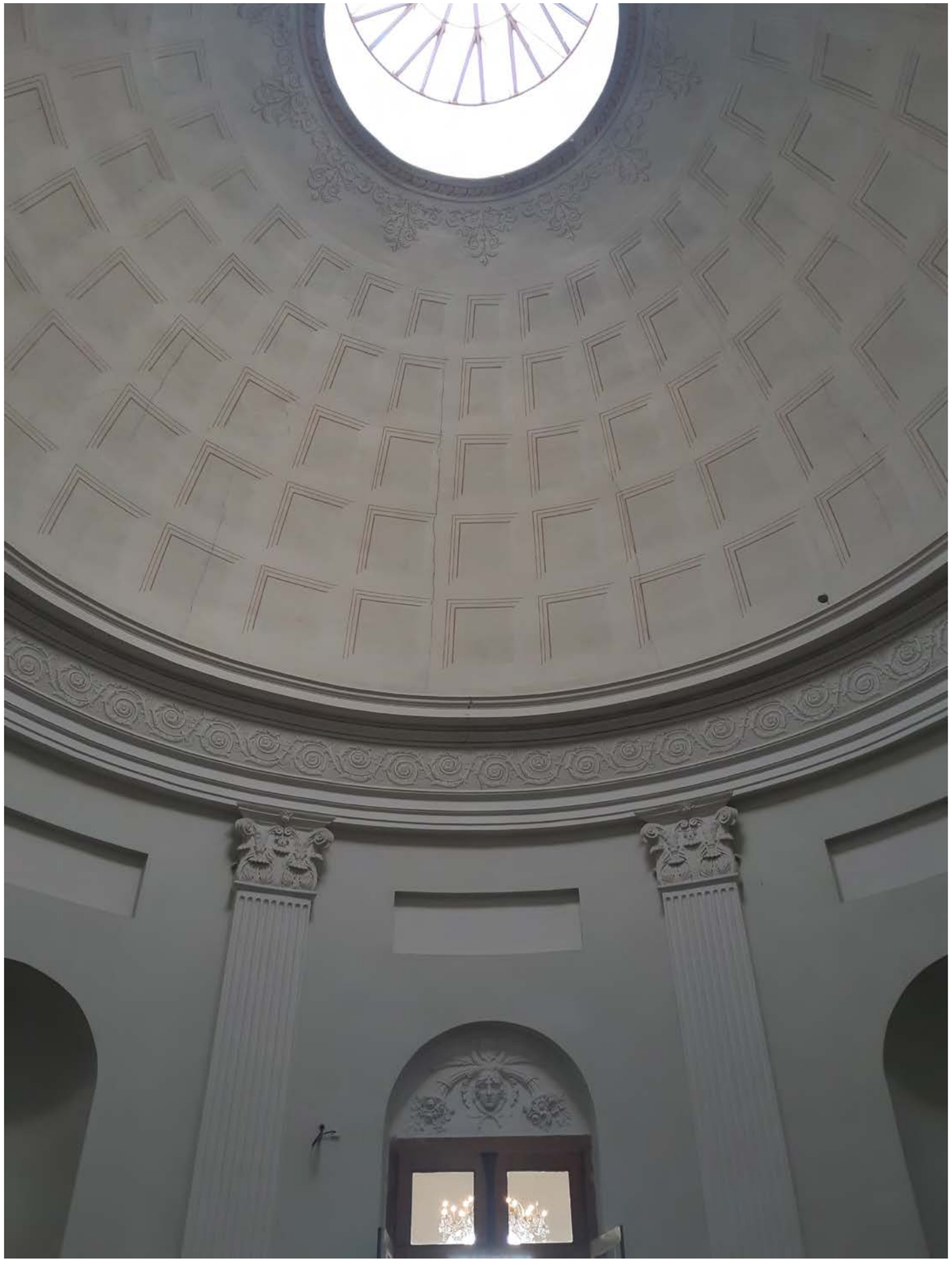

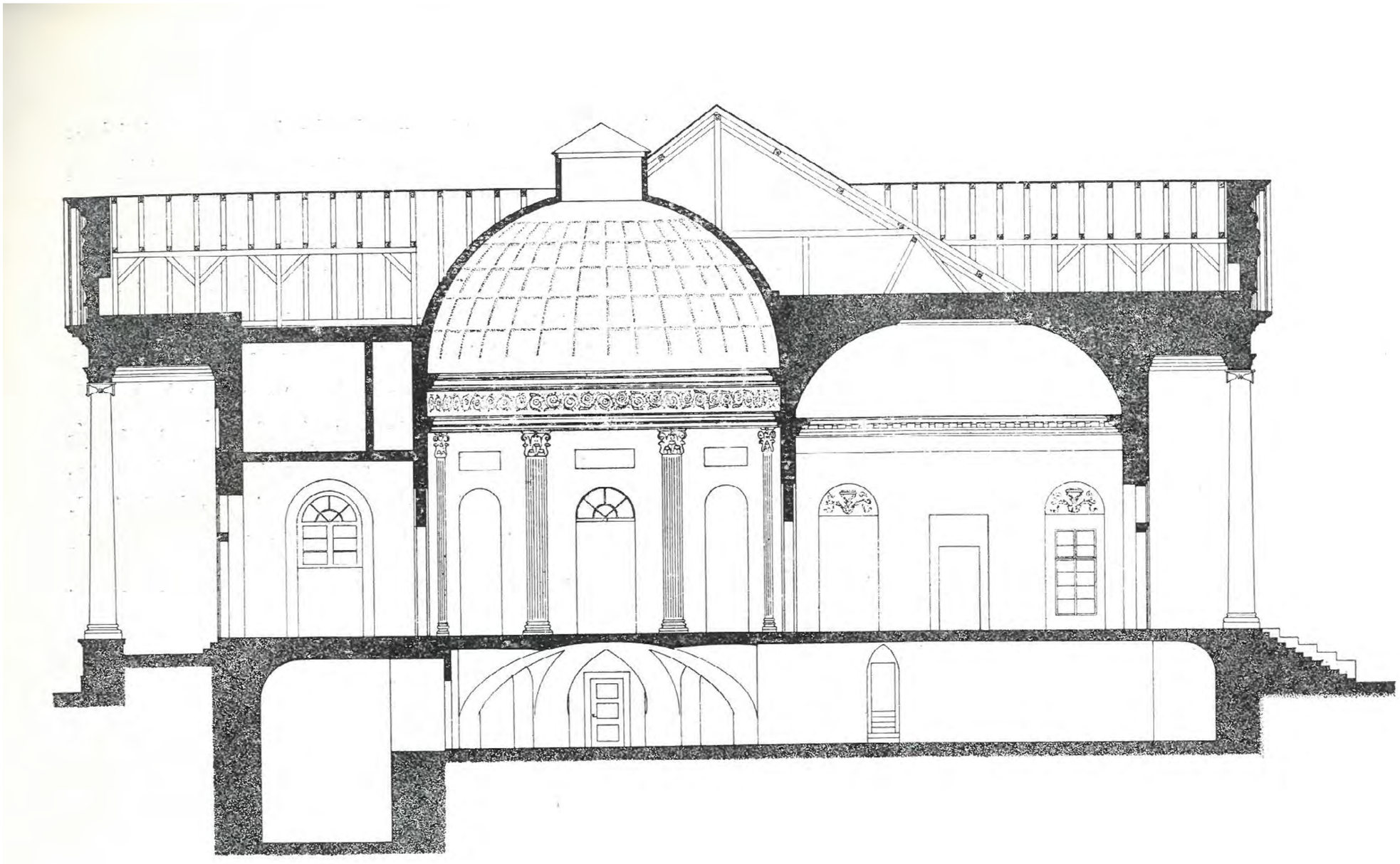



PhDr. EVA LUKÁŠOVÁ

ZÁMEK KAČINA







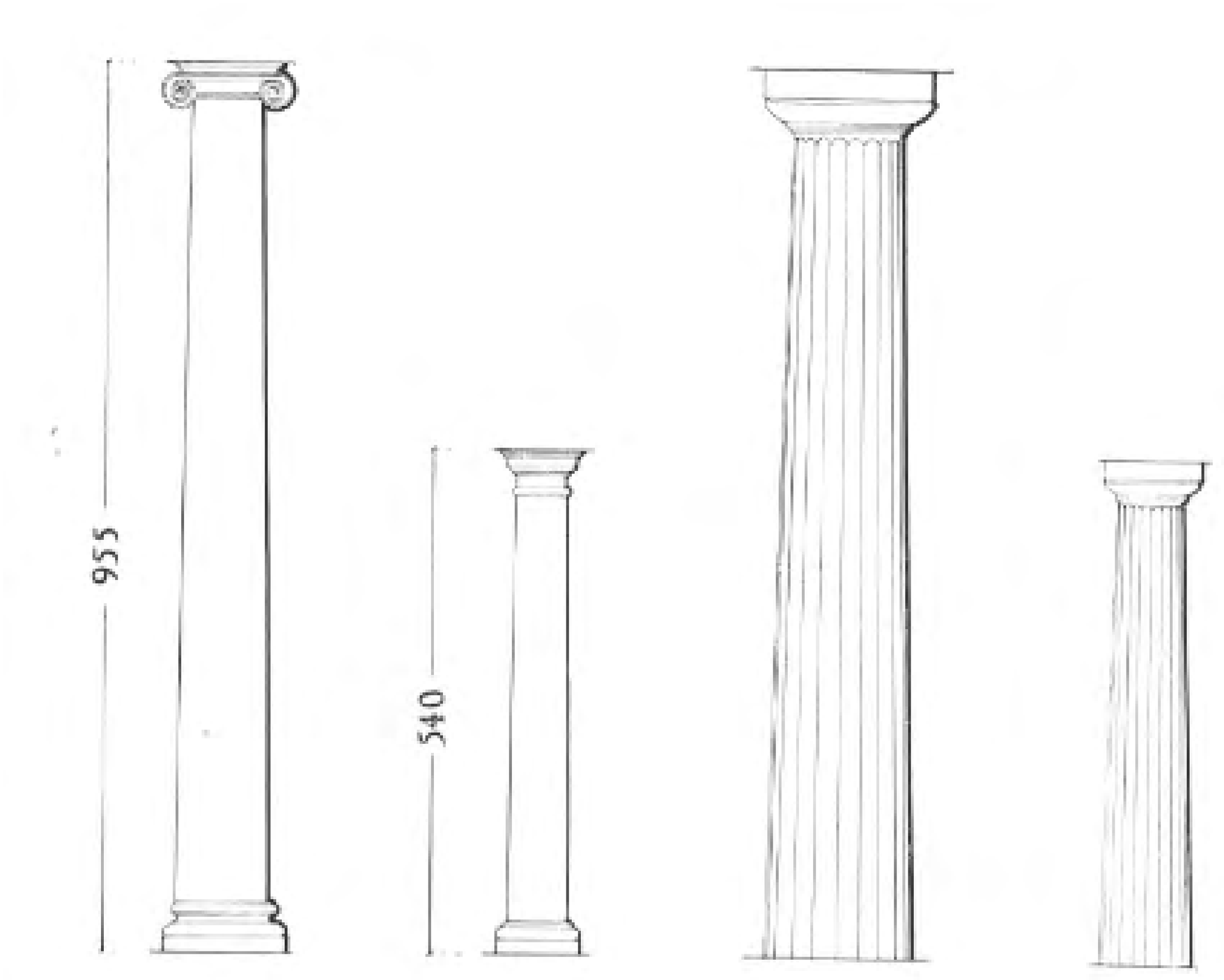
955
540

PhDr. EVA LUKÁŠOVÁ

ZÁMEK KAČINA

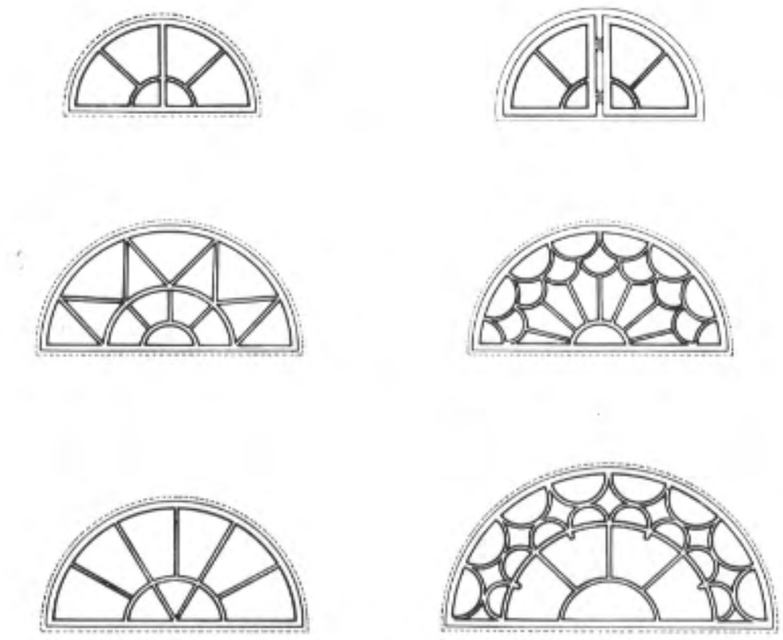



PhDr. EVA LUKÁŠOVÁ

ZÁMEK KAČINA



PhDr. EVA LUKÁŠOVÁ
ZÁMEK KAČINA



OTÁZKA

charakterizujte dispozici zámku Kačina a její vazbu na kultivovaný krajinný rámec

Zámek empírového stylu v půlkruhovém tvaru, který je umístěn v otevřené krajině. Je to osově souměrná stavba s lineární obslužností. Střední část (vstupní) tvoří dvoupodlažní budova s klasickým portikem o šesti sloupech s tympanonem. V této střední části se nacházejí hlavní společenské sály. Po stranách této části jsou připojena obytná křídla se sloupovými ochozy, ve kterých jsou pokoje hostinské i šlechtické . Východně směrem k příjezdové cestě jsou situovány hostinské pokoje a jejich okna vedla do společné obslužné chodby. Západním směrem jsou honosné pokoje, které jsou po celé délce zámku průchozí. Všechny pokoje mají přímí kontakt se zámeckým parkem. Každé z křídel uzavírá pavilon. Na jedné straně je to zámecká kaple a divadlo, na druhé knihovna. Celý objekt je vyvýšen a po celé jeho délce je několik vstupů, jako takové všudypřítomné výběhy do krajiny. V rámci parkové úpravy jsou zřejmé barokní osy.

Dispozice je osově souměrná v obloukovém tvaru s výraznou dominantou v jejím středu, nedokončenou kruhovou kaplí, a menšími však výraznými body na obou koncích v podobě knihovny a divadla, čímž tvoří jakýsi trojúhelník/trojjednotu.

- jedná se o empírovou stavbu, částečně inspirovanou palladiánskou italskou vilou
- zámek je situován na vyvýšenině a dominuje tak svému okolí
- v centrální části je umístěn vstupní reprezentativní prostor s kupolovitým stropem, který přes prosklené dveře na obou stranách má být schopen do sebe pojmout anglickou zahradu, která zámek obklopuje. Směrem do stran od cetrálního sálu se nachází obydlí hraběcí rodiny
- v křídlech spojujících závěřečné pavilony jsou umístěny hostovské pokoje, z exteriéru lemuje křídla arkáda
- na konci obou ramen se nachází dva pavilony, jeden slouží jako knihovna a druhý jako divadelní sál
- s úpravou okolí zámku bylo započato ještě před samotnou stavbou zámku, z parku, který byl plný dřevin místních i těch ne tolik typických pro českou krajinu se postupně stala zahrada určena pro zásobování zámek květinami, ovocem a zeleninou

Dispozice zámku Kačina je zřetelně inspirována tvorbou Andrea Palladia a jeho projekty italských vil. Celý zámek je skvěle napojen na okolní krajinu, celý zámek sedí na zemi a napomáhají mu francouzská okna.

Zámek Kačina je empíristický zámek se symetrickou podkovou dispozicí, kde se uprostřed nachází rondel s hlavními reprezentačními prostory (jako je taneční sál, jídelna, atd.) Na každé straně se pak nacházejí obytná ramena s hostinskými pokoji, na jedné straně zakončena knihovnou a na druhé straně zakončena kaplí a divadlem. Zámek je zasazen do anglického parku bez výrazného symetrického akcentu v krajině.

zámek sestává ze 3 částí: hlavní a dvě křídla. Je symetrický. V samotném středu se nachází kruhová vstupní hala a velký taneční sál, po stranách pokoje. V křídlech nalézáme knihovnu a divadlo. Zámek byl navržen v maximálním propojení s parkem - reprezentativní prostory jsou všechny v přízemí a jsou velice světlé. Pahorek naskytuje dobé pohledy do dálky a osobně mě velmi zaujalo východní ohrazení areálu zdí zapuštěnou v příkopu který z budovy není vidět a neruší tak pohled ani na chvaletickou elektrárnu

Scénografie krajiny je konponována barokními průhledy a propojením pohybu osob uvnitř a venku, jedná se o klasické letní sídlo, které slouží po vzoru Paladianského stylu slavnosti a společenský život šlechty.

- dispozice - odkaz na Paladinskou vilovou architekturu (větší měřítko a monumentalita) / barokní průhledy a jasná scénografie pohybu osob uvnitř zámku
  kaple / divadlo – jasné letní sídlo/ odpočinkové prostředí pro šlechtu
- krajina - barokní přístup stanovování os a výhledů – empírový, rokokový přístup ležérních překvapení a možností si užívat prostory
  možnost kontrolovat a spravovat své pozemky – Kačina je přirozené těžiště panství Chotků

Dispozice ve tvaru otevřené podkovy, umístěná do volné krajiny. Vstup skrze centrální část – rotundu a na ní navázaný reprezentační sál. Křídla obsahují hostinské pokoje a na každém konci křídla je pavilon (zámecká kaple a divadlo v jednom a Chotkovská knihovna v druhém křídle). Maximální kontakt se zahradou ve většině místností. Na vnitřní straně podkovy (východní strana) u obou křídel se nachází kolonády – kontakt s přilehlým parkem, zároveň vícero vstupů do objektu. Západní fasádu obracející se rovněž do přírody tvoří okna pokojů a centrálního reprezentačního sálu. Původně hlavně reprezentační funkce – umístění na vyvýšenině, neskutečná délka objektu, reprezentativní fasáda (kolonády, sloupové portiky..). Barokní osy v parku.

Odpoveď:
Reprezentačné dielo – ukážka rodiny Chotkovcov hostili mnoho návštevníkov, zámok súčasťou parku, velkolepá knižnica, divadlo, tanečný sál, propojené pokoje so služobníctvom, symetrické krídla budov

- impozantní empírová stavba se štědrou netradiční dispozicí
- ve středu zámku ze nachází budova s vysokými jónskými sloupy, která skrývá kruhový sál s kupolí, následují reprezentační místnosti (taneční sál, jídelna, přijímací salóny)
- v křídlech jsou pak hostinské pokoje, které byly možné různě pospojovat nebo rozpojovat
- také se tu nachází pavilóny s knihovnou a divadlem

- interiéry jsou řešeny dobově, při čemž kamna vždy ladila s barvou stěn, pro přikládnání do kamnen vedla vzláštní chodbička pro poddané
- bohatý a velkorysý interiér je zasazen do ještě velkorysejšího exteriéru v podobě rozsáhlé zámecké zahrady, která poskytuje pocit svobody a volnosti

Dispozice empírového zámku Kačina je komponována osově symetricky, prostřední hmota obsahuje mřížku obytných místností rodiny, průchozích a napojovaných jedna na druhou. Dále obsahuje jídelnu, přijímací salóny a taneční sál. Zajímavostí je "černáchodba", zvlášť vyhrazená pro služebnictvo, které chodilo zatápět do kamen v jednotlivých místnostech. Kompozice se rozvíjí bočními půlkrohovými křídly s arkádou (obsahující pokoje pro hosty) a je zakončena na obou stranách budovou pavilonů, z nichž
jeden obsahuje knihovnu a druhý nedostavěnou kapli s divadlem. Co se týče vazby na krajinu — zámek je umístěn na vyvýšeném místě (měl jako významná stavba vynikat a zároveň je zde podmáčené podloží). V přízemí je důležité nerušené propojení s krajinou (zámeckého parku), realizované prostřednictvím francouzských oken. V okolí jsou pak komponovány pohledové osy a alej.

Kačina - letné panstvo Chotkov

Barokné priehľady do krajiny, maximálne prepojenie s dvorom.

Dispozícia - na strednú prevýšenú časť s tympanonem navezujú dva obytné poloblúkové krídla s ochozem, zakončené pavilónmi pre kulturu (divadlo, knižnica). Vnútorná dispozícia sú na seba navazujúce navzájom prepojené pokoje / sály , s prepojením na zázemie služobníctva. Zámerom bolo jednotlivé sály medzi sebou prepájať, podľa potreby.

Ambícia obohatiť sídlo o kultúru - knižnica, divadlo (nepodarilo sa to úplne dokončiť).

Středem zámecké dispozice se stala jednopatrová budova se středním vstupním portikem obráceným k východu. Jádrem této ústřední budovy je vstupní kruhový sál, osvětlený oknem v kupoli.

V centrální budově zámku se nacházely representační prostory a obydlí hraběcí rodiny, v křídlech pak hostinské pokoje. Na křídla navazuje z každé strany jeden pavilon. V pravém je umístěna nikdy nedostavěná zámecká kaple a zámecké divadlo, v levém je Chotkovská knihovna.

Celý areál byl navržen jako komponovaná feudální krajina, se zámkem Kačina v dominantním postavení. Zámek stojí na jediném vyvýšeném prostranství v okolí kvůli posílení charakteru důležitosti Stavba má pozici panství spravujícího okolní krajinu.

- dispozice zámku je ve tvaru otevřené podkovy, je zasazen do volné krajiny
- středová část, kterou se do sídla vstupuje připomíná Palladiánskou architekturu(její principy)
- byl postaven jako letní sídlo šlechtického rodu Chotků

ZÁMEK KAČINA

- byl postaven jako letní sídlo šlechtického rodu Chotků
- důležitý je právě kontakt s exteriérem z většiny místností - velké prosklené tabule
- kolonády - přechod z interiéru do exteriéru, kontakt s přírodou
- ke krajině přistupovali s barokními principy - průhledy, osy, symetrie, scénografie architektury
-původně byl zámek hlavně reprezentativní sídlo

U zámku Kačina se mi líbilo možné propojení s přírodou, konkrétně s okolním parkem. Propojení interieru a exteriéru otevřením velkých okenic a dveří. Bylo mi ale líto, že už nebyl čas na procházku parkem.

Zámek Kačina postaven v empíru, je na první pohled zřejmé, že byl inspirován Palladianovskými paláci. Velmi důležitá je blízká vazba s krajinou/parkem. Reprezentativní, otevřený vstup je středem naprosté symetrie, nejen půdorysně. V levé části se nachází knihovna a v pravé divadlo. Jinak lze říci, že se jedná o osově souměrný půdorys.

- Půdorys tvaru půlelipsy, kde na severním konci budovy se nachází divadlo, na jižní straně symetricky knihovna a uprostřed hlavní vstup s velkým sálem, tyto tři hmoty jsou propojeny ubytováním a volnočasovými místnostmi

Symetrický dvoukřídlý půdorys podkovovitého tvaru. Zámek je umístěn na mírné vyvýšenině, hlavní průčelí hledí směrem do volné krajiny.

- zámek stojí na jediném vyvýšeném prostranství v okolí - posílení charakteru “důležitosti”, stavba má pozici panství pravujícího okolní krajinu (tato kompozice dává smysl také z hlediska umístění stavby v rámci vodnatého území s rybníky)
- důležité jsou také komponované průhledy v rámci přírodních kompozic v zámeckém areálu, síť cest lemovaná alejemi
-> celý areál byl navržen jako komponovaná feudální krajina, se zámkem Kačina v dominantním postavení

Zámek Kačina měl podle empírové tradice vynikat nad svým okolím a proto je postaven na jediné vyvýšenině v širokém okolí. Budova je vystavěna na půdorysu otevřené podkovy s vnitřní kolonádou. Středem dispozice je budova s trojúhelníkovým štítem a jónskými sloupy, jejímž jádrem je vstupní kruhový sál. Na ten se potom dále váže taneční sál, jídelna a přijímací salony. V centrální budově zámku se nacházely representační prostory a obydlí hraběcí rodiny, v křídlech pak hostinské pokoje. Na křídla navazují pavilony – na pravé straně nedostavěná kaple a divadlo, na levé straně Chotkovská knihovna. Stavba je umístěná do anglického parku, zanechány jsou důležité pohledové osy.

- Zámek Kačina je velmi v Česku velmi unikátní stavba empírové architektury. Nachází se v rozlehlém parku jako symbol sídla daného území a má v krajině velmi dominantní postavení. Sídlo s obloukovitým půdorysem se do krajiny

otevírá střední část je hlavní a na jejích okrajích se nachází knihovna a divadlo - celá kompozice tak tvoří serii krásných pohledů a průhledů.

Konkávní tvar zámku umožňuje otevření do krajiny a osvětlení všech hostinských pokojů. Zámek obsahuje několik navzájem propojených ložnic se sousedícími pokoji pro služebnictvo. Na koncích se nachází divadlo a osově souměrná knihovna. Exteriér zámku připomíná italské palladiánské vily, což vnímám např. v symetričnosti dispozice, monumentalitě, vystavění kolonády po obou stranách vstupu, zaměříme-li se na detail tak v použití venkovních rolet (jejichž funkce je v našem klimatickém prostředí diskutabilní).

Chotková letní reprezentační sídlo, postavené na vyvýšenině aby vynikalo v širokém okolí. V jádru ústřední budovy se nachází kruhový sál, na který navazují další reprezentační místnosti – jídelna, taneční sál a přijímací salony. Služebnictvo bydlelo v malých místnostech s okny do chodby, která má výhled na dvůr, aby viděli, kdy přijíždí hosty. V křídlech jsou hostinské pokoje, na křídla navazuji pavilony. V pravém je umístěno divadlo (plus nedostavená kaple), v levém knihovna.

osově souměrná dispozice s dominantami v středu a na obou okrajích,tvoří jednu celou hranu upravené zelené plochy rozprostírající se před ní

- letní reprezentativní sídlo, jediná čistě empírová stavba u nás
- osově souměrná kompozice
- reprezentační prostory a obydlí hraběcí rodiny v centrální budově, hostinské pokoje (+ služebnictvo) umístěné v ostranních křídlech, zakončení křídel pavilony (kaple, divadlo, knihovna)
- umístění do rozlehlého anglického parku, na zadní hranu otevřené travnaté plochy s příjezdovou cestou před hlavním průčelím zámku

Zámek je symetrický s dvěma obytnými křídly, po obou koncích zakončeny budovami se společenskou náplní (divadlo, knihovna). Střední část tvoří dvoupodlažní budova s klasickým portikem o šesti sloupech s tympanonem, ve které se nachází kaple a taneční sál. V obytných křídlech se nachází jednotlivé pokoje pro služebnictvo, které jsou propojeny dveřmi s panskými ložnicemi a jídlenami. Zámek se nachází na rozsáhlém prostranství parku navrženého roku 1789 ve volné krajině.

Dispozice zámku: Zámek je osově symetricky koncipován. Ústřední hmota obsahuje společenské místnosti a obydlí hraběcí rodiny. Na hlavní hmotu jsou souměrně navázány kolonádová čtvrtkruhová křídla s pokoji pro hosty. Křídla jsou ukončena pavilonem knihovny levého křídla a pravé křídlo je ukončeno divadlem. Přízemní čtvrtkruhové kolonády umožňují propojení hlavní obytné část s bočními pavilony. V suterénu se nacházeli hospodářské místnosti a v podkroví

pokoje pro hosty.
Krajina: Zámek je umístěn na vyvýšeném terénu - velkou roli hrálo to, že okolní území bylo bažinaté a hojně pokryto rybníky. Mimo jiné toto rozhodnutí bylo podpořeno požadavkem klasicistní estetiky, že významné budovy se mají stavěna vyvýšených místech – aby ještě víc vynikaly na okolím. V rámci krajinných/parkových úprav vznikly komponované průhledy ve formě ohrazení areálu a dále byla vysázena topolová alej v ose zámku až ke vsi Habrkovice.

Zámek Kačiná má osově souměrnou dispozici se středovou dominantou. V krajích jsou umístěny knihovna a divadlo.

Sosově souměrná dispozice se středovou dominantou, v krajích jsou umístěny knihovna a divadlo.

Zámek je značně symetrický s dvěma obytnými křídly zakončenými budovami se společenskou náplní knihovny a divadla. Pomyslná osa zámku spočívá na monumentálním portiku s kaplí a tanečním sálem, na obou stranách se pak rozkládají obytná křídla s jednotlivými pokoji pro služebnictvo spojené dveřmi s panskými ložnicemi a jídelnami. Tyto pokoje pak mají výhled do rozlehlé parkové krajiny. Celý areál je koncipován uprostřed volně otevřeného přírodního prostranství bez okolní zástavby a kompozičně vystavěn tak, aby ty nejvýznamnější místnosti měli nejlepší přístup do okolní krajiny.

dispozice osová, středová, s výraznou dominantou v jejím středu, kruhová nedokončená kaple, s vyvažujícími body na obou koncích v podobě knihovny a divadla – tedy jakýsi trojlístek povznesení ducha, propojený kolonádou

_vyniká v okolí (kontext) – empírová tradice
_půdorys otevřené podkovy s vnitřní kolonádou
_neskutečná délka objektu
_representativní fasáda
_barokní osy v parku – anglický park

úterý 17.9. 2019

exkurze 4 - severovýchod

kostel svatého Prokopa v Záboří nad Labem

původně románská centrála, srovnávaná s kaplí svatých Martina, Erharda a Uršuly na Falci v Chebu, s dostavěnou lodí nepotvrzené datace, stavba s mnoha otazníky

provází a referát in situ - diskuze:

Kateřina Krebsová, David Fořt

studenti VŠUP - atelierů Katedry architektury - 4. a 5. ročník MARCH zabývali se studiem stavby in situ společně s BCH, zabývali se její dokumentací a soustředěním dostupných pramenů. Její prostorové zobrazení ve svých hypotézách provedli v rámci zkoušky z disciplíny Deskriptivní geometrie II – Kateřina a Deskriptivní geometrie IV – David. Na téma kostela v Záboří nad Labem byla v rámci výuky rekonstrukce a ochrany historických stavebních památek v roce 2017 realizována přednáška PhDr. Karla Kibice v prostorách VŠUP v Praze - Karlíně

KREBSOVÁ, FOŘT
KOSTEL SVATÉHO PROKOPA
V ZÁBOŘÍ NAD LABEM

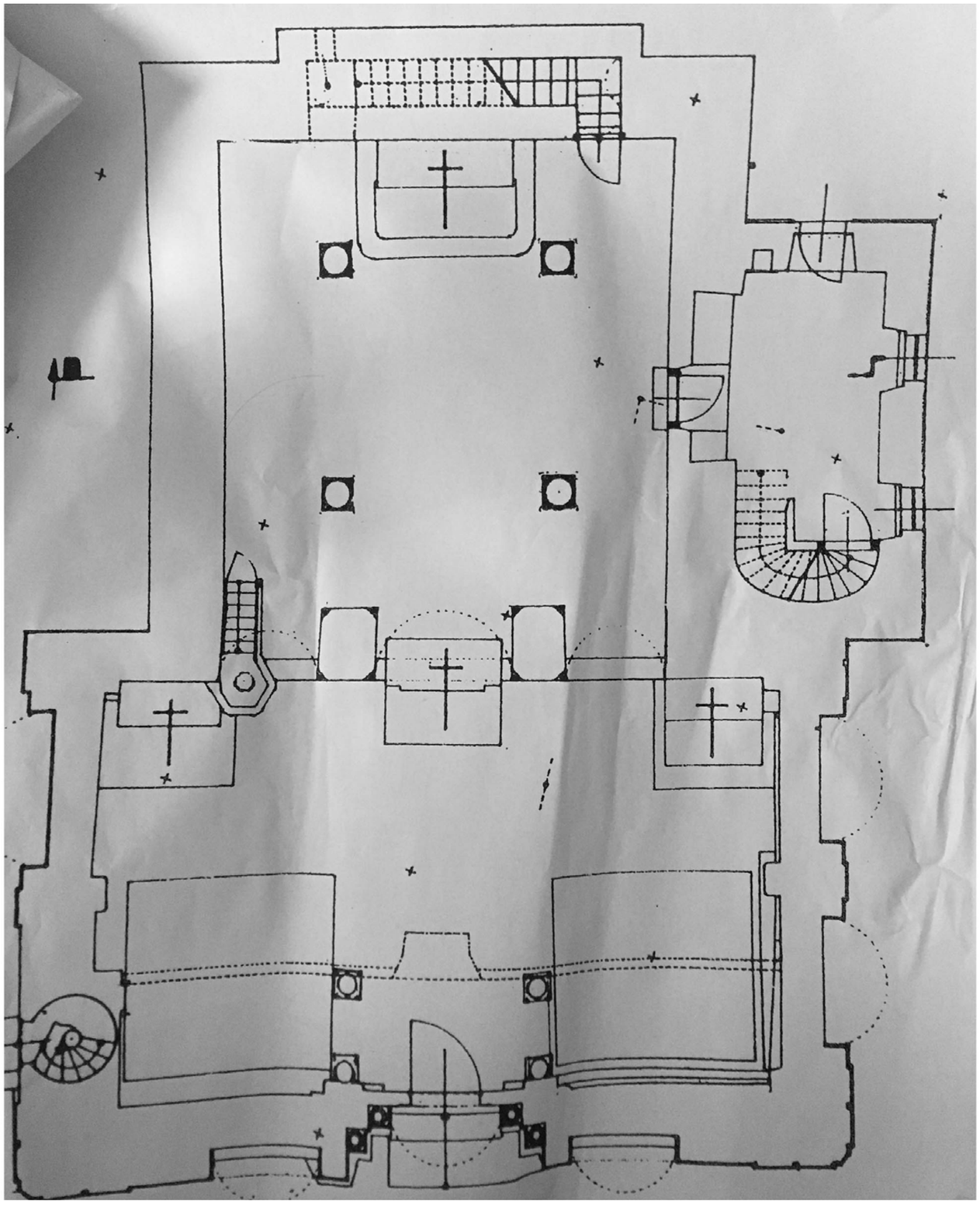

KREBSOVÁ, FOŘT
KOSTEL SVATÉHO PROKOPA
V ZÁBOŘÍ NAD LABEM

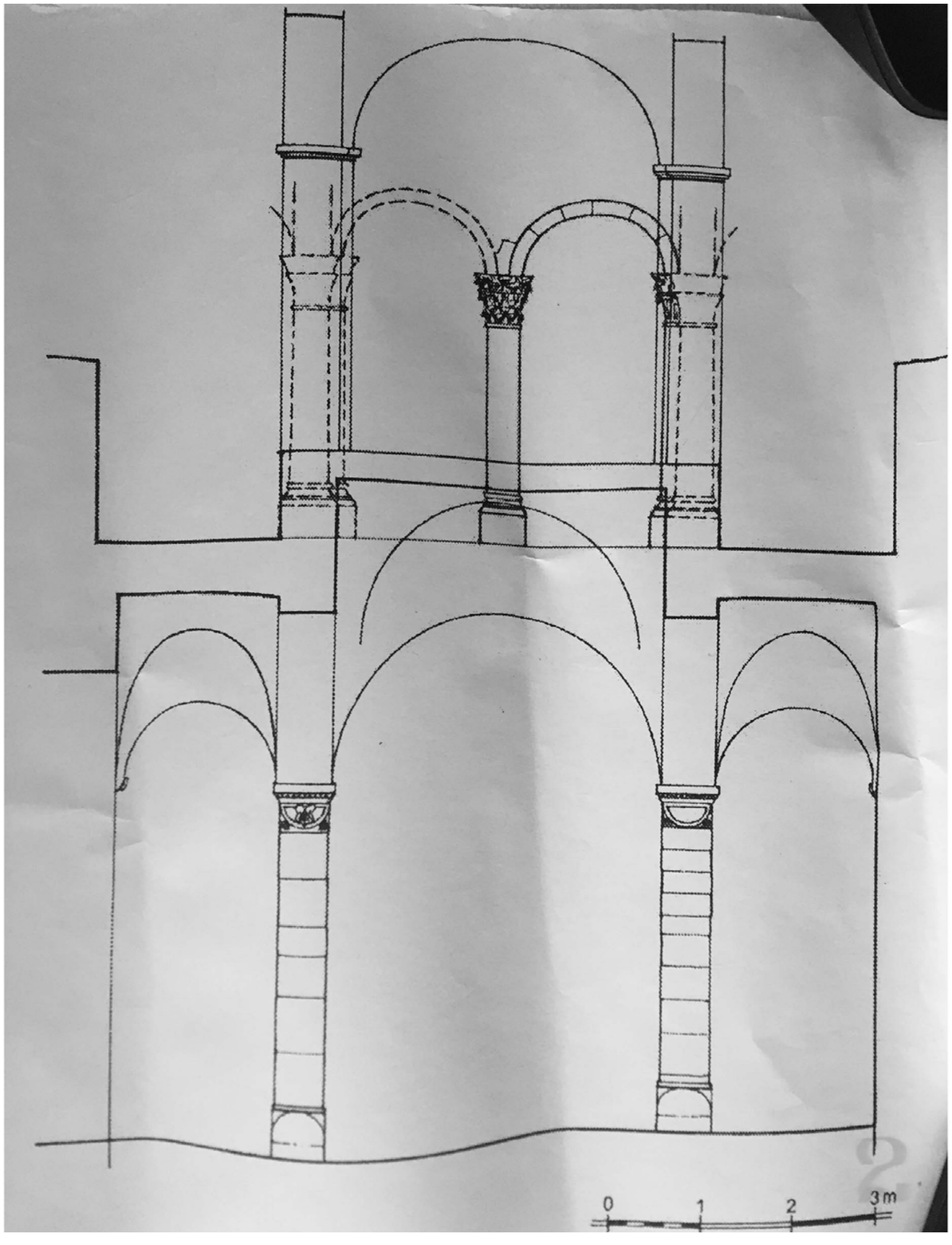

OTÁZKA

souhlasíte či nesouhlasíte s hypotézou Kateřiny a Davida ve věci stavebního vývoje kostela svatého Prokopa v Záboří nad Labem? Proč?

Pravděpodobně ano. Jeho patrová kaple nemá v té době na našem území obdoby a tento společný znak to dokazuje.

Na čem jsme se ve většině schodli, že se někdy jednalo pouze o dohady. Souhlasím však s jejich hypotézou, že teorii nasvědčují archeologické průzkumy.

podle tvaru krovu kostela a pozůstatků zazděných do stěn kostela si myslím, že hypotéza Kateřiny a Davida o vývoji kostela a situování původní apsidy na východní straně byla správná. Současně stopy po čelech klenby na stávajícím plochém stropě naznačují původní řešení prostoru hlavní lodi, tedy završení klenbou. Významný vývoj lze usuzovat i podle monumentálního románského portálu, který lemuje vstup do kostela.

Ano souhlasím, konzervátorský přístup památkářů ovšem je možná až příliš konzervativní a mohl být mnohem odvážnější.

Velmi zajímavý portál. Je možné, že se může jednat o podobnou pánskou kaplí jako v Chebu. Konzervatorský přístup není nejspíš nejvhodnější.

Netroufám si nesouhlasit, vzpomínám si že hlavice sloupů z tehdejší románské centrály jsou totožné v párech, nikoli však podle současné osy kostela, nýbrž kolmo. Jsou-li původní a nepřemístěné, dokazují že stavba byla orientována jinak než dnes a sice klasicky apsidou na východ.

Souhlasím, zazděné románské sloupy, a ochoz v podkroví kolem kupole jejich teorii nasvědčují.

Záboří nad Labem
Web
https://www.zaborinadlabem.cz/
(Wikipedie – cz)
https://cs.wikipedia.org/wiki/Z%C3%A1bo%C5%99%C3%AD_nad_Labem
Karel Kibic ml. – Ještě ke kostelu v Záboří nad Labem

KREBSOVÁ, FOŘT
KOSTEL SVATÉHO PROKOPA
V ZÁBOŘÍ NAD LABEM

CHEB - (zdroj fotografií pro porovnání)
Jaromír Boháč – CHEB (kniha o Chebu histori a fotografie pro kapli na hradě)
Hrad-cheb.cz
Cheb.cz
Google.cz

ano. Pravděpodobně by se mohlo jednat o panskou kapli stejně jako v Chebu. Konzervátorský přístup památkářů ovšem nebyl moc originální a mohl být mnohem odvážnější. Prasata a Krokodýli na portálu jsou ovšem zábavní.

Odpoveď:
Súhlasím, jedná sa o rovnaký kostol jako v Chebu.

- souhlasím s hypotézou dvoupatrové kaple, jelikož jsme měli možnost nahlédnout do nynějšího krovu, kde se nachází zbytky zdiva nadstavby
- také s orientací souhlasím

Pouze na základě informací v referátu od nich dvou nemůžu potvrdit nebo vyvrátit jejich hypotézu. V celku se však zdá jejich vysvětlení jako akceptovatelné.

V kostole svatého Prokopa, je cítiť jednotlivé historické vrstvy, ktoré su ale ťažko čitatelné. Samotný kostol je z románskej éry s nesmierne zaujímavým románskym portálom. Kostol bol niekoľkokrát prestavaný, čo prispieva k jeho nečitateľnosti. Samotné posunutie románskeho portálu pri rozšírení kostolu o predsieň, vnímam skôr negatívne.

Souhlasím s Kateřinou Krebsovou, vzhledem k podobnosti s románskou kaplí Erharda a Uršuly v Chebu je to pravděpodobné a podle archeologického průzkumu je nepravděpodobná teorie o románské předsíni.

Středem zámecké dispozice je jednopatrová budova se středním vstupním portikem obráceným k východu. Jádrem této ústřední budovy je vstupní kruhový sál, osvětlený oknem v kupoli, ke kterému se pojí další reprezentační místnosti jako taneční sál, jídelna a přijímací salóny.

V centrální budově zámku se nacházely representační prostory a obydlí, v křídlech pak hostinské pokoje. Na křídla navazuje z každé strany jeden pavilon. V pravém je umístěna nikdy nedostavěná zámecká kaple a zámecké divadlo dokončené až v polovině 19. století. V levém je Chotkovská knihovna s původně více jak 40 000 svazky naučné i krásné literatury z 16. až 19. století.

KREBSOVÁ, FOŘT
KOSTEL SVATÉHO PROKOPA
V ZÁBOŘÍ NAD LABEM

Zámek Kačina je zakomponován do rozsáhlého anglického parku, který byl vysazen již roku 1789 podle návrhů vídeňského architekta a botanika F. N. Jacquina.

Ano, souhlasím s nimi. Mohlo by se jednat o panskou kapli.
Přístup památkářů nebyl moc inovativní a originální, nová vrstva podle mého názoru se moc nepovedla, ale ty zvířecí výjevy na portálu jsou vtipné.

S přednáškou obou souhlasím, ale uznávám, že po dodatečných zásazích je těžké se v kostele vůbec zorientovat vůči světovým stranám. Viz pokus rozluštění kresby, která se na místě nacházela.

S jejich hypotézou souhlasím, při návštěvě kostela a jejich výkladu mnoho věcí zapadalo do sebe a dávalo smysl. Posunutí oltáře, nedostavěné prvky a také možnost podívat se na krov kostela, který také o mnoho věcech vypovídal. Dále porovnání s kresbou, kterou jsme měli možnost vidět. Avšak mnohé jsou pouze teze.

- Souhlasím, protože k tomu jistě přistupovali pečlivěji než bych kdy k tomu přistupoval já

Souhlasím s hypotézou věže nad střední čtvercovou lodí se sdruženými okny, která tuto loď osvětlovala. Myslím si tak díky návštěvě krovu, kde vidíme pravděpodobnou konstrukci věže, a napovídá tomu i odhalené zdivo v lodi.

text ze sborníku Dějiny Staveb - Ještě ke kostelu v Záboří nad Labem, autor Karel Kibic ml.;
- bakalářská práce z FF UK - Kostel v Záboří nad Labem, autor Bc. Michal Vaníček;
- periodikum Průzkumy památek roč. XIV. I/2007

= Skloubit staré a nové není samozřejmě jednoduché. Vyžaduje to pokoru, ale na druhou stranu tam musí být i známka nadhledu, ať už určité výstřednosti či především přidání racionální myšlenky, kterou tehdá třeba neviděli. Památková péče se tomu snad snaží porozumět.

Při vší úctě nemohu odpovědět na takovouto otázku, protože jsem na místě poprvé a jediné informace jsem dostala od nich – proto nevím, s čím by měla nebo neměla souhlasit. Kostel prošel mnoha přestavbami i přesvěcením, nejdůležitější částí je původní románský portál.

Souhlasím, protože jejich teorie odpovídá archeologickému výzkumu.

Stejný typ kostela jako v Chebu – panská kaple
Ano, souhlasím. Přístup byl příliš konzervátorský

Souhlasím s hypotézou Kateřiny a Davida o tom, že kostel svatého Prokopa je stejným typem tribunového kostela jako v Chebu. Myslím si, že památkáři musí vědět, co dělají a neudělali by tam něco, co tam nebylo.

Ano, Kačce i Davidovi důvěřuji a přikláním se k jejich hypotéze. S největší pravděpodobností se jedná o panskou kapli, stějně tak jak je tomu v Chebu. Památkářský přístup je lehce konzervátorský, vstupní portál mne ale oslovil.

Souhlasím, jelikož se jejich teorie shodují s výsledky archeologického průzkumu

souhlasím, jejich argumenty jsou podložené archeologickým výzkumem

Souhlasím s Davidem a Kateřinou a to v tom, že se jedná o stejný typ kostela jako je Tribunový kostel v Chebu.

Po pozdější konzultaci s Kateřinou Krebsovou, souhlasím s jejich hypotézou. Kvůli archeologickému průzkumu vychází podivné teorie o románské předsíni. Přijde mi to pravděpodobné, protože je velmi podobný románské kapli Erharda a Uršuly v chebu.

Souhlasím s Davidem a Kateřinou a to v tom, že se jedná o stejný typ kostela jako je Tribunový kostel v Chebu.

Ano, souhlasím se jejich hypotézou, neboť teorii nasvědčují archeologické průzkumy.

V kostele se snoubí několik historických vrstev a je těžko uchopitelný celkově. Hypotéza že kaple v Chebu je stejným typem tribunového kostela je v celku logická, avšak sochařská výzdoba v ústupkovém portálu Zábořského kostela je dle mého názoru dílem ne zcela profesionálním a ačkoliv je portál jako celek zpracován velice dobře jednotlivé výjevy jsou zcela mimo slohový kontext.

Souhlasím, jejich teze byly přesvědčivé, ačkoliv jak jsme se usnesli všichni, v nějakých fázích se jednalo pouze o dohady

KREBSOVÁ, FOŘT
KOSTEL SVATÉHO PROKOPA
V ZÁBOŘÍ NAD LABEM

_dle naší následující diskuze si myslím, že přístup památkářů nebyl moc originální a mohl být mnohem odvážnější na tom jsme se shodli (obzvlášť co se týká portálu)

středa 18.9. 2019

exkurze 5 - západ, jihozápad – odjezd 7:30 od vlakového nádraží Praha Smíchov

provází:

Ing. Jan Vinař a BCH

Mariánská Týnice u Kralovic

Bývalé proboštství Cisterciáckého kláštera v Plasích s poutním kostelem Zvěstování panny Marie s autorstvím projektu Jana Blažeje Santiniho Aichela, chráněno od roku 1964 jako kulturní památka, dnes po rozsáhlé rekonstrukci statut Národní kulturní památky.

provází :

ak. soch. Jindřich Kovařík

ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC



ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC



ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC



ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC



ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC



ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC



STŘEDA 18.9. 2019 – EXKURZE 5

ZÁPAD, JIHOZÁPAD

ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC



ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC

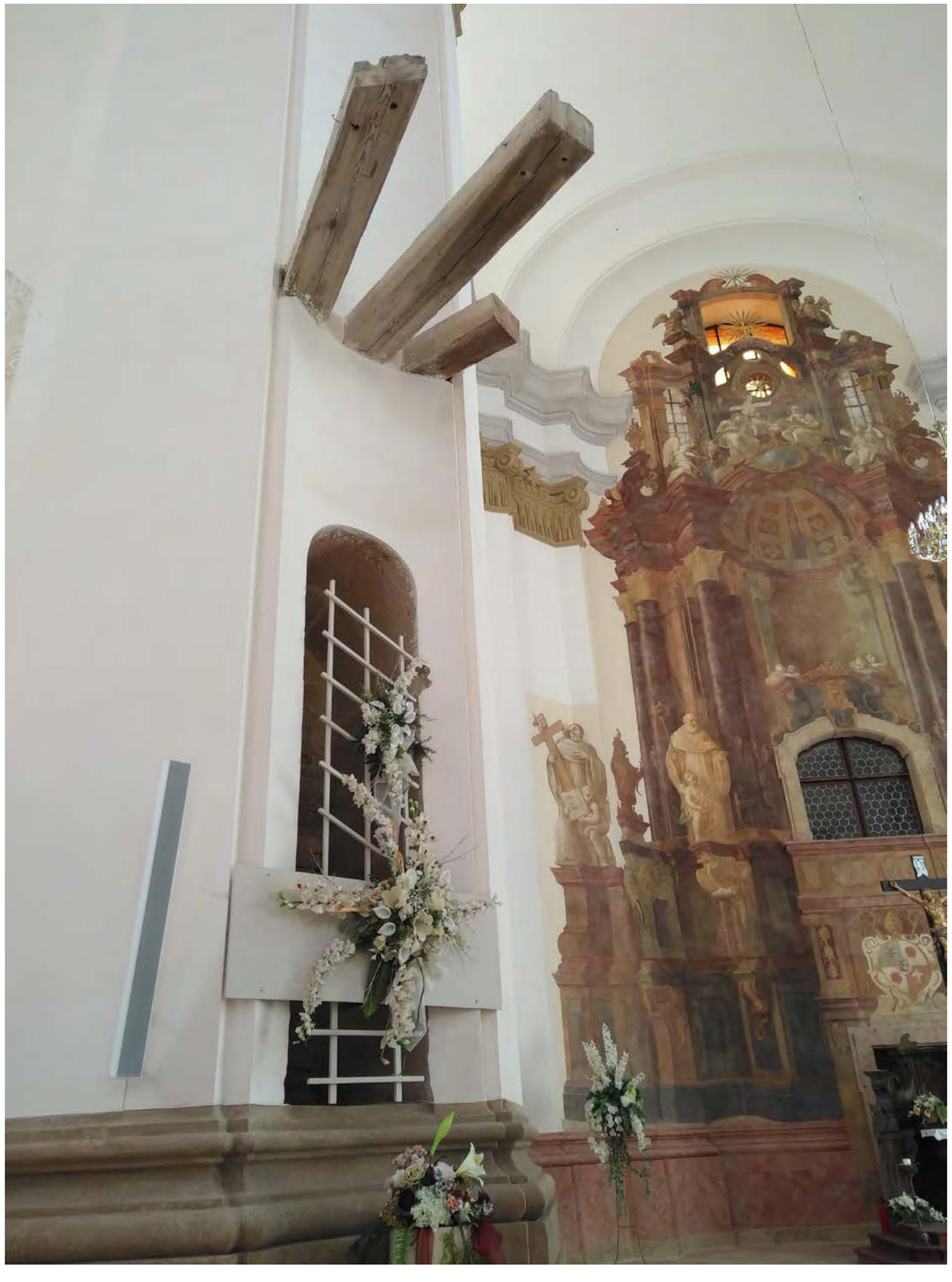

ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC



ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC



STŘEDA 18.9. 2019 – EXKURZE 5

ZÁPAD, JIHOZÁPAD

ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC



ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC



ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC



ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC



ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC



ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC

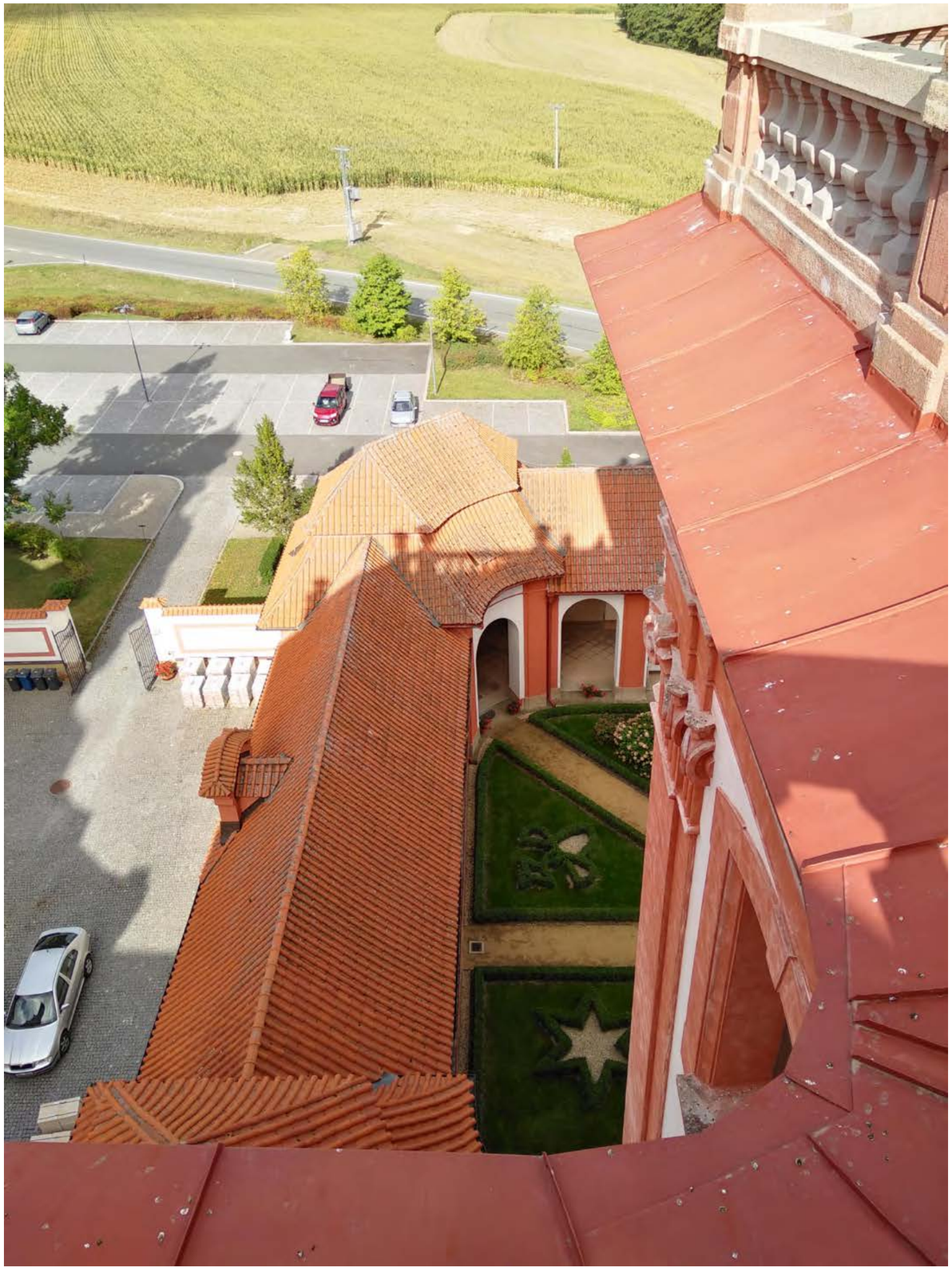

ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC



ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC



ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC



ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC



ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC

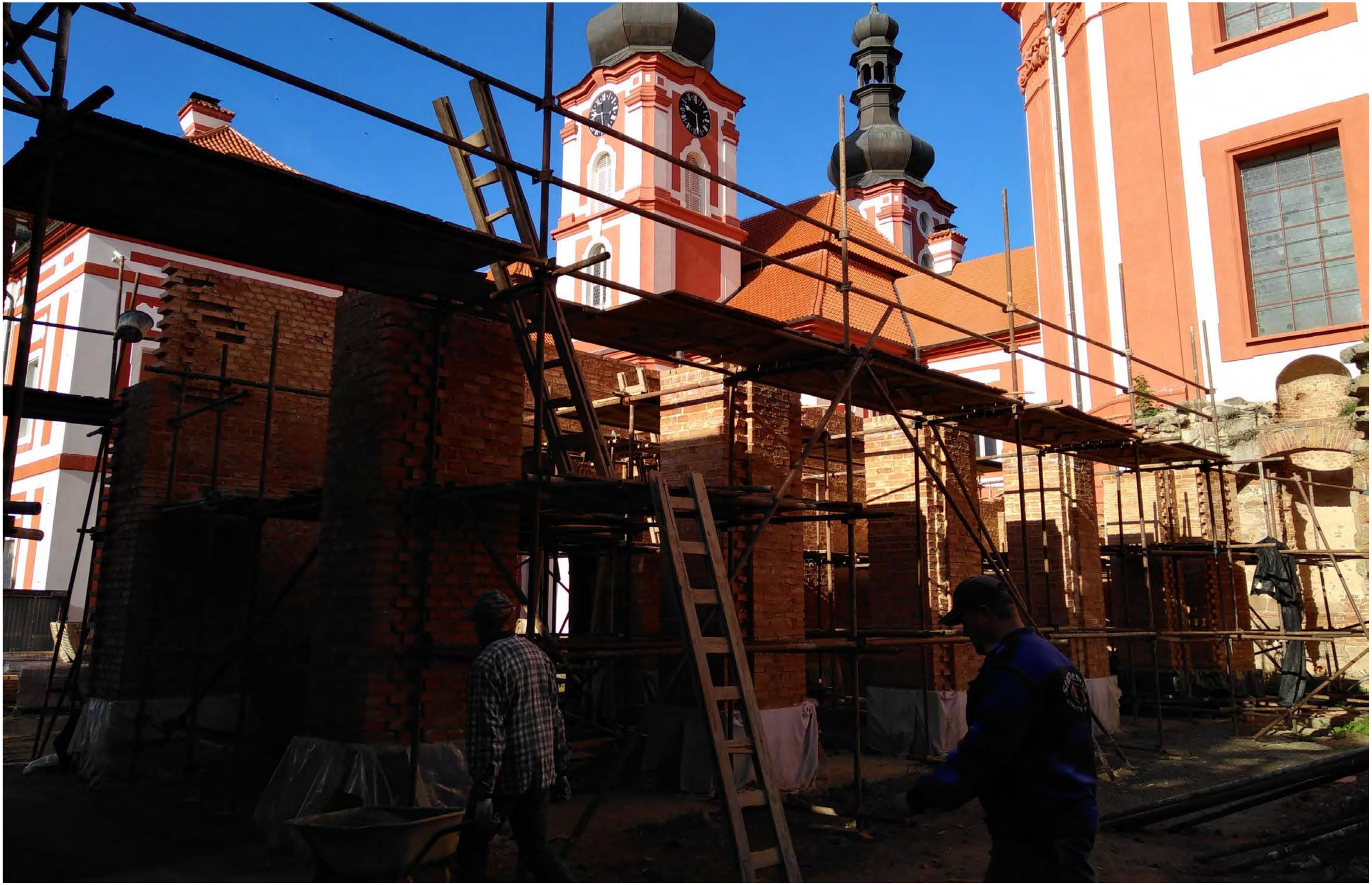

ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC



ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC



ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC



ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC



ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC



ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC



ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC

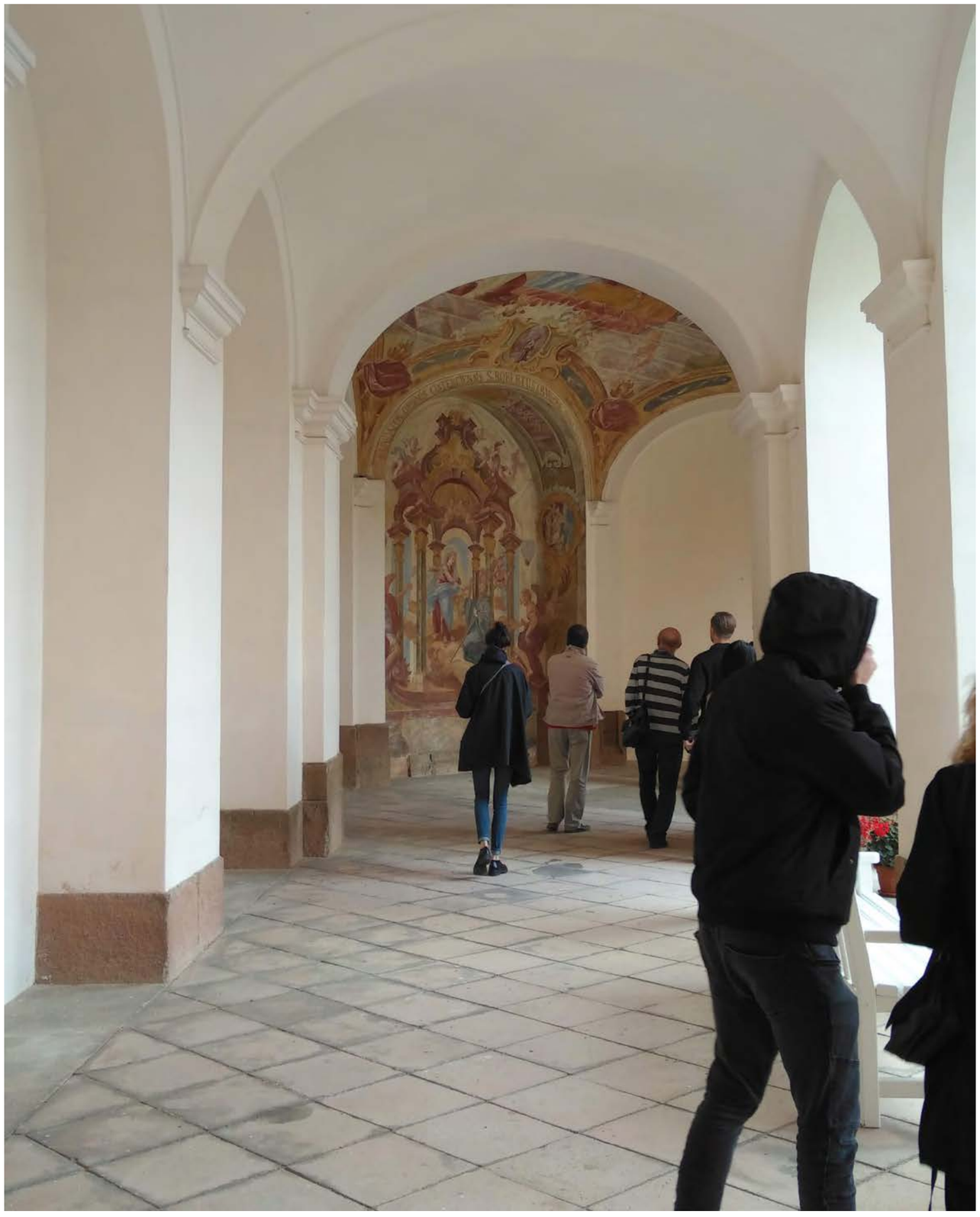

ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC

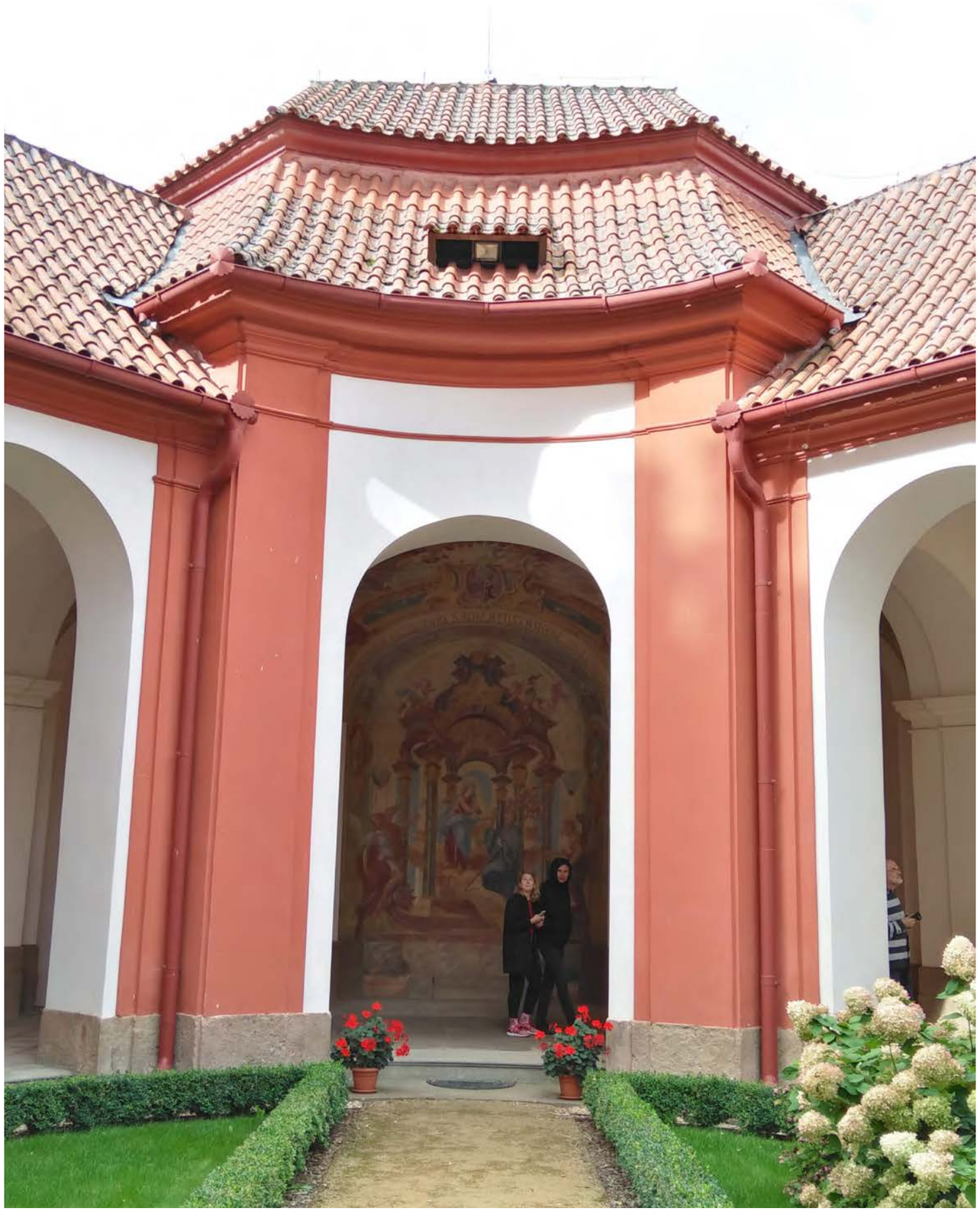

ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC



ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC

OTÁZKA

proč souhlasíte nebo nesouhlasíte s dostavbou druhého ambitu, který byl proponován a s ohledem na dějinné události nebyl realizován?

Dostavba je možná, měl by však být reflektován ráz doby. Pokud převezme přístavba charakter původního návrhu a bude se snažit s původní hmotou splynout v nerozeznatelný celek, ztratí se intelektuální hodnota díla. To že je klášter nedostavěn je součástí jeho historie a má to být patrné.

Souhlasím, s ní. Doplňuje objekt a dělá z něj celek. Takovýto objekt jako je poutní klášter Mariánská Týnice by byla škoda zakonzervovat a nedokončit vizi architekta Santiniho.

- myslím si, že dostavovat v 21. století barokní památky a vůbec dovolit si ve stejném slohu doplňovat práci někoho tak geniálního jako byl Santini je velmi odvážné. S dostavbou druhého ambitu nesouhlasím a myslím si, že památky nám mají sdělovat i informace o událostech, které jim tam úplně nepřály a ne se snažit po desítkách let dohnat jejich původně zamýšlenou slávu.

S dostavbou ambitu v původní podobě nesouhlasím, jelikož podle mého názoru je zbytečné abychom v dnešní době imitovali historický proces. V mích očích lze tento přístup ospravedlnit v případě, že by se stavěl původní technologií, a tedy by měl hodnotu jako experiment, a pokud by zůstal neomítnutý s přiznanými materiál, kde by mohli být čitelné tvary kleneb a krovu a tedy by měly hodnotu edukativní.

Nesouhlasím s dostavbou druhého ambitu, jelikož se jedná o romantickou představu uvést klášter do své nejlepší podoby, ve které se nikdy nenacházel. Dostavba sice dokomponuje symetričnost areálu, ale dostavba nemá jakoukoliv historickou nebo stavební hodnotu.

Nesouhlasím, na památce mi přijde právě zajímavé , že je nedokončena. I to je součást historie a tedy toho co mám uchovat. Z druhého úhlu pohledu: Kostel již zdaleka nemá takové provozní ani reprezentativní nároky jako v době výstavby starého ambitu, kýžená dokončená celková kompozice areálu se navíc jeví divákovi pouze z ptačí perspektivy nebo mapy, ..domnívám se že výsledný vjem diváka po dostavbě nebude nijak zvlášť rozvinut.

Nesouhlasím
- zaprvé je to akce jen několika málo aktérů v kraji (Ryneš, Bukačová)

- velmi diskutabilní další životnost a údržba projektu
- katolická obec – má v západních Čechách moc majetku a má problémy se o něj starat, natož rozšiřovat a obnovovat tradice poutí
- peníze by lépe posloužili na záchranu a rekonstrukci ostatních Sanitíního staveb v okolí (některé očividně jsou stavebně i architektonicky lepší)
- pokud má být smyslem ukázka skanzenu a tradičních technologií, tak by to šlo udělat na jiném objektu a získat tak novou náplň pro jiný nefunkční objekt (Týnice teď funguje „dobře“)
- politické dopady stavby –KNPÚ neuděluje rozhodnutí a snaží se usilovně vydávat takové rozhodnutí aby se v západních Čechách nic nedělo a nevznikl nový precedens

Pokud je k proponované stavbě východního ambitu dochováno dost věrohodných informací, tak mi přijde správné snažit se pokračovat v architektově záměru. Oceňuji i snahu o užití materiálů a stavebních postupů doby vzniku návrhu. Nabízí se ale otázka, jakým způsobem odlišit novostavbu (i když podle původních plánů). Dostavba by dle mého názoru měla převzít i něco ze současnosti a neustrnout. To si žádá samozřejmě velmi citlivého zásahu (výzdoba interiérů či pouhé doplnění o soudobou sochařskou výzdobu?)

Odpoveď:
Príde mi to trochu zbytočné dostavovať to v dnešnej dobe, avšak pohľad na jedinečnú stavbu cihlových klenieb za to stál. Nesie si Santiniho pamiatku dostatočne. Skôr mi tam chýbal hlavný oltár.

- souhlasím s dostavbou druhého ambitu, je obdivuhodné, že se staví v návaznosti na práci předchozích generací (Santiniho) a tím se zachová tak významná a působivá barokní stavba v Čechách

V principu musím říct, že bez programu a funkce, která by ambit naplňovala se mi takový postup zná jako nadnesené gesto. Argumenty založené na doplnění geometrické kompozice nebo náplni ve formě místních kulturních akcí se mi zdají nedostatečné pro tak velký stavební počin. Na druhou stranu musím uznat, že staveniště a použití dobových postupů a technologií bylo působivé a pro architekta, historika i památkáře musí být taková zkušenost velmi poučná.

Nesúhlasím.
Čiastočne súhlasím, že vzhľadom na pôvodné plány a určitú kompozíciu celého objektu sa objavuje potreba ambit dostavať. Rešpektovala by som jeho pôdorysnú stopu a pôvodný hmotový koncept. Samotná architektúra ale nemusí slepo nasledovať a kopírovať historický návrh ambitu. Mohla by sa tváriť viac súčasne, nesnažiť sa splynúť s pôvodným objektom (je to beztak lož), ale priznať samú seba ako novú súčasnú vrstvu. Rovnako som zvedavá na avizovanú súťaž fresiek jednotlivých kaplí, a dúfam v ich súčasnú interpretáciu.

ak. soch. JINDŘICH KOVAŘÍK
MARIÁNSKÁ TÝNICE U KRALOVIC

S dostavbou druhého ambitu nesouhlasím, vzhledem k tomu, že se jedná čistě o novostavbu, avšak o historickou architekturu. Uniká mi smysl výstavby takové věci, vzhledem k tomu, že ani historicky tam ambit nikdy nestál. Dle mého by stačilo zpřístupnit kvalitní dokumentaci původních plánů.

Souhlasím se s nimi, protože po výkladu našich kolegů a následné prohlídce kostelu a i zvonici jsem se zůstala přesvědčená v tom, že měli pravdu a že jsem taky stejného názoru na tuto památku. Obdivovala jsem hlavně Zvonici, která se zůstala stát ve své původní dřevěné podobě a taky unikátní portál s netradičními reliéfy pro tuto architekturu.

Myslím, že je dobře, že se pokračuje v dostavbě východního ambitu. Bude tak možné vidět klášter jako celek, což je u Santiniho a jeho přístupu k architektuře a symbolice velmi důležité. Budeme si tak schopni prostorově představit jeho záměr.
I když dostavba nese určitá rizika, zejména jak se ji podaří provést současnými technologiemi a plány, které jsou k dispozici (pro Santiniho stavby jsou typické malé detaily, které vás zaujmou, když stavbu déle zkoumáte, ony "schované zprávy"). Proto si myslím, že by bylo dobré odlišení původní části od té nové, přiznat citlivým způsobem současnou vrstvu.

S dostavbou souhlasím opět kvůli obnovení jak původního návrhu, tak zachování jednotlivých řemesel. Na místě bylo ukázkově vidět, že naštěstí řemesla jsou stále zachována a nejsou odfláknuta.

Ve mně osobně se spojovalo několik pocitů, a nejsem úplně schopna říci, zda souhlasím, či ne. Na jednu stranu mi přijde velmi zajímavé, že bylo rozhodnuto o dostavění kláštera. I vzhledem k tomu, že se dochovaly výkresy, podle kterých je tento projekt realizován. Na druhou stranu si myslím, že by se při souhlasu k dostavění mohlo přistoupit k tomu, že se jedná o novou, nepůvodní vrstvu a ta by také měla nést prvky či alespoň náznak a stopu dnešní doby (takový mám názor i na dostavbu Notre Dame po požáru). Možná však bude tato vrstva vyjádřena novými nástěnnými malbami o kterých ještě není rozhodnuto. Tak či tak obdivuji úsilí se kterým se k této dostavbě přistupuje. Navíc bylo velmi zajímavé konečně vidět postup pří klenutí a stavbě krovu.

- Souhlasím, protože plány na stavbu byly zpracovány, takže se nejedná o hypotézu, zároveň je dodržován tradiční způsob stavby (co se konstrukcí a materiálu týče) a také se tím doplní osová symetrie charakteristická pro Santiniho stavby.

Souhlasím s dostavbou v případě, že byla prokazatelně zamýšlena a její realizace může přispět k celistvosti a hodnotě architektury či urbanismu, které absencí této své části trpí jako celek. Této definici klášter v Mariánské Týnici dle mého mínění odpovídá.

ačkoliv mohou mít nedostavěné objekty své kouzlo, tak v tomto případě souhlasím, že dostavbou je figura stavby silnější.

Při vší úctě nemohu odpovědět na takovouto otázku, protože jsem na místě poprvé a jediné informace jsem dostala od nich – proto nevím, s čím by měla nebo neměla souhlasit. Kostel prošel mnoha přestavbami i přesvěcením, nejdůležitější částí je původní románský portál.

Souhlasím, protože pokud je zachován správný pracovní postup a všecchny další okolnosti a tento záměr byl plánován i původně, může vzniknout velmi zajímavá spolupráce minulosti a budoucnosti. Je to zajímavé téma k diskuzi, výuce apod.

Spíše nesouhlasím se současnou dostavbou ambitu. I když k němu existuje technická dokumentace, je to přeci jen natolik historická a cenná památka, navíc od Santiniho, že bych se obávala provádět jakýkoliv nový zásah. Co oceňuji, je snaha o použití tradičních materiálů a technik. Jsem ale také skeptická vůči stropní výmalbě nově vzniklého ambitu, oslovení současných umělců by mohlo dopadnout katastrofálně. Je-li celá dostavba ambitu pojednána historicky, nerozumím proč se snažit o moderní pojednání malby.

Souhlasím s dostavbou druhého křídla, protože historie ukazuje, že všichni budovy, které jsme na zájezdu navštívili několik krát měnili svůj účel, taký na mě osobně nejvíc působili památky, kde se zajímavým způsobem se zacházelo s renovací, než konzervovaní a maximální napodobení minulostí. Moc pěkně vypadá samotné zdivo a oblouky, bylo by zajímavý to nechat bez výmalby bílou barvou, nebo přiznat nový ambit v malbách, stejné náboženské tématy ale v moderním zpracovaní. Přináší to další hodnoty, než sjednocení a ztracení „jedinečností“.

S dostavnou souhlasím. Jestli je dostatek věrohodných podkladů a je možné v co nejvyšší míře dodržovat původní technologické postupy, tak dostavbu vítám. Nadchla mne cihelná konstrukce, její masivita. Bohužel si myslím, že zakrytím omítkou přijdeme o krásnou konstrukci. Stejně tak jsem zvědavý na výsledné fresky. Myslím si že by měl koncept obsahovat vrstvu současné doby.

Souhlasím, neboť se v průběhu času vždy s dostavbou počítalo a teď je možné ji provést, nejedná se o invazivní dostavbu cizího prvku, užívá se historických postupů a je jí třeba pro dokončení původního dispozičního konceptu

souhlasím zejména z důvodu sledování původního záměru a dokončení dispozičního plánu, navíc za užití historických postupů. rozumím řešení a nápravě technického stavu kritických částí. jen nepovažuji argumentaci, že motivací pro dostavbu je rozšíření výstavních prostor a výrazné zhodnocení barokní památky, za předmětnou. památka se dle mého nachází i v současnosti v dobrém stavu a její dostavbu spíš považuji za pozitivní snahu o péči památky a podpoření jejího aktivního využívání.

Souhlasím. Myslím si, že vhodné stavbu dokončit a uctít tak památku architekta Santiniho. Líbí se mi, že parková část ambitu nebude tvořena stejně jako ta dosavadní. Bude uzpůsobena současnému konání kulturních akcí, tedy pouze krátkým zastřiženým trávníkem, jejímž působením se přispěje k většímu využití objektu.

Obecně mám problém s tímto přístupem, kdy se dostavuje budova dle původních plánů za již ztraceným účelem. Architektura by měla reagovat jak na architekturu dobovou, tak i na současné požadavky (jako tomu bylo i dříve) a vyhnout se imitaci. Zde bylo aspoň zmíněno, že se nová část bude používat pro místní kulturní akce a tím pádem se dostavba legitimizuje – není to pokus o vytváření skanzenu, i když poutním místem ten klášter již není. Kladně lze reagovat i na používání dobových technologií.

V tomto případě rozhosdně souhlasím. Ale souhlasím pouze kvůli vlastnímu pocitu, že to tam patří.

Souhlasím s jeho dostavbou. Ambit byl zahrnut již v dřívejších plánech. Některé kostely a katedrály se také stavějí stovky let. Dokončení dlouholetého usilí hodnotím sympaticky.

Souhlasím, protože si myslím, že je dobré a zajímavé pokračovat v dostavbách historických budov a nanést tak současnou vrstvu k historickému objektu. Ať už se to týká nových současných forem architektury, tak i dostaveb, podle starých technologií nebo výkresů. Jediná, rozporuplná věc, která se týká této dostavby je z mého pohledu uvažování nad výmalbou tohoto nového ambitu. Uvažuje se zde o dvou směrech, jakým by se měla výmalba ubírat. Jednou možností je výmalbu provést podle historických podkladů a podle příkladu prvního ambitu. Druhou možností, která je podle průvodkyně objektu více pravděpodobnější je výmalba současným stylem, pod čímž je těžké si představit jakým způsobem to bude pojato. Za mě by bylo zajímavé propojit staré dobové malby s nějakou novou technologií, která by dobře odrážela technologickou pokročilost této doby, ale prostory by zůstaly zachovány ve stejném duchu kláštera.

Souhlasím, ovlivněná průvodkyní a Vámi. Dostavba mi přijde na místě a důstojná pro dokončení celé koncepce, velkolepý poutní kostel si ji zaslouží.

_myslím si, že je skoro vždy důležité zachovat architektův záměr
_oceňuji snahu o užití materiálů a stavebních postupů
_jak odlišit novostavbu?
_otázkou pro mě zůstává, jak by se tedy mělo pracovat novostavbou a jak s dostavbou?
_odpovědí je podle mě citlivost, ohleduplnost v souvislosti na životnost, údržbu projektu
_pro mě tedy spíš nesouhlasím

středa 18.9. 2019

exkurze 5 - západ, jihozápad – odjezd 7:30 od vlakového nádraží Praha Smíchov

provází:

Ing. Jan Vinař a BCH

Cisterciácký klášter Plasy

Velkolepý klášterní areál s částečně realizovaným konceptem Jana Blažeje Santiniho Aichela – technicky unikátní stavba

provází :

průvodkyně areálem kláštera v Plasích




1968
1944















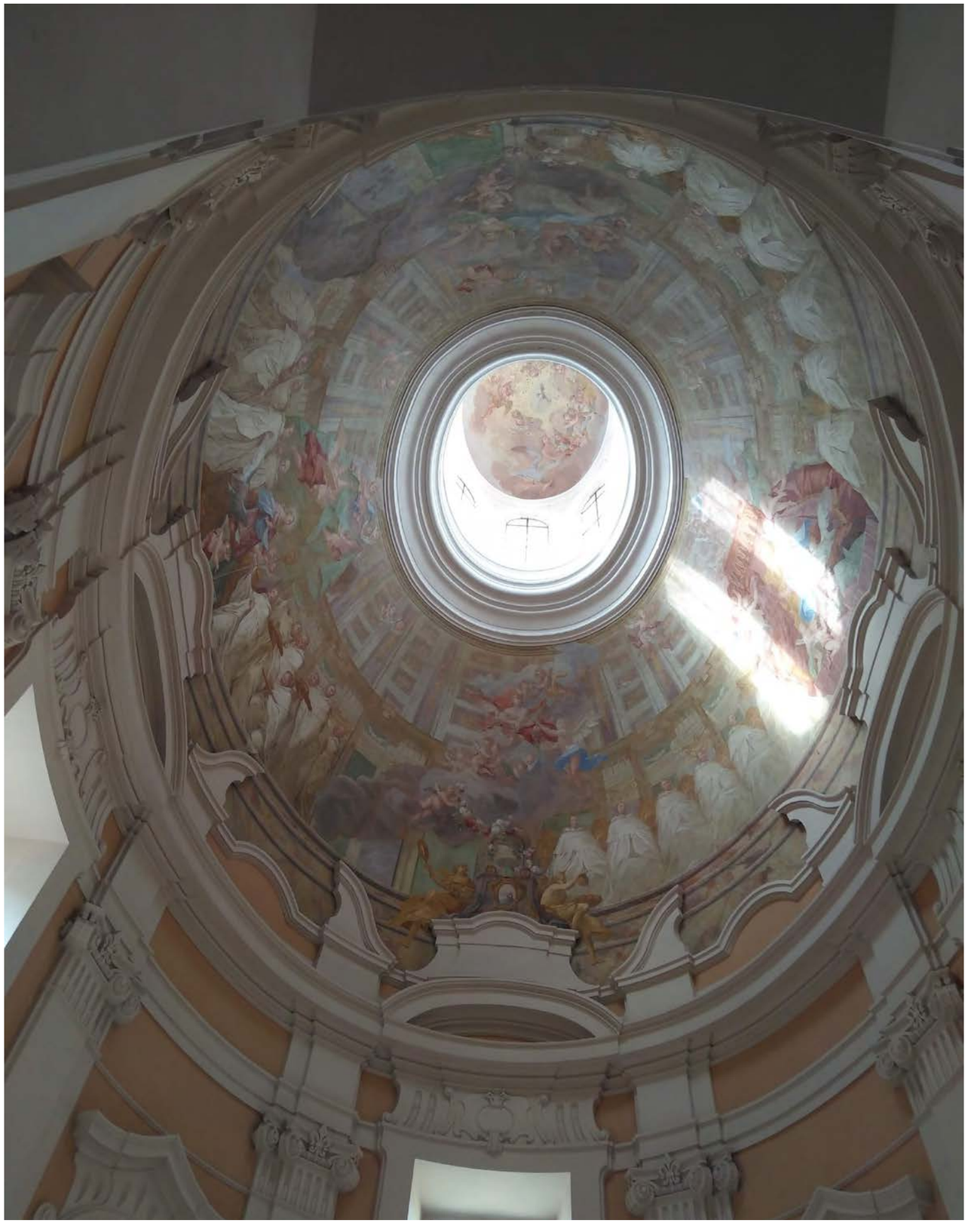









STŘEDA 18.9. 2019 - EXKURZE 5

ZÁPAD, JIHOZÁPAD

CISTERCIÁCKÝ KLÁŠTER PLASY


ORALIA PUB
COLAPISCUM
CANTHARIDES
CANDELA FUMAL
CASSIA INTULIS
CORNU CERVI RASURA
CORNU COPTUM
GALLA TURCICA
HITHEE ORIENTALE
HURICIN MINIM
TRUC TAMARINDORUM
LAV RAPIDUM
LAV TRAMAX









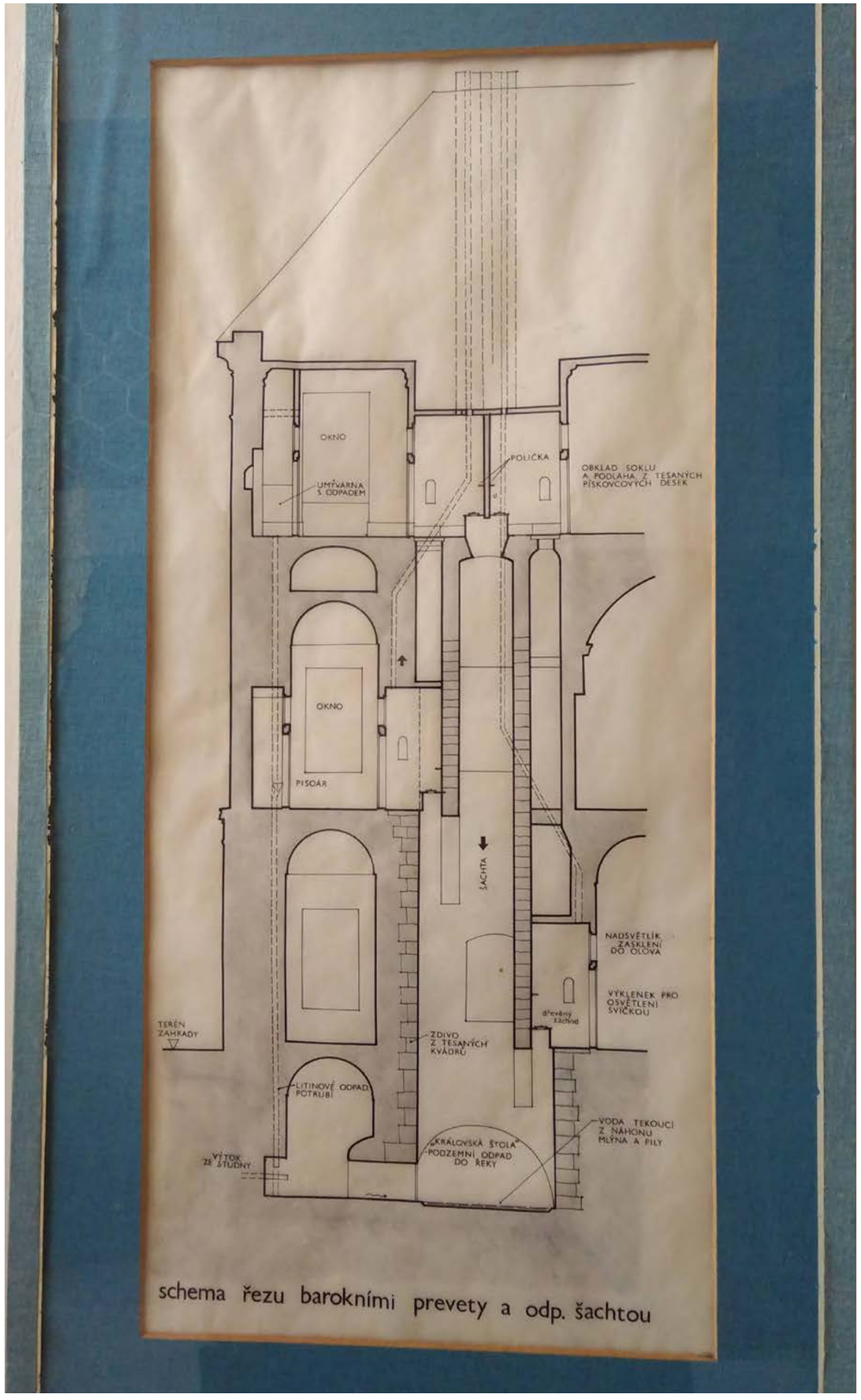

schema řezu barokními prevety a odp. šachtou



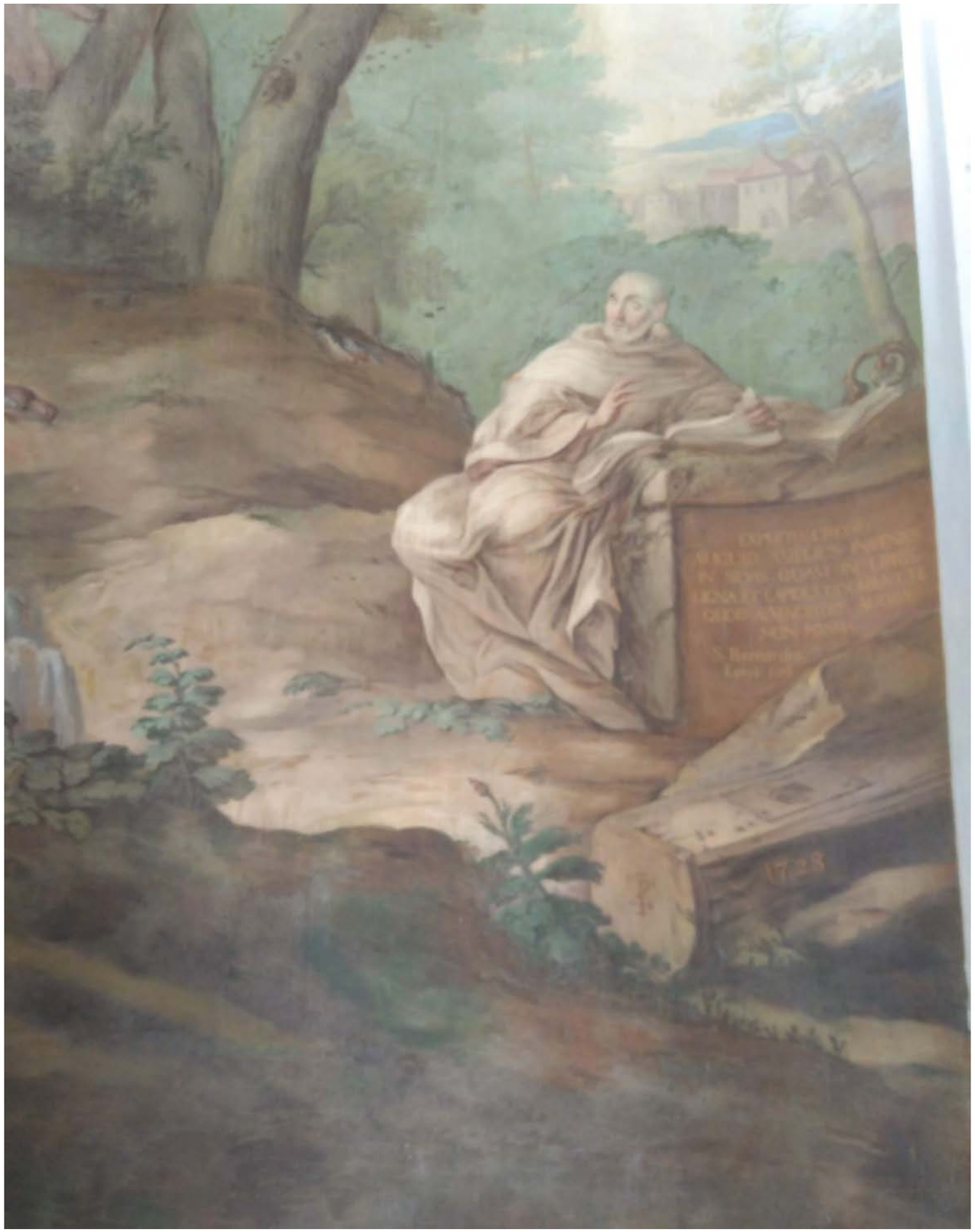












SVÁTOST OLTÁŘNÍ

OTÁZKA

aktuálně nalezený románský portál v barokním západním průčelí kostela Nanebevzetí panny Marie - jak byste ideově řešili tuto situaci „ co s tím“ - s jejím zdůvodněním?

S časovým odstupem několika staletí by pro nás měl být románský portál v barokním prostředí brán rovnocenně, takže není jednoznačné upřednostnit hodnotu románského díla jen proto, že je starší. Podstatné je upozornění na takové nálezy a doplnění historického kontextu, který tímto nálezem získávám, nemusíme ho však nutně ,,dostávat celé na světlo světa“. Vědomí vrstevnatosti věcí je také skrytá hodnota. Důležitá je však i odborná znalost nálezu, dokážu si představit, že bez ohledu na historickou hodnotu mohou být díla velice odlišných výtvarných kvalit a sehrát tak roli při určování priorit.

Zdůraznil bych ho ku zbytku stavby. Jako doklad stavebního vývoje kláštera.

- nález vzácného románského portálu, který nemá v českém prostředí obdoby považuji za velmi významný. V tomto případě bych se pravděpodobně zachovala podobně jako v případě kostela sv. Prokopa v Záboří, kde byla vytvořena kopie tamního portálu, která je uložena v Lapidáriu Národního muzea a tím je “zafixována” jeho podoba při nalezení. Originální portál by pak měl být velmi šetrně restaurován a to hlavně tak, aby nepodlehl zkáze v budoucnosti působením povětrnostních vlivů nebo špatným statickým stavem.

Úkolem památkáře není pouze odkrývat vrstvy a hledat původní. Rekonstrukce objektů často přidávají nové vrstvy a je třeba rozhodnout, který z přístupů (vrstev) je v daném případě vhodnější zanechat. V některých případech je možné odkrýt vícero přístupů k památce (viz strop katedrály v Plzni nebo rotunda na Matematicko-fyzikální fakultě). V případě portálu v Plasech – smýváním novější barokní vrstvy za účelem obnovení té původní románské by portál ztratil na hodnotě a nový kontext nemusí být nejvhodnější.

Při rekonstrukci památek se často nalézají starší vrstvy původní stavby (např. Dům u kamenného zvonu, nalezení původní gotické struktury) a je důležité se rozhodnout, která vrstva je cennější. Nemyslím si, že starší znamená za každých okolností lepší. V případě románského portálu v Plasech je dle mého nevhodné obnovování románské podoby portálu, jelikož sám o sobě portál do celku kláštera už nezapadá.

No když už to odkryli tak už bych to znova nezakrýval tím barokem. To by nemělo smysl skládat rozložené a skrývat odkryté. Třeba by bylo pěkné rozložený barokní portál složit někde opodál v sadu jako solitér. Kdyby nebyl novější portál sejmut, volil bych variantu nic nerozebírat.

Nový portál je přirozený historický vývoj kostela, odstranění portálu by znamenalo konstrukt dnešní doby podobně jako je vykonstruován Dům U zvonu na Staroměstském náměstí.

Nelíbí se mi odstranění a zničení „nového portálu“
- proč zasahovat do „fungujícího“ vchodu? Co tento zásah přinese obyčejnému návštěvníkovi? (nic)
- Nesouhlasím s tezí „starší ′= hodnotnější“ (právo seniority)
- Hezká variace na téma obrazů v přednášce Doc. PhDr. Josefa Štulce

Úkolem památkáře není pouze odkrývat vrstvy a hledat původní. Rekonstrukce objektů často přidávají nové vrstvy a je třeba rozhodnout, který z přístupů (vrstev) je v daném případě vhodnější zanechat. V některých případech je možné odkrýt vícero přístupů k památce (viz strop katedrály v Plzni). V případě portálu v Plasech – smýváním novější barokní vrstvy za účelem obnovení té původní románské by portál ztratil na hodnotě a nový kontext by mu nemusel slušet. Nebylo by možné románský portál prozkoumat, utvořit například jeho kopii a poukázat na nepochybnou cennost nálezu, případně jej umístit někam jinam?

Odpoveď:
Zachovať nověnalezený románsky portál a navrátiť ho do pôvodného stavbu.

- zrestaurovat portál do románské podoby a tím zachovat její hodnotu a časovou odlišnost vůči zbytku - koneckonců kombinace baroka a románského slohu může být zajímavá

Objevený románský portál bych nechal na místě, kde přečkal historii - rozhodně bych jej nedeinstaloval / nepřesouval. Otázkou pak zůstává co s barokním portálem, který jej překrýval — zde by se mi líbilo ponechat jej v souvisloti a ukázat tak vrstvení a celý příběh, např. formou instalace tohoto portálu jinde v rámci prostor kláštera.

Ideálním řešením je podle mě přiznáním původního portálu. Vrstvení a prolínání slohů nebo jejich prvků je součástí historických staveb a může naopak představovat zajímavý moment. Vzhledem k dlouhé historii Cisterciáckého kláštera Plasy a jeho dobovým úpravám je zbytečné trvat na jakési slohové jednotě.

Pro památkáře to není jednoduché rozhodnutí, protože každá z vrstev má svou hodnotu a nelze ji sundat jen s argumentem, že je pod ní vrstva původní/starší. Je potřeba zvážit kontext vzniku daného díla a podle mě je dobré ponechat vrchní barokní vrstvu neporušenou. Je otázkou jak by v kapli jako celku románský portál působil ...

Kruchta, Klenební pásy podepřené křížovými pilíři. Následné rozšíření do prostoru lodi. Na Klenební konstrukci mi přišlo velice zajímavé pozdější přidání klenebních pásů a jejich nedokonalé navázání na patky u stěn.

Myslím si, že se jedná o složitou otázku, neboť románský portál je velmi významným nálezem a na toto místo do období baroka patřil. S příchodem baroka však ztratil svou hodnotu či již nebyl "moderní" a z tohoto důvodu bylo zvoleno zastavění. V dnešní době jsou nejen románské památky velmi cenné, ale i barokní. Máme pravomoc rozhodnout o tom, že na toto místo patří původní románský portál, či zachovat v dnešní době velmi významný historický komplex, tak jak byl navržen Santinim? Bohužel asi nejsem schopná odpovědět. Románský portál patří na své místo, tak ale i zároveň zachování barokního průčelí je důležité.

- Očistil bych jej a zakonzervoval, tím se docílí zobrazení jednotlivých, časových vrstev budovy

- vzhledem k tomu, že se v areálu nachází také muzeum stavitelství mi přijde zajímavá myšlenka odhalení původního portálu - barokní průčelí se může stát součastí expozice již zmiňovaného muzea;
- Cisterciácký kláštěr Plasy je unikátní inženýrské dílo, expozice muzea odkazují k různým aspektům historie stavitelství a přijde mi zajímavá myšlenka, že i kostel bude návštěvníka "vzdělávat" naznačeným stavebním vývojem
- ukazovat že historie nejsou jen čisté slohové stavby, o kterých se většinou dozvídá ve školách, ale že jde o kontinuální proces, ve kterém na sebe historická období navazují a navzájem vytvářejí různé vrstvy staveb - tak jako do historického areálu vstupuje zcela současná (z hlediska architektonického pojetí) expozice Centra stavitelského dědictví Plasy

= přiznat, pravdivost tomu může přidat na zajímavosti

V Mariánské Týnici nás všechny zaujalo zejména „tradiční" staveniště dostavby druhého ambitu, kde se používají klasické řemeslné postupy a materiály. Na jednu stranu mám tedy pocit, že je dostavba zajímavým a možná i úspěšným projektem, zejména pro ty, co obdivují stavební řemeslo jako já. Na druhou stranu ale místo neznám natolik, abych posoudila, jak moc je dostavba potřebná a užitečná. Spíš než o naplnění geometrického plánu původního projektu bych přemýšlela o programu celého kláštera. Zamýšlená kontemplativní funkce ambitu už se dávno změnila a slova průvodkyně o „hledání vhodné náplně" ambitů mě nepřesvědčila o potřebnosti dostavby druhého. Chápu to tedy jako symbolické gesto důležité pro dokončení obnovy zchátralé památky, ale v zásadě jsem spíš pro větší autenticitu – tedy nedostavění. (viz. otázka týkající se zámku Nebílovy)

Jelikož se jedná o nález z pravděpodobně konce dvanáctého století, zviditelnila bych jej jako doklad historického stavebního vývoje

líbí se mi představa návratu původního portálu. ne snad protože je starší, ale už jen z důvodu jeho příběhu a údajné výjimečnosti dekorace a rozměrů. lákala by mě otázka, jak znovu zaintegrovat takový prvek do novějšího, barokního průčelí kostela a jak se třeba promění jeho výraz ? úloha ? v novém kontextu

Díky nově nalezenému románskému portálu se prohlubuje historie místa a jeho různorodost. Otevírá nám možnost k nalezení dalších informací o celém území.

Nechal bych románský portál v takovém stavu v jakém je a zdokumentoval ho pokud by to v rámci nalezení bylo možné. Jedná se o jednu z předešlých a legitimních vrstev vývoje a umělá restaurátorská manipulace by toto narušila. Tendence odstraňovat mladší vrstvy za účelem zviditelnění vrstvy starší zavání regotizačním přístup předešlých století, který nevratně poničil mnoho památek.

Jsem pro její zviditelnění v průčelí, jako doklad stavebního vývoje stavby.

Zviditelnil bych ho částečně, anebo úplně. Je to artefakt, ukazující vývoj kláštera.

Jeto velice výrazný objev a poukazuje na historii, která nám byla skryta a na mnoha místech ještě bude a zůstane po další staletí. Ideové řešení takto nalezených nových historických objektů by dle mého názoru mělo spočívat v dobré péči a zakomponování do stávající již objevené/rekonstruované památky. Tak aby byl dobře vidět vývoj místa v historii a člověk mohl pozorovat jednotlivé změny v čase.

Po shlédnutí všech částí exkurze bych bylo pro její zviditelnění v průčelí, jako doklad stavebního vývoje stavby.

_portál bych ponechala v původním stavu – původním místě hlavně z hlediska jeho stáří
_starší automaticky pro mě neznamená hodnotnější

Ing. arch. JAN SOUKUP
KATEDRÁLA SVATÉHO BARTOLOMĚJE
PLZEŇ

středa 18.9. 2019

exkurze 5 - západ, jihozápad – odjezd 7:30 od vlakového nádraží Praha Smíchov

provází:

Ing. Jan Vinař a BCH

Plzeň - katedrála svatého Bartoloměje

provází :

Ing. arch. Jan Soukup

angažuje se v ochraně církevních památek zejména v Plzeňském kraji, je autorem nebo spoluautorem řady jejich rekonstrukcí, publikuje a je nositelem mnoha oborových ocenění absolvent - České vysoké učení technické, fakulta. stavební, obor architektura 1970 - 1976 - postgraduální studium obor Obnova památek, ČVUT Praha fak. architektury 1988 – 1990

v roce 1991 zakládá svoji projekční kancelář - dodnes, zprvu Architektonická, projekční a inženýrská kancelář Ing. arch. Jan Soukup, od roku 1998 Atelier Soukup s.r.o.- je členem řady komisí, profesních organizací, občanských sdružení a organizací, spolupracujících s církví, těžiště profesní činnosti v projektové práci převážně v oblasti rekonstrukcí památek, publikuje a je autorem řady výstav především s církevní tématikou v ČR s přesahem do zahraničí, zároveň výstavy vlastní malířské tvorby – nositel řady ocenění - historická pečeť města Plzně udělená primátorem Mgr. Martinem Baxou - Plzeňská ikona - Medaile Sv. Cyrila a Metoděje za spolupráci při obnově církevních památek - Umělecká cena města Plzně Mecenáš plzeňské kultury - ocenění Obce Chotěšova za pomoc a propagaci obce a jejího kláštera - oceněn Českou biskupskou konferencí za projektovou přípravu oprav mnoha významných chrámů a rovněž nových sakrálních staveb.

Ing. arch. JAN SOUKUP

KATEDRÁLA SVATÉHO BARTOLOMĚJE
PLZEŇ

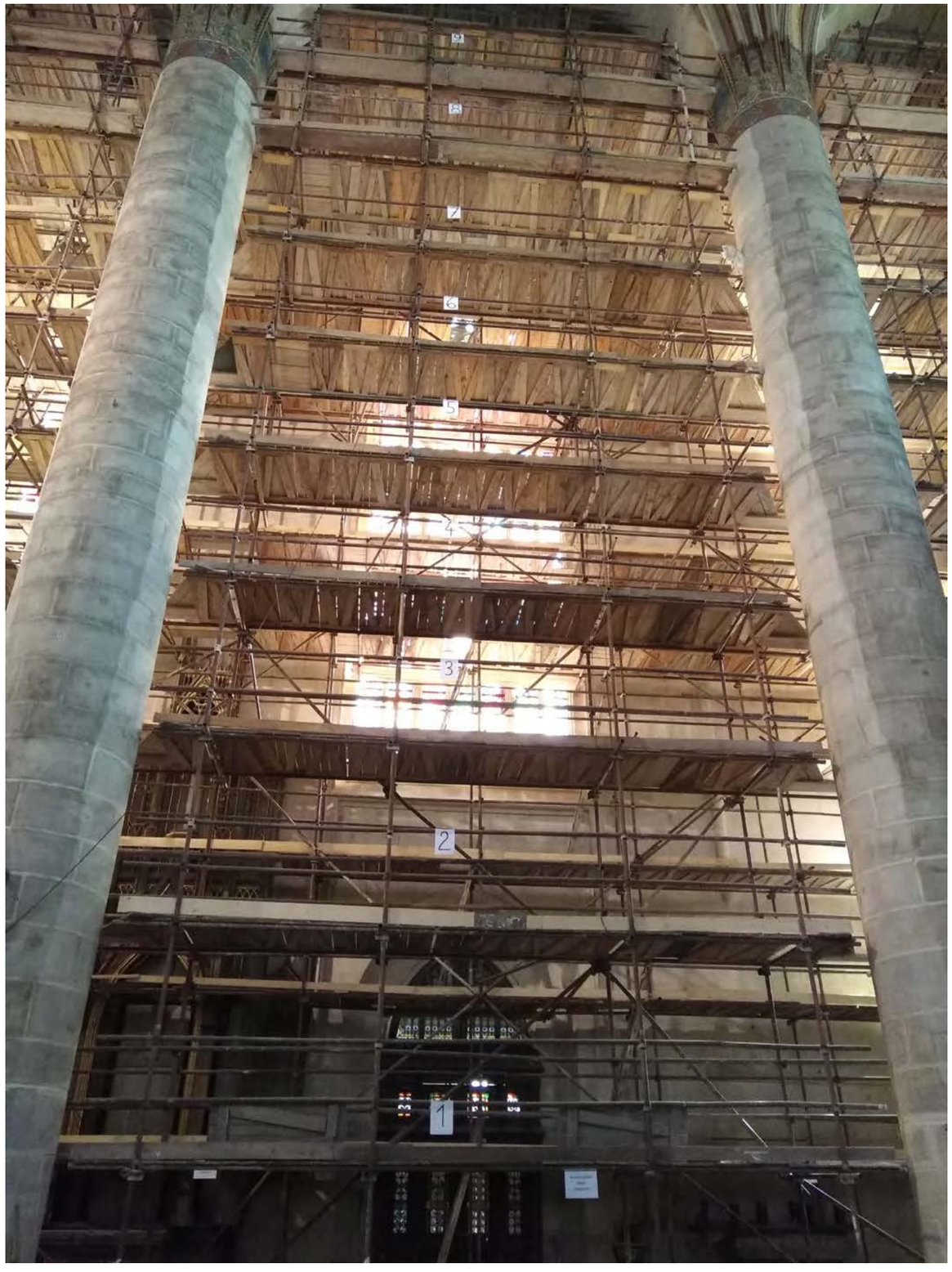

Ing. arch. JAN SOUKUP

KATEDRÁLA SVATÉHO BARTOLOMĚJE
PLZEŇ



Ing. arch. JAN SOUKUP

KATEDRÁLA SVATÉHO BARTOLOMĚJE
PLZEŇ



STŘEDA 18.9. 2019 – EXKURZE 5

ZÁPAD, JIHOZÁPAD

Ing. arch. JAN SOUKUP
KATEDRÁLA SVATÉHO BARTOLOMĚJE
PLZEŇ



Ing. arch. JAN SOUKUP

KATEDRÁLA SVATÉHO BARTOLOMĚJE
PLZEŇ

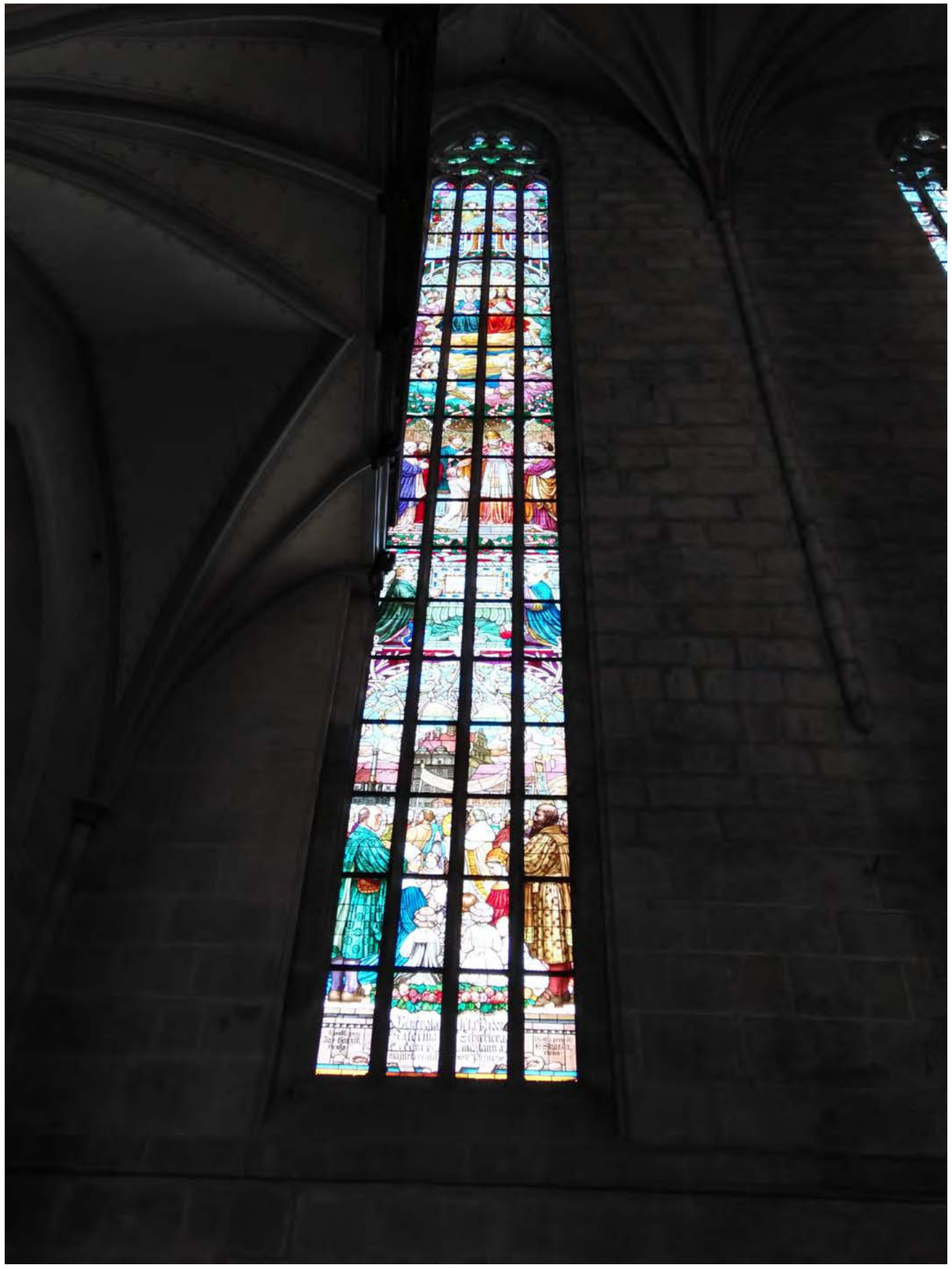

Ing. arch. JAN SOUKUP

KATEDRÁLA SVATÉHO BARTOLOMĚJE PLZEŇ

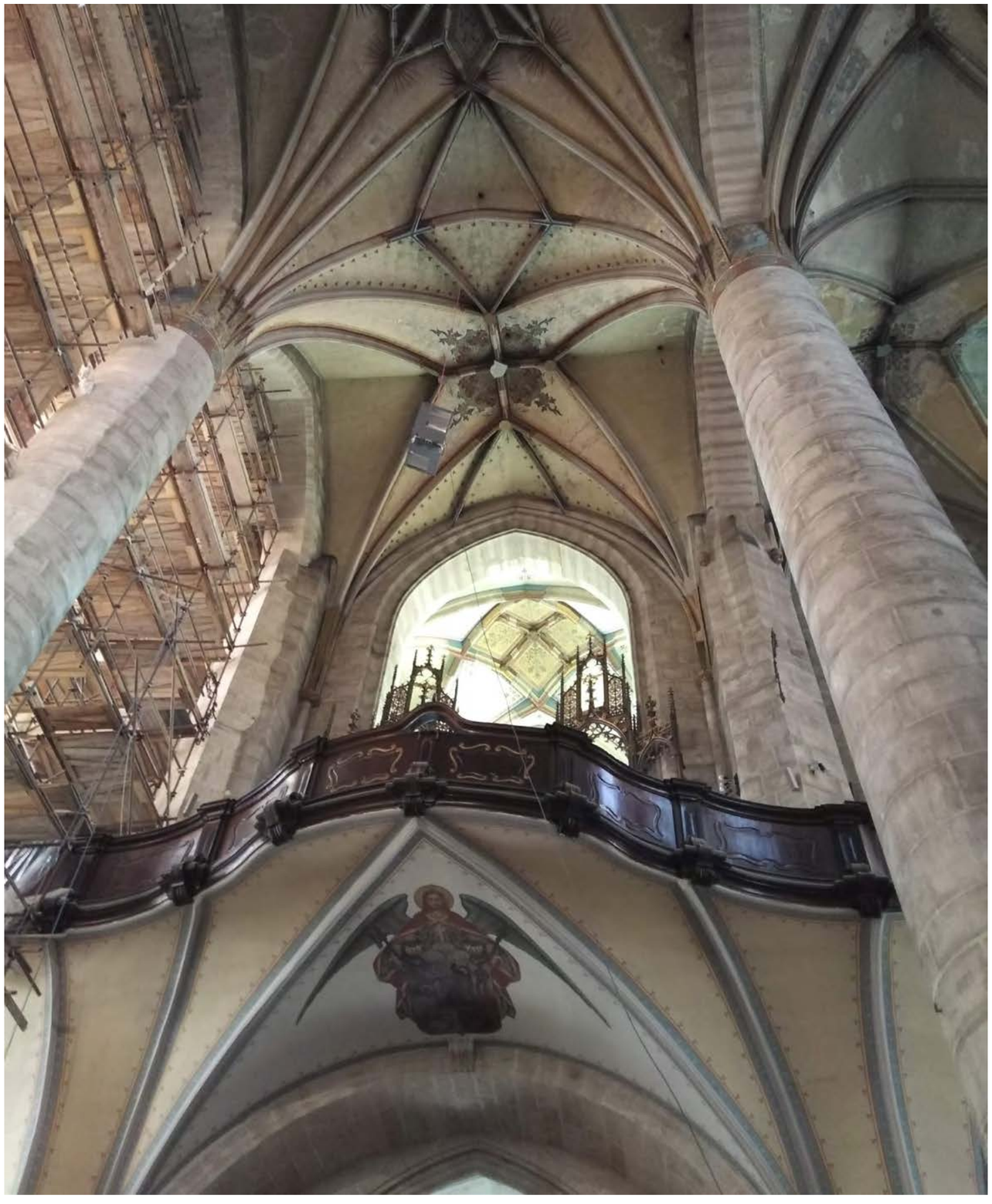

Ing. arch. JAN SOUKUP

KATEDRÁLA SVATÉHO BARTOLOMĚJE PLZEŇ



Ing. arch. JAN SOUKUP

KATEDRÁLA SVATÉHO BARTOLOMĚJE PLZEŇ

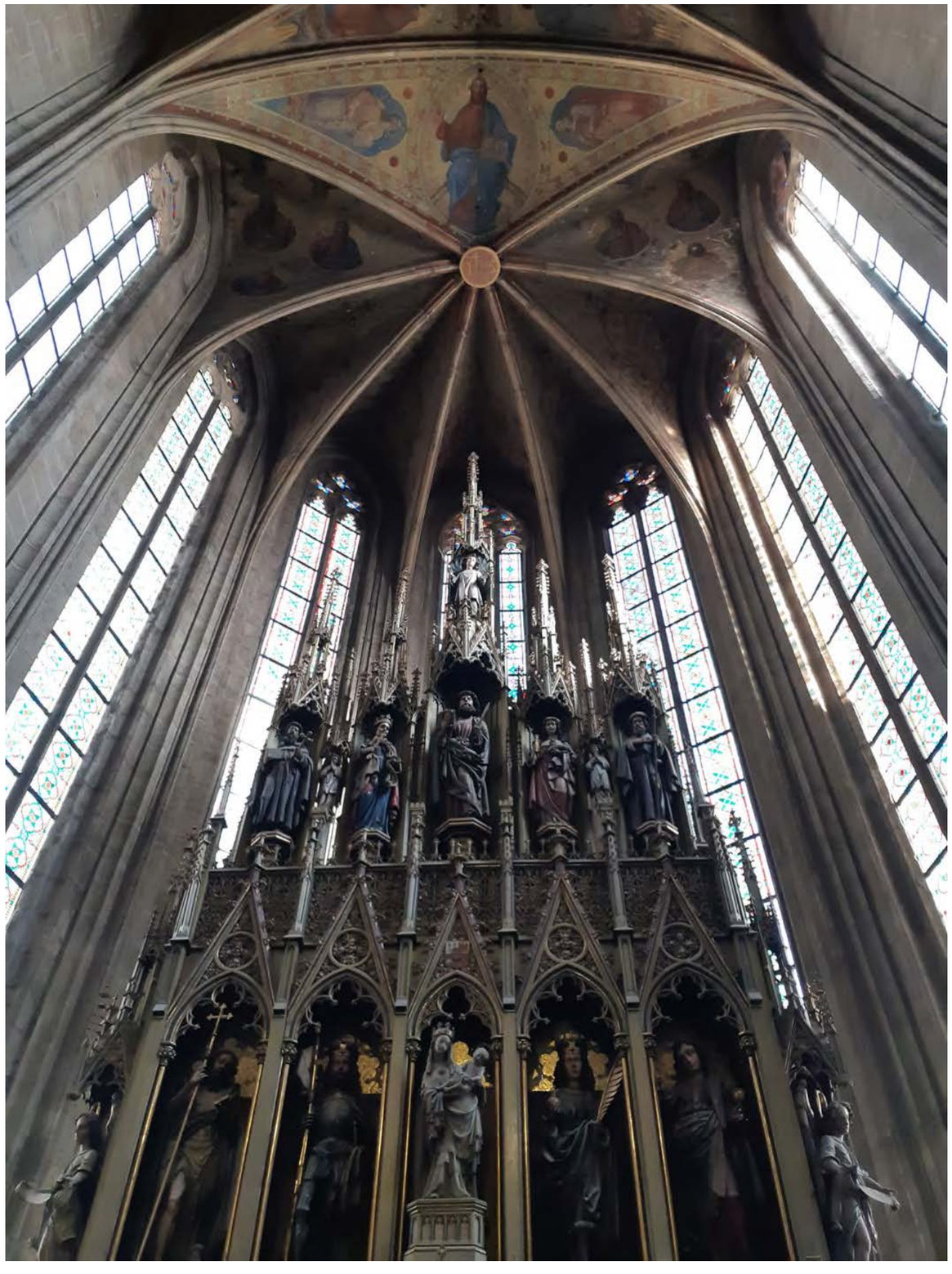

Ing. arch. JAN SOUKUP

KATEDRÁLA SVATÉHO BARTOLOMĚJE PLZEŇ



Ing. arch. JAN SOUKUP

KATEDRÁLA SVATÉHO BARTOLOMĚJE
PLZEŇ

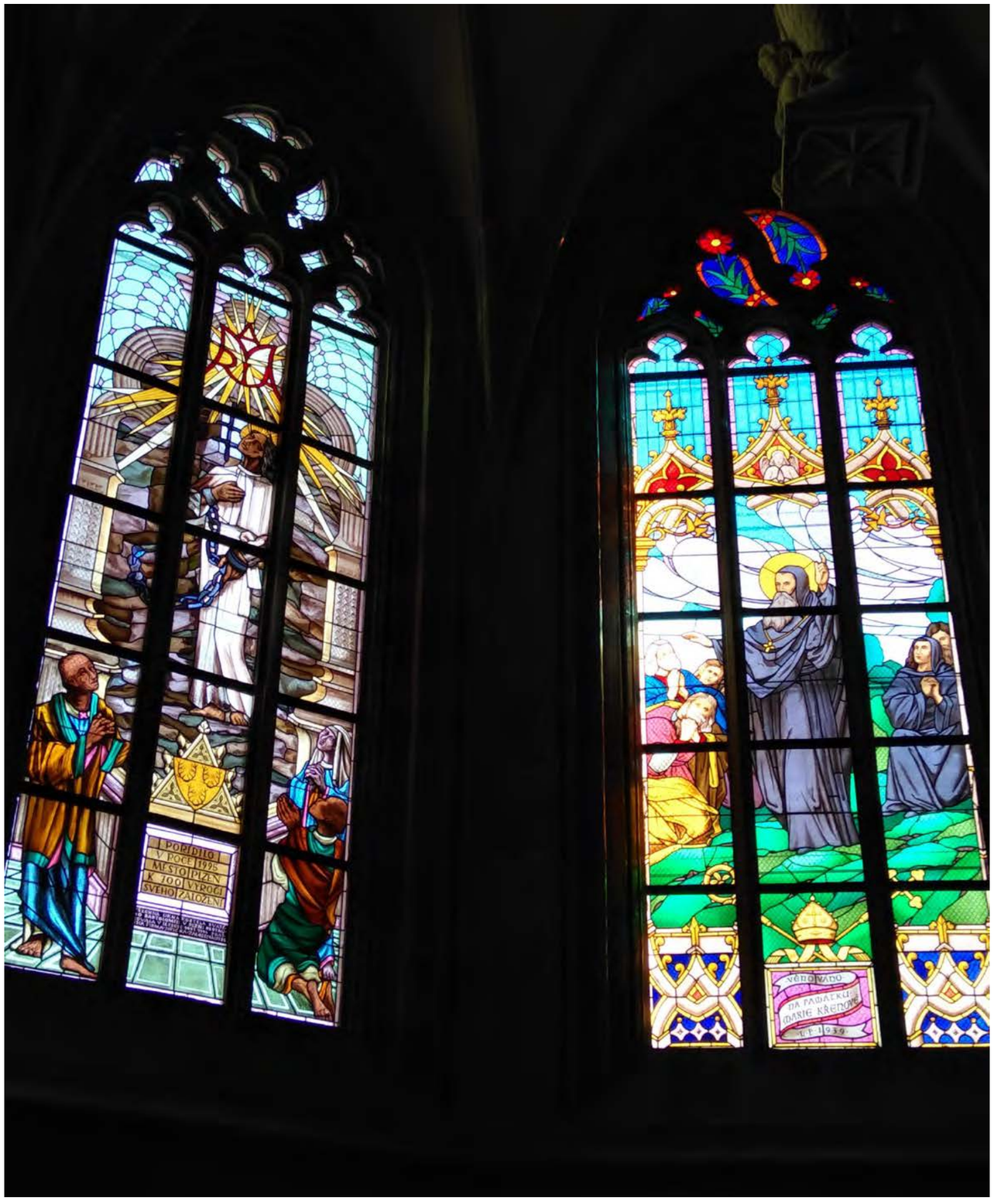

Ing. arch. JAN SOUKUP

KATEDRÁLA SVATÉHO BARTOLOMĚJE
PLZEŇ



Ing. arch. JAN SOUKUP

KATEDRÁLA SVATÉHO BARTOLOMĚJE
PLZEŇ



Ing. arch. JAN SOUKUP

KATEDRÁLA SVATÉHO BARTOLOMĚJE
PLZEŇ



Ing. arch. JAN SOUKUP

KATEDRÁLA SVATÉHO BARTOLOMĚJE PLZEŇ

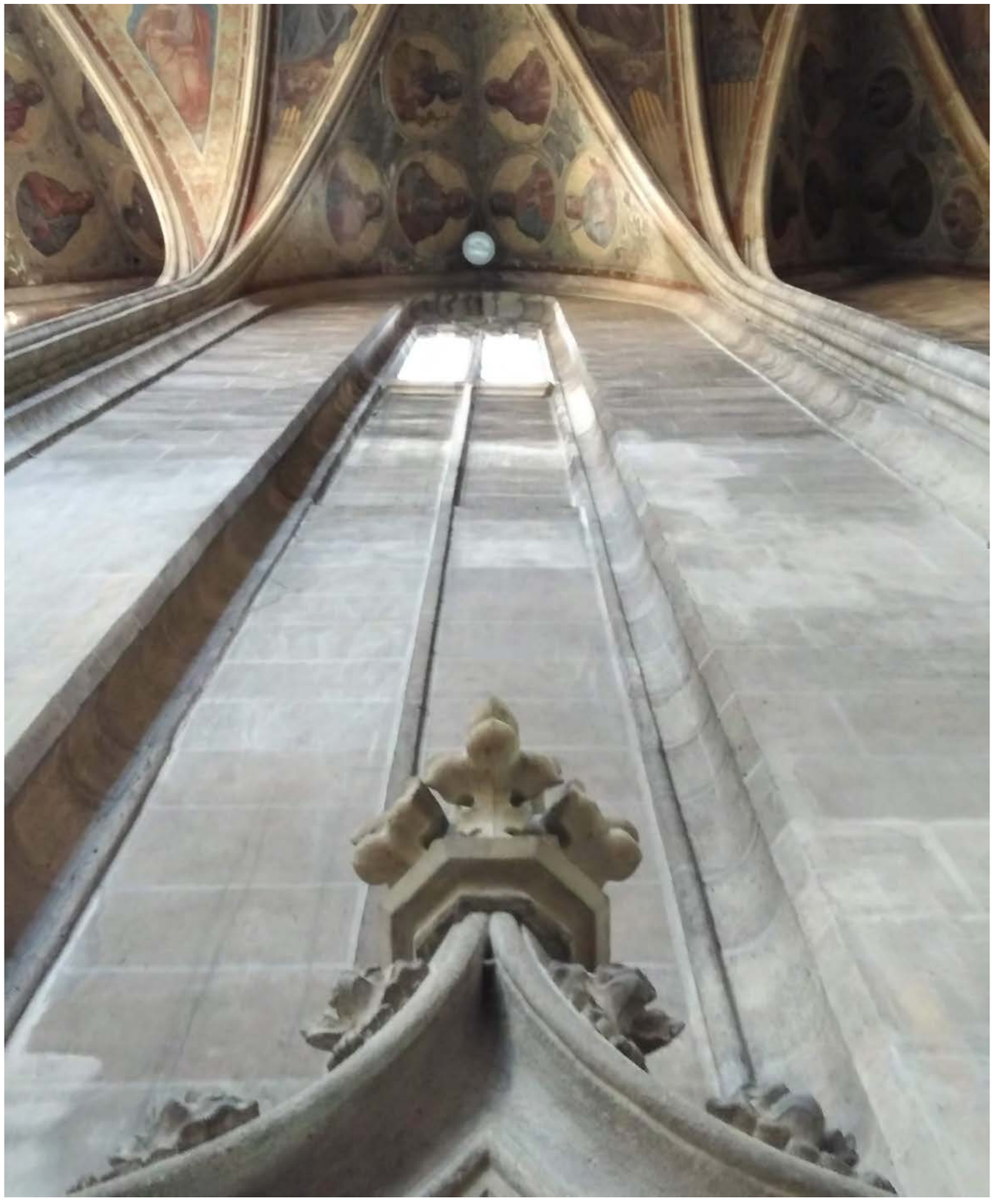

Ing. arch. JAN SOUKUP

KATEDRÁLA SVATÉHO BARTOLOMĚJE
PLZEŇ

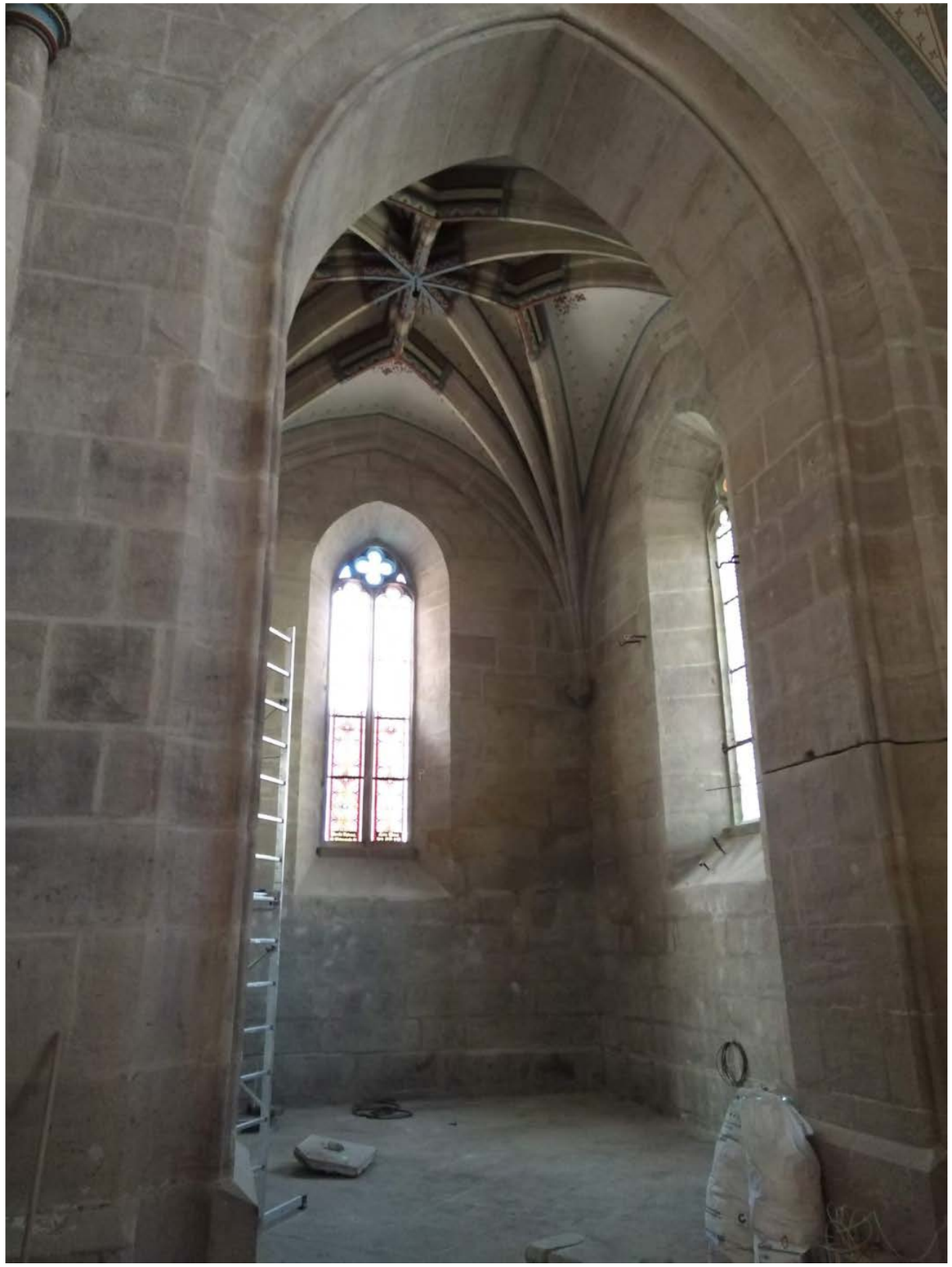

STŘEDA 18.9. 2019 – EXKURZE 5

ZÁPAD, JIHOZÁPAD

Ing. arch. JAN SOUKUP
KATEDRÁLA SVATÉHO BARTOLOMĚJE
PLZEŇ



Ing. arch. JAN SOUKUP
KATEDRÁLA SVATÉHO BARTOLOMĚJE
PLZEŇ



STŘEDA 18.9. 2019 – EXKURZE 5

ZÁPAD, JIHOZÁPAD

Ing. arch. JAN SOUKUP
KATEDRÁLA SVATÉHO BARTOLOMĚJE
PLZEŇ



Ing. arch. JAN SOUKUP

KATEDRÁLA SVATÉHO BARTOLOMĚJE
PLZEŇ



Ing. arch. JAN SOUKUP

KATEDRÁLA SVATÉHO BARTOLOMĚJE
PLZEŇ



Ing. arch. JAN SOUKUP

KATEDRÁLA SVATÉHO BARTOLOMĚJE
PLZEŇ



Ing. arch. JAN SOUKUP
KATEDRÁLA SVATÉHO BARTOLOMĚJE
PLZEŇ

OTÁZKA

klenební konstrukce Šternberské kaple

Visutý svorník, původně navržen Parléřem(hutí), která byla poškozena a obnovena na konci 19. století J. Mockerem. V současné době rekonstruována a čeká se na nové olověné spoje.

Konstrukce z visutých žeber tvoří osmicípou hvězdu, se svorníkem se znakem šternberků. Rozevírající se žebra byla vystlána hadry a papíry. Následně budou zneviditelněny.

- klenba v Šternberské kapli je řešena jako klenba tzv. milevského typu. V půdoryse se jedná o šesticípou hvězdu, kdy z každého cípu vedou dvě žebra, které se ve středu klenby spojují nad visutým svorníkem. Ten je zdoben kamenem s hlavami dvou andělů nesoucích znak Šternberků.

Klenební konstrukce je dvojpatrová ležatá stolice, postavena tesařskými mistry z Norimberka.

Klenební konstrukce kaple je vytvořena z nesymetrických žeber, které tvoří osmicípou hvězdu, kde nejvýraznějším prvkem je visutý kamenný svorník se znakem Šternberků a sfingami.

Jednalo se o pozdně gotický visutý klenák, dobré dva metry vysoký, který byl momentálně uvolněn z žeber a šarlatánsky podepřen ve spárách kapesníky. Údajně již v minulosti spadl, když upadl štít katedrály a prorazil klenbu kaple.

Klenební konstrukce je nesena gotickými žebry, které jsou ve vrcholu svázané do visutého svorníku žeber, který klenbu zatěžuje. Problém u konkrétního použití v kapli je, že visutý svorník má lichý počet žeber nerovnoměrně rozmístěné.
To má za následek nerovnoměrné rozložení sil a dochází k vychýlení konstrukce z osy a tím i k narušení celkové stability žebrové klenby.

Módní visutý svorník – huť Parléřovců - sv. Vít, Vídeň, Kutná hora

klenební konstrukce Šternberské kaple
Visutý svorník se znakem šternberků. Původní konstrukce (údajně od Hanse Spiesse) byla údajně mnohem dekorativnější. Současná konstrukce je od J. Mockera z 80. 19. stol a nahradila původní, zničenou vichřicí. V současnosti žebra popraskala – v rámci rekonstrukce vystlána pouze textilií (dočasně, třeba užít měkkého materiálu kvůli křehkosti klenby)

Odpoveď:
Oprava vysutého svorníku, ktorý v niektorých častiach povolil a samozrejme jeho súčasťou je železná výplň, ktorú sme mohli vidieť zvonka. Mal tak isto aj inú výzdobu.

- zajímavý vysutý svorník klenby, který je nyní provizorně zajištěn “kapesníčkami”

Myslím, že klenební konstrukce Šternberské kaple byla koncipována jako gotická síťová klenba, ale s ohledem na množství druhů gotických kleneb a jejich variací to s jistotou neřeknu. Nejzajímavějším momentem je ozdobný visutý svorník se šternberským znakem, do kterého se zbíhá sedm žeber klenby. Tento svorník nyní vykazuje znaky statické poruchy (trhliny vzniklé tahem, nebo smykem) a čeká na statický posudek a řešení p. Vinaře.

Klenba spojená svorníkem, ktorý sa pri rekonštrukcii posunul. Pôvodne bol navrhovaný omnoho zložitejší, neskôr realizovaný v zjednodušenej podobe. Momentálne zastabiliozované praskliny a špáry mäkkými vreckovkami (to mi prišlo zaujimavé), s pánom Vinařem sa spolupracuje pr obnove.

Klenba Šternberské kaple je komponovaná do osmipaprskové hvězdy, jakou ve svém štítu nesli Šternberkové. Z hvězdy je vyvedených sedm visutých žeber, spojených hluboko pod klenbou ozdobným svorníkem, figurálně komponovaným, kde je znovu uplatněn Šternberský znak.

Počítám to za dílo nejen umělecké, které potřebuje ochranu a památkovou péčí, ale i za dílo restauratorské a svým způsobem archeologické. Proto navrhují zakonzervovat to v nalezeném stavu a neobnovovat do “leskle podoby”. Ukázat toto dílo ze všech mnou uvedených výše stran, pravidelně udržovat v dobrém stavu a davat to jako příklad jemné péče a příklad času jako čtvrtého rozměru architektury.

Je to krásný prostor s visutým svorníkem, je na něm vyobrazen znak šternberků (visutý svorník použitý také ve sv. Vítu) . Původní konstrukce byla dekorativnější, došlo ke zkrácení kaple, což je vidno u posunutých oken ve vrchní části kaple.
Současná konstrukce pochází od J. Mockera z 19. století (nahradila tu původní, která byla zničena).
- popraskala žebra, tak je při rekonstrukci vyplnili jemnou tkaninou (kvůli křehkosti, nemůže být nic tvrdého)

Kruchta, Klenební pásy podepřené křížovými pilíři. Následné rozšíření do prostoru lodi. Na Klenební konstrukci mi přišlo velice zajímavé pozdější přidání klenebních pásů a jejich nedokonalé navázání na patky u stěn.

Ing. arch. JAN SOUKUP
KATEDRÁLA SVATÉHO BARTOLOMĚJE
PLZEŇ

Šternberská kaple je inspirována anglickou gotickou architekturou a její klenba je řešena v podobě visuté klenby. Avšak trochu netradičním způsobem, neboť visutý svorník, kam se sbíhají žebra je pouze konstrukcí a není dále vyplněn cihlami.

klenba se svorníkem

Komponována jako osmipaprsčitá hvězda (znak Šternberků). Z hvězdyjsou vyvedena visutá žebra, která se spojují ve svorníku hluboko pod klenbou.

- ve své podstatě se jedná o hvězdový typ klenby, dominantním prvkem je výrazný visutý svorník

= žebrová s visutým svorníkem

Prohlídka katedrály během probíhající rekonstrukce byla jednou z nejlepších, dozvěděli jsme se nejen o historii kostela, ale i problémů které přináší její rekonstrukce (elektrorozvody vedené spárami kamenných bloků atd.). Také prohlídka vysokého krovu byla velice přínosná. Šternberská kaple je významná část chrámu, kterou si nechali Šternberkové postavit jako svoji hrobku. Klenbu hrobky zdobí visutý svorník s rodovým znakem, který má aktuálně statické poruchy.

- Klenba hvězdového typu - půdorys šesticípé hvězdy s visutým svorníkem, který tvoří vystouplá žebra.

Visutý svorník – znakem Štenberků
-do spár prozatím nastrkaný papír
-díry se nejspíše zalijí olovem

Klenba s visutým svorníkem - žebrová klenba, svorník je potažen hluboko pod vrchol klenby.

Klenební konstrukce kaple s visutým nosníkem ve mne zanechává rozporuplné pocity. Jde mi proti srsti přirozený přístup kamené konstrukce založené na přirozeném roznášení sil v kameni. Užití ocelového táhla vnímám jako obcházení fyziky a v té době vytvoření něčeho, co tektonicky na první pohled není možné. (stejně jako v katedrále sv. Víta). Neměl jsem ani dobrý pocit z použití nového zavěšeného prvku pro sochy v hlavní lodi, která jsou připevněna subtilními ocelovými táhli. Za mne jde o stejné obcházení přirozené statiky takto historických konstrukcí. Je možné, že jsem ale příliž konzervativní a že si až zbytečně moc cením pravdivosti konstrukcí :-)

jedná se o klenbu milevského typu, která má půdorys šesticípé hvězdy, s visutým svorníkem tvořeným sedmi vystupujícími žebry

klenba milevského typu nad půdorysem ve tvaru šesticípé hvězdy, uprostřed visutý svorník tvořený sedmi žebry vystupujících z míst protnutí vždy trojice žeber klenby

Klenební konstrukci Šternberské kaple v katedrále sv. Bartoloměje dominuje visutý svorník se šternberským znakem.

Šternberské kaple - dle toho co si vzpomínám tak je kaple zaklenuta síťovou gotickou klenbou. Nejvýraznějším prvkem samotné klenby je pozdně gotický prvek a to visutý svorník se šternberským znakem. Do svorníku zbíhá 7 žeber.

Jedná se o milánskou klenbu, která v půdoryse tvoří šesticípou hvězdu. - vistuá žebra a krásný znak šternberků

Jedná se o milánskou klenbu, která v půdoryse tvoří šesticípou hvězdu

Šternbernská kaple disponuje velkým vysutým svorníkem, vystupujícího ze středu křížení kleneb. Je ukotven na tyči, zavěšené pod klenbou a jednotlivé žebra se k ní sbíhají zakončené malým svorníkem se sochařskými výjevy andělíčků. Samotná klenba kaple musí tento typ svorníku unést navíc ještě ke své váze, tudíž na klenbu působí velké tažné síly. Celý vysutý svorník je nyní v péči restaurátorů a jemné prasklinky se musí vyplnit směsí a znovu zajistit.

Velmi zajímá konstrukce visutých žeber se svorníkem se znakem šternberků. Žebra se začínala rozevírat a byla vystlána hadry či papíry, což při mohutnosti konstrukce bylo poměrně zneklidňující.

_prohlídka byla skvělá
_informace o historii kostela, zajímavosti o znaku, problémy přinášející její rekonstrukce – elektrorozvody zejména
_kaple je významná část chrámu – hrobka
_visutý svorník s rodovým znakem – aktuálně statické poruchy

středa 18.9. 2019

přednáška 6 - Plzeň, konferenční sál hotelu Trend
koncepty památková péče ve Spolkové republice Německo a celoevropském formátu, pohled na CR v tomto kontextu ve vývoji i aktuálně

Dr. ZUZANA GÜLLENDI-CIMPRICHOVÁ
KONCEPTY PAMÁTKOVÉ PÉČE VE SPOLKOVÉ REPUBLICE NĚMECKO

přednáší:

Dr. Zuzana Güllendi - Cimprichová

Docentka pro oblast Denkmalpflege - památkové péče a dále dějin umění na Univerzitě v Bambergu - SRN její disertační prací na Institute pro památkovou péči na Univerzite v Bambergu bylo Pečnikovo dílo na Pražském hradě v památkařskem a politickem kontextu 1. Československé republiky. O Plečnikovi dále přednášela na konferenci k jeho sakrálnímu dílu, která se konala na UMPRUM v roce 2011 a na Konferenci Nadace knihovny Wernera Oechslina v Einsiedeln / Švýcarsko v roce 2019. Obsahem její habilitační práce byl odkaz německy hovořících židovských architektů v tehdejším Československu z architektonicko – historického hlediska. V rámci výzkumu objevila v roce 2012 mimo jiného doposud neznamou pozůstalost pražskeho architekta Karla Kohna v Quite / Ecuadore a publikovala na téma jeho pražskeho a ecuadorskeho díla. Aktuálně se především zabývá problematikou památkové péče – jejího vývoje i přítomnosti v celoevropském kontextu. Tuto tématiku přednáší ve výukových programech na Katedře pamatkové péče „Denkmalpflege / Heritage Conservation“ na Univerzite v Bambergu.

STŘEDA 18.9. 2019 – PŘEDNÁŠKA 6

ZÁPAD, JIHOZÁPAD

Dr. ZUZANA GÜLLENDI-CIMPRICHOVÁ
KONCEPTY PAMÁTKOVÉ PÉČE
VE SPOLKOVÉ REPUBLICE NĚMECKO



STŘEDA 18.9. 2019 – PŘEDNÁŠKA 6

ZÁPAD, JIHOZÁPAD

Dr. ZUZANA GÜLLENDI-CIMPRICHOVÁ
KONCEPTY PAMÁTKOVÉ PÉČE
VE SPOLKOVÉ REPUBLICE NĚMECKO



STŘEDA 18.9. 2019 – PŘEDNÁŠKA 6

ZÁPAD, JIHOZÁPAD

Dr. ZUZANA GÜLLENDI-CIMPRICHOVÁ
KONCEPTY PAMÁTKOVÉ PÉČE
VE SPOLKOVÉ REPUBLICE NĚMECKO



STŘEDA 18.9. 2019 – PŘEDNÁŠKA 6

ZÁPAD, JIHOZÁPAD

Dr. ZUZANA GÜLLENDI-CIMPRICHOVÁ
KONCEPTY PAMÁTKOVÉ PÉČE
VE SPOLKOVÉ REPUBLICE NĚMECKO



Dr. ZUZANA GÜLLENDI-CIMPRICHOVÁ

KONCEPTY PAMÁTKOVÉ PÉČE VE SPOLKOVÉ REPUBLICE NĚMECKO

OTÁZKA

Eugéne Viollet le Duc – John Ruskin, vztah k historické památce – charakteristika tvrdé odlišnosti jejich názoru na základní přístup k tématu

V polovině 19. století se proti sobě vyhranily dva protichůdné myšlenkové trendy. První je označován jako puristické restaurování. Spočívalo v „očišťování“ památek od mladších slohových doplňků a v jejich přestavbě a dostavbě v historizujícím stylu do fiktivní úplnosti a stylové jednoty (Eugène Viollet-le-Duc). Druhý směr vyzdvihoval hodnotu stáří památky a namísto dostaveb požadoval jen údržbu, prevenci a konzervaci dochovaného stavu (John Ruskin).

Názor Viollet le Duca oproti Ruskinovi je znovu budovat zaniklé. Viollet le Duc byl zastánce historismu a autor prací o středověké architektuře. Ruskni, romantik, vnímal naopak architekturu jako zrcadlo historie, na které se přirozeně podepisuje čas a je lepší ji nechat přirozenosti.

- v rámci přednášky byly představeny dva zcela odlišné přístupy k přístupu k historickým památkám. Eugene Viollete le Duc zastával názor, že památka má být očištěna od všech slohově mladších přestaveb a úprav a má být dopňována o vybavení, které odpovídá době, kdy památka vznikla. Tento přístup je označován jako puristické restaurování. John Ruskin byl představitelem myšlenky, že historické památky mají být opečovány a konzervovány ve stavu v jakém byly dochované. Drobné i větší vady na takových památkách jsou také cenná informace, která vypovídá o příběhu daného historického období.

Eugéne Viollet le Duc je futuristický tvůrce, který se pouze inspiruje historickými konstrukcemi a „vylepšuje“ je odlehčováním pomocí ocelových konstrukcí. Na druhou stranu John Ruskin je zastáncem autentičnosti a věří, že stavba je svědkem doby a má tedy vypovídající hodnotu.

Eugéne Viollet-Le-Duc - první směr Puristické restaurování spočívalo v „očišťování“ památek od mladších slohových přestaveb a dostaveb a detailů z období (historismu) do fiktivní čistoty a stylové jednoty.
John Ruskin - druhý směr Konzervatorský akcentoval hodnotu stáří památky a namísto dostaveb a čištění požadoval péči, údržbu a konzervaci dochovaného stavu.

První jmenovaný prosazoval historickou fikci, umocnění historického rázu umělě pomocí přehnaného dobového tvarosloví. Druhý jmenovaný jakožto kritik historismu naopak střídmost a konzervaci. Nejsem si jist

Dr. ZUZANA GÜLLENDI-CIMPRICHOVÁ
KONCEPTY PAMÁTKOVÉ PÉČE VE SPOLKOVÉ REPUBLICE NĚMECKO

Eugéne Viollet le Duc
- futurista
- propagátor elegance a schémat (chytrosti) konstrukcí
- památka – výpověď o našem přístupu k tématu a naší odpovědi vůči zodpovědnosti a tématům a hodnotám
- kam chceme se ubírat – stanovování témat skrze památky

John Ruskin (Stones of Venice),
- oblíbenec Jindřicha Vybírala
- propagátor autentičnosti, příběhů, atmosféry
- památka – výpověď doby, jejích vztahů řemesel a hodnot
- konzervativec (politické uvažování)

John Ruskin (Stones of Venice),
- oblíbenec Jindřicha Vybírala
- propagátor autentičnosti, příběhů, atmosféry
- památka – výpověď doby, jejích vztahů řemesel a hodnot
- konzervativec (politické uvažování)
Eugéne Viollet le Duc
- futurista
- propagátor elegance a schémat (chytrosti) konstrukcí
- památka – výpověď o našem přístupu k tématu a naší odpovědi vůči zodpovědnosti a tématům a hodnotám
- kam chceme se ubírat – stanovování témat skrze památky

John Ruskin
- označuje puristické restaurace za parodii
- nejcennější je starobylost památek, poezie a originalita
- definuje hodnotu stáří historických budov => potřeba preventivní péče
  uchovat památku v originále! (konzervovat, ne restaurovat)

Eugéne Viollet le Duc
- teorie puristických restaurací
- umělec má právo dokončit památku v původním stylu, ovšem i tak, jak ve skutečnosti vůbec nikdy nevypadala
- snaha prezentovat historickou stavbu ve slohově čisté podobě

Odpoveď:
le Duc – „očista“ pamiatok od iných prvkov mladšíchslohů, rekonštrukcia a prestavba v historizujúcom štýle
John Ruskin – hodnota pamaiatky a namiesto prestavby je podstatná jich údržba

- Viollet le Duc - restaurování pro něho znamená uvést stavbu v dokonalý stav, který ve skutečnosti ani nemusel nikdy existovat
- John Ruskin - zastánce zachování autentické historičnosti při restaurování, předností a krásou historických budov je jejich stáří, každý jiný zásah, který toto nerespektoval, byl podle něho lživý

Když zobecníme jejich názory a vezmeme v potaz jejich nejradikálnější podobu, tak můžeme říct, že Ruskin zastával ponechání památky nedotčené, tak jak se dochovala — nejdůležitější hodnotou je její stáří. Eugéne Viollet le Duc na druhou stranu prosazoval restaurování a obnovu do dokonalého stavu — ideální podoby, která dokonce ani nemusela ve skutečnosti existovat (á la dostavba ambitu v Mariánské Týnici).

John Ruskin
- anti-reštaurátorské tendencie, najväčšia prednosť a krása historických budov je v ich stáří, akákolvek zmena ktorá nieje prirodzená (časom) je deštrukcia.

Eugéne Viollet le Duc
- architekt, teoretik a reštaurátor

“Restaurovat neznamená stavbu udržovat, opravovat, ani přestavovat. Znamená to uvést jí v dokonalý stav, který ve skutečnosti ani nemusel nikdy existovat.”
- budov sa môžme dotýkať, a dokonca máme právo ich uvádzať do takej podoby ktorá zodpovedá našim (romantickým) predstavám o jej ideálnom stave

John Ruskin
Podle Johna Ruskina bylo největší předností a krásou historických budov jejich stáří, takže jakákoli změna, která by nebyla „přirozená“, tedy daná prostřednictvím působení času, byla v jeho očích destrukcí. Byl prvním, kdo volal po potřebě zachování autentické „historičnosti“ objektu v konzervování, což znamená, že jakýkoli zásah, který by nerespektoval historickou autenticitu a povahu budovy, by byl tím pádem lživý.
Viollet-le-Duc
Viollet-le-Duc směřuje spíše k „tvořivému“ restaurování, kde jsou představy architekta-restaurátora tak důležité, že mohou být dokonce podnětem k vytvoření takové podoby objektu, která nemusí odpovídat původnímu stavu, ale je spíše ideální představou architekta.

Dr. ZUZANA GÜLLENDI-CIMPRICHOVÁ
KONCEPTY PAMÁTKOVÉ PÉČE VE SPOLKOVÉ REPUBLICE NĚMECKO

John Ruskin tvrdil, že puristické restaurování je směšné a nepravdivé. Nejcenější je starobylost a autentičnost. Poukazuje na důležitost preventivní péče o památku, čímž se může předejít zásadnějším zásahům. Chtěl vždy uchovat památku nezměněnou, tak jak byla.

E.Viollet le Duc - představuje puristické restaurování, schvaluje dokončení památky, i když tak nikdy nevypadala. Snažil se o slohově čistou podobu stavby/díla.

Jejich přístupy byly velmi odlišné. Eugéne Viollet le Duc, člen architektury historismu, znovu budovat zaniklé. Byl toho názoru, že restaurování historických památek by mělo nést novou stopu a jejich obnova či nové prvky by měly být přiznány. Například návrhy ocelových nosníků či sloupů. Na druhou stranu John Ruskin byl velkým zastáncem historie, původních řemesel (byl velkým odpůrcem průmyslové výroby) skrze to samozřejmě také zastával původní formu architektury a pokud byla nutná obnova, mělo se jednat o “neviditelné zásahy”. Kniha The Seven Lamps of Architecture také velmi jasně ukazuje na to, jaká byla Ruskinova filosofie.

Eugéne Viollet le Duc představoval puristické, historizující restaurování, zatímco podle Ruskina je největší předností a krásou historických budov jejich stáří, chtěl zachovávat autentickou historičnost objektu/díla, v zásadě nerestaurovat, pouze konzervovat.

- Viollet le Duc - snaha o zachování co nejvíce “historického” charakteru stavby, i za cenu přidávání prvků, které vypadají jako dobové, přestože byly přidány v jiném století; charakteristická je pro něj snaha o dokončenou a slohově čistou stavbu (nehledě na datum vzniku všech prvků) - Ruskin - v opozici k Viollet le Ducovy - proti dostavování památek, jejich hlavní hodnotu vidí v historické - dobové autenticitě, nedotčené současností

= Viollet le Duc - adekvátně ctil gotickou architekturu, která byla pro tehdejší architekty velkou inspirací ve své čistotě konstrukce apod. V jeho zájmu bylo kompletně zrekonstrupvat již či nikdy neexistující stavby. John Ruskin byl jeho za tento přístup velkým kritikem.

Přednáška docentky Cimprichové pro mne nebyla moc srozumitelná a to ani přes můj upřímný zájem. Odnesla jsem si z ní zajímavé postřehy o přístupu (ne-péči) o válečnou a poválečnou architekturu v Berlíně – ale problematice jsem v takovém množství dokázala porozumět jen u staveb, které jsem znala – norimberská tribuna nebo berlínský palác. Co se týče péče ve Švýcarsku, pochopila jsem, že se přístup velice liší v každém kantonu, ale celkově se dá říci, že je mnohem benevolentnější. Navazující přednáška o historii památkové péče hodnotím velice negativně, opravdu jsem nezvládla postřehnout žádnou hlavní myšlenku, proto jsem si odlišnosti musela později vyhledat jinde.

Dr. ZUZANA GÜLLENDI-CIMPRICHOVÁ

KONCEPTY PAMÁTKOVÉ PÉČE VE SPOLKOVÉ REPUBLICE NĚMECKO

Oba byli důležitými osobnostmi počátku restaurování a památkové péče: John Ruskin byl spíše teoretik a z mnoha jeho tezí vybírám tu, že by měla být budova zejména upřímná – proto odmítal jakékoliv moderní zásahy, byl představitel antirestaurátorského hnutí – největší hodnotou památek je pro něj jejich stáří. Viollet-le-Duc stojí na opačném konci teorie, zabýval se principy komplexního restaurování památek s důrazem na řemeslnou zručnost. Východiskem pro něj bylo puristické restaurování – uvedení památky do dokonalého vztahu, který ve skutečnosti nemusel ani nikdy existovat.

- Viollet le Duc - snaha o zachování historického charakteru stavby za každou cenu (doplnění nově vyrobených prvků, které vypadají jako původní apod.) vs. Ruskin nedotčená historická autenticita

Eugéne Viollet le Duc
- progresivním památkářem
- snad jako první rekonstruoval památky tak, že vkládal NOVÉ VRSTVY do vrstev historických
- restaurování středověkých budov ve Francii
- Dictionnaire raisonné de l´architecture française
- Entretiens sur l´architecture

„Restaurovat stavbu neznamená její údržbu, opravu nebo přestavbu; znamená to přivést ji do dokonalého stavu, který nikdy dřív nemusel existovat“

John Ruskin
-opak Le-Duc
-namísto dostaveb požadoval preventivní péči, údržbu a konzervaci dochovaného stavu – zachovat originál

Eugéne Viollet le Duc – zajímal se o středověkou architekturu, zhotovil množství kreseb, plánů a dokumentace středověkých budov, znalostí středověké stavební techniky mu pomohli k restaurování budov. John Ruskin – básník, filosof, umělecký kritik. Psal, že degradace, stárnutí a rozpad historických památek patří k cyklu života, památky se musí udržovat, ale nesmí se restaurovat (je to v podstatě klamání).

John Ruskin považuje purismus v restaurování za parodii. Cení si starobylosti památek, jejich poezie a originality. Zdůrazňuje preventivní péči a dává přednost uchování památky v jejím originále, ne v restaurované přeměně.
E.V. le Duc mluví o teorii puristického restaurování. Podle něj má umělec právo dokončit památku v původním stylu, i za cenu odchylky od skutečné podoby.

STŘEDA 18.9. 2019 – PŘEDNÁŠKA 6 ZÁPAD, JIHOZÁPAD

Dr. ZUZANA GÜLLENDI-CIMPRICHOVÁ
KONCEPTY PAMÁTKOVÉ PÉČE
VE SPOLKOVÉ REPUBLICE NĚMECKO

Viollet le Duc (historismus) zastává znovubudování již zaniklých památek, Ruskin jako romantik naopak nezasahuje razantně proti přirozenému plynutí času a jeho dopadům.

le Duc
- znalec středověkých památek, technické analýzy památky
- obhajuje právo a povinnost soudobého architekta dokončit dílo do celistvého tvaru v původním duchu dle starých mistrů, dovést památku do úplné dokonalosti, která třeba ani v minulosti neexistovala

John Ruskin
- větší hodnota památky v jejím stáří (akumulace historie, provokace lidské fantazie), value of age
- boj proti puristickému restaurování, purismus je jako parodie, která ničí u památek to nejcennější – starobylost, poesii a originalitu
- prevence údržby stavby, repair and do not restaure

Měl jsem problém se na přednášku soustředit, jelikož byl čtená z projektoru, ale popíšu přístupy obecně. Ruskin zastával romantický přístup k památkám a to nechávat je nedotčené, jelikož nejpodstatnější hodnotou je stáří samotné památky. Eugéne Viollet le Duc prosazoval opačný (francouzský) přístup a to restaurování a obnovování památky do původního idealizované stavu, bez toho aniž by tento stav předtím existoval.

Viollet le Duc jako člen architektury historismu, autor prací o středověké architektuře, zastánce názoru znovu budovat zaniklé, oproti tomu Ruskin, romantická duše, přiklání se k zákonům skromnosti a přirozenosti, tedy i přirozenosti času.

Eugéne Viollet le Duc – „očista“ památek od prvků mladších slohů, přestavba a dostavba v historizujícím stylu
John Ruskin – Důležitá je hodnota památky a namísto přestavby je podstatná jejich údržba

Viollet le Duc jako zastánce tvrdého historismu vs. Ruskinův pohled na časovou přirozenost.

Viollet le Duc jako člen architektury historismu, autor prací o středověké architektuře, zastánce názoru znovu budovat zaniklé, oproti tomu Ruskin, romantická duše, přiklání se k zákonům skromnosti a přirozenosti, tedy i přirozenosti času.

STŘEDA 18.9. 2019 - PŘEDNÁŠKA 6

ZÁPAD, JIHOZÁPAD

Dr. ZUZANA GÜLLENDI-CIMPRICHOVÁ
KONCEPTY PAMÁTKOVÉ PÉČE
VE SPOLKOVÉ REPUBLICE NĚMECKO

Ruksin
_purismus restaurace – parodie
_propragace autenticity, příběhy, atmosféry
_památky – výpověď doby
_politické uvažování – velmi konzervativní, definuje hodnotu stáří historických budov

Viollet le Duc
_futurita
_elegance, schémata, chytrost kcí
_umělec má právo dokončit památku jak vůbec nikdy nevypadala
- stanovení témat skrze památky

čtvrtek 19.9. 2019

exkurze 5 - západ, jihozápad

provází:

Milan Fiala NPÚ, Ing. Jan Vinař a BCH

zámek Nebílovy

koncept stavby údajně Hildebrandt, prohlídka historického krovu a rubu rovové dřevěné „klenby“ tanečního sálu, prohlídka tanečního sálu s iluzivní výmalbou palmového lesa se zvířaty a ruinami architektur od Antonína Tuvory 1747 – 1806 - Pražského malíře oltářních obrazů, krajin a nástěnných dekorací. Studoval na vídeňské Akademii. Od počátku 80. let působil v Praze. - Inspiroval se vídeňským rokokem a italskými vedutickými rytinami. Ve své tvorbě sloučil prvky idealizované romantické krajinomalby, klasicistního dekoru, antických a exotických motivů. Jedinečná realizace na území ČR.

provází :

Milan Fiala

kastelán zámku Nebílovy, pracovník NPÚ – územní odborné pracoviště Plzeň, zakladatel Heydnových hudebních slavností a kulturního programu zámku – výstavy, hudební a literární vystoupení

V NPÚ nastoupil 2. dubna 1991 na pozici kastelána státního zámku Valeč. Od roku 1996 pracuje jako kastelán státního zámku Nebílovy. V obou případech se zaměřil zejména na vlastní záchranu památkových objektů, které se nacházely v havarijním stavu. Na zámku v Nebílovech se snaží o zapojení postupně rekonstruované, dříve nepříliš známé památky do kulturního života regionu, spolupořádá divadelní přehlídky, hudební festivaly, organizuje výstavy výtvarného umění. Působil jako starosta ve Valči, je předsedou České společnosti Josepha Haydna a ředitelem mezinárodního festivalu Haydnovy hudební slavnosti.

MILAN FIALA
ZÁMEK NEBÍLOVY



MILAN FIALA
ZÁMEK NEBÍLOVY



MILAN FIALA
ZÁMEK NEBÍLOVY





MILAN FIALA
ZÁMEK NEBÍLOVY





MILAN FIALA
ZÁMEK NEBÍLOVY



MILAN FIALA
ZÁMEK NEBÍLOVY





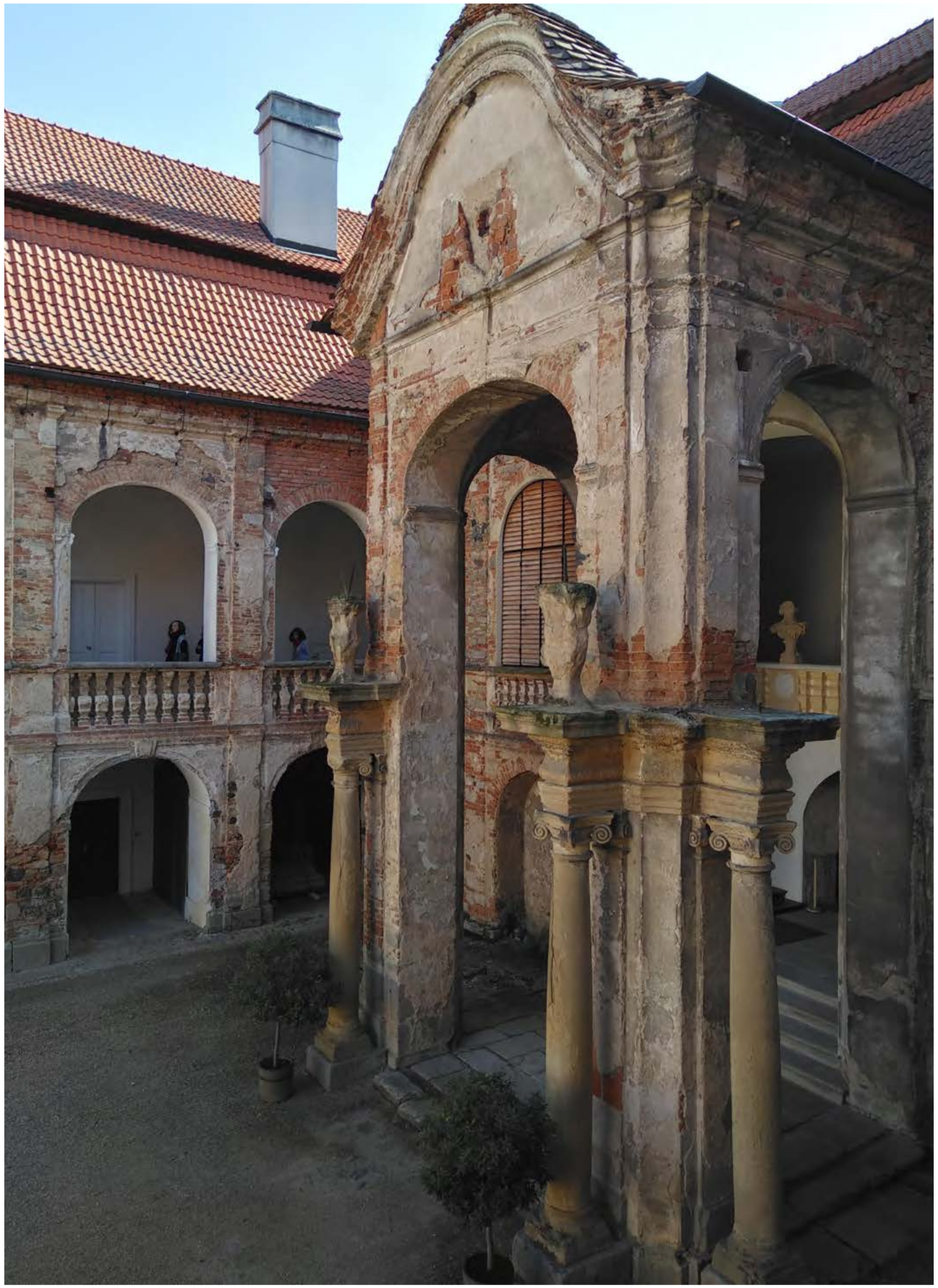









MILAN FIALA
ZÁMEK NEBÍLOVY



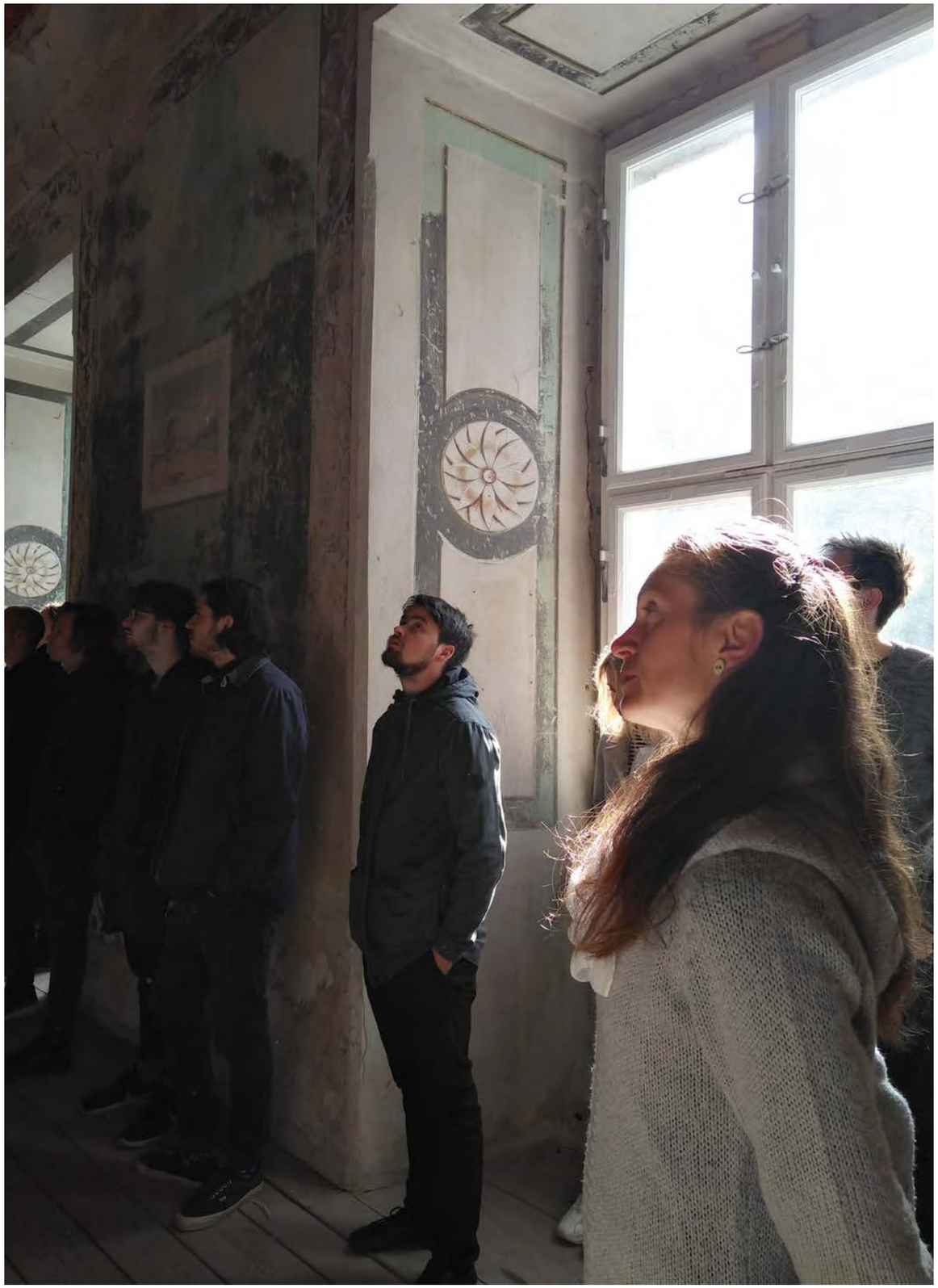



MILAN FIALA
ZÁMEK NEBÍLOVY



MILAN FIALA
ZÁMEK NEBÍLOVY





MILAN FIALA
ZÁMEK NEBÍLOVY

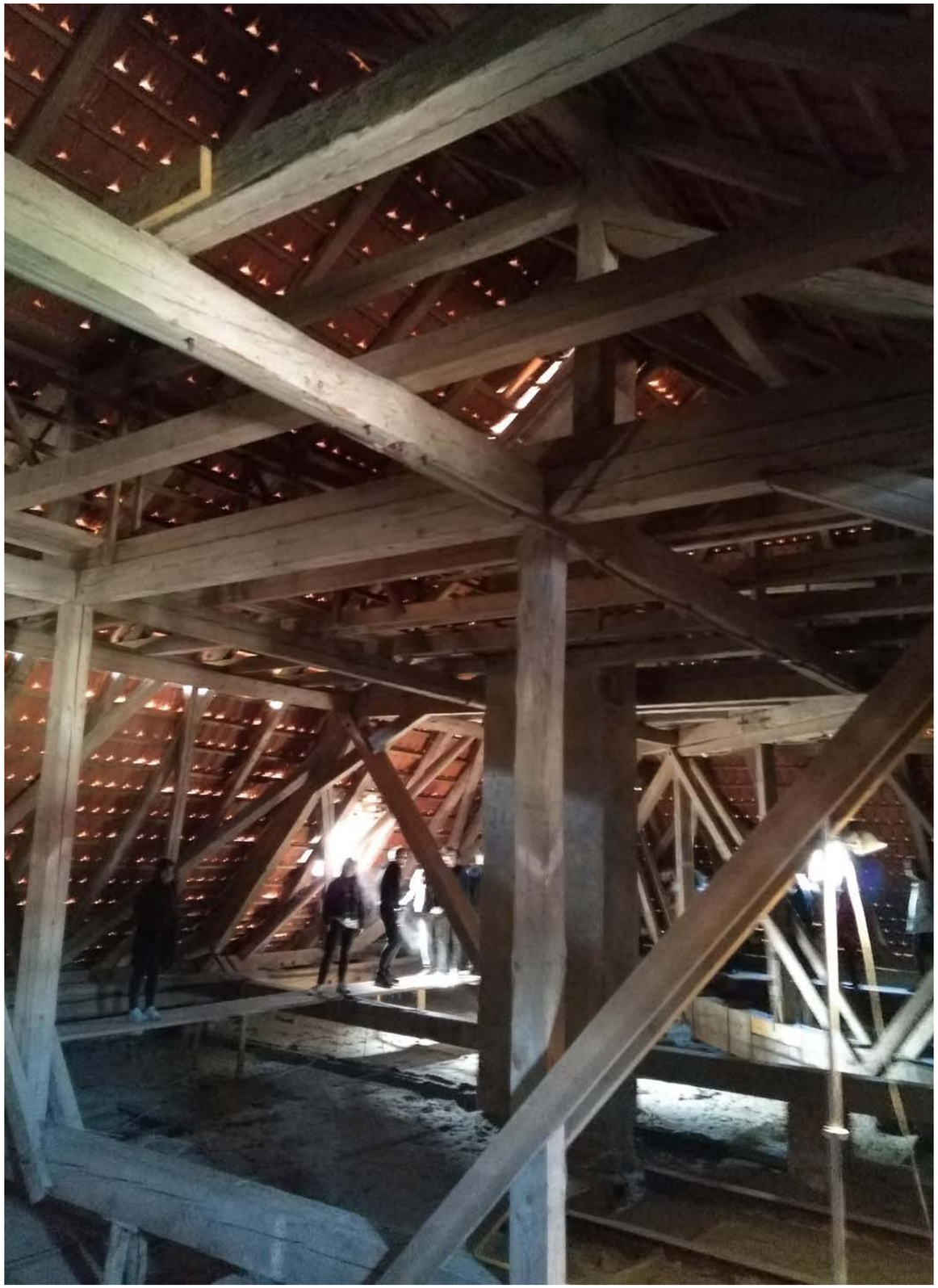

MILAN FIALA
ZÁMEK NEBÍLOVY





MILAN FIALA
ZÁMEK NEBÍLOVY



MILAN FIALA
ZÁMEK NEBÍLOVY





MILAN FIALA
ZÁMEK NEBÍLOVY





MILAN FIALA
ZÁMEK NEBÍLOVY





MILAN FIALA
ZÁMEK NEBÍLOVY



MILAN FIALA
ZÁMEK NEBÍLOVY



MILAN FIALA
ZÁMEK NEBÍLOVY







MILAN FIALA
ZÁMEK NEBÍLOVY



OTÁZKA

Zaujalo Vás některé z témat jeho výkladu – i mimo komentář k objektu a proč?

Příklad individuálního a citlivého přístupu k památce. Především mě zaujala citlivost práce s výmalbou, díky které se zachovává autenticita objektu. Tento přístup považuji u tohoto typu památek u nás za ojedinělý. Zároveň přemýšlení o integraci současných prvků např. ocelové okenice. Bylo zde patrné, že kvalita rekonstrukce je přímo úměrná poctivému nacítění místa a nejde jen o plnění obecných zásad a pravidel.

Pan Fiala byl pro mne nejinspirativnější. Jak je finanční náročnost spjatá s rekonstrukcí/provozem a jaký na to má vliv, zachovávání funkčních věcí, ale rekonstrukce jen toho nejnutnějšího a zachovalého.

- jsem velmi ráda, že v české pamatkové ochraně se vyskytují i lidé jako je právě pan Milan Fiala a potěšilo mne, když jsem se dozvěděla, že původně působil i v západočeské barokní Valči, kde myslím odvedl skvělou práci. Moc se mi líbí jak přistupuje k restaurování památek a naprosto souhlasím s názorem, že restaurování do zcela původní podoby možná není úplně ta nejlepší cesta, ale že by měla být zohledněna historická informace, kterou například výmalba a fresky na zámku Nebílovy nesou. Snad pan Fiala do budoucna rozhodne vrátit život ještě dalším českým památkám.

Zaujalo mě téma, že „přístup historiků škodí stavbě“, kde se pan Fiala vyjadřoval k nevhodně zvolené střešní krytině, která byla vyžádána památkáři, ale stavbě zámku pouze škodila. Zajímavé téma pro diskuzi, zda než nějaké povrchní řešení, které je pouze pro vizualitu stavby, řešit tyto problém s ohledem, co je pro danou památku nejlepší z hlediska stavebního a uživatelského.

Možnost proměny financování ochrany a rekonstrukce pamatek. Že by jednotlivé památky nedostávaly finanční prostředky najednou na rekonstrukce, ale v systém který památky dostávají neustále na drobnou údržbu. Dále, že by jednotlivé památky disponovali svými vlastními řemeslníky, kteří by tyto drobné práce vykonávali.

Celý jeho výklad byl skvělý, podařilo se mu sesumírovat přesně to, co je hlavním problémem českého přístupu k památkám a do té chvíle jsme neslyšeli. Lze si obecně všímat jak jednorázově se přistupuje k údržbě – nechat schátrat – nalít dotace - výsledkem je nablýskaná kulisa. Jako správce a snad i obyvatel zámku byla jeho přítomnost v PP velmi vítaná pro tak věcné a praktické poznámky. Při prezentaci restaurovaných výmaleb ložnic, kdy bylo krásně poznat to, co je dochováno a co je doplněno, jsem byl až dojat tak osvíceným přístupem, se kterým se u nás těžko potkat. Také mi došlo jak obtížné je prosazovat bohulibé myšlenky jako jedinec v celé památkářské mašinérii.

MILAN FIALA
ZÁMEK NEBÍLOVY

Zaujal mě na první pohled naprosto banální příběh, který pan Fiala vyprávěl. Jak si chtěl v zimě zatopit v kamnech a zjistil, že jsou komíny zaslepené. Mě by to nenapadlo, však je to historická památka, 300 letstarý kamna atd. Ale proč vlastně ne? Na tom příběhu jsem si uvědomil, že historické budovy ačkoliv památky jsou to stále domy a tím i využívat veškeré funkce, vybavení a není potřeba se k nim za všech okolností chovat v rukavičkách a za provázkem. Jsou to „ jenom historicky hodnotné chalupy".

Údržba a systém správy památek – průběžné se o ně starání (viz otázka 6)
+ to že je očividně schopný navazovat na předchůdce
+ z ruiny v 90letech vytvořili zajímavý a funkční objekt oproti Horní Lukavici (přestože Horní Lukavice očividně významnější objekt)

Ano. Kastelánovo zapálení pro rekonstrukci původního. Snaha o zachování původních nátěrů a štuků, případně drobné úpravy a dotvoření vzorku, nikoliv ale úplné přetření. Snaha dotvořit autentický dojem, nedělat z památky nablýskané muzeum, ale žijící objekt.

Odpoveď:
Páčilo sa mi jako nakladal s prestavbou zámku. Veľmi precízne postupoval s prestavbou či už poľovníckeho alebo tanečného salónu. Hlavne rekonštrukcia fresiek v tanečnom salóne.

- zaujala mě poznámka o konstantní údržbě památek, která tkví v pravidelné opečovávání stavby a tím se prodlužuje její životnost
- také fakt, že se na tuto činnost zapomíná

Věcné a srozumitelné podání zkušeností z procesu rekonstrukce zámku a problémů při komunikaci s útvary pámátkové ochrany s ní spojených. Pro mě osobně to byl nejlepší výklad z kurzu — a nejužitečnější i z hlediska architektonické praxe. Fascinující průběh restaurace výmalby hlavního sálu a její opětovné instalace jako třešnička na dortu.

Prístup pána Fialu mi prišiel sympatický, dokázal reflektovať hranice za ktorými sa stáva pamiatková ochrana nezmyselnou byrokraciou. Záležalo mu na objekte a snažil sa ho hlavne "dobre udržovať" - čo zdôrazňoval ako jednu z najdôležitejších vecí. V jeho premýšlaní sa kombinovala očividná láska k objektu, rešpekt k jeho histórii a určitá miera ekonomického povedomia (čo si môže a čo nemôže dovoliť). Kde dochádzali financie, prichádzal správny selský rozum a pomerne chytré riešenia, v miestach ktoré nikomu nevadia a zároveň šetria peniaze na dôležitejšie časti objektu.

MILAN FIALA
ZÁMEK NEBÍLOVY

Zaujala mě výjimečná výzdoba interiérů, tvořená nástěnnými malbami Antonína Tuvory. Nejvíce mě zaujala dekorace v tanečního sálu, kde docházelo k větší plošnosti malby, barevné střízlivosti a k jemnému a přesnému propracování detailů.

Velmi zaujal přístup památkářů k dané pamatce. Snaha o zachování vlivu času a ponechání v "nalezené" podobě. Ale bylo trochu smutno z toho, že z výkladu pana Fialy - kastelana- bylo jasné, že celý ten směr památkové péči v případě zamka Nebilovy je zasluhou jeho entuziasmu, věnovaného času a nekonečných snah o přemluvení a přesvědčení památkářů.
Velmi zajimavou technologii je ponechání a jemné obnovení stropních maleb velmi náročnou cestou. Malby byly sundané, strop byl renovovan, malby byly jemně restaurovany a následně vrácené zpátky na strop.
Nebílovy byl jeden ze Zámku, který se velmi dobře zachoval v mé paměti a kam bych se určitě vracela , popř. bych navštivila Heydnovské hudební slavnosti. Obdivovala mně nedotčenost památek, jemné obnovení, kterého se ani nevšímáš, harmonie nových a starých prvků (např. nová okna na fasádě atd). Mně osobně velmi zajímá budoucnost této památky vzhledem k perspektivě restaurátorských práce na tomto objektu.
Doufám, že nikomu nenapadne dostavět boční galerie zámku v areálu zahrady. Myslím si, že to by bylo škoda ztracet ten duch času a atmosféru, kterou dodává stav těchto části zámku.

Líbil se mi jeho přístup k takovéto památce. Sál s obnovenými malbami přírody a zvířat, byl opravdu krásný. A jak sám říkal, někde museli improvizovat, ale důležitý byl pro ně celkový dojem. A to i u zařizování jednotlivých salónků a pokojů. Podařilo se mu vnést autenticitu, působí to živě a přirozeně.
Také souhlasím s jeho názorem, že je velmi důležité mít někoho na průběžnou údržbu, někoho, kdo má kapacitu areál procházet a dělat drobnější opravy a nečekat, až když vznikne velký problém.

Celý výklad byl velmi zajímavý. Nejzajímavější částí bylo asi restaurování sálu a jakým způsobem probíhalo.
Sál jako takový osobně považuji za absolutní historický skvost. Příběh s ním spojený jeho hodnotu ještě posílil. Části ze kterých byl v období dvou let poskládán a uveden do původního stavu, opravdu fascinující a obdivuhodné. Celkový postup a postupné rekonstruování mě velmi oslovilo. Ale také i zajímavé zkušenosti s obnovou schodiště, či názorem, že každý objekt by měl mít svého "správce" (zedníka, pokrývače, truhláře,...), kteří se průběžně starají o stav objektu.

- Zaujalo mě téma zachování jednotlivých časových vrstev např maleb nebo i konstrukcí, kdy se nesnaží dávat budovu zpět do původního nebo hypoteticky původního stavu, ale spíše odkrývají a zakonzervovávají co tam je, co se dochovalo, jen s minimálním doplněním barvy atd.

Zajímavý byl především jeho vhled do způsobu financování údržby a oprav památek. Kritizoval způsob jednorázových dotací s termíny dokončení, které nevedou ke kvalitnímu výsledku. Zdůrazňoval potřebu pravidelné údržby památek, které však v našem prostředí není vůle financovat.

- Zaujalo mě téma zachování jednotlivých časových vrstev např maleb nebo i konstrukcí, kdy se nesnaží dávat budovu zpět do původního nebo hypoteticky původního stavu, ale spíše odkrývají a zakonzervovávají co tam je, co se dochovalo, jen s minimálním doplněním barvy atd.

zaujalo Vás některé z témat jeho výkladu – i mimo komentář k objektu a proč?
- zaujal mě přístup k restaurování zámku Nebílovy, odlišný od současných restaurátorských zvyklostí v České republice
- naopak inspirace Italskou tradicí
- estetika zrestaurovaného objektu nemá působit dojmem "vyčištěné" novostavby - např. používání omítek s jemnými barevnými nuancemi vede k větší autentičnosti stavby
- také mě zaujal postoj k restaurování během času - nedělat vše najednou, ale spíše postupně
- dalším důležitým aspektem činnosti pana Fialy mi přijde pořádání Heydnovských slavností na různých místech regionu
- snaha o oživování regionálních památek směřující k většímu zájmu veřejnosti o ně - zapojování veřejnosti do problematiky

= pan kastelán byl velmi sympatický svým přirozeným přístupem k věci. Je skvělé, že dbá na to, aby se nedělaly pouhé repliky, ale snažilo se především o zachování originálu - například rozřezání celé nástěnné malby ve společenském sále a následné navrácení.

Přístup pana Fialy k obnově zámku byl hodně zajímavý a obsáhlý. Pokud mám vybrat zásadní postřehy, tak je to zejména celkový přístup k citlivé obnově interiérů i celého zámeckého komplexu včetně zahrad. Idea památkové péče v tomto podání mi dává smysl – obnova jakési základní ideje místo dogmatického přístupu, na který jsme zvyklí. Uvedu pár příkladů, které mne zaujaly nejvíc a které jsem bohužel nikde jinde neviděla.

- Nedokreslování dekorů nástěnných maleb – umožňuje nám to uvědomit si stáří památky a přitom cítit původní zamýšlený efekt.
- Náročná obnova nástěnných maleb v tanečním sálu. Líbilo se mi zejména to, že neinvestovali energii a finance jen do obnovy omítek, ale spíš do celkové resuscitace místnosti, která je chytrým způsobem vytápěná a tím pádem celoročně použitelná.

Jsou to jen dva dílčí postřehy, ale představují pro mě zásadně jiný přístup, než který při návštěvě historických památek

vykle vídám. Tento přístup očividně nepoužívá jen na správu tohoto zámku, z jeho povídání bylo zřejmé, že stejně přistupuje i k jakési resuscitaci celého regionu – viz. pořádání koncertů na těchto venkovských usedlostech.

- Nebílovy pro mě byl největší zážitek z celého programu. Velmi jemná práce památkové péče a neskutečná atmosféra místa mě naprosto okouzlila. Taneční sál je pro mě jedním z nejsilnějších zážitků. Ovšem je to především práce a přístup k opravám, který probíhá přesně jak by měl - místo je zachováno a velmi dobře nově zpracováno. (Díky!)

Velmi mne zaujala přednáška pana Fialy a srovnání s italskými vilami. Souhlasím s myšlenkou částečně ukázat podepsání „zubu času“ na památkách, ovšem s tím, že se památky musí preventivně udržovat. Líbilo se mi použití nových prvků, např.okenic v ocelových rámech. Obecně jsem pro vkládání nových prvků za použití moderních materiálů pro odlišení historie od současnosti.

Také mne oslovil jeho entuziastický přístup k obnovení tapety v tanečním salónku. Vytvořením zcela nové tapety, která by jen imitovala historickou, by ztratilo místo na své síle. I když se jednalo pravděpodobně o velmi nákladnou a časově náročnou restaurátorskou práci, kdy se tapeta rozebrala, kvůli rekonstrukci stropu a zase po malých částech lepila zpátky, výsledek stojí za to.

Líbí se mi jeho přistup, vrací sjednocení místnosti (např. barevnost), ale nerestauruji každý namalovaný prvek. Objekt vypadá jako celek a při tom je v něm cítit historie, duch doby. Tudíž památka už nevypadá jako památka, když je obnovena kompletně, vypadá to jako něco nového (čerstvého) jen v historizujícím stylu.

Cca 650 kusu stropní malby vracené zpátky po 45 letech, toto je neuvěřitelná úroveň práce a peče o památku.

Zaujal mne popis celé historie prací nad restaurováním tanečního sálu. Přišlo mi neuvěřitelné, že sejmutá omítka s výmalbou vydržela použitelná několik desítek let. Přijde mi ale nedostatečné ochránění této části v podkroví – jen skelná vata nad dřevěnou konstrukcí klenby.

Mimo výklad vztahující se k objektu mě zaujala zejména připomínka, že je třeba klást důraz nejen na opravu památek, ale i na jejich neustálou údržbu a drobné opravy (pozice údržbáře !)

líbil se mi jeho postřehy na současné fungování i nefungování instituce památkové péče, názor týkající průběžného udržování památek, které by mmj. usnadnilo náročné (finančně i technologicky) a jednorázové rekonstrukce a stavební zásahy do chátrající památky, přišel mi jako poměrně osvícený člověk, co si nejen všímá nedostatků, ale umí k nim mít konstruktivní komentář/řešení

Nejvíce mě zaujala záchrana nástěnných a nástropních maleb Antonína Tuvory v tanečním sálu díky jejich pečlivému způsobu restaurování. Ale také celková zkušenost pana Fialy s péčí o památky - aneb - není dobré vše opravit najednou a rychle, ale postupovat systematicky a důkladně k dosažení příjemnějšího a autentičtějšího výsledku.

Pro mě jeden z nejdůležitějších výkladů a to přesně kvůli komentářům, které se netýkali samotného objektu. Popis úskalí spojeného s celkovým procesem rekonstrukce památek a to z velké části spojené s památkovými ústavy a jejich složkami. Mimo jiné bylo zajímavé slyšet o dotacích směřovaných na samotné památky a problémy spojené s tlakem, které vytvářejí a to, že rekonstrukce takto starých budov nemůže být rychlá a potřebuje důkladnou péči. Úvaha o zřízení vlastních řemeslníků pro každou památku zněla lákavě, ale trochu nereálně z hlediska finančního.
Mimo jiné bylo zajímavé vidět, že památku lze rekonstruovat i se soudobými metodami a ne pouze pomocí historických řemeslných metod.

Velmi mě zaujal stav ve kterém se budova nachází. Je to unikátní zážitek, navštívit budovu v takovém v stavu. Cítil jsem se jako v nějaké italské vile.

Údržba objektu je také soušástí památkové péče a měl by se na ní dbát větší ohled. Finanční náročnost spjatá s rekonstrukcí x provozem. Rekonstrukci lze vnímat jako dlouhodobý projekt, pomalých ale přesných dílčích oprav.

Zaujal mě průběh a přístup k restaurování celého areálu a zvláště pak maleb v tanečním sálu. Zajímavé bylo jak se celoplošná malba sejmula z klenby a zdí v malých formátech a byla několik let uložena na nevhodném místě, ale i tak se zachovala a byla znovu použita. Zajímavé také je, jaká je celková koncepce přístupu k restaurování. To, že jednotlivé malby a detaily, nejsou uměle retušovány do miniaturních detailů, ale jsou ponechány v jakési surové dobové formě. Celek tak působí uceleně a hezky přírodně. Zajímavé byly i nerekonstruované vnější zdi zámku a dodávaly celému komplexu určitý hisotrický nádech. Za mě by bylo skvělé kdyby se ty zdi jen zajistily, jemně konstrukčně opravily a nechaly v takovéto podobě.

Celý přístup pana Fialy byl velice inspirativní. Zachování funkčních věcí ve jménu zachování historické cesty zámku, opravování jen toho nejnutnějšího a opravdu zachovalého. Jediné, co mne zamrzelo, bylo podlahové topení vedle funkčního krbu.

Zaujal mne jeho názor na postupné a zdlouhavé rekonstrukce jednotlivých místností na rozdíl od současného trendu získání dotace a následovné opravy během co nejkratší doby.

MILAN FIALA
ZÁMEK NEBÍLOVY

_kastelánovo zapálení o zachování mi přišlo skvělé a přišel mi ve přístupu k rekonstrukci památek velmi rozumný
_racionální přístup k rekonstrukci – zachování původních nátěrů a štuků, nepředělávat nově, zanechat ducha místa, autentický dojem, nedělat z památky“nablýskané museum“
- nedokreslování dekoru nástěnných maleb – uvědomění stáří maleb

čtvrtek 19.9. 2019

exkurze 5 - exkurze 5 - západ, jihozápad

provází:

Milan Fiala NPÚ, Ing. Jan Vinař a BCH

zámek Dolní Lukavice

zámek, působiště Josefa Heydna, postupná rekonstrukce restituenta devastovaného objektu s dědictvím částečné a diskutabilní rekonstrukce

MILAN FIALA

ZÁMEK DOLNÍ LUKAVICE



MILAN FIALA
ZÁMEK DOLNÍ LUKAVICE



MILAN FIALA
ZÁMEK DOLNÍ LUKAVICE



ČTVRTEK 19.9. 2019 – EXKURZE 5

ZÁPAD, JIHOZÁPAD

MILAN FIALA
ZÁMEK DOLNÍ LUKAVICE



MILAN FIALA
ZÁMEK DOLNÍ LUKAVICE



MILAN FIALA
ZÁMEK DOLNÍ LUKAVICE

MILAN FIALA
ZÁMEK DOLNÍ LUKAVICE



OTÁZKA

vzpomenuli byste na některé z typů okenních konstrukcí vstupního severního křídla zámku – pokud ano, jednoduše je charakterizujte

Okna byla netypicky dělena v bočních traktech na pět vertikálních polí s otevíráním spodního třídílného kusu. Ve střední části jsme mohli vidět sedmidílné členění, které však bylo děleno na tři otevíravé části, což nebyl často viděný prvek.

-Okna jsou rozděleny na třetiny - dvě tabulky nahoře a čtyři dole.

- většina oken na severní fasádě zámku je dělena na deset polí, přičemž každé křídlo je ještě půleno a lze tedy otevírat zvlášť. Raritou jsou pak okna ve střední části vystupujícího rizalitu s průjezdem do zahrady, kde okna jsou členěna na 14 polí a snaží se tak opticky přizpůsobit měřítku dveří umístěných ve středu. Lokalně lze pak najít i typy oken, které jsou už výsledkem necitlivé rekontrukce.

Oválné okno – věž částečně zrekonstruováno, dnes zavřeno překližkou
Okenní otvory na střeše – neschopnost majetko-právních vztahů a rekonstrukce (různé krytiny různé stavy)
Okenní konstrukce v 2NP – klasické zámecké okna špaletové (2 za sebou) – různé způsoby výplní (systém – různá stádia zachování)
Okenní konstrukce v 1NP dezolátní stav (vtipné, že do kaple jsou i vymlácené)
Otvory v 1NP mají kolem vchodů kamenné ostění / s výškou se mění kvalita zdiva z kamene se přechází na cihlu a menší rozměry) cihelné ostění doplněno štuky

Oválné okno – věž částečně zrekonstruováno, dnes zavřeno překližkou
Okenní otvory na střeše – různé druhy krytin, různé fáze údržby
Okenní konstrukce v 2NP – zámecká okna špaletové ve dvojici (různá fáze údržby)
Otvory v 1NP mají kolem vstupů kamenná ostění / s výškou se mění kvalita zdiva (z kamene se přechází na cihlu a menší rozměry) cihelné ostění doplněno štuky

byla tam okna zcela původní – 6ti křídlá navazující na členění fasády s balkonem nad vstupem, dále pozdější okna zjednodušená tuším 4 křídlá a ještě novější

Oválné okno – věž částečně zrekonstruováno, dnes zavřeno překližkou
Okenní otvory na střeše – neschopnost majetko-právních vztahů a rekonstrukce (různé krytiny různé stavy)
Okenní konstrukce v 2NP – klasické zámecké okna špaletové (2 za sebou) – různé způsoby výplní (systém – různá stádia zachování)
Okenní konstrukce v 1NP dezolátní stav (vtipné, že do kaple jsou invymlácené)
Otvory v 1NP mají kolem vchodů kamenné ostění / s výškou se mění kvalita zdiva z kamene se přechází na cihlu a menší rozměry) cihelné ostění doplněno štuky
-Okna jsou rozděleny na třetiny - dvě tabulky nahoře a čtyři dole.

Oválné okno – věž částečně zrekonstruováno, dnes zavřeno překližkou
Okenní otvory na střeše – neschopnost majetko-právních vztahů a rekonstrukce (různé krytiny různé stavy)
Okenní konstrukce v 2NP – klasické zámecké okna špaletové (2 za sebou) – různé způsoby výplní (systém – různá stádia zachování)
Okenní konstrukce v 1NP dezolátní stav (vtipné, že do kaple jsou i vymlácené)
Otvory v 1NP mají kolem vchodů kamenné ostění / s výškou se mění kvalita zdiva z kamene se přechází na cihlu a menší rozměry) cihelné ostění doplněno štuky

- špaletové okenní kce dělené na osm/šest polí, dřevěné kamenné ostění

Odpoveď:
Páčilo sa mi jako nakladal s prestavbou zámku. Veľmi precízne postupoval s prestavbou či už poľovníckeho alebo tanečného salónu. Hlavne rekonštrukcia fresiek v tanečnom salóne.

- barokní okna - plochý hmotný fronton, šambrána rámovaná lištou, trojúhelníkový fronton na jónských konzolách

Na všechny konkrétní druhy oken na místě si nevpomenu, celkem postačil komentář p. Vinaře, že se “jedná o přehlídku všech druhů oken u nás od 18. století”. Vzpomínám si, že se mluvilo např. o dvoukřídlých oknech (tuším, že již klasicistního stylu), s křídlem děleným na pět tabulek.

spomínam si že pán Vinař spomenul že vidíme kompletnú "učebnici" barokných okien. V strednej časti boli dokonca okná delené až na tri otevíravé časti nad sebou.

Pouze na okna dělená na tři části, kde každá šla otevírat samostatně.

Pamatuju si to, ale nevím jak se to přesně řekne v termínech, takže popíšu to svými slovy.
Jednoduchá okna s jedním zasklením byly sestaveny z dvou křídel a každé křídlo mělo v sobě několik pevných zasklení, rozdělených příčkami. Zasklení okenních křídel je sestaveno ze skupin zasklení (jedná skupina jsou 2 zasklení rozdělených příčkami).
Tím pádem jedno okenní křídlo na centrální fasádě mělo 3 skupiny takého zasklení (tzn. jedno křídlo mělo 6 menších zasklení rozdělených příčkami, celé okno mělo 12 menších zasklení). toto bylo uděláno, aby dodrželo harmonický vztah (ansambl) s balkonovými křídly, které měly stejný počet skel a nachází se uprostřed fasády. Toto je výjimečné zasklení, jinak maximální počet takových skupin bývá jenom 2 (tzn jedno okenní křídlo má většínou 6 menších skel, rozdělených příčkami)

- dřevěná špaletová okna
- okenní tabule jsou ve vstupním křídle členěna na dvě nebo i na tři části(což není moc časté), 6 nebo 8 okenních tabulek
- oválné okno ve střešním vikýři
- kamenná ostění

Na téma oken si vzpomínám a také na to, že o tom velmi vášnivě rozpravoval pan inženýr Vinař. Nejsem si však jistá, zda je budu schopná správně charakterizovat. Zajímavostí bylo, jakým způsobem byla okna do konstrukce vložena, přesný princip nebudu asi schopna popsat. K charakteristice, jedná se o dvoukřídlá špaletová okna, která svým stylem reagují na různá období. Například v několika případech jsou rozdělena na pět či sedm část (kdy je jedna tabulka místo vertikálně horizontálně vzhledem k množství dělení), což je typické pro období klasicismu. Typické dělení na tři části je pro období renesance, ale i baroka, kdy byl tento zámek postaven/přestavěn.

Především čtyřkřídlá dvojitá okna, ve spodní části se třemi tabulkami, v horní se dvěma. Na střední ose, kde je přístup na balkon, bylo atypické trojkřídlé francouzské okno.

- okna dělená do třech polí - každé pole lze nezávisle otevírat

= pokud si dobře vzpomínám, tak obě patra měly rozdílné okna, obě byly typické pro svojí dobu, tuším, že se lišily dle počtu tabulí a hloubkou umístění okenního rámu.

MILAN FIALA
ZÁMEK DOLNÍ LUKAVICE

Zámek Dolní Lukavice byl ze všech navštívených památek asi v nejhorším stavu, ponechán do jisté míry svému osudu, stavební úpravy nedávné minulosti ho místo záchrany ještě více ničí. Na hlavním průčelí se uplatňuje více různých typů oken, všechny členěné na několik tabulek – například desetitabulková dvoukřídlá členěná v poměru 3:2, desetitabulková dvoukřídlá, šestitabulková dvoukřídlá, trojdílné balkonové dveře, vysoká okna vedle balkonu ze 14 tabulek, atd..., segmentové nebo trojúhelníkové frontony, obdélníkové šambrány.

- Okenní konstrukce ve třech polích, kdy každé se dá nezávisle otevřít.

-špaletová, dřevěná okna s kamenným ostěním

Špaletová okna – dva samostatné pevné rámy, pří vnější a vnitřní hraně fasády, samostatně osazené ve stěně. Byli různé variace vodorovného členění křídla okna (3-5). Kastlová okna – samostatné rámy spojené deskou v jeden celek.

Pamatuji si dřevěná špaletová okna v kamenném ostění, dělená na osm a šest polí.

ící se k objektu mě zaujala zejména připomínka, že je třeba klást důraz nejen na opravu

okenní otvory v přízemí kamenné nebo cihlové ostění se štuky, v patrech špaletová zámecká okna, částečně zrekonstruované oválné okno ve věži, střešní okna různé dle různých krytin jednotlivých křídel

Na vstupním křídle zámku Dolní Lukavice se nacházela škála oken z různých dob. Některá byla špaletová/kastlová čtyřdílná.

Bohužel si nevzpomenu, ale vzpomínám si na pana Ing. Vinaře a jeho komentář, že se jedná o přehlídku všech druhů oken u nás od 18. století, jedním z identifikačních rysů různorodosti bylo množství tabulek oken či křídel.

okna na třetiny - dvě tabulky nahoře a čtyři dole, jediné co si vybavuji z kce oken.

Zaujala mě kamenná konstrukce obvodových zdí a poznámka o náročnosti rekontrukce tohoto typu zdiva.

Jsou zde hlavně ne úplně běžná tří tabulková dvoukřídlá špaletová dřevěná okna, dělená vertikálně, a dále okna typická špaletová s dvěma křídly a dvou tabulkovým dělením.

ČTVRTEK 19.9. 2019 – EXKURZE 5 ZÁPAD, JIHOZÁPAD

MILAN FIALA
ZÁMEK DOLNÍ LUKAVICE

okna na třetiny - dvě tabulky nahoře a čtyři dole

Na základě výkladu pana Vinaře byla na zámku vidět postupná historie jednotlivých oken podle jednotlivého členění oken a okenních destiček.

_bohužel nejhorší stav zámku z exkurze
_hlavní průčelí – různé typy oken – několik tabulek (destitabulkové, členění v poměru 3:2,trojdílné balkonové dveře, špaletové okenní kce, kaměnné ostění)

čtvrtek 19.9. 2019

exkurze 5 - západ, jihozápad

provází:

Milan Fiala NPÚ, Ing. Jan Vinař a BCH, Mgr. Michal Tejček

Vícov

románsko gotický kostel svatého Ambrože s renesančními freskami, původním krovem, dochovanou věží v režném zdivu a gotickým presbyteriem – objekt po rekonstrukci – kostel patří mezi nejstarší sakrální památky na území České republiky, zasvěcení na našem území jedinečné ...



VÍCOV



VÍCOV





Mgr. MICHAL TEJČEK
VÍCOV









Mgr. MICHAL TEJČEK
VÍCOV



OTÁZKA

zcela odvozený „ vztah Vícova s Milánem “ by bylo možné konstruovat na jakém základě ...

Odkaz na tento vztah je patrný z fresky, na které je vyobrazen Sv. Ambrož, což je milánský světec.
Můžeme se domnívat, že se s tímto světcem setkal investor při obléhání a dobytí Milána ve 12.století .

Na základě Sv. Ambrože, populárního světce, populárního v Itálii, hlavně v Milánu, který není v čechách běžný.

- gotické nástěnné malby v kostele zobrazují výjevy ze života sv. Abrože, který zemřel v Miláně a je jak patronem tohoto italského města, tak je mu i zasvěcena i tamní basilika. Na českém území se nevyskytuje mnoho kostelů zásvěceným právě sv. Ambrožovi, jeho zakladatel tedy pravděpodobně byl velmi vzdělaný a zcestovalý člověk, který se mohl s odkazem sv. Ambrože setkat možná právě v Miláně.

Podle fresek v kostele. (sv. Ambrože = milánský světec nejspíš se s tímto světcem setkal šlechtic / investor a jeho rodina při obléhání a dobytí Milána 1158 (Vladislav II. získal za tuto akci královký titul od Fridricha Barbarossi).

Sv. Ambrož jako milánský světec (zaznamenáno na freskách kostela)

Přesně si nevzpomenu. Je to jediný kostel zasvěcený Ambrožovi u nás. Zmiňoval jste San Satiro, což je bazilika v Miláně a kostel Ambrogio rovněž v Miláně, že je zasvěcen svatému Satirovi, který byl zpovědníkem nějakého Ambrože.

Nepamatuji si.

podle Fresek sv Ambrože - což je milánský světec
nejspíš se s tímto světcem setkal šlechtic / investor a jeho rodina při obléhání a dobytí Milána 1158 (Vladislav II. získal za tuto akci královký titul od Fridricha Barbarossi)

Údajně se s investor stavby setkal se světcem z Milána (sv. Ambrož) při jeho obléhání ve 12. stol.
V kostele – původní gotické malby zachycující výjevy ze života sv. Ambrože – na jedné malbě jak přijímá do církve císaře Theodosia, na druhé jak umírá

Odpoveď:
Na základe toho, že sv Ambrož pochádzal z Milána a milánskym patrónom. Je tam výjav z jeho smrti.

- sv. Ambrož byl Milánským arcibiskupem a patronem Milána, v gotické malbě ve Vícově je výjev smrti Ambrože v Miláně, kdy projevuje spokojenost nad tím, jaký vedl život a je smířen s odchodem

Vztah mezi Vícovským kostelem a Milánem je možné konstruovat na postavě sv. Ambrože, který byl milánským biskupem a jemuž je filiální kostel svatého Ambrože ve Vícově zasvěcen.

Vícovský kostel ze XIII. století je zasvěcen svatému Ambrožovi. Ambrož byl významným římským kazatelem a arcibiskupem, který se narodil, působil a zemřel v Miláně. Je také milánským patronem. Vzhledem k tomu, že zasvěcení sv. Ambroži nebylo v českém kontextu běžné, je možné, že o výběr patrona se zasloužila důležitá osoba s vazbami k Milánu.

Svatý Ambrož je světec z Milán. A také šlechtic, který stavbu platil, se údajně setkal s kultem tohoto světce ve 12. století právě v Itálii.
Sv. Ambrož byl významný kazatel, pokřtil svatého Augustina a je patronem včelařů.

Na základě zasvěcení. Svatý Ambrož je u nás velmi nevšední, narozdíl od Milána, kde působil.

Na základě kultu sv. Ambrože, který není v našich podmínkách běžný, zatímco v Milánu je tomu naopak.

- zasvěcení sv. Ambroži je v českém kontextu raritou - svědčí o důležité dobové osobnosti, která se zasloužila o výběr patrona; muselo jít o zcestovalého a vzdělaného člověka (sv. Ambrož nebyl v dané době ve střední Evropě příliš známým světcem)

= kult sv. Ambrože

Románský kostel v lese u Vícova je zasvěcený svatému Ambroži, kterého zobrazují i gotické nástěnné malby. Vztah s Milánem lze konstruovat na postavě svatého Ambrože, který byl biskupem v Miláně. Byl považován za dobrého „politika“ kvůli svému vlivu na císaře, svými spisy a kázáním výrazně ovlivnil směřování církve a v Miláně zanechal nesmazatelnou stopu.

- Protože zasvěcení sv. Ambroži je v Miláně časté, zatímco v Česku velmi vyjmečné.

Svatý Ambrož byl církevní otec, biskup v Miláně.

Na základě údajného setkání investora stavby se světcem z Milána (sv. Ambrož) při jeho obléhání ve 12. století.
V kostele jsou původní gotické malby, které zachycují výjevy – přijímání do církve císaře Theodosia, poté jeho úmrtí.

jelikož v Miláně je kult sv. Ambrože velmi rozšířen a v Čechách nikoliv

dle dochovaných fresek sv. Ambrože

Na základě toho, že svatý Ambrož pocházel z Milána

Zcela odvozený „ vztah Vícova s Milánem “ by bylo možné konstruovat na základě základě postavy sv. Ambrože, který byl biskupem milánským a jemuž je kostel svatého Ambrože ve Vícově zasvěcen.

od celého kultu sv. Ambrože, který není v čechách běžný na rozdíl od Milána

Sv. Ambrož je světec populární zejména v Itálii (v Miláně). na českém území se vyskytuje opravdu sporadicky.

od celého kultu sv. Ambrože, který není v čechách běžný na rozdíl od Milána

_kce by bylo možné odvodit dle fresek sv.Ambrože – na jedné malbě do církve císaře Theodosia přijímá, na druhé umírá
_údajně investor se setkal se světcem z Milána (sv.Ambrož)

čtvrtek 19.9. 2019

exkurze 5 - západ, jihozápad

provází:

Milan Fiala NPÚ, Ing. Jan Vinař, Mgr. Michal Tejček a BCH

Přeštice

spořitelna – projektovaná předním pražským architektonickým atelierem
– na průčelí monumentální keramický glazovaný figurální reliéf - realizace
a nedokončené velkorysé koncepty doprovodného stavebního programu kulturní
a osvětové náplně
Poutní kostel Nanebevzetí panny Marie - K.I. Dientzenhofer, F.I. Prée, Anselmo
Lurago, A. Haffenecker – široká krajinná dominanta

Mgr. MICHAL TEJČEK
PŘEŠTICE - SPOŘITELNA



Mgr. MICHAL TEJČEK

PŘEŠTICE - SPOŘITELNA



Mgr. MICHAL TEJČEK
PŘEŠTICE - SPOŘITELNA



Mgr. MICHAL TEJČEK

PŘEŠTICE - SPOŘITELNA



OTÁZKA

stavbu projektoval významný ateliér z období meziválečného Československa – vzpomenete na některé jeho další realizace – pokud ano, uveďte:

Jindřich Freiwald a Jaroslav Böhm
-Městské divadlo v Kolíně
-Spořitelna v Písku
-Občanská záložna ve Strakonicích

Jednalo se o ateliér Freiwald – Böhm. Mezi jeho projekty patří občanské stavby, obytné, obchodní, průmyslové. Známá je například spořitelna v Železném Brodě.

- stavba spořitelny byla projektována ateliérem Freiwald – Böhm, kteří jsou mimo jiné autory několika bankovních domů, např. v Sušici, Červeném Kostelci nebo Železném Brodě. Mimo jiné stojí i za návrhem pražského kina Aero na Žižkově.

Divadlo Karla Pippicha v Chrudimi a kino Aero na pražském Žižkově.

Bankovní domy -
- Železný Brod
- Červený Kostelec
- Sušice

Divadla -
- Hronov
- Chrudim
- Kolín

Kino Aero na pražském Žižkově

podobná spoořitelna v Jablonci

Jindřich Freiwald a Jindřich Bohn– Chrudim divadlo, Kino Aero, Hospodářská záložna, Police nad Metují

Jindřich Freiwald a Jaroslav Böhm – Chrudim divadlo
Soupis díla (neúplné wikipedie)
1929 Česká spořitelna, Červený Kostelec[6]

- 1929-1930 Jiráskovo divadlo, Hronov[6]
- 1930 Česká spořitelna, Nové Město nad Metují[6]
- 1930-1933 Kino Aero, Praha 3 - Žižkov, Biskupcova 31
- 1932 Základní Masarykova škola, Ohnišov[6]
- 1932-1933 Husův sbor církve Československé s budovou fary (dokončena 1936), Nové Město nad Metují[6]
- 1933 Hospodářská záložna, Police nad Metují[6]
- 1933 Česká spořitelna, Úpice[6]
- 1933 Česká spořitelna, Česká Skalice[6]
- 1933-1934 Skladiště, montovna a servis továrny Aero, Praha 8 - Karlín, čp. 425, Šaldova 12 a 14, ve spolupráci s Josefem Blechou[7]
- 1934 Aero, továrna letadel, Praha 9 - Vysočany, čp. 305, 908, Kolbenova 40 a 40a[8]
- 1935-1938 řada mohutných vil v Braníku (Nad Kostelem, Na Křížku-dnes Vlnitá ulice, v Kateřinské ulici-dnes Mezivrší)
- 1937 Česká spořitelna, Hronov[6]

Hornická kolonie v Duchcově (1924, Teplicko)
divadlo Karla Pippicha, Chrudim

Odpoveď:
Freiwald Böhm – divadlo Kolín, sporiteľna Hronov

- bankovní dům Železný Brod, dělnická kolonie v Duchcově, nájemní dům-Praha Buneneč

Původní hospodářskou záložnu projektovala firma Freiwald a Böhm (Jindřich Freiwald a Jaroslav Böhm), mezi jejich další realizace patří např. Jiráskovo divadlo ve Hronově, nebo pražské Kino Aero.

Jindřich Freiwald a Jaroslav Böhm
projektovali kolonie, činžovné a obytné domy, sporitelny napr. Družstevní kolonie Na Perníkářce, Praha Smíchov

Freiwald – Böhm
Bankovní dům v Železném Brodě, Divadlo v Hronově, kini Aero

Spořitelna a Muzeum Železný Brod

- stavbu projektovali Jindřich Freiwald a Jaroslav Böhm, postavili dále např. Městské divadlo v Kolíně, Městské divadlo Karla Pippicha v Chrudimi

Pražská firma Freiwald-Böhm (stavbu realizoval stavitel Václav Jílek z Plzně), další realizací je například muzeum v Železném Brodě, tato firma se však především zaměřovala na Spořitelny-další se nachází v Hradci Králové či v Kolíně

- Divadlo v Hronově a Kolíně, kino Aero v Praze

městská spořitelna v Kolíně, divadlo v Chrudimi, kino Aero v Praze

- projektový atelier Freiwald - Bohm - kino Aero Praha, divadlo v Kolíně, vily v Braníku

= několik realizací v HK - bytové domy, hotel, pojišťovna + divadlo v Chrudimi

Kvalitní příklad moderní architektury 30. let, původně sloužila jako občanská záložna, skládá se ze dvou budov – hlavní a dvorní. Průčelí je zdobené reliéfem a kaolinovým obkladem. Sochařem reliéfu a kašny byl Josef Matějů, projekt budovy zpracoval pražský ateliér Freiwald-Böhm (oba byli žáky Kotěry a Balšánka, prosadili se projekty dělnických kolonií, bankovních institucí a divadel).

- Atelier Friewald - Bohm - kino Aero v Praze, vily v Braníku apod.

Freiwald – Böhm
-divadlo v Kolíně, v Chrudimi, spořitelna v Kolíně, kolonie rodinných domů

Ateliér Freiwald-Bohm – Spořitelna a městské divadlo v Kolíně, divadlo Karla Pippicha (Chrudim).

Divadlo Karla Pippicha v Chrudimi. Hornická kolonive v Duchcově na Teplicku

ateliér Freiwald-Bohm, z dalších realizací např. kino Aero v Praze na Žižkově, vily v Braníku, a budovy Spořitelen v dalších českých městech

Jindřich Freiwald a Jaroslav Böhm
- znám zejména projekty v Hradci Králové – původní hotel Paříž, Palác pojišťovny a činžovní domy
- další budovy České spořitelny v Královéhradeckém kraji, kino Aero na Žižkově, divadla Hronov a Chrudim

Stavbu navrhovala vyhlášená pražská projekční kancelář Freiwald-Böhm. Jejich další realizací bylo například:
Budova městského muzea a spořitelny v Železném Brodě
Divadlo Karla Pippicha v Chrudimi
Družstevní kolonie Na Perníkářce, Praha Smíchov
Sbor Církve československé v Novém Městě nad Metují

Původní hospodářskou záložnu projektovala firma Freiwald a Böhm (Jindřich Freiwald a Jaroslav Böhm).
Jejich další realizace:
Česká spořitelna: Červený Kostelec, Nové Město nad Metují, Úpice, Česká Skalice,
Hronov
Kino Aero

Ateliér Freiwald – Böhm
Barokní domy a divadlo

ateliér Freiwald – Böhm řada bankovních domů a divadel

Kino Aero na Pražském Žižkově

Městské divadlo Karla Pippicha, Chrudim

ateliér Freiwald – Böhm. Plánoval především občanské stavby, obytné, obchodní, průmyslové. Proslulí jsou řadou spořitelen např. v Železném Brodě, Kolíně, Hornově aj..

_projekt budovy zpracoval Freiwald Bohm – žáci Kotěry a Balšánka _divadlo Karla Pippicha – Chrudim _kino Aero, Praha

Mgr. MICHAL TEJČEK

PŘEŠTICE - POUTNÍ KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE



Mgr. MICHAL TEJČEK

PŘEŠTICE - POUTNÍ KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE



Mgr. MICHAL TEJČEK

PŘEŠTICE - POUTNÍ KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE



Mgr. MICHAL TEJČEK

PŘEŠTICE - POUTNÍ KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE



Mgr. MICHAL TEJČEK

PŘEŠTICE - POUTNÍ KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE

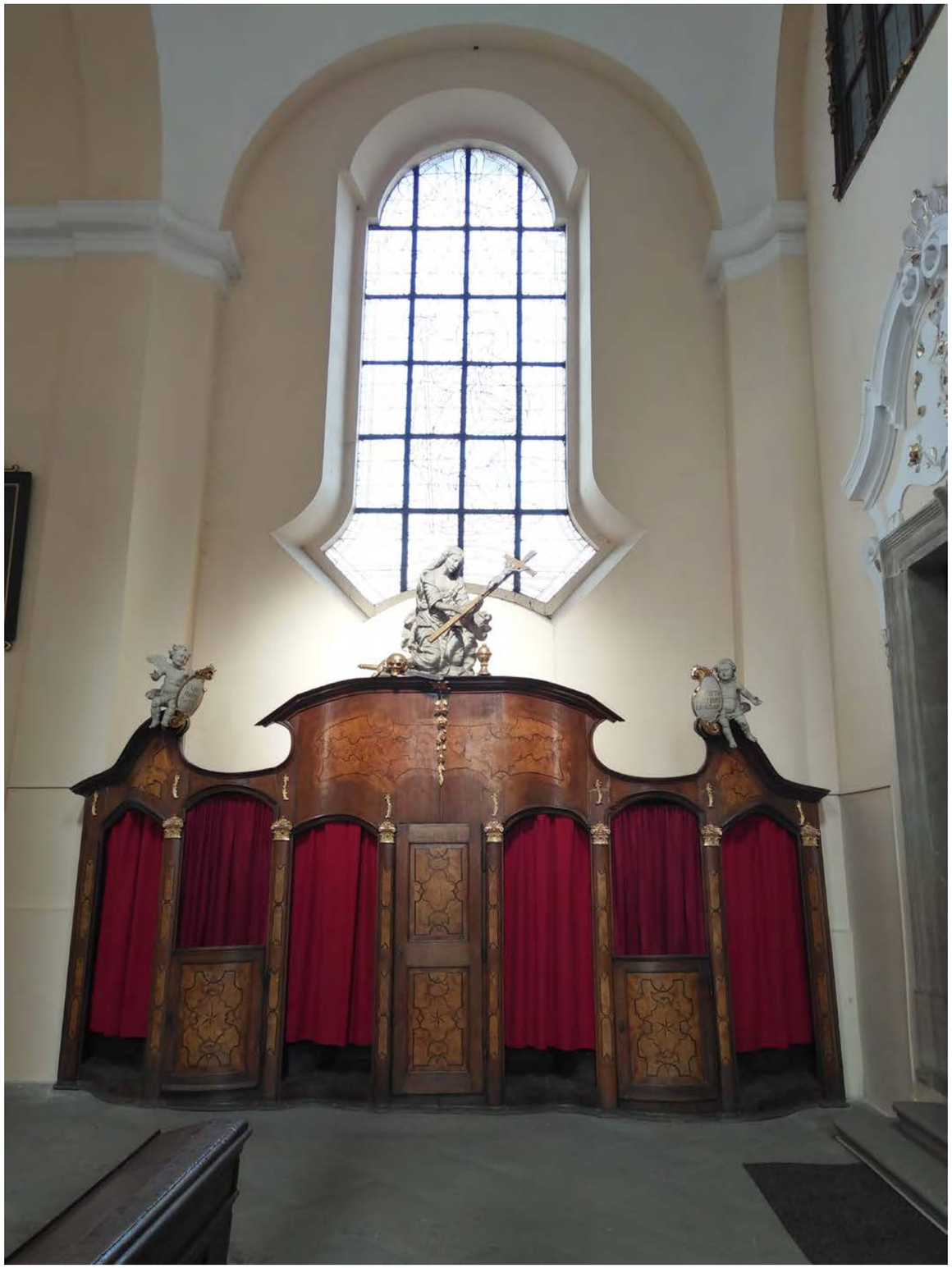

Mgr. MICHAL TEJČEK

PŘEŠTICE - POUTNÍ KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE

OTÁZKA

v dispozici latinského kříže stavby je zdůrazněna část dispozice, odpovídající konceptu řeckého kříže – v prostoru křížení lodí je klasická konstrukce kupole na sférických trojúhelnících – ano – ne

NE

Ne

ne

NE

Ne. Kostel kupoly nemá

nepamatuji si, asi ne a bude tam něco neobvyklého

Ano.

ANO – kopule leží na trojúhelních není zde tambur

ano, leží na trojúhelnících

áno

- konstrukce kupole v tomto kostele má tvar české placky, myslím si, že to jsou 2 sférické trojúhelníky - ano

Ne, kopule v křížení je klenutá přímo z půlkruhových klenebných pasů (ne klasická kce. s pendentivy).

Nie

Ano

Ne

Ne, je to zaklenuté českou plackou.

Ano

Ne

NE!

ano

ne + chybí otvor - lucerna

Pokud si dobře vzpomínám, zvýraznění řeckého kříže je provedeno stejnou výškou všech čtyř polí přiléhajících ke křížení (tzn. pole boční lodě v půdorysu kříže mají vyšší strop než zbytek boční lodi). V křížení není klasická konstrukce kupole na pendentivech, ale je klenutá přímo z půlkruhových klenebních pasů.

Ne

NE

NE

Ano, je to tak, leží na sférických trojúhelnících

ne

ano

koncept řeckého kříže – ano
kupole na sférických trojúhelnících - ne

Ne, kopule v křížení je klenutá přímo z půlkruhových klenebních pasů. Na rozdíl od klasické konstrukce s pendentivy.

Ne

ne

NE- jeto klasická placková klenba

NE

ano

_ano leží na trojúhelnících

čtvrtek 19.9. 2019

exkurze 5 - exkurze 5 - západ, jihozápad

provází:

Lukáš Bojčuk, Milan Fiala NPÚ, Ing. Jan Vinař a BCH

„vodní“ hrad Švihov

Dispozice hradu – dva obytné paláce, věž a kaple - je fortifikována částečně dochovanou hradbou se čtyřmi baštami a pozůstatkem vnějšího vodního příkopu, napájeného kanály z řeky Úhlavy i okolních rybníků. Jejich síť byla mnohem rozsáhlejší a voda se přiváděla pouze v době nebezpečí. Hrad úspěšně dobývali husité, kterým se podařilo vodu z kanálů vypustit. Ferdinand III z obavy využití hradu v očekávaném protihabsburském povstání vydává příkaz k demolici, která však nenastala a v rukou Černínů využíván k hospodářským účelům do roku 1945, kdy je hrad zestátněn a v roce 1950 stavebně zajištěn a upraven do současné podoby – dnes s novou interaktivní expozicí v části otevřeného prohlídkového okruhu.

LUKÁŠ BOJČUK

VODNÍ HRAD ŠVIHOV



LUKÁŠ BOJČUK
VODNÍ HRAD ŠVIHOV





LUKÁŠ BOJČUK
VODNÍ HRAD ŠVIHOV





LUKÁŠ BOJČUK
VODNÍ HRAD ŠVIHOV



LUKÁŠ BOJČUK

VODNÍ HRAD ŠVIHOV



LUKÁŠ BOJČUK
VODNÍ HRAD ŠVIHOV



LUKÁŠ BOJČUK

VODNÍ HRAD ŠVIHOV



LUKÁŠ BOJČUK

VODNÍ HRAD ŠVIHOV



LUKÁŠ BOJČUK

VODNÍ HRAD ŠVIHOV



LUKÁŠ BOJČUK
VODNÍ HRAD ŠVIHOV

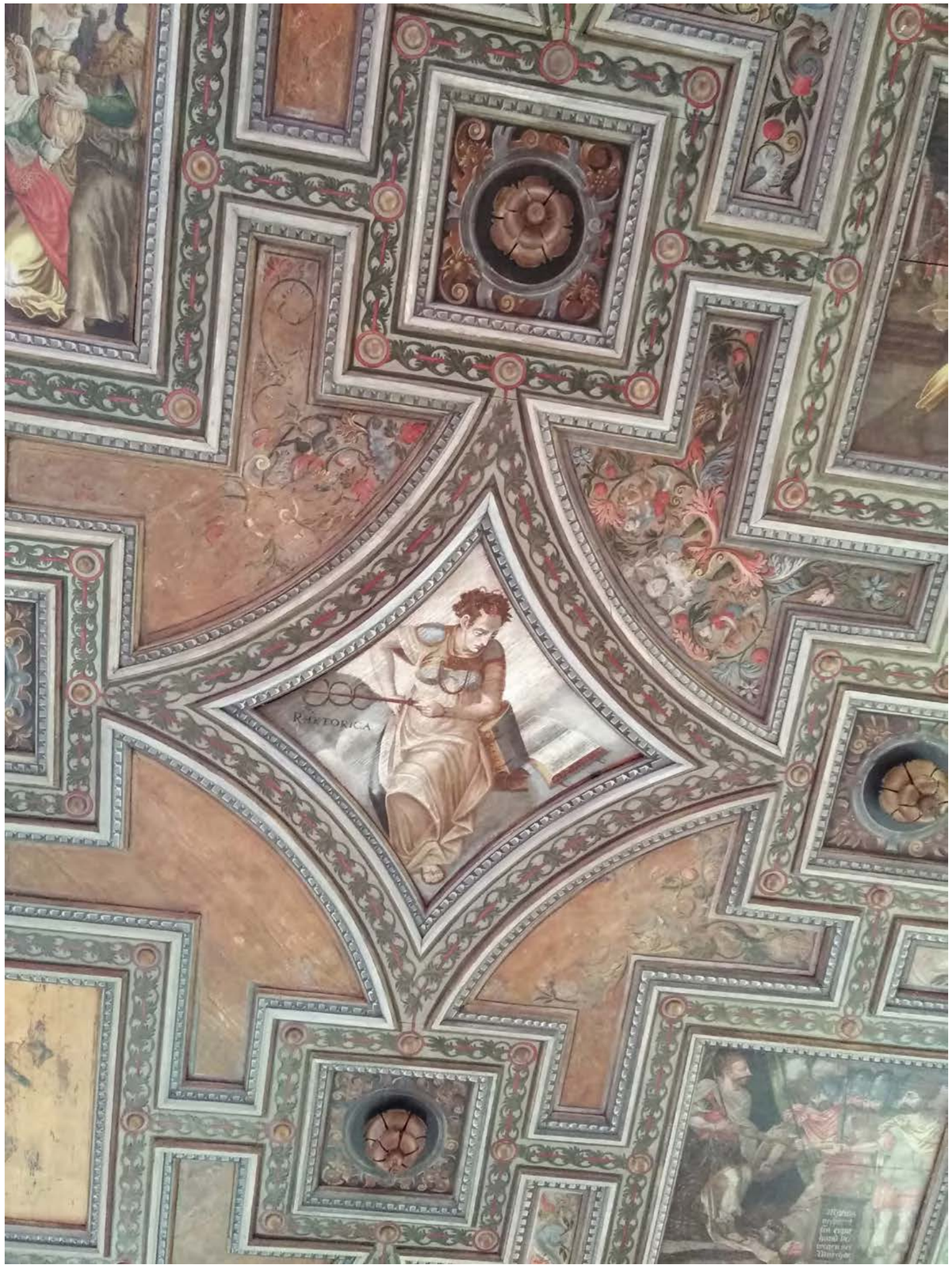

LUKÁŠ BOJČUK

VODNÍ HRAD ŠVIHOV



LUKÁŠ BOJČUK
VODNÍ HRAD ŠVIHOV

OTÁZKA

na hradě byl v poválečném období instalován rozebraný renesanční strop z jiného objektu – zámku Dobronice – další rozebraný strop je připraven k instalaci do další prostory hradu, přibližně odpovídající jeho rozměru – jaký je Váš názor na tyto postupy?

I přes hodnotu díla by neměl být instalován zde. Dílo by mělo být viděno komplexně a pokud je umístěno na místo, pro které nebylo primárně určeno, narušujeme původní kontext místa. Jiné je to s intervencemi současných děl do historických prostředí, pokud vytváří účelný kontrast a jejich volba do daného místa je záměrná.

Přišlo by mi logičtější nainstalovat na místo něco aktuálního se současným kontextem.

- nemyslím si, že je vhodné, aby hrad byl doplňován o prvky, které k němu historicky nepatří. Pokud je ovšem hrad Švihov vhodnější místem z hlediska jeho dobrého celkového stavu a pomůže uchránit vzácný kazetový strop před zkázou, než by tomu bylo např. na zámku Dobronice, tak se domnívám, že umístění stropu právě na Švihově není tak závažný problém. Bylo by ale vhodné informovat návštěvníky o původní lokaci stropu a jeho historii. Samozřejmě ideální stav by byl, aby pokud možno co nejvíce památek bylo v takovém stavu, aby se pro jejich vzácné exempláře nemuselo hledat alternativní umístění.

Přijdou mi zcela nevhodné. Vkládat kus jiné, nekontextuální stavby je jednoduše řečeno špatný. Rekonstrukce a nahrazení stropu současným dává výrazně větší smysl, než vkládat jiný strop, který odpovídá jen dobově.

Nepřijde mi tento přístupu vhodný. Souhlasím se zpětným navrácením původních části, které se na hradě nacházeli a bylo znovu objeveny. Jsem zastáncem konzervatorského přístupu, který byl použit právě na hradební věži.

Převažují ve mně negativní pocity, neboť se cítím oklamán, ikdyž se mi místnost líbila. Je-li přístup k dané památce konzervační (to by se dalo konstatovat o Švihovu), dovoz a sestavení stropu je v přímém rozporu se zbytkem hradu..nejen čistě koncepčně ale nakonec přece i esteticky – lze tušit že v místnosti s nablýskaným stropem v rozpadajícím se baráku něco nehraje. Přeháním..

Zásadě si myslím, že prvky jako jsou stropy, mobiliář by měly zůstat v původním místě. Pokud se na dané památce strop nedochoval a máme pouze domněnky, jak mohl vypadat, mělo by se do památky zasáhnout přiměřeně dnešním způsobem a vytvořit novou hodnotnou vrstvu, podobně jako Santini vkládal nové hodnoty do gotického kláštera ve Žďáru nad Sázavou.

Proč ne, než to zničit, tak je lepší to udělat takto. Ale Běžný návštěvník bude zažívat podobné pocity jako na Karlštejně, Lokti, Křivoklátu ...Chceme to? Je to účelné?
Škoda, že zde není vůle chuť udělat zásah v vtisknout hradu novou vizi funkci viz práce Carla Scarpi – hrad ve Veroně

Ne. Raději bych uvítala nějaký současný imput, než instalaci něčeho absolutně mimo kontext.

Odpoveď:
Príde mi lepšie umiestniť ho niekam a prispôsobiť ho na nové miesto, kde sa u dostane nejakého výrazu ako keby mal schátrať niekde odložený.

- je skvělé, že se pro tento strop našlo odpovídajicí místo, které relativně odpovídá i rozměrům stropu. Podle mého názoru je tento přístup velmi přínosný, byla by škoda nechat tak nádhernou památku pouze v depozitáři

Upřímně si myslím, že každý zásah závisí na konkrétní situaci a kontextu (je tam nějaká jiná než stavebně-historická souvislost, je to jediná možnost, jak takovou věc zachránit nebo ukázat veřejnosti, je to nutné?). Intuitivně mi takový druh přesunu a nahrazování nesedí, ale pokud např. není možné strop navrátit do původního objektu, tak může být přínosem.

Konkrétne v tomto prípade som sa pozerala na strop skôr ako na obraz. Nevadí mi že je umiestnený v inom kontexte ako bol pôvodne. Problémom mi príde, že sa ho silou mocou snažíme dostať do priestoru rovnakých rozmerov, ale aj tak, podľa slov reštaurátorov sa museli určité časti dorezávať (znovu lož). Nemali by sme skôr priznať, že strop je premiestnený z iného objektu, vystaviť ho ako obraz, kde na kontexte nezáleží, vytvoriť mu nejakú scénu a vystavovať ho nie ako súčasť stavby ale ako svojbytný fragment stavby - umelecké dielo.

Přijde mi, že u této instalace renesančního stropu jiného objektu se jedná spíše o využití hradu Švihov jako jakéhosi galerijního prostoru k uchování tohoto stropu, který byl desítky let uložen a nemohl být nikde umístěn kvůli svým rozměrům. Je to pro mne v tomto případě přijatelná metoda na jeho uchování.

Můj názor je ten, aby památka plnila své účely a ne stala v muzeu za sklem jenom protože toto je památka. Myslím si, že tento čin svým způsobem udělan s úctou k člověku, který ten strop vytvořil za nějakým účelem.
Jsem si jistá, že stvořitel tohoto stropu by byl rád tomu, že předmět jim vybudovaný slouží i dosud, nikoliv leží za sklem v muzeu nebo byl zdemolován v jiném objektu. Mám kladný vztah k tomuto jevů, i když si myslím, že toto je výjimečný případ, nikoliv příklad pro instalace prvků z jiných objektu na objekty dnes chraněné.

Mě se tento přístup nezdá příliš šťastný. Rozumím tomu, že strop může být takto uchovaný v jiném kontextu, ale moc mi toto přemísťování nedává smysl. Když tam ten strop nikdy nebyl, tak by tam být neměl. Nebo ho jen jinak vystavit, přiznat, že není součástí hradu.

Nejsem si s tímto postupem úplně jistá, určitě je skvělé, že byl strop zrestaurován a nalezl své uplatnění. Je však vyjmutý z kontextu a vsazený někam jinám, ačkoliv výklad restaurátorů kladl důraz na to, že je strop ze stejného období, jako strop, který na hradě Švihov původně byl. Stále se však jedná o strop, který nebyl určen pro toto místo. To samé se týká i druhého stropu, který je připravený k instalaci. Hrad Švihov si nese určitý příběh a podobu. Ta je však v průběhu let měněna prvky, které sem nepatří.

- Přijde mi to jako nesmysl přidávat do stavby artefakt, který s ní nesouvisí a nepatří do ní. Jsem ochoten to tolerovat v případě, kdy by takový artefakt byl v budově vystaven, ale ne začleněn do konstukce

Záleží, čím jsou tyto postupy motivovány. Obecně můžeme říct, že hrad se středověkým charakterem asi není nejvhodnějším umístěním pro dřevěný strop z renesančního zámku. Pokud je ale této činnosti motivem záchrana památky, která by jinak mohla být nenávratně zničena, nebo ležet rozebrána v depozitářích, potom je tato snaha dle mého názoru ospravedlnitelná.

- jelikož je Dobronický objekt v současné době v havarijním stavu, vnímám instalaci stropu v jiném interiéru jako důležitou formu zachování této stropní konstrukce;
- myslím, že je vhodné zachovat strop jeho "instalací" v jiném objektu, jako důležitá památka je tak přístupný veřejnosti
- důležitou otázkou je potom zachování charakteristiky objektu Švihova, která pro někoho může být narušena instalací stropu z jiné památky - jelikož je však strop demontovatelný, není pro mě jeho instalace tak problematickým krokem - o jeho osudu i charakteru Švihova se může dále diskutovat a případně provést změna

= záleží na případě, v tomto mi to nevadilo, někdy tyto kombinace mohou zajímavě fungovat

Deskový strop těchto rozměrů je cenným historickým dokladem a přednáška restaurátorů, kteří na něm pracovali, byla velice přínosná. Z mého pohledu je takovýto přesun historických reliktů v pořádku, pokud se z nějakého důvodu nemůže navrátit do původního objektu. Z povídání restaurátorů jsem pochopila, že takovéto přesuny stropů byly normální i v minulosti, majitelé si ze starých hradů brali celé části interiéru do novějších sídel – asi proto v tom tedy nevidím problém.

- Tyto postupy jsou pro mě velmi zvláštní, ovšem mají-li pomoci místa zachovat a navzájem si pomoci, přijde mi to míň barbarské než jakékoliv jiné řešení.

Už na místě jsem se podivovala nad tímto postupem - použití historického stropu z jiné památky. Navíc byl rozebraný renesanční strop jiných rozměrů a musel se přizpůsobit novému prostoru. Obecně mi přijde tento přístup velmi rozporuplný, jde o okrádání jedné památky na úkor druhé.

Je potřeba udělat atraktivní místo pro návštěvy, a ne vždycky přesné uchování památky tomu pomůže, myslím si, že to patří k životu budovy. I v minulosti je spousta příkladu stěhovaní ozdoby, nábytků, uměleckých předmětů do jiných míst, proč v dnešní době to musíme zastavit a zamrazit čas na památce.

Tento postup mi připadá jako další nerespektování konkrétního kontextu (nebo spíše importování prvku z úplně jiného kontextu). Přišla by mi vhodnější současná intervence, která je přiznaná.

nes těmito postupy spíše nesouhlasím, nepřijde mi správné instalovat strop, který byl navržen do jednoho prostředí na jiné místo, ačkoliv se může zdát, že tam dobově zapadá, dehonestuje to podle mého názoru práci architekta

nijak mě to neuráží, beru to jako zachování a využití historického prvku v novém kontextu, dokud to ‚zasaženou' památku nepřetváří nebo jakkoli nenarušuje její koncept, je to podle mě naprosto v pořádku

Do té chvíle do které je zachován dobový kontext, si myslím,že to je hezká myšlenka. Převézt část objektu (který by zchátral, nebo by již nemohl plnit na původním místě danou funkci) a vystavit ho tam, kde nám bude pomůže se více vžít do dané doby.V jistém ohledu je to v podstatě to je taková jeho záchrana.

Přijde mi to zvláštní a v něčem trochu zvrhlé, ale to čistě vychází z mého intuitivního pocitu. Vytváří to ve mě dojem nepravdy a neupřímné architektury. Přijde mi to horší nežli restaurování, jelikož se vkládá něco co nikdy ani nebylo v samotném domě, naopak by bylo lepší, kdyby taková situace byla řešena autorským vstupem architekta a přidáním tak nové vrstvy.

V určitých případech -velmi subjektivně- mi to vůbec nevadí, zde mi přišlo, že se to tam architektonicky hodí. Nemám s tím problém.

Celá záležitost mně přijde dost podivná. Možné navrácení stropu na původní zámek bych viděl jako podnětnou diskuzi (pokud vůbec možno...)

Myslím, že v tomto případě strop do půdorysu instalované místnosti příliš nezapadal – vznikaly tím uřiznuté malby, nebo naopak nedodělané pruhy. Kdyby byl instalován do lepší půdorysné dispozice, tak s tím nemám problém.

Rozporuplný, zvláště u přístupu konverzačním hradní věže, kde byl snad nejexplicitněji uplatněn. Ačkoliv musím podotknout, že u tanečního či hodovního sálu strop poměrně dobře zapadal, nemyslím si, že se nutně musí hledat uplatnění u všech takto „přebývajících“ památek, jako právě renesanční strop. Trochu to zavání tím, aby se z toho nestal jakýsi mišmaš dovezeného vybavení, který unifikuje všechny historické objekty. Asi jako když smícháte všechny barvy, vyjde vždycky hnědá.

_ deskový renesanční strop – cenný historický doklad
_přednáška přímo od restaurátorů byla zajímavá
_stále moc nerozumím proč se nemůže hradu dát nová tvář
_ postup je naprosto v pořádku resp. nevidím problém– restaurátoři tvrdili, že v minulosti toto bylo běžné

úterý 17.9. 2019

přednáška 7 - VŠUP Karlín 8.30 – 10.15
Obnova Negrelliho viaduktu v Praze
stavba, etymologie, kontext, Luigi Negrelli, typologie, památková ochrana

přednášející:

Mgr. Josef Hájek
Odborné územní pracoviště Národního památkového ústavu v Praze
Zde působil nejprve jako pracovník oddělení péče o Pražskou památkovou rezervaci a v evidenci movitých kulturních památek, poté jako vedoucí odboru Evidence, dokumentace a informačních systémů. V současnosti vede odbor evidence a dokumentace na generálním ředitelství Národního památkového ústavu. Kromě publikační, redakční i výzkumné činnosti se věnuje rovněž popularizaci památkového fondu hlavního města Prahy.

Ing. Tomáš Martinek
vedoucí projektant, středisko mostů – SUDOP Praha a.s.
v této firmě se podílel na projektech rekonstrukcí význačných mostních děl -Nuselský most, Negrelliho viadukt, Hlávkův most. Autorizovaný inženýr pro mostní a inženýrské konstrukce a pro dopravní stavby.

Ing. Martin Dvořák
technologie, restaurování, konzervace
Vystudoval VŠCHT obor makromolekulární chemie a ve spolupráci s AVU se specializoval na restaurování uměleckých děl. V letech 1993-2003 pracoval ve Státním ústavu památkové péče a poté v letech 2004-2008 na Národním památkovém ústavu. Od roku 1999 je hlavním restaurátorem Českého egyptologického ústavu FF UK.

Mgr. J. HÁJEK Ing. T.MARTINEK Ing.M.DVOŘÁK

OBNOVA NEGRELLIHO VIADUKTU V PRAZE



31

K. k. priv. österr. Staatseisenbahn-Gesellschaft.

Post Nº 21½.

Betriebs Direction.

Serie XIII.

I. Section.

KAROLINENTHALER - VIADUCT

Maßstab 1:2000

Genehmigt der General-Director.

Ausgefertigt der Betriebs-Director.

Wien, 1. Auflage vom Juli 1876.

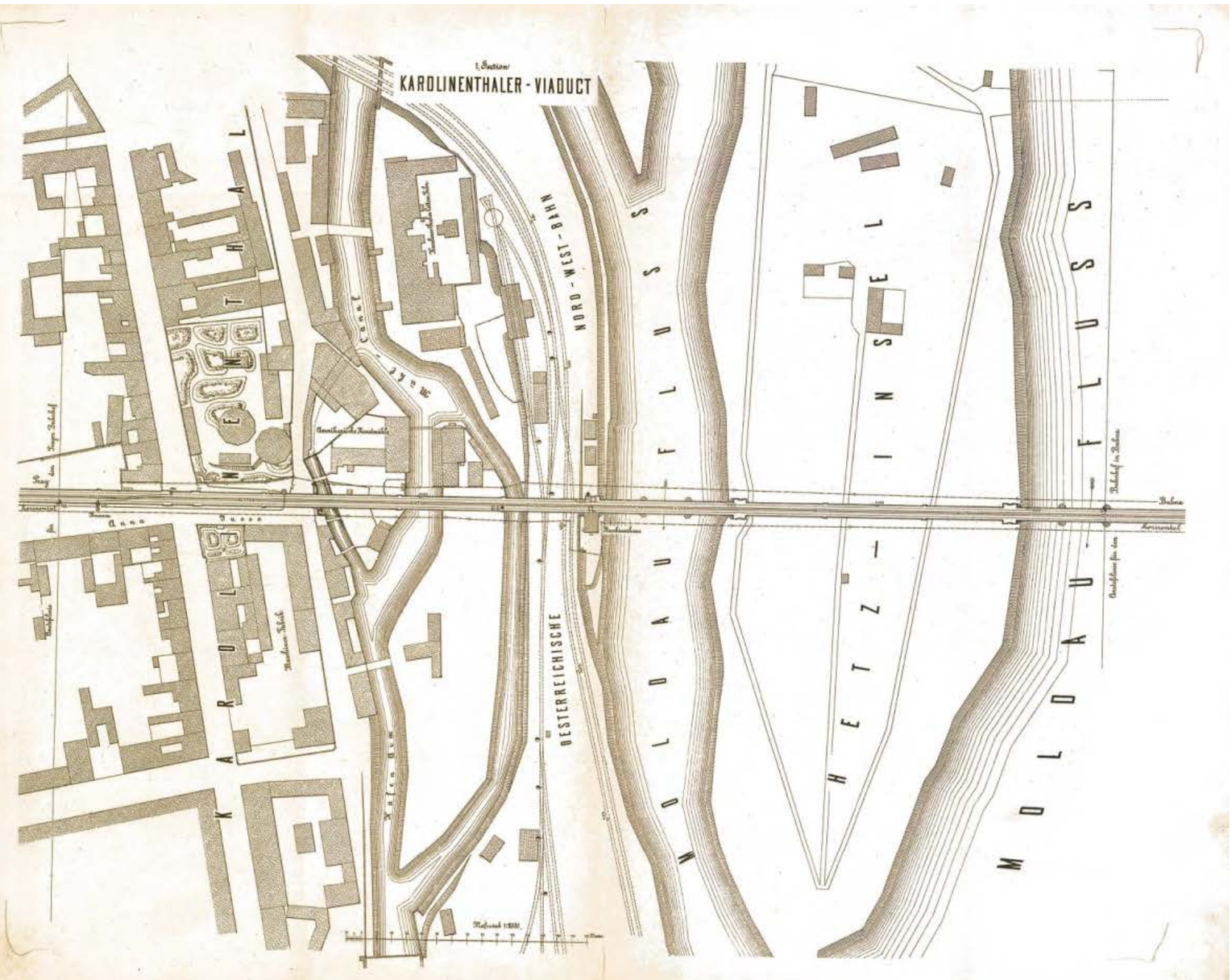





OTÁZKA

Mgr. Josef Hájek - stavba, etymologie, kontext, Luigi Negrelli, typologie, památková ochrana – vyjádřete se k jednotlivým kapitolám této úvodní přednášky

Nejdříve se týkala technologie řeckého aquaduktu. Zajímavým bodem přednášky byla ukázka jakým způsobem umělci popularizovali železnice. Dále se mluvilo o jeho začlenění do místa a procesu stavby.

- v první přednášce byla představena historie samotného Negrelliho viaduktu, kde nám magistr Hájek představil i několik maleb, které jsou vzácným důkazem o tom, jak probíhala výstavba viaduktu a kdo všechno se jí účastnil. Zaujala mne i informace o mimořádné Negrelliho vzdělanosti, která mu umožnila realizovat tak důmyslnou stavbu.
- v další přednášce byl inženýrem Martínkem představen proces obnovy. Pozitivně mne překvapilo s jakou pečlivostí byl dokumentován původní stavba viaduktu, kdy byl změřen a evidován každý kámen. Celá přednáška na mne působila dojmem, že obnově bylo kromě mnoha finančních prostředků věnována i extrémní péče, důslednost a každý krok byl pečlivě zvažován tak, aby výsledná obnova nepůsobila jako replika původního mostu, ale nesla v sobě i patinu a historickou informaci.
- poslední přednáška byla věnována technickým přístupům uplatňovaným při obnově viaduktu. Inženýr Dvořák představil například ocelové kotvy, které jsou proloženy spáramy ve vrchovolých částech kleneb a pomáhají je ztužit. Zaujala mne informace o výběru cihel, kdy byla ve výsledku zvolena cihla, která bohužel méně odpovídá původnímu vzhledu a evokuje současné klinkery. Oceňuji i rozhodnutí ošetřit dokončený viadukt antigraffity nástřikem a souhlasím tak s názorem, že stavba která vyžadovala tolik energie a financí by neměla být znehodnocována právě graffity.

Negrelliho viadukt je mimořádná stavba celoevropského významu. Jedná se o kamenný viadukt 1100m dlouhý s 87 oblouky. Viadukt byl až do roku 1910 nejdelším železničním mostem v Evropě. Památková ochrana viaduktu mi přijde nešťastná. Rád vidím, že je o takovou památku pečováno, ale nepřijde mi vhodné jak se na této památce postupuje, a to především, že je jeho krásný kamenný obklad nahrazován nevkusnými lícovkami, což zcela ničí i jeho vizuální hodnotu.

Hájek
- Stavba – příklady z ciziny, ukázky typologických možností v Čechách (katalog mostních oblouků)
- Kontext - Zachycení průběhu výstavby na obrazech, postupy, stavy rozpracovanosti
- Negrelli - jako osobnosti
- Památková ochrana – jako způsob obnovení a přizpůsobení stavby dalším využití v 21, století (obydlení jednotlivých oblouků)

PÁTEK 20.9. 2019 – PŘEDNÁŠKA 7 VŠUP – KARLÍN **Mgr. J. HÁJEK Ing. T.MARTINEK Ing.M.DVOŘÁK**
OBNOVA NEGRELLIHO VIADUKTU V PRAZE

Martínek
- příklady a ukázky materiálů a jejich použití

Dvořák
- Vysvětlení co právě můžeme vidět na viaduktu a jak přesně postupují technologické práce

No to se v půlce století devatenáctého stavěly v Rakousku tratě. Nejdřív to táhli přes Moravské Pole na Olomouc, pak i ku Praze. Z nového městského nádraží dnes zvaného Masarykovo bylo usneseno vésti trať rovněž dál do Saska. Jelikož jsou Athény na Labi městem levobřežním a Masaryčka je pravobřežní, přes Vltavu bylo zapotřebí zbudovat viadukt. V místě kde se Vltava rozdělovala na 4 ramena a jeden mlýnský náhon, tam, kde mezi Novým městem a tehdy novým Karlínem zbývalo ještě nějaké místo, kamenný most začínal a vedl až na letenskou terasu. Navrhl jej Jihotirolák Negrelli zvaný též von Moldelbe, podle řek jež jeho inženýrská díla lemovala. Ten most je tu pískovcový, a tu zas žulový, dle polohy kamenů vůči toku řeky a ledových ker. Též cihlu používali zejména pro přípojku na Libeň. Most je obloukový a stavěl se nějakých 6 let. Do roku 2014 se stavba přiliž neopečovávala a byla v havarijním stavu zejména kvůli zatékání do kce a rozpad pískovců. Ty se teď podařilo povyměňovat. Osobně se mi nelíbilo jak se most opravuje, neboť je zásah přiliž razantní a purizující. Různé hist. Vrstvy jež se na most nabalily byly nemilosrdně odstraněny pro blýštivý dojem výsledku. Sdílím názor s panem Dvořákem ve věci výběru cihel Klinker.

Mgr. Josef Hájek – Zajímavé zachycení průběhu stavby na dokumentárních malbách a historický kontext důležitosti a rozsahu viaduktu.
Ing. Tomáš Martínek – rozsah ukazované studie byl dobrý pro uvědomění si rozsahu a přípravy rekonstrukce
Ing. Dvořák – zajímavé bylo jednotlivé testování materiálů a jejich třídění, využití nebo nahrazení. Jednotlivé na sebe navazující restaurátorské postupy.

Hájek – klasická přednáška
- Stavba – příklady z ciziny, ukázky typologických možností v Čechách (katalog mostních oblouků)
- Kontext - nejzajímavější bylo zachycování průběhu výstavby na obrazech (akvarely, olejomalby -jeho originální materiály – ostatní přednášející se tomu udivovali) postupy, stavy rozpracovanosti
- Kontext - ukázky jak to předat lidem aby to vzali v klidu (politika – viz ty malebné obrazy českých vesnic a měst s tratí),
- Negrelli - ukázání Negrelliho jako osobnosti Evropského významu
- Památková ochrana – jako způsob obnovení a přizpůsobení stavby dalším využití v 21, století (oprášení, znovu zprovozněná v technických specifikacích 21. Sstoletí, zachování atmosféry místa a výrazu)

Martínek
- příklady a ukázky vzorků materiálů a použití

- Příklad studie a ukázky rozpracování a po kameny (rozvinuté pohledy řezy (ukázky z praxe – velmi vhodné po Plosově přednášce)

Dvořák

- Vysvětlení co a jak teď můžeme vidět na viaduktu a jak přesně postupují technologické práce a chemické postupy

1. přednáška
krásné veduty a obrázky, obecně historický přehled – kdy a kým postaveno, rozšířeno o další trať
2. a 3. přednáška
způsob stavění, užité materiály: pilíře z lomového opukového kamene, lícové zdivo z pískovce, klenby přes vltavu ale žulové kvádry
rekonstrukce – rozšíření o zábradlí
2 úrovně izolace – stříkaná na rubu kleneb
zdůvodnění, proč a kolik kleneb bylo nutno rozebrat, jak pracovat s trhlinami (pruty zalité maltou do kamenů)
překvapila mě existence proti grafitti nátěru
Všechny přednášky byly svižné, ocenila jsem obrazový materiál. Škoda, že jsme se nedostali na staveniště.

Odpoveď:
Viadukty – inžiniersko technologické stavby boli výraznejšie, erárny prístup – vojenské staviteľstvo – industralizácia, štát – až potom súkromné spoločnosti (železnice), Negrelliho viadukt – mal prečkať povodeň, spojovací viadukt, bridlicový základ, súčasné využitie viaduktu na veřejné priestory

- stavba - nejstarší železniční viadukt v Praze,
- etymologie - viadukt=novotvar, via=cesta, dukt=vést, potřeba vytvářet slova pro objekty, které nikdy předtím neexistovaly
- kontext - stavby viaduktů byly upřednostňovány vůči okolní zástavbě = záměrné nadřezení inženýrsko-technické funkce stavby, řešilo se jaký "plášť" by měla takováta stavba mít v urbánním kontextu
- Luigi Negrelli - pochází z Jižního Tyrolska, prohabsburská, katolická rodina, Studia v Insbrucku, Vídeň - seznamoval se s novými konstručními systémy = např. Železní mostní kce, v Curychu - Münsterbrücke přes řeku Limu, propagátor parní železnice
- typologie - 1110 m dlouhý, 8 žulových segmentových oblouků nad rameny řeky, 1 pískovcový segmentový oblouk, 76 pískovcových půlkruhových oblouků
- památková ochrana - složitá kvůli vlastnickým právům pozemků, na kterých viadukt stojí, opravy mají řešit nevyhovující stav mostní konstrukce, železničního svršku, zabezpečovacího, sdělovacího a silnoproudého zařízení a trakčního vedení,

jící stav mostní konstrukce, železničního svršku, zabezpečovacího, sdělovacího a silnoproudého zařízení a trakčního vedení, měla by být snížena i hlučnost provozu vlaků

stavba / Stavba Negrelliho viaduktu je nejdelším železničním mostem u nás. Spojuje Masarykovo nádraží s Bubny. Jeho výstavba probíhala v letech 1846-1849 a uveden do provozu byl v r. 1850. Stavba je tvořena 77mi pískovcovými oblouky a 8mi žulovými oblouky nad řekou. Zbylé oblouky jsou vyzděné ze zvonivek. Hlavním dodavatelem stavby byla firma bratří Lannových. Při stavbě byly poprvé použity parní zvedací stroje. V roce 1873 byl dostavěn karlínský spojovací viadukt, který propojil Bubny a Libeň.

etymologie / Slovo viadukt pochází z počátku 19. století a je odvozeno z latinského slova akvadukt (aqua + ductus je možné doslova přeložit jako vodovod). Zatímco akvadukt je většinou mostní konstrukce zajišťující přívod vody, viadukt je obdobným druhem kce. sloužící dopravě, většinou železniční.

kontext / Stavba je součástí větve severní dráhy Olomouc - Praha - Drážďany. Negrelli byl pověřen řízením stavby po smrti Jana Pernera, který vedl část stavby mezi Prahou a Olomoucí. Most byl rvním železničním mostem přes Vltavu v Praze.

Luigi Negrelli / V českém prostředí také Alois Negrelli, narozen v dnešní Itálii, v té době pod nadvládou Rakouského arcivévodství. Byl významným inženýrem dopravních staveb — nejdříve stavěl horské silnice a trati ve Švýcarsku, později byl jmenován generálním inspektorem císařské Severní dráhy. Později vedl rekonstrukce silnic, mostů a tratí poničených v důsledku nepokojů v Itálii.

typologie / Negrelliho viadukt je rozsáhlou lineární stavbou, typu klenuté mostní konstrukce, která slouží vedení železnice, a to jak nad zemí v městské krajině, tak nad řekou.

památková ochrana / Viadukt byl v nepřetržitém provozu od svého otevření a některé části konstukce se tak v současnosti nacházely v téměř havarijním stavu. Jelikož se jedná o kulturní nemovitou památku, bylo nutné přistupovat k jeho rekonstrukci citlivě a s použitím odpovídajících materiálů — některé oblouky bylo nutné např. celé rozebrat a znovu poskládat. Chodit v Karlíně okolo této stavby a pozorovat jak skládají nové cihly mě bavilo a mám radost, že stavba bude moct i nadále sloužit svému účelu.

Stavba - Výstavba v letech 1845-49. Stavbou byl pověřen Alois Negrelli po smrti Jana Pernera. Most má 87 kamenných oblouků. 77 oblouků je z pískovce a 8 žulových. V roce 1873 byl dostaven Karlínský spojovací viadukt, který propojil Bubny s Libní. Tato odbočka byla složena z 26 oblouků – 10 kamenných a 16 cihlových.

Kontext - Jedná se o první železniční most přes Vltavu v Praze. Alois Negrelli byl pověřen stavbou celé dráhy z Vídně do Prahy a Děčína.

Lugi Negrelli - Inženýr, který stavěl horské silnice a železniční tratě ve Švýcarsku a v Rakouském císařství. Nejprve jmenován inspektorem Severní dráhy císaře Ferdinanda stavěné z Vídně přes Olomouc do Haliče. Později byl pověřen stavbou dráhy z již jmenované dráhy z Vídně do Prahy a Děčína.

PÁTEK 20.9. 2019 – PŘEDNÁŠKA 7 VŠUP – KARLÍN **Mgr. J. HÁJEK Ing. T.MARTINEK Ing.M.DVOŘÁK**

OBNOVA NEGRELLIHO VIADUKTU V PRAZE

Typologie - Viadukt je typ mostu – je dopravní stavba překonávající dopravní překážky řadou oblouků, někdy i ve více patrech.
Památková ochrana - Jelikož je most kulturní památkou, je rekonstrukce téměř restaurátorským počinem. Je to ukázkový způsob toho, že status kulturní památky nemusí znamenat smrt architektury i přesto, že rekonstrukce by se dala přirovnat k restaurování.

Můj názor je ten, aby památka plnila své účely a ne stala v muzeu za sklem jenom protože toto je památka. Myslím si, že tento čin svým způsobem udělan s úctou k člověku, který ten strop vytvořil za nějakým účelem.
Jsem si jistá, že stvořitel tohoto stropu by byl rád tomu, že předmět jim vybudovaný slouží i dosud, nikoliv leží za sklem v muzeu nebo byl zdemolován v jiném objektu. Mám kladný vztah k tomuto jevů, i když si myslím, že toto je výjimečný případ, nikoliv příklad pro instalace prvků z jiných objektu na objekty dnes chraněné.

1. přednáška pana Hájka: hodně zajímavé, zvláště příklady ze zahraničí a průběh výstavby na obrázcích. Představení osobnosti Negrelliho.
2. přednáška pana Martínka: tam byla dobrá dokumentace, kterou nám ukázal (řezy, pohledy), vysvětlení proč se v různých částech viaduktu používají různé materiály (žula, pískovec, opuka)
3. přednáška pana Dvořáka: u toho si pamatuju, že se izolace stříká také z druhé strany klenby pro větší efektivnost a použití nátěru proti graffiti poškození

K pochopení Negrelliho viaduktu byla nejprve probrána důležitá historie, vývoj a původní význam viaduktů, tedy spíše aquaduktů ze kterých viadukty vycházejí, jeden z nejvýznamnějších aquaduktů je Pont du Gard. Vzhledem k velké podobnosti (avšak ne účelu), vzniká slovo viadukt. Negrelliho viadukt v Praze je novodobý pozdrav antiky v Praze. Luigi Negrelli-významný rakouský dopravní inženýr-stavba viaduktu měla být svěřena Janu Pernerovi, který však zemřel při nehodě. Principy a typologie mostu, segmentové a půlkruhové oblouky. Použitý materiál: žula, pískovec, cihly. Velmi zajímavou částí přednášky byly malby a zachycení postupu při výstavbě mostu. Negrelliho viadukt je nemovitou kulturní památkou, která prochází nutnou rekonstrukcí. Je dobře, že tato významná stavba je pod památkovou péčí, ale také to, že je v plánu najít nové využití, které umožní oživnutí prostoru v okolí viaduktu.

- důležitost viaduktu jakožto prvního železničního mostu přes Vltavu a také jeho důležitost v celoevropském kontextu
- ojedinělé měřítko konstrukce z žuly a pískovce

= je důležité slyšet popis v co nejširším historickém kontextu - antické Řecko - industrializace a vliv na její prostředí
- a také naprosto souhlasím s tvrzením, že obložení cihelnými pásky Klinker je opravdu necitlivé - objekt tím velmi ztrácí na atmosféře

PÁTEK 20.9. 2019 – PŘEDNÁŠKA 7 VŠUP – KARLÍN **Mgr. J. HÁJEK Ing. T.MARTINEK Ing.M.DVOŘÁK**

OBNOVA NEGRELLIHO VIADUKTU V PRAZE

Negrelliho viadukt spojuje Masarykovo nádraží s Bubny, je nejdelším železničním mostem v ČR a zároveň druhým nejstarším pražským mostem. Byl postaven jako součást drážďanské větve státní dráhy a provoz zahájil v roce 1850. Stavba byla řízená rakouským inženýrem Aloisem Negrelli. Výjimečný je zejména tím, že i při mnohonásobném zvětšení provozu oproti plánům stále vyhovuje požadavkům současného zatížení. Původně vedl přes nezregulovanou řeku, kámen se těžil na místě dnešní Orlické přehrady a dovážel po vodě. Téma stavby viaduktu na své malbě zachytil například malíř Carl Robert Croll. Pilíře mostu jsou z opukového zdiva s lícovým zdivem z pískovce nebo z žulových kvádrů (přes řeku, kde jsou masivní pilíře založeny na dubových pilotách), část kleneb a pilířů je také vyzděno ze zvonivek. Při stavbě byly poprvé použity parní zvedací stroje. Od roku 1964 je zapsán na seznamu kulturních památek. Přednáška byla pro mne velice informativní a to zejména díky prezentaci dobových grafik a maleb.

- Bohužel jsem nebyla, ale těším se jak obnova dopadne.

-veduty, malby zobrazující průběh výstavby
-příklady ze zahraničí
-Negrelli – jako osobnost (pracoval na mostech v Curychu, Bernu)
-jednotlivé dílce viaduktu se musely rozebrat a znovu poskládat na ramenáty
-způsob obnovení Negrelliho viaduktu
-využití oblouků (občanská vybavenost)
-přirovnání k newyorské High-Line – Negrelliho viadukt rekreačním prvkem?
(mně by se tento přístup velmi zamlouval, jelikož je Štvanice pro pěší špatně přístupná a navíc by vznikl živý, propojovací prvek mezi Holešovicemi a Karlínem)
-ochrana památek před graffiti (antigraffiti nátěr)

Slovo viadukt vzniklo po vzoru slova akvadukt, je to inženýrská dopravní stavba. Negrelliho viadukt vznikl v Praze jako součást drážďanské větve projektu „Severní státní dráha Olomouc-Praha-Drážďany“. Tvoří hranici mezi Novým městem a Karlínem, později po výstavbě byl obklopen domy v těsné blízkosti. Negrelli byl dopravní inženýr a průkopník výstavby železnic, stavbu řídil kvůli tomu, že zemřel J. Perner, který, jíž stavbu vedl.

Nejvíc si pamatují z první častí obrázky s výstavbou viaduktu, které jsou skvělou dokumentace o průběhu výstavby. Používali se různě druhy zdiva, z různých časti státu, to se pak rozvijí v druhé a třetí častí, přísné a až „šperkařské“ dokumentace zdiva a stupně jeho poškození. Skvělí je, že použitelné materiály dali zpátky a nahradili je nepoužitelné. Kromě rekonstrukce byli zmíněný úvahy o využití prostor pod viaduktem pro kulturní a společenské účely, což se děje v Berlíně, Paříži, Vídni a dalších městech.

První přednáška – veduty a obrázky, obecně historický přehled, kdy a kým co bylo postaveno, rozšířeno o další trať.
Druhá a třetí přednáška – způsob stavění a užití materiálů (rozdílné materiálové řešení jednotlivých oblouků). Rekonstrukce – vodorovné rozšíření o zábradlí. Řešení izolace pomocí stříkání na rub kleneb. Pracování strhlinami a rozebírání samotných kleneb.

přednášku jsem ze zdravotních důvodů neabsolvovala a tak se k ní nemohu s čistým svědomím vyjádřit

- stavební příklady z ciziny a tematicky podobná řešení/přístupy/názory snad aplikovatelné u nás anebo naopak nikoli z uvedených důvodů, představení mostních oblouků v Čechách a jejich variací
- krátké uvedení do politické strategie a strategie komunikace s veřejností
- představení Negrelliho osobnosti i v evropském měřítku
- účel PO – nalezení přístupu k obnově památky a jejímu současnému využití – třeba novému, třeba obnovení původního, ideálně za zachování atmosféry místa, výrazu a původní idey

etymologie – viadukt, uměle vytvořené slovo na počátku 19.století. Je to most, který překračuje cestu nebo údolí
kontext – prvním železničním mostem přes Vltavu a v současné dovbě druhým nejstarším mostem přes Vltavu. Byl postaven jako součást drážďanské větve projektu Severní státní dráhy Olomouc-Praha-Drážďany.
Stavba byla svěřena Janu Pernerovi, ale ten zahynul a viadkut dokončil Luigi Negrelli.
Negrelliho viadukt je v současné době rekonstruován. Před zahájením rekonstrukce proběhlo spoustu historicko technických průzkumů. Jedním z nich byla takzvaná petrografie kdy se určoval materiál jednotlivých částí viaduktu a následně se vyhodnocovalo, který kámen je možné použít znovu a který ne.

Stavba
Výstavba v letech 1845-49. Stavbou byl pověřen Alois Negrelli po smrti Jana Pernera. Stavební firmy byly bratrů Kleinů a Vojtěcha Lanny. Stavební náklady činily jeden a půl milionu zlatých. Most má 87 kamenných oblouků. 77 oblouků jez pískovce a 8 žulových jenž jsou nad řekou. V roce 1873 byl dostaven Karlínský spojovací viadukt, který propojil Bubny s Libní. Tato odbočka byla složena z 26 oblouků – 10 kamenných a 16 cihlových. Samotnou stavbu zachytil Carl Robert Croll malbou – poprvé byly použity parní zvedací stroje a kámen se těžil na místě současné orlické přehrady.
Etymologie
Nejsem si jistý co si vybavit pod etymologií – nerozumím spojení tématu etymologie s výstavbou viaduktu. Možná Vás zajímá etymologie samotného slova Viadukt, tak tedy: Viadukt není původně slovem ze starověkého Říma, ale je uměle vytvořeno na začátku 19. století v Anglii a to převzetím latinského slova akvadukt.

Kontext
První železniční most přes Vltavu v Praze. Alois Negrelli byl pověřen stavbou celé dráhy z Vídně do Prahy a Děčína.
Lugi Negrelli
Inženýr, který stavěl horské silnice a železniční tratě ve Švýcarsku a v Rakouském císařství. Nejprve jmenován inspektorem Severní dráhy císaře Ferdinanda stavěné z Vídně přes Olomouc do Haliče. Později byl pověřen stavbou dráhy z již jmenované dráhy z Vídně do Prahy a Děčína. Později vedl rekonstrukce silnic, mostů a tratí poničených v důsledku nepokojů v Itálii.
Typologie
Viadukt je typ mostu – je dopravní stavba překonávající dopravní překážky řadou oblouků, někdy i ve více patrech. Převážně železniční či silniční most. Dnes může být tato typologie rozšířena i o prostor pod mostem v obloucích a to kulturně, společensky či ekonomicky.
Památková ochrana
Negrelliho viadukt je v provozu již více než 160 let, a to bez jakýchkoliv zásadních rekonstrukcí. Důvodem té současné rekonstrukce je téměř havarijní stav mostní konstrukce a další technické problémy. Jelikož je most kulturní památkou, tak je rekonstrukce téměř restaurátorským počinem, jenže je rozšířena o rozměr v předešlém bodu. Je to ukázkový způsob toho, že status kulturní památky nemusí znamenat smrt architektury/domu/ing. díla i přesto, že rekonstrukce by se dala přirovnat k restaurování.

Přednáška byla zajímavá, začínala vývojem z řeckého aquaduktu, vésti vodu, typologií těchto historických staveb, jejich nálezy v Evropě, zvláště zajímavá mi byla část, kde se umělci podíleli na znázorňování železnic a začlenění do krajiny jako způsob zvykání obyvatelstva na tento novodobý produkt. Následovaly historické vyobrazení stavby viaduktu, především ty popisné mající důležitou vypovídající hodnotu o tehdejší technologii (zapojení celé rodiny při stavbě mi přišlo smysluplné, aspoň se nezapomenou vědomosti a jsme zpět obloukem u pana Mázlovského).

Během přednášky byl představen proces řeckého viaduktu a technologie převádění vody. Vedle technologického popisu bylo bodem diskuze i jeho zobrazování.

Stavba byla vystavěna v roce 1850 jako součást Severní dráhy Císaře Ferdinanda spojující Vídeň s Polskem. Je součástí větve Praha Drážďany.
Stavba vychází z typologie akvaduktů budovanými Římany, které tvořili součást tehdejší veřejné infrastruktury. Typy těchto inženýrských staveb byly nadřazené ostatním typům výstavby jako byla například výstavba bytová nebo umělecká atd. Nebylo jasné jak je umísťovat do kontextu historické zástavby a tak byly zahalovány do historizujících obalů, nebo byly prezentovány jako samostatný výtvarný prvek. Bylo nutné na našem území nově prezentovat tyto typy staveb, neboť nebyly

zachované a nebyl na ně nikdo zvyklí. Aby si dokázali obyvatelé představit jak bude taková stavba vypadat, byla propagována pomocí brožur a knih, kde byli vyjádřeny technické kresby a skici.

Stavbu měl realizovat Čech Josef Perner, ale díky úmrtí dostal nakonec realizaci na starost Luigi Negrelli. Ten byl z jižního Tirolska a byl uznávaným stavitelem a velkým propagátorem parní železnice. Ke konci života se zabýval výstavbou Suezského průplavu.

Viadukt byl stavěn za velké pozornosti veřejnosti, a byl velice opěvován. Na staveništi se používala parní pila jako jeden z velkých vynálezů, která produkovala trámy na samotnou konstrukci. Jednotlivé pilíře byly stavěny mechanickými jeřáby, které kladly kamenné kvádry na sebe v samotném řečišti Vltavy.

Most se dnes rekonstruuje podle moderních požadavků na drážní provoz i na konstrukční řešení.

Byl v dezolátním stavu hlavně díky zatékání vody do konstrukce a vzlínání vlhkosti do zdiva. Měl i poruchy statické, také z důvodu různého zasahování do konstrukce.

Omlouvám se, jsem jeden z hříšníků co přišli do poloviny přednášky.¨
Jsem rád, že se viadukt rekonstuuje, a doufám, že to neskončí pouze u rekonstrukce. Doufám, že se do oblouků vsadí nějaký druhý účel jako tomu je v mnoha jiných evropských městech. Nyní je to akorát přímka, která rozděluje staré město od Karlína.

Přednáška byla velmi zajímavá, počínala vývojem z řeckého aquaduktu, vésti vodu, typologií těchto historických staveb, jejich nálezy v Evropě, zvláště zajímavá mi byla část, kde se umělci podíleli na znázorňování železnic a začlenění do krajiny jako způsob zvykání obyvatelstva na tento novodobý produkt. Následovaly historické vyobrazení stavby viaduktu, především ty popisné mající důležitou vypovídající hodnotu o tehdejší technologii (zapojení celé rodiny při stavbě mi přišlo smysluplné, aspoň se nezapomenou vědomosti a jsme zpět obloukem u pana Mázlovského).

_ krásné veduty, obrázky, rozšíření
_viadukt spojuje „masaryčku“ s Bubny – nejdelší železniční most v ČR, zároveň druhý nejstarší pražský most
_kontext – zachycování průběhu stavby – malby, kresby
_fascinující fakt – stále vyhovuje současnému zatížení
_pilíře – opukové zdivo s lícovým zdivem z pískovce nebo z žulových kvádrů
_způsob stavění – poprvé parní zvedací stroje
_od roku 1964 je zapsán na seznam kulturních památek
_ při rekonstrukci – rozšíření o zábradlí
_přednáška mě bohužel moc nebavila, ale stále byla přínosně informativní

pátek 20.9. 2019

exkurze 6 - jihovýchod, severovýchod - odjezd 10.30 hod. Karlín

provází :

Ing. arch. Jan Falta BCH

přednáška 8 – bus během transferu
zápisy do seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO
procedurální postupy, nominace, kritéria, dopady na jednotlivé objekty nebo soubory, podmínky pro setrvání, aktuální nominace ČR a nominace se zahraniční spoluúčastí, současný pohled na tuto organizaci s její problematikou

přednášející :

Ing. arch. Jan Falta

NPÚ odborné územní pracoviště Hradec Králové

Ing arch. JAN FALTA

UNESCO - ZÁPISY DO SEZNAMU SVĚTOVÉHO KULTURNÍHO DĚDITSTVÍÍ

12 BODŮ

1. HISTORICKÉ JÁDRO - TELČ 1992
2. POUTNÍ KOSTEL SV. JANA NEPOMUCKÉHO NA ZELENÉ HOŘE VE ŽĎÁŘE NAD SÁZAVOU 1994
3. LEDNICKO - VALTICKÝ AREÁL (1996)
4. ZÁMEK A ZÁMEK V KROMĚŘÍŽI (1998)
5. VILA TUGENDHAT V BRNĚ (2001)
6. ŽIDOVSKÁ ČTVRŤ A BAZILIKA SV. PROKOPA V TŘEBÍČI (2003)

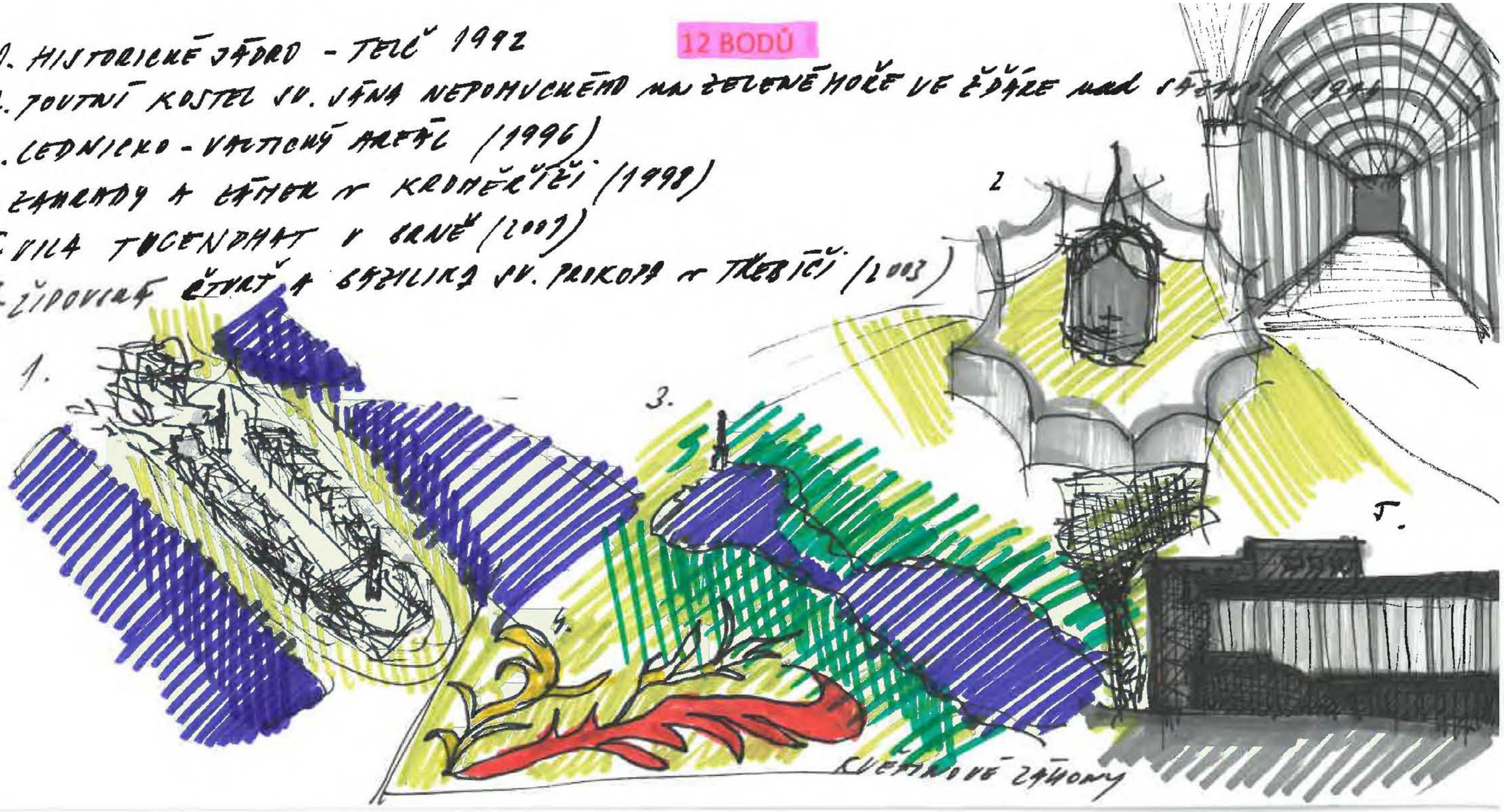

Ing arch. JAN FALTA

UNESCO - ZÁPISY DO SEZNAMU SVĚTOVÉHO KULTURNÍHO DĚDITSTVÍÍ

12 BODŮ

- Historické jádro v Telči (1992)
- Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře (1994)
- Lednicko-valtický areál (1996)
- Zámek a Zahrady v Kroměříži (1998)
- Vila Tugendhat v Brně (2001)
- Bazilika sv. Prokopa v Třebíči a židovská čtvrť (2003)

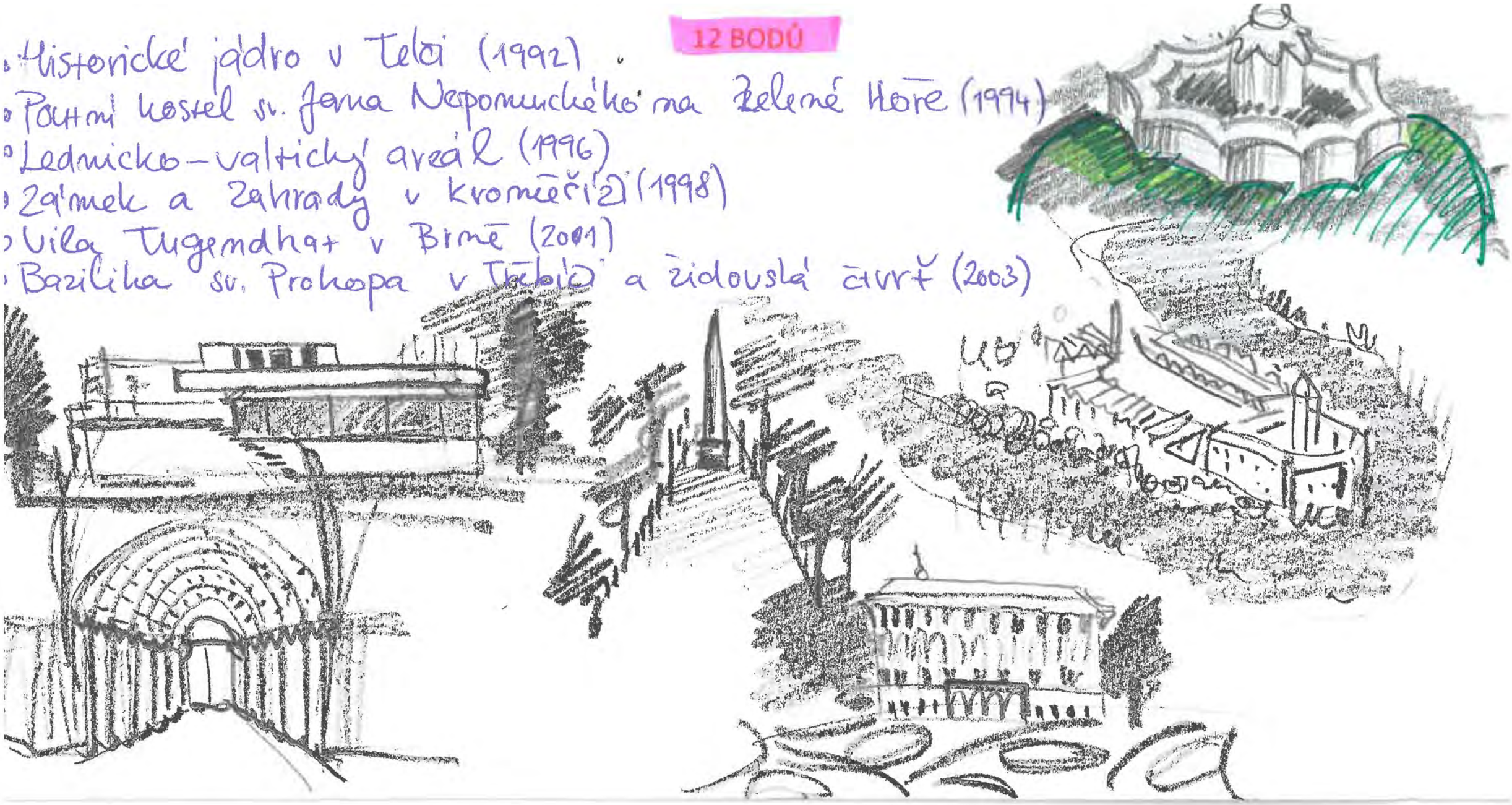

Ing arch. JAN FALTA

UNESCO - ZÁPISY DO SEZNAMU SVĚTOVÉHO KULTURNÍHO DĚDITSTVÍÍ

12 BODŮ

1 Telč : historické jádro
2 Žďár nad Sázavou : Zelená h.
3 Lednicko-valtický areál
4 Kroměříž : zámek a zahrada
5 Olomouc : sloup Nejsvětější T.
6 Brno - Tugendhat
7 Třebíč : bazilika a židovské město

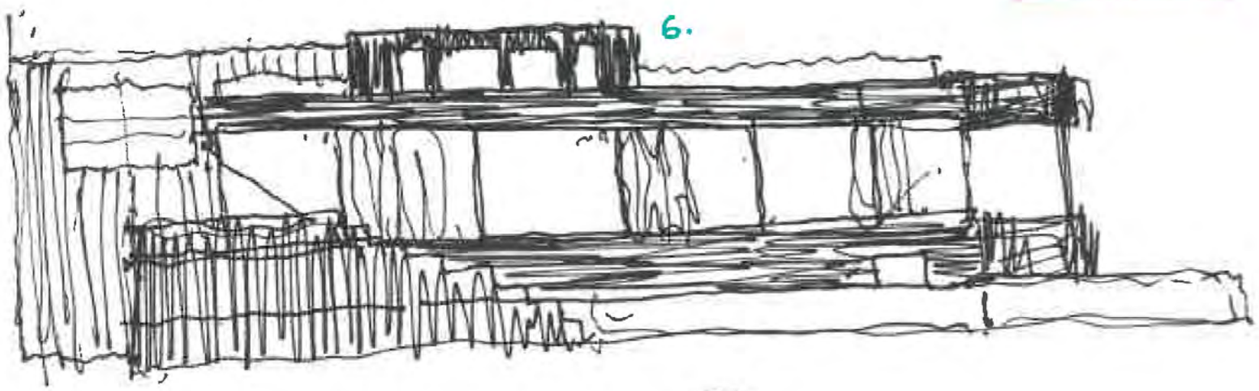

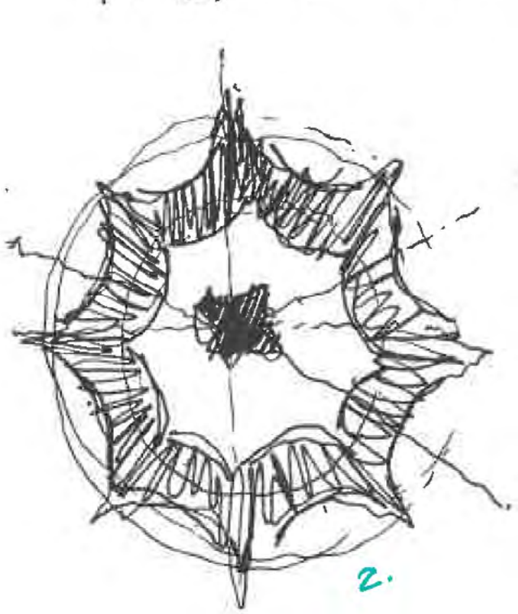

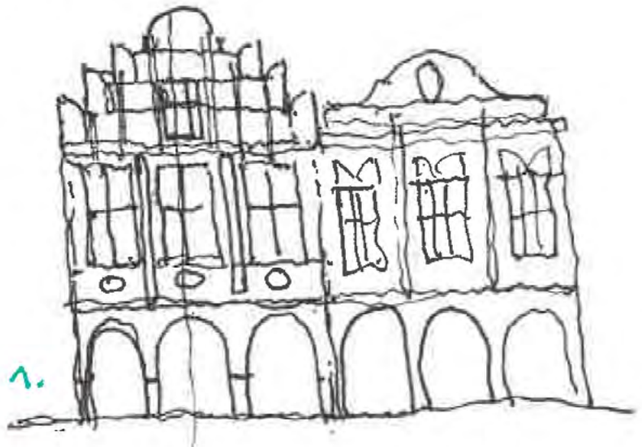

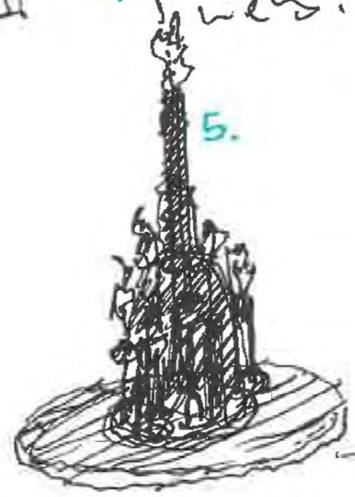

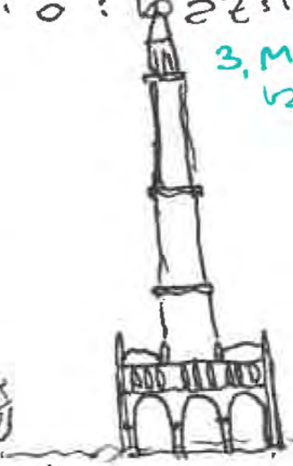

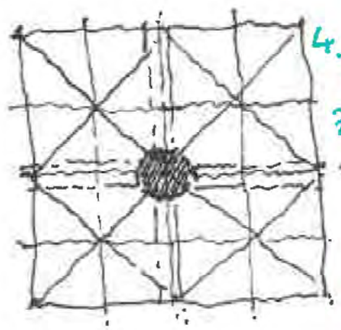



Ing arch. JAN FALTA

UNESCO - ZÁPISY DO SEZNAMU SVĚTOVÉHO KULTURNÍHO DĚDITSTVÍ



Ing arch. JAN FALTA
UNESCO - ZÁPISY DO SEZNAMU SVĚTOVÉHO KULTURNÍHO DĚDITSTVÍÍ

OTÁZKA

UNES CO – expozice ČR Bienále 2018

UNES-CO je fiktivní firma založená výtvarnicí Kateřinou Šedou pro 16. bienále architektury 2018. Název organizace v češtině vznikl z přesmyčky „CO město UNESE“. Podnětem vzniku byla situace turisticky přetížených měst na seznamu světového dědictví UNESCO. Hlavním úkolem organizace je usilovat o udržení normálního života místních obyvatel v centrech takto postižených měst.

Kateřina Šedá ve svém projektu použila několik lidí, kteří měli v centru Českého Krumlova žít běžný městský život (věšet prádlo, venčit psy...) . Kvůli nedostatku prostředků bylo těchto lidí málo na to, aby autorka dosáhla požadovaného efektu.

Výstava na Bienále byla však pro cizince špatně uchopitelná a nejasná a tak se divák bohužel často nedostal do momentu, aby téma vůbec pochopil.

Jedná se o projekt Karolíny Světlé, která ve svém projektu upozorňuje na vylidňování historických center měst. Snaží se navrátit charakter běžného života do Českého Krumlova pomocí dobrovolníků, kteří se pro mě v něčem jeví jako performeři a nikoliv jako obyvatelé. Výstava na Bienále nebyla ničím zajímavá a to z důvodů finančních prostředků a zpracováním. Návštěvník Bienále měl spíše pocit, že jde o propagační pavilón UNESCO.

- UNES CO je projekt umělkyně Kateřiny Šedé, která reprezentovala Českou republiku na benátském bienále v roce 2018. Snažila se upozornit na problémy historických center měst, která se stávají skanzeny a turistickými atrakcemi a autentický život místních obyvatel je postupně vytlačen do okrajových částí měst. Jako příklad si vybrala Český Krumlov, který se s tímto problémem potýká již několik let. Oslovila českou veřejnost, aby se do projektu zapojila a na několik měsíců obydlela domy v centru Českého Krumlova a žila v nich svůj život tak jako normálně. Tuto snahu o navrácení autenticity a opravdovosti pak mohli návštěvnici Bienále v Benátkách sledovat skrze on-line kamerové záznamy, umístěné v československém pavilonu. “Firma” Kateřiny Šedé, která stojí za tímto projektem si tak trochu utahuje z památkových rezervací a je trefně pojmenována UNES CO.

Projekt UNES CO Kateřiny Šedé vnímám jako skvělou reakci na zhoršující se kvalitu života v exponovaných historických městech jako jsou Český Krumlov nebo Praha. Je to komentář, který výstižně popisuje a předkládá jednotlivé aktivity účastníků, které by v jakémkoliv jiném městě působily zcela přirozeně, v Krumlově působí teatrálně. Projekt nenabízí jasné odpovědi, ale zcela zřetelně nakopává dialog, co by se mohlo a mělo dít dál. Jediná moje výtka je samotná instalace projektu v Benátkách. Projekt sám osobě je velmi živelný, ale instalace byla strnulá, chladná, a ne velmi jasná.

Ing arch. JAN FALTA

UNESCO – ZÁPISY DO SEZNAMU SVĚTOVÉHO KULTURNÍHO DĚDITSTVÍÍ

Expozice ČR a SK na Bienále 2018 byla zajímavou sondou do života v místě, které je velmi zařízené masovou turistikou. Téma velmi vhodné právě pro benátské bienále, kde se Benátky potýkají se stejným problémem vylidňování a umírání města. Expozice sama o sobě v pavilonu byla navržena jako abstraktní sídlo organizace, kde se na obrazovkách promítal projekt z Českého Krumlova, kde se lidé zapojení do projektu snažili "normálně" žít v centru turistického města.

Nepamatuji si přesně, zřejmě pan inženýr architekt polemizoval kritický projekt K. Šedé zabývající se povrchním životem turistických měst, jakým je i Č. Krumlov z UNESCO.

Karolína Šedá prezentovala na bienále svůj projekt týkající se Českého Krumlova, na kterém ukazovala zatížení města turisty a tím způsobené vysídlování obyvatel z centra města. Projekt spočíval nabídnout různým rodinám bydlení v centru a na nich pozorovat kladné a negativní důsledky žití rodin v turisticky přetíženém centru. Osobně si myslím, že výstava byla velmi neštastná, jelikož pracovala s jazykovým vtipem, který hned pochopil čech, slovák, ... ale pro cizince naprosto nesrozumitelná hříčka a koncept výstavy. Byl proto také pořád prázdný...

Projekt Kateřiny Šedé
UNES-CO aneb Divadýlko pro turisty
- Za tuto aktivitu se stala architektkou roku
- Kontroverzní projekt o bydlení a normálním životě v Českém Krumlově
- Za mě velmi nepodařená a nepochopitelná expozice pro cizího návštěvníka našeho pavilonu na bienále

nápad skvělý, ovšem bohužel opět nebylo na československý pavilon vynaloženo dost prostředků, aby expozice stála za to Kateřina Šedá ve svém projektu „pronajala" několik lidí, kteří měli v centru turistického města Český Krumlov žít – věšet prádlo, venčit psy atd.. nedostatek prostředků, pronajatých lidí bylo zoufale málo na to, aby autorka dosáhla cíleného efektu – jednak vzbudit diskuzi ohledně vybydlených center turistických měst (to se částečně zdařilo), jednak nalákat další, aby měli chuť žít opět v centrech
Samotná výstava na Bienále byla tristní a pro cizince nepochopitelná – nelákala aby člověk zůstal déle a snažil se pochopit o čem expozice pojednává

Odpoveď:
Románsky sloh, povesť o zvone, súčasná podoba od 14.st., rekonstrukce trvá dodnes, hradby kolem kostola

- snaha o navrácení běžného života do měst zapsaných na seznamu kulturního dědictví UNESCO (Benátky, Český Krumlov) - tyto města trpí turismem, který má za příčinu zánik normálního života ve svých ulicích

Ing arch. JAN FALTA

UNESCO - ZÁPISY DO SEZNAMU SVĚTOVÉHO KULTURNÍHO DĚDITSTVÍÍ

Projekt UNES-CO, na benátském bienále 2018 je dílem Kateřiny Šedé. Pavilon jsem neměl možnost navštívit, ale v principu se jednalo o projekt ředitelství fiktivní společnosti stejného jména, která se zabývá návratem běžného života do opuštěných center míst zapsaných na seznam sv. dědictví Unesco. Lidem bylo nabídnuto bydlení zdarma a peníze za to, že žili v centru Krumlova. Na velkopološných obrazovkách pak byly promítány přenosy z kamer monitorujících jejich počínání.

Kateřina Šedá v svojom projekte predstavila na príklade Českého Krumlova problém vyľudňovania českých mestských centier, a nabúravanie normálneho mestského života v turizmom exponovaných mestských centrách.
Teze mi príde zaujímavá a aktuálna.
Problémom bola samotná expozice, ktorú som videla naživo, bola dosť nepochopitelná pre nezainteresovaného diváka. Problém bol snád špatne využitý rozpočet, kedy p. Šedá platila jednotlivým ľudom "brigádu snov", kedy sa počas niekoľkých mesiacov snažili žiť autentický mestský život v centre Krumlova. Bohužial pravdepodobne kvôli tomu, nezostali prostriedky ku kvalitnej interpretácii projektu v československom pavilóne na Bienále 2018.

Expozice Kateřiny Šedé odkazovala k problematice vysídlování historických center měst, které se děje v návaznosti na masovou turistiku (na příkladu Českého Krumlova). V instalaci byly pronajmuty byty v Českém Krumlově zadarmo Čechům, kteří se svou existencí ve městě podíleli na vytváření lokálního života. Vše bylo točeno a zaznamenáváno.

Mě se ten nápad líbí a celkově práce Kateřiny Šedé je pro mě hodně zajímavá a přínosná. Dotýká se témat, která jsou tak trošku na hraně, moc se o nich nemluví, nebo je už tolerována.
Instalace v Československém pavilonu, ale moc zdařilá nebyla, nebylo to dobře prezentované a dostatečně to neprodalo to množství práce, které za tím bylo. Návštěvníci, kteří neznali kontext, tu expozici nejspíš nepochopili.
Šlo o projekt, kdy autorka oslovila/zaplatila lidi, aby v turistickém centru Krumlova, dělali běžné věci jako obyvatele města - zametali ulici, věšeli prádlo.. Chtěla konfrontovat tento problém - tedy vybydlení městských center ve prospěch turismu a následné "umírání" města.

Jednalo se o projekt Kateřiny Šedé, který se zabývá problematikou Českého Krumlova a jeho stálého obyvatelstva. Český Krumlov je zapsán v seznamu UNESCO a má vysokou návštěvnost, jeho centrum je však kromě turistů "mrtvé". Projekt Kateřiny Šedé upozorňuje na tento problém "vysídlení" a na určitou dobu přináší do historického centra přirozený život. Určitý počet lidí je "zaměstnán" k provozování "normálních" aktivit (peřiny z okna, hraní fotbalu na náměstí, venčení psa,...)

- Autorkou byla Kateřina Šedá
- Do pavilonu byl živě vysílán život několika rodin, žijících v historickém centru Českého Krumlova, chtěla tak vdechnout

Ing arch. JAN FALTA
UNESCO – ZÁPISY DO SEZNAMU SVĚTOVÉHO KULTURNÍHO DĚDITSTVÍÍ

Vytvořila umělkyně/sociální inženýrka/architektka Kateřina Šedá. V projektu se zabývá vyprázdněním centra Českého Krumlova, který je pod velkým tlakem turismu. Dle mého názoru nebyla problematika na Bienále dostatečně srozumitelně a poutavě odprezentována.

- expozice Kateřiny Šedé odkazovala k problematice vysídlování historických center měst, které se děje v návaznosti na masovou turistiku (na příkladu Českého Krumlova)
- s turistikou se spojuje přílišná komerce vedoucí ke zdražování nájmů a cen v dané oblasti, která vede k stěhování původních obyvatel a podniků do "levnějších" částí měst
- expozice byla důležitá z hlediska polemiky nad myšlenkou "co z města se má chránit" - jak přistupovat k památkové ochraně aby se z měst nestávaly jen kulisy, skanzeny pro turisty, ve kterých se skutečně nežije
- metodou instalace bylo pronajmutí bytů v centru Českého Krumlova zdarma "typickým" Čechům, kteří se budou podílet na vytváření lokálního života v lokalitě a následné sledování toho jak vše probíhalo

= Kateřina Šedá (oceněná: Architekt roku) - kritika turismu, návratpůvodního běžného života formou "divadla" do historického centra Českého Krumlova

Přednáška představila základní funkce UNESCA a principy zápisu památek a celků do seznamu. UNES-CO je projekt výtvarnice Kateřiny Šedé, které prezentovala na benátském bienále 2018. Podnětem byla současná situace Českého Krumlova, v jehož centru nikdo nebydlí. Ve svém projektu velmi promyšleně pozvala do města lidi, kteří v něm budou „obyčejně" žít. Základní myšlenkou rozsáhlého projektu je tak navrátit život zpátky do měst přetížených turisty. Umělecký projev samozřejmě zahrnuje jistou míru nadsázky, ale také ukazuje na zásadní problém, před kterým by památková péče neměla zavírat oči.

- Projekt Kateřiny Šedé o problematice vysídlování historických center měst, který se konkrétně zabýval Českým krumlovem. Toto téma je velmi aktuální a důležité, musíme se zamýšlet stále častěji jak i pomocí památkové péče historická centra uchopit, protože tlak turismu je v některých městech opravdu neskutečný a situace se musí změnit, po návštěvě Říma se nad tím stále častěji sama zamýšlím.

Kateřina Šedá se snaží poukázat na problém „vybydlování" center měst. Prostřednictvím fiktivní firmy UNES-CO, která měla své sídlo právě v Česko-Slovenském pavilonu na Bienále, se umělkyně snaží navrátit život do turistických skanzenů Českého Krumlova a Benátek. UNES-CO má představovat organizaci, která s cílem navrácení „normálního života" do center nabízí zdarma ubytování lidem z Českého Krumlova po dobu tří měsíců. Prostřednictvím této aktivity má dojít ke zrušení zažitých stereotypů (sociální izolace) v chování obyvatel a postupně k „znovu-zabydlení" centra města.

Na těchto uměleckých snažení nestane pouhým populistickým výkřikem, který bohužel zůstane bez cíleného efektu.

Otázka toho jak cestovní ruch omezuje život ve městě, historický centrum Českého Krumlova (kulturní dědictví UNESCO) nemá normální život na ulicích ale má zájem tisíce turistu. Kateřina Šeda prezentuje projekt UNES-CO, kde zobrazuje „normální (fiktivní) život" - najatí lidi vykonávají v ulicích Českého Krumlova své běžné denní činnosti, což má posilovat lidské a komunitní vztahy.

Bienále v minulém roce jsem se účastnil a expozice ČR mne zklamala. Koncept Kateřiny Šedé se mi líbil, bylo ale zjevné že rozpočet byl velmi malý. Zklamalo mne že nejde o přímý přenos do místa, ale pouhé video s časosběrem. Pro cizí návštěvníky mi přišla instalace špatně pochopitelná a nesrozumitelná. Pojednání československého pavilonu se mi dlouhodobě nelíbí, myslím si že by se dala najít lepší témata.

jedná se o sociálně umělecký projekt Kateřiny Šedé, jenž probíhal v Českém Krumlově a byl reprezentován v československém pavilonu na benátském bienále minulý rok, v projektu umělkyně kritizuje vysidlování historických center měst a úbytek původních obyvatel (účastníci měli za úkol „normálně žít" v historickém centru ČK)

projekt Kateřiny Šedé, kde hlavní myšlenkou bylo upozornění na města přetížená turismem, který má silný negativní vliv na normální život místních obyvatel, lokálnost a přirozenost, příkladem je Český Krumlov

UNES CO – fiktivní společnost sídlící v Českém a Slovenském pavilonu na Binále architektury v Benátkách. Cílem projektu je upozornit na situaci v centrech turisticky oblíbených měst, hlavně na absenci "normálního života".

Expozice ČR od Kateřiny Šedé jsem neměl možnost navštívit, ale principiálně šlo o projekt fiktivního ředitelství společnosti UNES CO, které se zabývalo návratem lidí do běžného života v opuštěných center měst, která jsou zapsána na seznamu
UNESCO. Přihlášení účastníci dostali zdarma bydlení a peníze na to, aby žili v centru Krumlova. Jejich životy a aktivity byly natáčeny a promítány.

Jedná se o sociálně umělecký projekt Kateřiny Šedé, který popisuje deurbanizaci center měst. Tate fenomén je v dnešní době bodem četných diskuzí. Autorka uváří v Českém Krumlově umělecké gersto, kterým na dannou problematiku upozorňuje. Sociální studie byla vybrána, aby reprezentovala českosloveský pavilon na Bienále 2019 v Benátkách.

Ing arch. JAN FALTA

UNESCO - ZÁPISY DO SEZNAMU SVĚTOVÉHO KULTURNÍHO DĚDITSTVÍÍ

Jedná se o sociálně umělecký projekt Kateřiny Šedé, který popisuje deurbanizaci center měst. Tate fenomén je v dnešní době bodem četných diskuzí. Autorka uváří v Českém Krumlově umělecké gersto, kterým na dannou problematiku upozorňuje. Sociální studie byla vybrána, aby reprezentovala československý pavilon na Bienále 2019 v Benátkách.

Projekt Kateřiny Šedé na Benátském Bienále se zabýval fenoménem turismu a vylidňování center v českých městech. Posiluje tak mizející dění normálních aktivit v centru měst, které se přesunuli na okraj do nákupních center nebo satelitů. Pořizuje live záznam činností v centru Č. Krumlova a přenáší ho do Benátek, do fiktivního sídla společnosti UNES-CO.

Na expozici ČR Bienále jsem se byl osobně kouknout v rámci školní exkurze do Benátek. Myslim si, že problém jaký b yl na bienále předveden není nic nového a jiná evropská města na tom jsou mnohem hůře, než zmiňovaný Český krumlov. O pojetí daného problému jako výstavy už vůbec nemluvím.

Projekt významné české umělkyně-socioložky Kateřiny Šedé, ve kterém navrací již nepřirozený charakter běžného života do Českého Krumlova formou zaměstnanců, jejichž prací je právě žít obyčejný život (věšení prádla, dětské hry, zpívání, vysedávání,..). Dílo se kriticky vyjadřuje k odosidlování českých turistických center.

_ projekt Kateřiny Šedé, kde si „vypůjčila“ několik lidí, kde inscenovali život českého venkova/města na bienále (tanec, věšení prádla, venčení psů) - oceňuji nápad, ale bohužel z důvodu nízkého počtu lidí, nepochopitelné pro návštěvníky (nízký rozpočet)
_díky této aktivitě se stala Kateřina Šedá architektkou roku

Ing arch. JAN FALTA

KOSTEL SVATÉHO JANA KŘTITELE
VELKÁ BÍTEŠ

pátek 20.9. 2019

exkurze 6 - jihovýchod, severovýchod - odjezd 10.30 hod. Karlín

provází :

Ing. arch. Jan Falta BCH

přednáška 9 – bus během transferu

kostel svatého Jana Křtitele

Velká Bíteš – původně opevněná obec, kostel má svoji vlastní fortifikaci, rekonstruován a zpřístupněn včetně věže a objektů opevnění s expozicí

přednášející :

Ing. arch. Jan Falta a BCH

Ing arch. JAN FALTA
KOSTEL SVATÉHO JANA KŘTITELE
VELKÁ BÍTEŠ



Ing arch. JAN FALTA
KOSTEL SVATÉHO JANA KŘTITELE
VELKÁ BÍTEŠ



Ing arch. JAN FALTA

KOSTEL SVATÉHO JANA KŘTITELE
VELKÁ BÍTEŠ

OTÁZKA
krátce charakterizujte stavbu

románský kamenný dvoulodní kostel (13. stol)
výjimečné díky kamennému opevnění (15. stol)

Románský kostel s obranným valem kolem kostela z 15. století..

- kostel sv. Jana Křtitele je zajímavý již z pohledu umístění ve městě Velká Bíteš. Ta byla původně obehnána historickou hradbou a na vyvýšenině byl postaven právě kostel, který byl také obestavěn ještě jednou kamennou hradbou s věží - ta měla sloužit k ještě větší obraně obyvatel města. Součástí je i hradební příkop a jediný vstup s padacím mostem. Kostelem který je datován do začátku 13. stoletní je tvořen lodí se třemi přístavky a presbytářem. Čtvercová věž je vystavěna z kamene.

Kostel sv. Jana Křtitele ve Velké Bíteši je románský kamenný kostel pocházející z 1. poloviny 13. stol.

Kostel sv. Jana Křtitele ve Velké Bíteši je pozdně gotický dvoulodní kamenný kostel. Charakteristickými znaky je kamenné gotické opevnění a velmi specifické střechy na věži a zvonici.

Zvláštností bylo, že kostel byl jakousi pevností středověkého opevnění Bítešanů. Viděli jsme opevnění gotického kostela s baštami.

Dvojlodní kostel. sv Jana Křtitele s baštami

městský kostel sv. Jana Křtitele s pevnostním opevněním (bašty gotické) samotného kostela (výjimečnost)
dvojlodní kostel s originálním zastřešením věží

kamenný kostel, románský sloh, ze 13. stol
dostavěna presbyteriální část, sakristie, lodní část a věž
kamenné opevnění z 15. století

Ing arch. JAN FALTA
KOSTEL SVATÉHO JANA KŘTITELE
VELKÁ BÍTEŠ

Odpoveď:
Románsky sloh, povesť o zvone, súčasná podoba od 14.st., rekonstrukce trvá dodnes, hradby kolem kostola

- gotický kostel, postaven koncem 15.st., předtím zde stál románský kostel, ze kterého zbylo pouze obvodní zdivo lodi
- kostel má opevnění - unikátní fortifikační sakrální architektura
- do dnešní doby se zachoval jak půdorys kostela, tak i věž a hradby

Bítešský kostel se skládá z chrámové budovy, kterou obklopují hradby s malou věží. Hradby kolem kostela tvoří nepravidelnou elipsu. Součástí hradeb je pět bašt postavených do půlkruhu. Chrámová budova je tvořena velkou věží, lodí, presbytářem a třemi přístavky (kaple, předsíň a sakristie).

Bítešský kostel se skládá z chrámové budovy, kterou obklopují hradby s malou věží. Do objektu kostela lze vejít tzv. malou (hradební) věží, pod níž býval jediný vchod uprostřed kostelních hradeb. Od konce 18. století také je možnost vchodu kovanou bránou ze sousedícího hřbitova.
Původně šlo o nevelkou románskou stavbu, která se začala měnit na sklonku 15. století. Tehdejší Bítešané nesledovali pouze přeměnu a výstavbu vlastního chrámu, ale budovali též samostatné kostelní opevnění, takže nakonec vznikla unikátní fortifikační sakrální architektura, kdy v rámci města vytvářel chrám pevnost v hrazeném okrsku městském.
Z původního kostela zbylo pouze obvodní zdivo lodi. Románský presbytář byl stržen a nahrazen přístavbou prostorného nového chóru. Na severu kněžiště vyrostla sakristie. Když byla dokončena presbytariální část, začala stavba dvoulodního prostoru snesením starého chrámového stropu vestavbou tří sloupů a zaklenutím vzniklého dvoulodí dvakrát čtyřmi poli křížové žebrové klenby.
Nápis nad triumfálním obloukem hlásá, že dílo bylo dokončeno roku 1501 mistrem Pavlem Zickerem.

- tam jsem bohužel nebyla

Zajímavé bylo nahlídnout na “mapku” prvního osídlení, kde byl již zakreslen kostel s ochranným valem (15. stol.), který se zachoval i do dnešní doby. Jedná se o jeden z nejlépe dochovaných opevněných kostelů. Na místě dnešního kostela stál kostel románský ze kterého zbylo pouze obvodové zdivo lodi. Velká část kostela je z období gotiky. Velmi specifické jsou věže.

- Původně románský kostel, přestavěný v Gotice, kdy kolem něj bylo postaveno opevnění, což z kostela dělá unikát

Kostel s gotickým opevněním. Do areálu se vchází hradební věží, ze které vedl padací most přes příkop. Unikát spojení sakrální a fortifikační architektury.

Ing arch. JAN FALTA
KOSTEL SVATÉHO JANA KŘTITELE
VELKÁ BÍTEŠ

- unikátním prvkem je především opevnění kostela, které stálo okolo kostela - uvnitř opevnění samotné obce
- stavba kostela probíhala ve 13. a 14. století, opevnění potom ve století 15.

= dvoulodní dispozice s decentralizovaným presbytářem - původně dřevěný - poté Románský styl - dostavění presbytáře, sakristie a velké chrámové věže později - významné opevnění ve tvaru nepravidelné elipsy

Původně románský kostel ze 13. století, ve 14. století se dostavil presbytář se sakristií a lodní část s velkou věží. Později byl kostel z obranných důvodů opevněn, podél hradeb s baštami vedl příkop s padacím mostem. Převládá vrcholně gotický stav s barokními úpravami. Chrám je dvoulodní, rozdělují ho tři sloupy na kulatém půdorysu. Z exteriéru dominují zejména věže (kostelní a hradební) a neomítnuté hradební a hřbitovní zdi.

Jedná se o románský kostel, zajímavé je zejména jeho kamenné opevnění ve tvaru elipsy, které bylo dostavěno v 15 st. a dvě věže maurského typu

-dvoulodní kostel s opevněním a malou hradební věží
-původně románská stavba a přestavována v 15.století

Je to unikátní fortifikační sakrální architektura, kostel postaven koncem XV století na místě staršího románského kostela, budova je tvořena lodí, velkou chrámovou věží, presbytářem, kapli, předsíni a sakristii. Kostelní opevnění s pěti baštami se střílnami a velkou hradební věží, která sloužila jako jediný vstup.

Románský sloh, 13. stol., kamenná stavba. Lodní část a věž, sakristie a dostavěná presbyteriální část. Novější vrstva je kamenné opevnění z 15. století.

jedná se o románský kostel s kamenným opevněním ve tvaru elipsy z 15. století, jeho součástí jsou dvě věže s báněmi maurského tvaru

nezvyklé gotické opevnění kostela, kombinace fortifikační a sakrální architektury

Kostel sv.Jana Křtiele byl postaven na konci 15. století na místě, kde se nacházel starší, románský kostel, ze kterého se zachovalo pouze obvodové zdivo. Budova je tvořena věží, lodí, presbytářem a třemi přístavky (kaple, předsíň a sakristie). Nejzajímavějším prvkem je okolní opevnění kostela s baštami, střílnami a velkou hradební věží, které pochází z 15. století

Ing arch. JAN FALTA

KOSTEL SVATÉHO JANA KŘTITELE VELKÁ BÍTEŠ

Jedná se o stavbu postavenou v 13. století, která byla původně postavena jako kamenný románský kostel a nahradil tak starší dřevěný kostel. V následujícím století byly dostaveny důležité prvky kostela, sakristie, presbytář a část lodi s věží.
Následovalo vybudování opevnění s baštami, padacím mostem a příkopem v polovině 15. století.
Kamenné obvodové zdivo z románského období se zachovali, ale především gotické úpravy.

románský kostel s ochraným kamenným opevněním z 15. stol.

románský kostel s ochraným kamenným opevněním z 15. stol

Kostel je tvořen hlavní chrámovou lodí s vnějším opěrným systémem, velkou kostelní věží s plechovou přilbicí ovlivněnou maurskou architekturou. Celý kostel je obehnán obrannou kamennou zdí a valem. Je to tak vzácné spojení obrané hradby přímo s kostelem.

U kostela mě překvapila okolní hradba a nutnost chránit občany a samotný kostel.
Překvapila mě především také svou strážní věží, která mi přijde, že narušuje vznešenost a věž samotného kostela.

Románský kostel významný především ani ne kvůli vlastní dispozici jako pro obranný val kolem kostela.

_ dvojloď – kostel, originální zastřešení věží (dominantní)
_kamenný kostel, 13 stol, dostavení presbytáře 14.stol, zatímco kamenné opevnění z 15.stol.
_vrcholně gotický, barokní úpravy

pátek 20.9. 2019

exkurze 6 - jihovýchod, severovýchod - odjezd 10.30 hod. Karlín

provází :

Ing. arch. Jan Falta BCH

Ostrava Poruba

soubory obytných celků z období poválečné výstavby

provází :

Mgr. Martin Strakoš

zástupce Územního pracoviště NPÚ Ostrava

Mgr. MARTIN STRAKOŠ
OSTRAVA PORUBA



Mgr. MARTIN STRAKOŠ
OSTRAVA PORUBA



Mgr. MARTIN STRAKOŠ
OSTRAVA PORUBA



Mgr. MARTIN STRAKOŠ
OSTRAVA PORUBA



Mgr. MARTIN STRAKOŠ
OSTRAVA PORUBA



Mgr. MARTIN STRAKOŠ
OSTRAVA PORUBA



PÁTEK 20.9. 2019 - EXKURZE 6

JIHOVÝCHOD SEVEROVÝCHOD

Mgr. MARTIN STRAKOŠ
OSTRAVA PORUBA



Mgr. MARTIN STRAKOŠ
OSTRAVA PORUBA

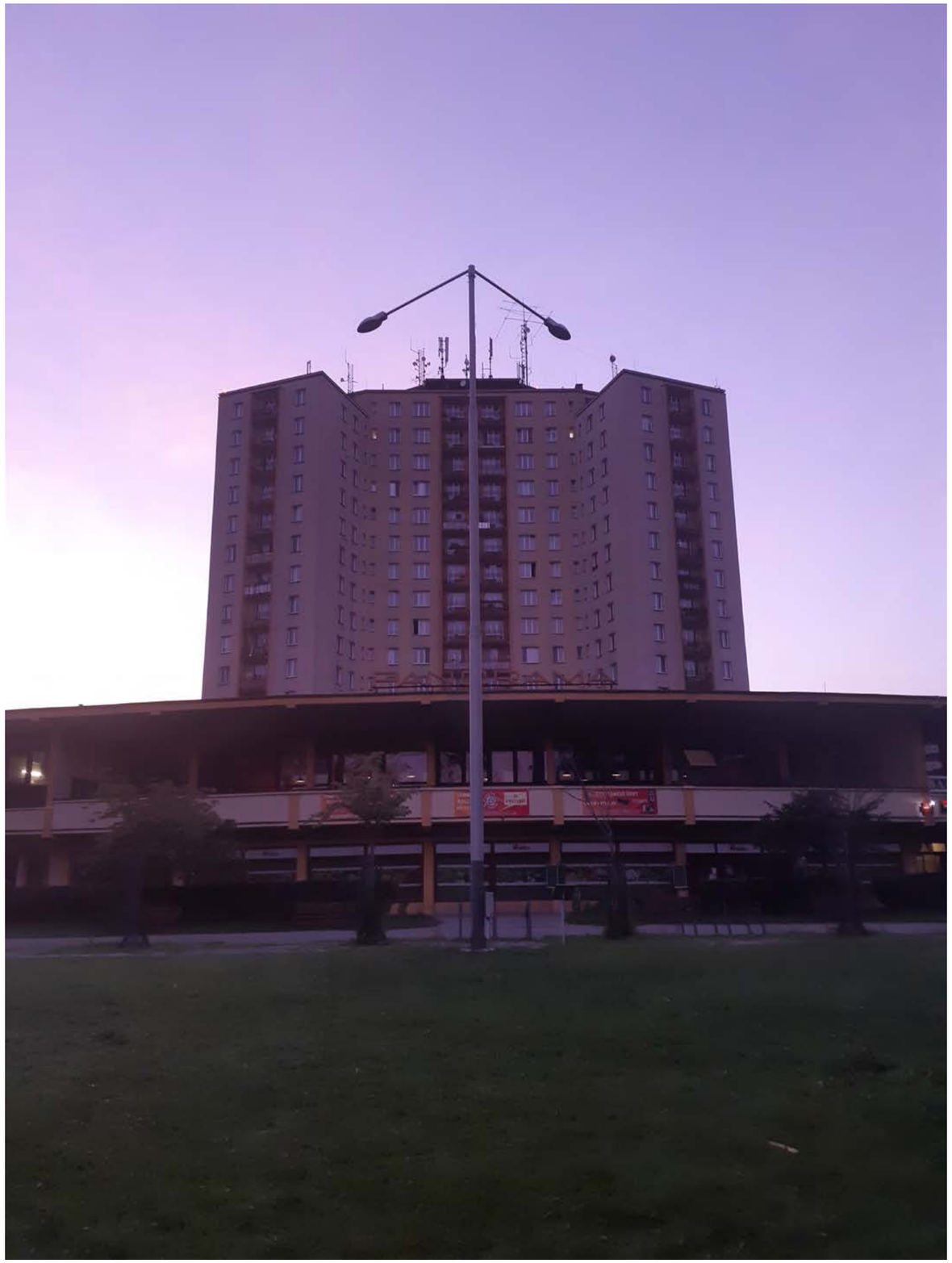

Mgr. MARTIN STRAKOŠ
OSTRAVA PORUBA

OTÁZKA

sociální úroveň bydlení a jeho vnější forma – krátká úvaha

Urbanismus místa je naplněn zelení, jakožto kompenzace průmyslových zón. Celé území se přizpůsobuje stárnutí žijící generace a vybavení města se mění. Je otázkou co se s Ostravou stane v budoucnu, protože je cítit, že její energie odchází právě s energií obyvatel.

- v 50. letech 20. století se měla Poruba stát novým centrem Ostravy. Podle sovětských vzorů tedy začala výstavba v duchu sorely. Cca pětipatrové bloky domů jsou odděleny širokými ulicemi, ale zároveň zde najdeme i parky a mezi jednotlivými bloky domů příjemné zelené plochy s dětskými hřišti, stromy a místy k odpočinku. Fasády jsou často zdobeny lidovými výjevy, které jsou pro sorelu typické. V bytových domech jsou dispozice o velikosti od 1+1 až po 3+1. Podle slov pana Strakoše ale bohužel vnitřní dispozice nepřinášejí takovou kvalitu jako právě např. zelené zony mezi jednotlivými domy.

Z mého pohledu je Ostrava Poruba z hlediska bydlení na vysoké úrovni, celý projekt je koncipován velkoryse a je řešen dobře, odpovídal tehdejší době kapacitně a v porovnání s podobnými projekty např. z 70. let je velmi živoucí, vizualita celku je přitažlivá a uživatelsky je celý projekt z mého pohledu velmi kvalitní. Také oceňuji, že se podařilo udržet i po 60 letech vizualitu omítek a výplní, to se o mnoha sídlištích v ČR říci nedá.

Velikost a měřítko části Ostrava-Poruba je mimořádné, nikoliv pak náplň jednotlivých domů. Stejná problematika jako u jiných sídlišť s nerozvinutým sociálním zázemím pro obyvatele. Neschopnost se přizpůsobit generačním změnám obyvatel. Městská částje velmi prostorná a vzdušná, plná zeleně a volných ploch k relaxaci. Tyto plochy jsou, ale často nevyužívaný, postrádají totiž koncepci jejího využití. Bez této koncepce jsou tak tyto plochy často velká finanční zátěži města. Také politická proměna je pro oblast problematická. Nejasné majetko-právní vztahy, znemožňují vývoj čtvrti a zvyšování nájmu, které neadekvátně zatěžuje starší obyvatelstvo, které si již ve městské části nemohou dovolit žít.

Neměl jsem vyloženě pocit, že by reprezentativnost Poruby snižovala sociální úroveň zdejšího bydlení. Naopak jsem byl zaujat zvláštním zkřížením modernistických polootevřených bloků a hotelových věžáků s anachronickou výzdobou.
Jak ale dobře zmínil skvělý Mgr. Strakoš, nemůžeme mít správnou představu o životní úrovní v bytech za iónskými hlavicemi dokud nepřekročíme práh.

Poruba je monofunkční zahradní město, která trpí vysídlováním lidí, jelikož vlastníkem většiny bytů je soukromá společnost vykořisťující dost slabou ekonomickou třídu společnosti. Jeho vnější forma navazuje na sídelní výstavbu v padesátých let jako můžeme vidět v Krakově. Trojtrakty, které mají monumentální měřítko s neorenezačními prvky.

Bydlení v Porubě trpí na mono funkčnost vyplývající z rozsahu a měřítka urbanismu. Tím se zde projevují problémy funkcionalistického přemýšlení 20. let – doprava, nenapojení a problémy s integrací na zbytek struktur, náklady a velikosti veřejných prostor a jejich údržba, nejasnost majetkoprávních vztahů. Překvapivě památková péče, jen přilévá palivo do ohně, vytváří další vrstvu komplikací a zpomaluje efektivitu oblasti (témata zateplení, nastavování pater, výtahy). Havířov či jiné struktury, čtvrtě vybudované v období socialistického realismu dokáží lépe reagovat na měnící se okolnosti a přizpůsobit se (1) jsou menší (počet obyvatel a rozloha), 2) jsou často integrované do dalších různých struktur 3) mají větší diverzitu a jiné složení obyvatel. Překvapivě Poruba, nemá správné „řešení“ – jen je dobré tomu nechat čas, ono to nějak dopadne, nejspíše správně.

stárnutí obyvatel & proměna vybavenosti. Mladé generace potřebovaly hodně školek a škol, generace zestárla a veškeré školy a školky v okolí vymizely..
Drahé nájmy, které si lidé nemohou dovolit
Dostatek zeleně

Odpoveď:
Prerastanie sociálního režimu a politiky sa odzrcadlilo na urbanizmu panelákových blokov, či fungovanie samostatných blokov neprispôsobených na dnešnú dopravu alebo samostatných typológií bytov (nedostatok svetla).

- na Ostravsku je otázkou sociálního bydlení stěžejním tématem architektury, zajímavé jsou snahy o zlepšení sociálního bydlení přivlastněním Švédských modelů panelové výstavby, nebo naopak jsou vidět i snahy o zakrytí této zástavby za obřím obloukem s prefabrikovanými sloupy

Sídliště Poruba je dochovaným komplexním příkladem sídlištní architektury u nás. Formální stránka zpravidla přizpůsobená požadovanému konstrukčnímu systému a obálka dobově podmíněnému dekoru. Na druhou stranu obsahuje celkem funkční bydlení pro ohromné množství obyvatel. Jak se ukazuje, tak fungování takového celku nakonec neovlivňují tolik jeho formální podoba, ale spíše sociologické skutečnosti — cyklické stárnutí populace typické pro sídliště tohoto druhu, odliv oby-

vatel s úpadkem průmyslu atd. Po formální stránce můžeme v Porubě ocenit kvalitní zelené vnitrobloky. Jako příklad rozporu mezi obsahem a vnějškem zase stavbu monumentálního "Oblouku" — ten je navenek rozsáhlým gestem, ale ve skutečnosti je jeho figura naplněna typizovanými malými byty, bez jakéhokoliv náznaku variace (přístup po sociální stránce naprosto nevyhovující).

Ostrava Poruba je výnimočným sídliskom v ČR, vzhľadom na svoj konceptu výstavby v súladu so Socialistickým Realismom. Bola potlačená funkcionalistická modernistická tendebcia výstavby solitérov - nezlúčitelná s duchom socializmu. Namiesto toho sú domy situované do blokov, dekor fasád preberá prvky známe z klasicizmu.

Môžem hodnotiť len vonkajšiu formu, v bytoch sme neboli. Urbanizmus dvorov, separovaných od hlavnej "živej" ulice, mi príde príjemný a kľudný pre rodinné bývanie. Merítko jednotlivých bytových domov nieje príliš veľké, človek sa na dvoroch cíti príjemne. Dekor, mi príde ako zaujímavý odkaz doby, nebudem hodnotiť ideológiu za tým, na druhú stranu pridáva domom určitú rôznorodosť autentičnosť. (u panelákoch niečo také nevidíme) Fakt, že jednotlivé prvky dekoru sú typizované a zoskladáne až na mieste je viditelný, ale znovu je to odkaz doby.

Prekvapili ma informácie o tom aký vplyv mala armáda pri projektovaní takéhoto sídlište, bunkre pod vnutroblokmi a farebnosť schválená vojakmi, netušila som to a príde mi to zaujímavé.

Nevidela som bohužiaľ dispozície jednotlivých bytov, ale ako som pochopila sú skôr menšie a strohejšie. Nuž, bolo to mienené ako sociálne bydlení pre množstvo ľudí. Samozrejme je cítiť tým pádom rozpor medzi vonkajšou reprezentatívnou impresívnou formou a realitou za "fasádami". Situácia je ale rovnaká dnes, ľudia z ekonomických dôvodov musia sťahovať do levnejších menších strohejších dispozic, bohužiaľ v dnešnej dobe (a za úplne iných politických pomerov) sa dnešné doby anilen nesnažia netváriť levne aj navonok.

Poruba je příkladem dochovaného sídliště z období socialisticky realistické výstavby. Samotná výrazová forma nemá až tak velký vliv na sociální úroveň bydlení, vnější obálka je generována dobovými estetickými požadavky. Prostory jsou proti běžným sídlištím více velkorysé, ale zároveň odpovídají někdy až monumentálnímu měřítku staveb.

Pro mně jakožto pro člověka, který většinu svého života bydlel v Rusku, odkud pochází všechny myšlenky, podle kterých je vybudována Ostrava komentovaná prohlídka městem byla nesmírně zajímavá.

Pro mně bylo zřejmý, že Ostrava se snažila napodobovat Sovětskému způsobu bydlení, a že toto město bylo pokusem o vytvoření jakéhosi dokonalého socialistického města. Je to vidět u toho, jak různé typy bydlení/budov/prostředí jsou promíchané mezi sebou. Ano, na jednu stranu budova může být směrovaná fasadou do velkého bulváru a široké třídy, ale za tímto domem bude poloprázdný dvůr, který vůbec nebude velkorysy a ukazuje tu chudobu a nějakou nepatřičnost obyvatelstva k architektuře tohoto typu.

Mgr. MARTIN STRAKOŠ
OSTRAVA PORUBA

Na jednu stranu je to zelený město a na druhou stranu nevšimla jsem si, aby v centru města bylo počítáno s nějakým parkem pro děti a i dospěle. Ve městě neexistuje neutrální území, kde návštěvník může sám určovat své funkce v prostoru, všechno mu říká, že jen tady je třeba odpočívat, jen tady nakupovat, jen tady se procházet, jen tady nechávat uschnout svoje prádlo (dvůr domu). Ale zároveň chápu, že je to jeden z hlavních rysu socialistického města - účelnost. V takovém městě vnější forma nikdy nebude a ani nemůže odpovídat skutečném potřebám lidstva jako takového.

Nicméně mně fascinovalo to, že někdo se tak pečlivě se snažil napodobovat nějaké konkrétní architektuře přes používání a skoro chaotické mixování typických prvků, vztahu a funkcí architektury tohoto politického režimu.

Ostrava Poruba je podle mě kvalitní příklad obytné zástavby, navzdory tomu, v jakém režimu vznikla. Jelikož to měla být "výkladní skříň" tehdejšího režimu, tak používali kvalitní materiály a dodnes se cení kvalita tohoto celku. Odpovídají tomu ale taky ceny nájmu, které jsou dost vysoké a už zde může bydlet spíše vyšší střední třída, narozdíl od původního záměru (dostupného bydlení). Mění se také vybavenost s měnící se strukturou obyvatel (školky).

Práce s veřejným prostorem, dostatek zeleně, příjemný poměr.(ale problém udržovat tak velká prostranství)

Rekonstrukce kulturního domu - dost šílený přístup k takové stavbě. Je to škoda, protože ta rekonstrukce dopadne nejspíš dost špatně.(zbourání foyer, změna okenního členění ..)

Po celou dobu velmi zajímavé exkurze jsem si kladla otázku, co se mi na tomto sídlišti líbí a co ne a proč? A vlastně jsem nebyla úplně schopná najít odpověď.

Celý komplex, myšlenka přístupných vnitrobloků a důraz kladený především na pěší mi přišel promyšlený. V dnešní době však sídliště postupně přestává fungovat, vzhledem k době kapitalismu, vysoké ceně nájmů a stárnutí populace.

Ačkoliv se jedná o sociální bydlení, v mnoha případech je důraz kladen na monumentální vstupy-oblouky či věže a výzdobu. Estetika, ideologie. "Tady se jim ale žije"

- Budovy s byty hotelového typu, které však zvenčí vypadají velkoryse a dá se říci honosně, byl kladen velký důraz na veřejné prostory, kde se pracující lid měl cítit v pohodě a mít možnost dostatečného relaxu v zeleni

Nemusí být v přímé spojitosti. Na příkladu I. ostravského obvodu jsme viděli snahu o reprezentativní vnější formu, jelikož se jednalo o výkladní skříň režimu. Princip Potěmkinovy vesnice. Nemusí být v přímé spojitosti. Na příkladu I. ostravského obvodu jsme viděli snahu o reprezentativní vnější formu, jelikož se jednalo o výkladní skříň režimu. Princip Potěmkinovy vesnice.

- zaujala mě především myšlenka plánování bydlení bez rozdělení na centrum a periferii - úvaha z dob minulého režimu v porovnání s úvahami nad Generickým městem Rema Koolhaase, které jsou důležitými tématy současné architektury
- dalším důležitým faktorem pro mě byl fakt sociální problematiky uvnitř jednotlivých větších celků sídliště - samotná architektura v současné době kapitalismu k sociální rovnosti nepřispívá, je třeba hledat nové modely fungování

= reprezentace východního bloku nadevše včetně života jejich obyvatel - Potěmkinova vesnice - ovšem určitou grandióznost, monumentalitu to mělo. Největším problémem jsou předimenzovaná modernistická sídliště - vylidňování města, privatizace, atd.

Přednášku Mgr. Strakoše považuji za velice zajímavou a poučnou, zejména jeho osobní argumenty a komentáře k principům památkové péče v jednotlivých sídlištích a při rekonstrukci Domu kultury Poklad. Poruba pro mne byla velkým překvapením a speciální péči si rozhodně zaslouží – nepochybně je ojedinělá a je důležité její historickou hodnotu nějakým způsobem zachovat. V současné situaci oslabující role průmyslu v životech obyvatel měst mění sídliště a města jako taková, a to by měla jakákoli „péče“ respektovat. Jak jsem to z přednášky chápala, prosazování konkrétních opatření při rekonstrukcích může být z majetkoprávních důvodů komplikované, ale stejně jsem přesvědčená o tom, že město ve spolupráci s památkáři by mělo více pracovat s kvalitou veřejných prostorů ve „vzduchoprázdně“ mezi ikonickými budovami a oblouky. Pro kvalitu života ve městě je zásadní občanská vybavenost, funkční dopravní systém, sociální kontrola pro pocit bezpečí, komunita etc. – nejen domy samotné. Proto si myslím, že by město mělo mnohem více pracovat s kvalitou ulic a vnitrobloků a možná by potom bylo jednodušší prosazovat myšlenky citlivých rekonstrukcí jednotlivých domů a veřejných institucí.

- Bohužel jsem nebyla - ale myslím, že bychom se měli v tomto ohledu snažit v ČR mnohem více zkultivovat místa jako je Poruba, protože mají svou hodnotu a atmosféru, která je unikátní.

Prohlídka v Ostravě mi velmi připomínala předměstí Paříže d'Abraxas od Ricardo Boffila. V monumentálních stavbách se dnes nachází sociální bydlení. Jde o jakýsi paradox, s nímž se setkáváme i v Porubě. Rozsáhlý urbanismus, kde ovšem chybí občanská vybavenost a komplex bydlení sociálně slabší vrstvy odtržené od zbytku města vytváří řadu problémů. Vznikají ghetta a kumulují se problémy. Údržba velkolepých veřejných prostor je často nákladnější, než se počítalo, vybavuji si porubský dům Panorama v souvislosti s prostorem mezi budovami v d'Abraxas. Parter domu Panorama, který kdysi mohl fungovat, dnes zeje prázdnotou, stejně tak velkolepé prostory d'Abraxas nahání spíše hrůzu.

Socialistický realismus z venku vypadá monumentálně a bohatě, ale pří pohledu na detaily jsou vidět nekvalitní materiály a zpracovaní, uvnitř je taký realismus ale krutý, malé byty a chudý sociální život. Lidí pomalu s takových míst se stěhují a otázkou je jestli kvalitní využiti obrovských prostorů dvorků (lavičky, vice osvětlení v noci, dětská a sportovní hřiště, tři i stánky s občerstvením) se do

těchto míst dokáže obyvatelstvo vůbec vrátit? Věd problémy uvnitř baráků nikam nezmizí.

Zástavba s otevřenými bloky na mne na první dobrou udělala dobrý dojem. Tento dojem se ale bohužel dostavil až po přejití do vnitrobloku. Výraz zástavby do uliční fronty mi však přijde nepochopitelný, užití klasicistních forem (prefabrikovaných) v dané kvalitě (nekvalitě) směšný. Dochází k proměně generace, už ale nefungují původní školy a školky (veliký problém). Drahé nájmy, které si lidé nemohou dovolit

přednášku jsem ze zdravotních důvodů neabsolvovala

exkurze jsem se nezúčastnila, uvažuji na základě vlastní znalosti Ostravy
nepotýká se úplně s klasickými, funkcionalistickými sídlištními problémy a nevyhovujícími podmínkami pro bytový s tandard
poměrně vydařené sídlištní uspořádání s až překvapujícím bytovým nadstandardem (např. větší odstupy domovních bloků, zeleň, hygiena), poměrně vysoká občanská vybavenost, specifické městské řešení, jedno z dražších bydlení v Ostravě

Na oblasti Poruba se mi líbilo tehdejší řešení poměru zelených ploch a obydlených částí. Místní čtvrtě na mě díky tomu působily poklidně. Jelikož se jednalo o sociální bydlení, tak je samozřejmě neuspokojivý převažující počet menších bytových jednotek (1+1,2+1), stejně tak jako estetika vnějších fasád zhmotňujících zbytečné prvky od balustrád po antické sloupy.

Poruba je příkladem dochovaného sídliště z období socialisticky realistické výstavby. Dle Mgr. Martina Strakoše se v Oblouku jedná o dispozičně schématickouarchitekturu (byty) a vnější obálka je generována dobovými estetickými požadavky. Z exkurze se zdálo, že se jedná o poměrně funkční a kvalitní bydlení (kamarád, který tam kdysi žil tak mi to i dokládal - žil přímo v Oblouku). Velkorysost prostorů mezi domy byla úměrná lidskému měřítku domů, na rozdíl od velkých pražských sídlišť ze sedmdesátých let. Samotná výrazová forma nemá až tak velký vliv na sociální úroveň bydlení, na to má z velké části vliv celospolečenský stav a také to, v jakém městě se samotné sídliště nachází. Od stárnoucí populace až po odliv lidí do jiných ekonomicky prosperujících měst po průmyslovém úpadku.

Stále velmi “obdivuji” snahu vytvořit to co stojí právě v Ostavě. Urbanismus místa jenaplněn zelení, jakožto kompenzace průmyslových zón. Celé území se přizpůsobuje stárnutí žijící generace a vybavení města se mění. Je otázkou co se s Ostravou stane v budoucnu, protože je cítit, že její energie odchází právě s energií obyvatel. Avšak musím osobně říct, že je docela možné, že se za 200 let bude řešit památková péče u těchto budov

Některé sociální bydlení v Ostravě dbalo na komfort horníků, kteří odvádějí každý den těžkou práci v malém prostoru bez

denního světla a přírody. Bytové domy s ubranistickým začlenení zeleného města - náhrada za takový typ práce. Jiné bytové domy měli formu hotelového typu, ložnice a koupelna, společné jídelny - resp. restaurace. Tento typ bydlení byl navrhován pro dělnickou třídu, anebo pro zakládající rodiny.

V komunistických zemích se věnovala péče hlavně pracujícím „obyčejným“ lidem tzv. Stalinská péče o člověka. V Kontextu ČSSR a nově vznikajících sídel ve stylu socialistického realismu se tato péče projevovala právě v nové megalomanské bytové výstavbě po vzoru Moskvy. Tento rychlý nástup výstavby si ale bohužel vynutil požadavky na co největší industrializaci a s tím spojenou standardizaci a typizaci, aby se vše stihlo do plánovaných termínů. K snadnější realizaci tohoto záměru byl v ČSSR vytvořen jednotný projekční ústav - Stavoprojekt a typizované stavební závody, jenž nahradily soukromé architektonické ateliéry, které byly v době první republiky běžné.

Výstavba se vyznačovala klasickým architektonickým a materiálovým ztvárněním, díky kterému dnes tyto stavby bezpečně poznáme. V postupné přísné typizaci, a to jak jednotlivých prvků, tak i celých staveb, předznamenávají pozdější klasická panelová sídliště, jejichž výstavba ale nastupuje až s příchodem N. S. Chruščova po roce 1956. Fasády sídlišť ve stylu SORELY však oproti nim nesou bohaté zdobení a kvalitních materiálů jehož tvarosloví vycházelo z historických předloh lidové architektury a historizujících slohů jako byla například hojně používaná renesance. Zdobené atiky, balustrády a sgrafita, to jsou nejčastější prvky přejaté z těchto slohů a komponované do nové socialistické estetiky.

Domy byly zděné zatím z klasických cihel a dodnes se mohou pyšnit svojí trvanlivostí. Později se začala místo klasického zdění používat metoda kvádropanelů, která umožňovala rychlejší výstavbu díky velkým dílcům a rychlejší výrobě.

Prvky jako schodiště, okna, dveře, začaly být s vývojem nových technologií prefabrikované též. Domy jsou zdobeny prefabrikovanými pilastry, sgrafity, reliéfy či domovními znameními. Stavělo se zejména v oblastech těžkého průmyslu, kde bylo logisticky nejsnazší uskutečnit tak velké projekty někdy až pro 150 000 lidí.

Nikdo ovšem neměl takové zkušenosti s požadovaným typem výstavby. Obecně se tato neznalost dávala za vinu minulému kapitalistického režimu. Zde se začal uplatňovat systém přejímání všech těchto zkušeností ze Sovětského Svazu. Vladimír Meduna tak začal vytvářet po vzoru Moskvy monumentální prospekty s polootevřenými superbloky, jenž byly zdobeny klasickými renesančními výjevy přetransformovanými do jaké si socialistické roviny. Reliéfy s náměty pracujícího lidu pro nový snový svět. Budovatelské výjevy a lidé oslavující svátky práce v lidových krojích zdobí nejednu atiku.

Navenek se tak tváří vše honosně a člověk má pocit, že bylo přistupováno k tomuto typu výstavby s upřímnou snahou o zlepšení životních úrovní obyčejných lidí, ale druhotný pohled nám může odhalit markantní rozdíly mezi tím jak vnímáme budovy z exteriéru a jak se v nich ve skutečnosti bydlí. Jeto jaká si politická kamufláž, která dává vnějšímu světu svou monumentalitou najevo pokrokovost socialistického systému. Na rozdíl třeba od budov, kde sídlili představitelé režimu, kde je honosný jak exteriér tak samozřejmě interiér.

Na druhou stranu je to v určitých ohledech pochopitelná strategie a i dnes se staví významnější budovy s větším rozpočtem a méně významné jsou omezeny jak finančně tak časově. Jistě ale už zmizela ona kamufláž v rámci politického

boje a dnes není třeba zakrývat snahu o ušetření peněz a času za rouško pompéznosti a monumentality.

Z této exkurze jsem měl smíšené pocity, na jednu stranu pozitivní – jak město působí na člověka, na druhou stranu negativní – jak bylo zamýšleno pracovat s jejich obyvateli. Město nemá žádný vlastní historický vývoj, jednotlivé vrstvy na sebe navazující. Pouze jeden celek postaven během krátkého času za jasným cílem.

Byla zde cítit velká ideologie a snaha zalíbit se návštěvníkům. Jak pan Strakoš mnohokrát zmínil, mělo se jednat o výkladní skříň, která skutečně svou snahou zalíbit se naháněla hrůzu. Oproti tomu prostory mezi bloky byly příjemné a až po informaci o podzemním krytu si člověk uvědomil ideologii na každém kroku. Selhání byla však cítit až ve finále u tzv. paravanu, kdy se snášela kritika ze strany pana Strakoše na nedořešené dispozice, tedy celé opět v duchu zářímě navenek. Všudy přítomná předimenzovanost a historické odkazy v tvarosloví pro mne vygradovaly definitivně při návštěvě Havířova, byť noční, kdy vylidněné město v jeho grandióznosti bylo opravdu jak stvořené pro kulisu hororového filmu.

Přednášku pana Strakoše považuji za velice zajímavou, hlavně z důvodu, že se sama o toto téma zajímám a bydlela jsem 25 let na sídlišti Jižní město, tedy souzním s jeho názory a osobními komentáři. Bylo také velmi zajímavé vidět výstavbu i od arch.Karla Pragera.
_ problémy – doprava, stárnutí obyvatel vliv na proměnu vybavenosti, finance – drahé, majetkoprávní komplikace apod
Vzhledem k vysoké kvalitě zeleně a příjemného prostředí si myslím, že tato oblast může mít i hezkou budoucnost.

sobota 20.9. 2019

exkurze 6 – jihovýchod, severovýchod

provází :

Ing. Radostová

Vítkovice - areál bývalých VŽKG
konverze areálu na kulturně společenský komplex budov


P
Hlubina
Jantarová lávka










ART MUSEUM

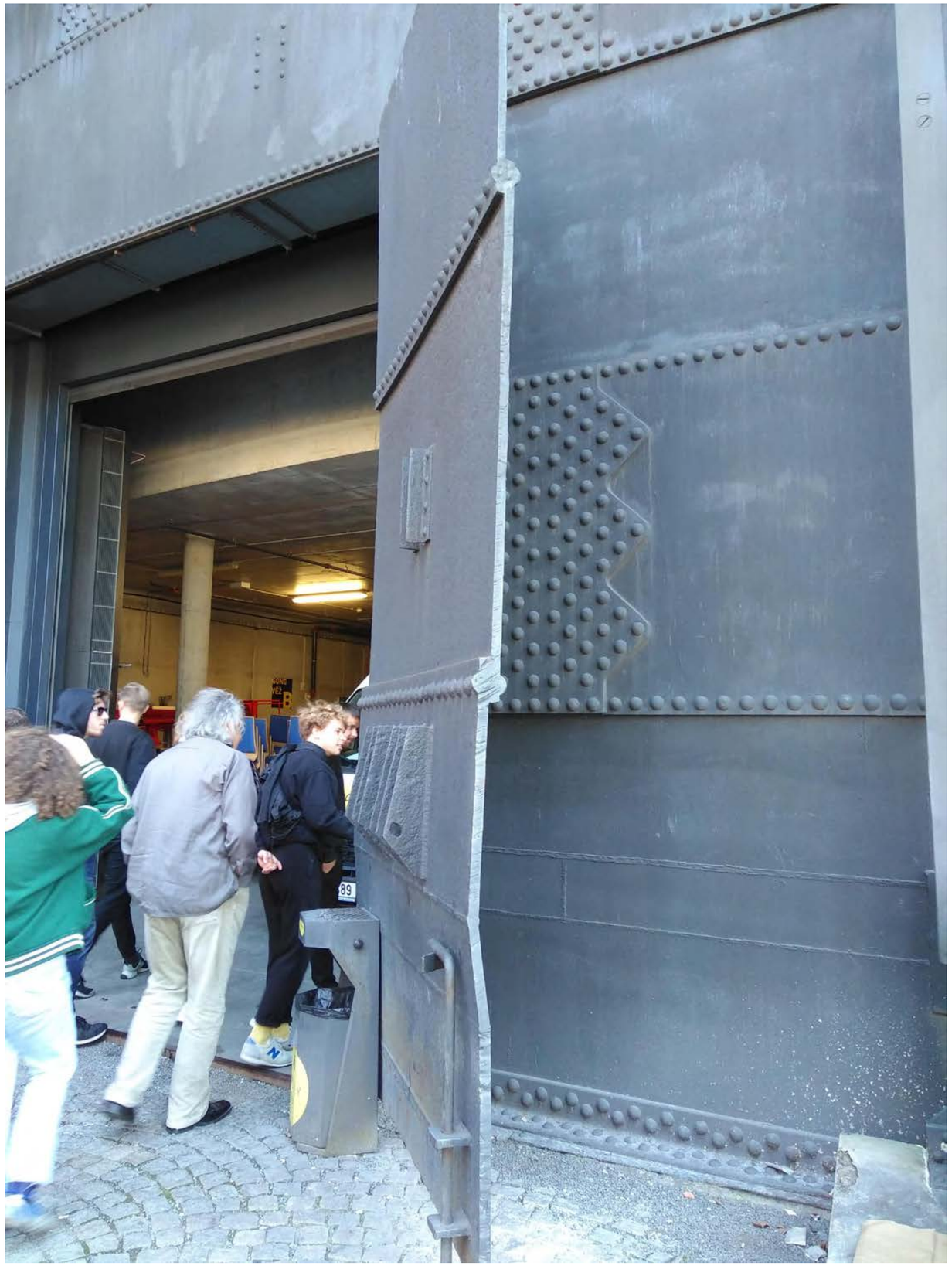

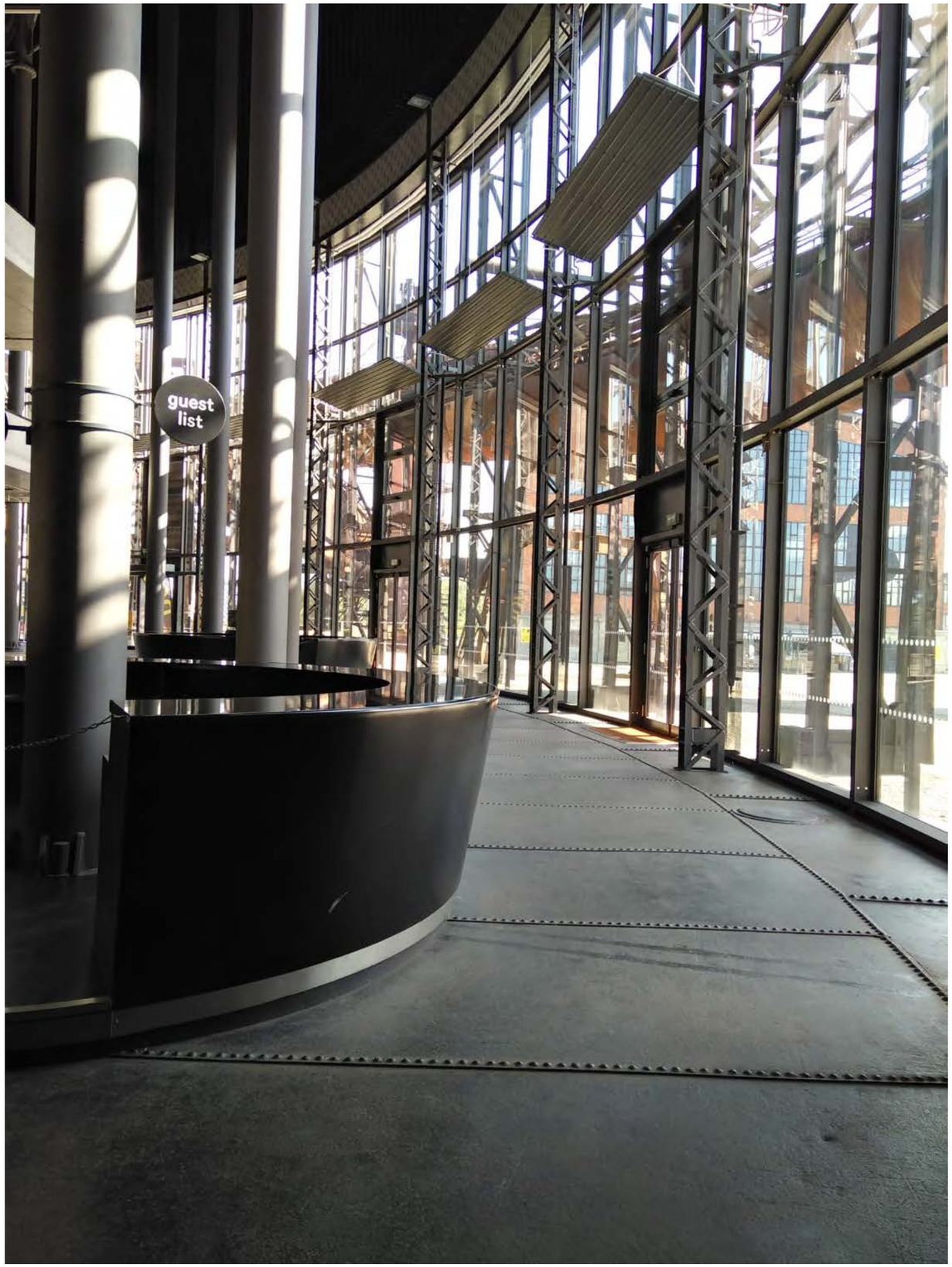
guest
list

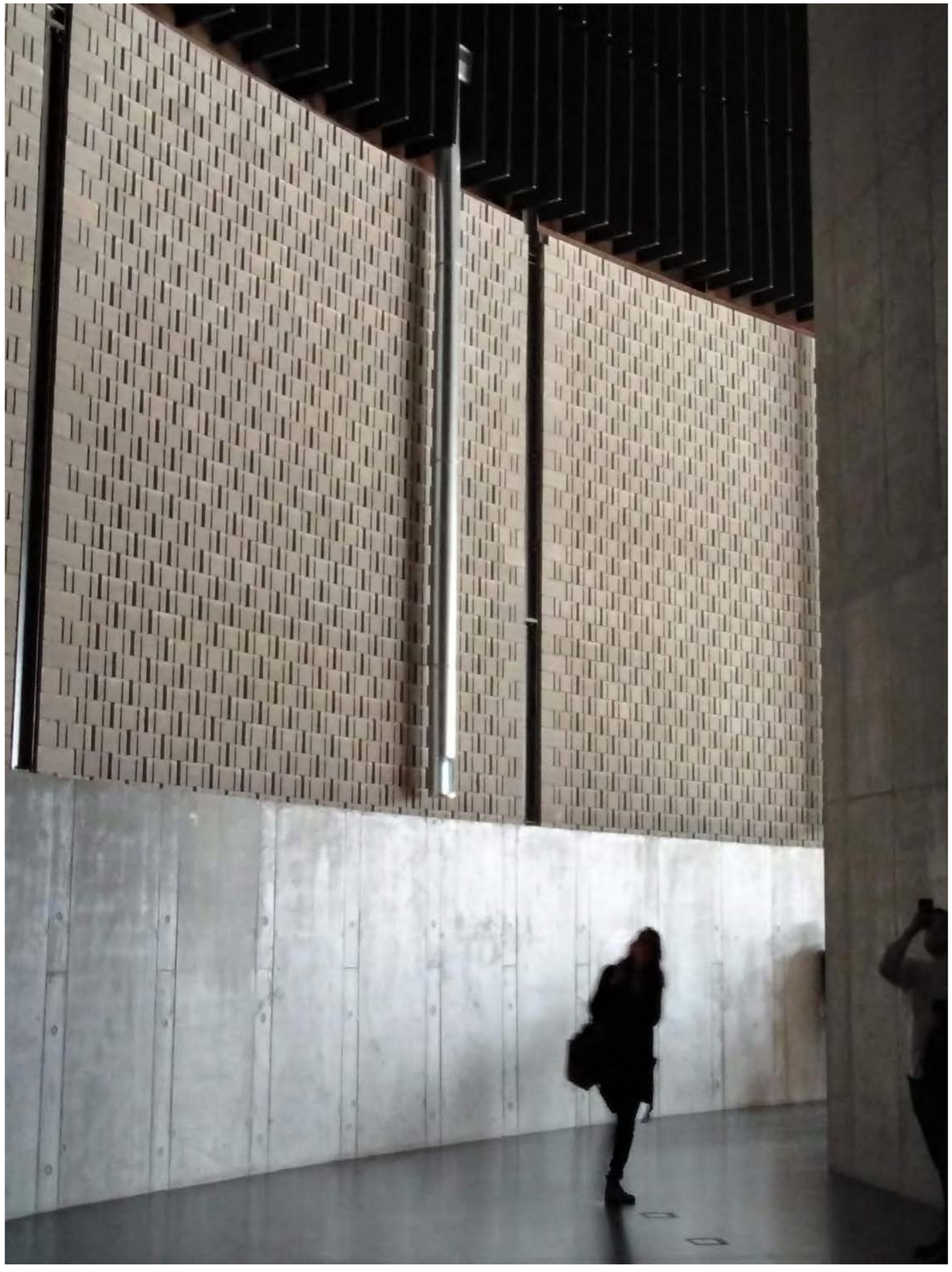

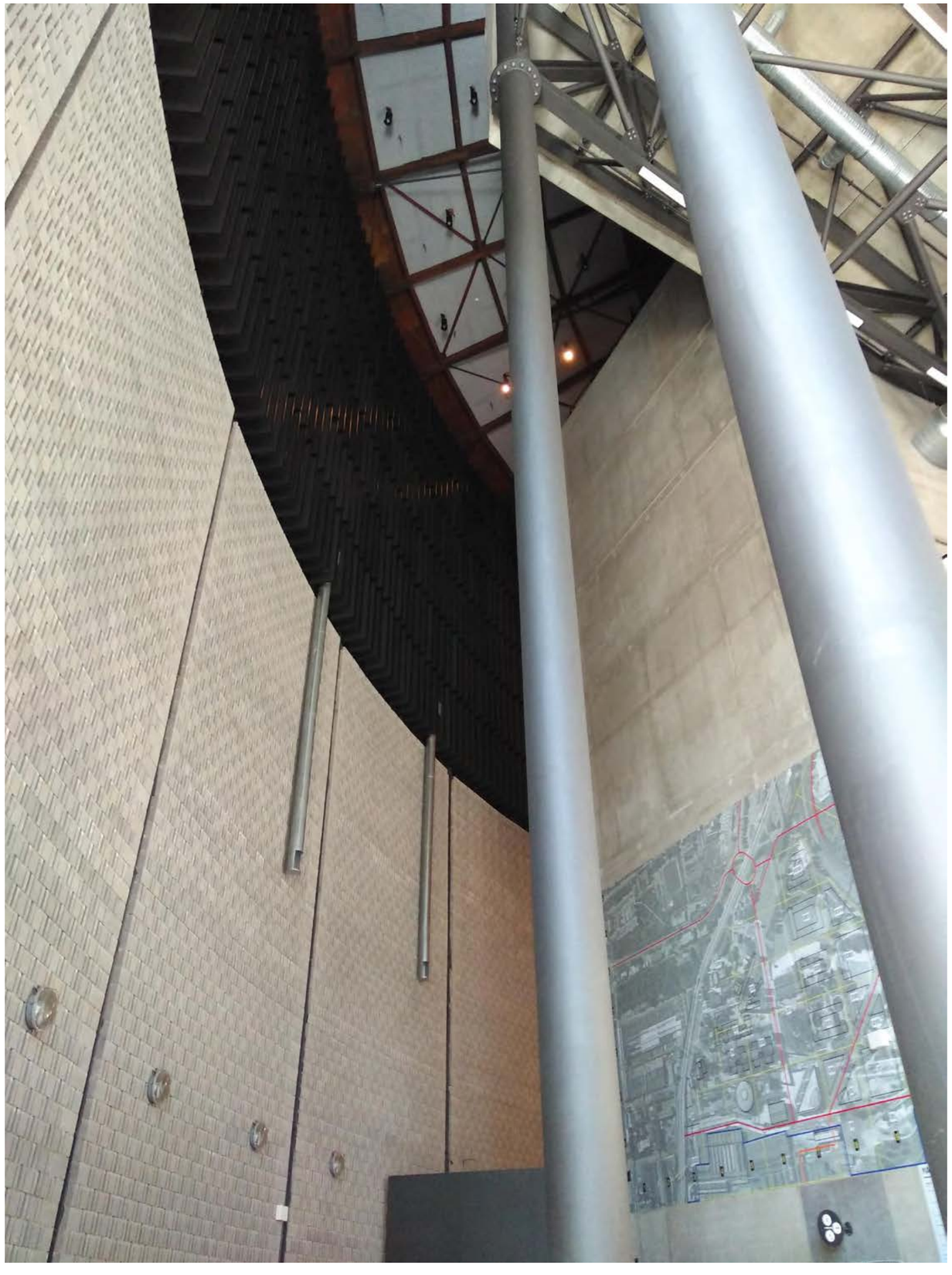






Panasonic



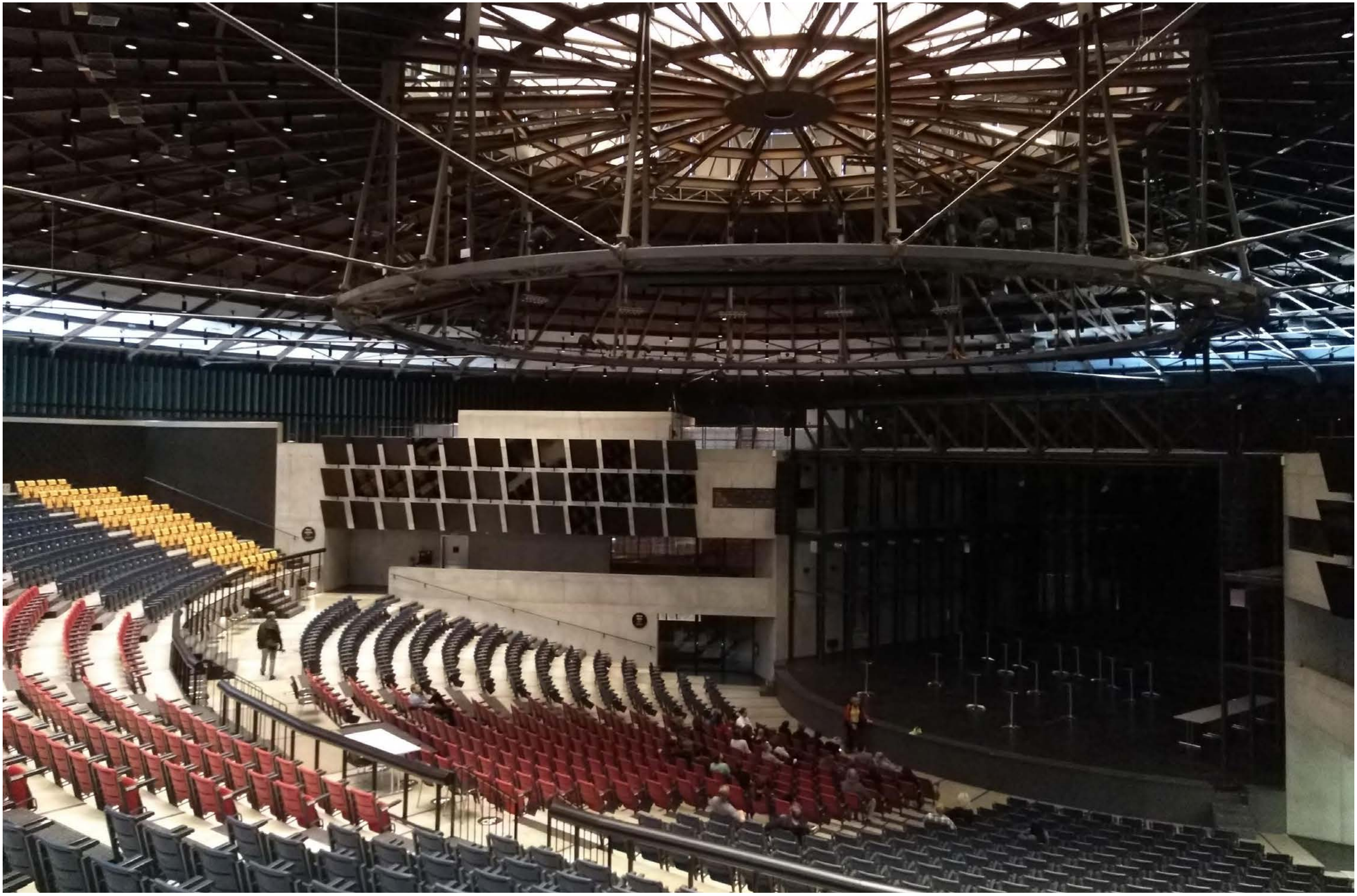

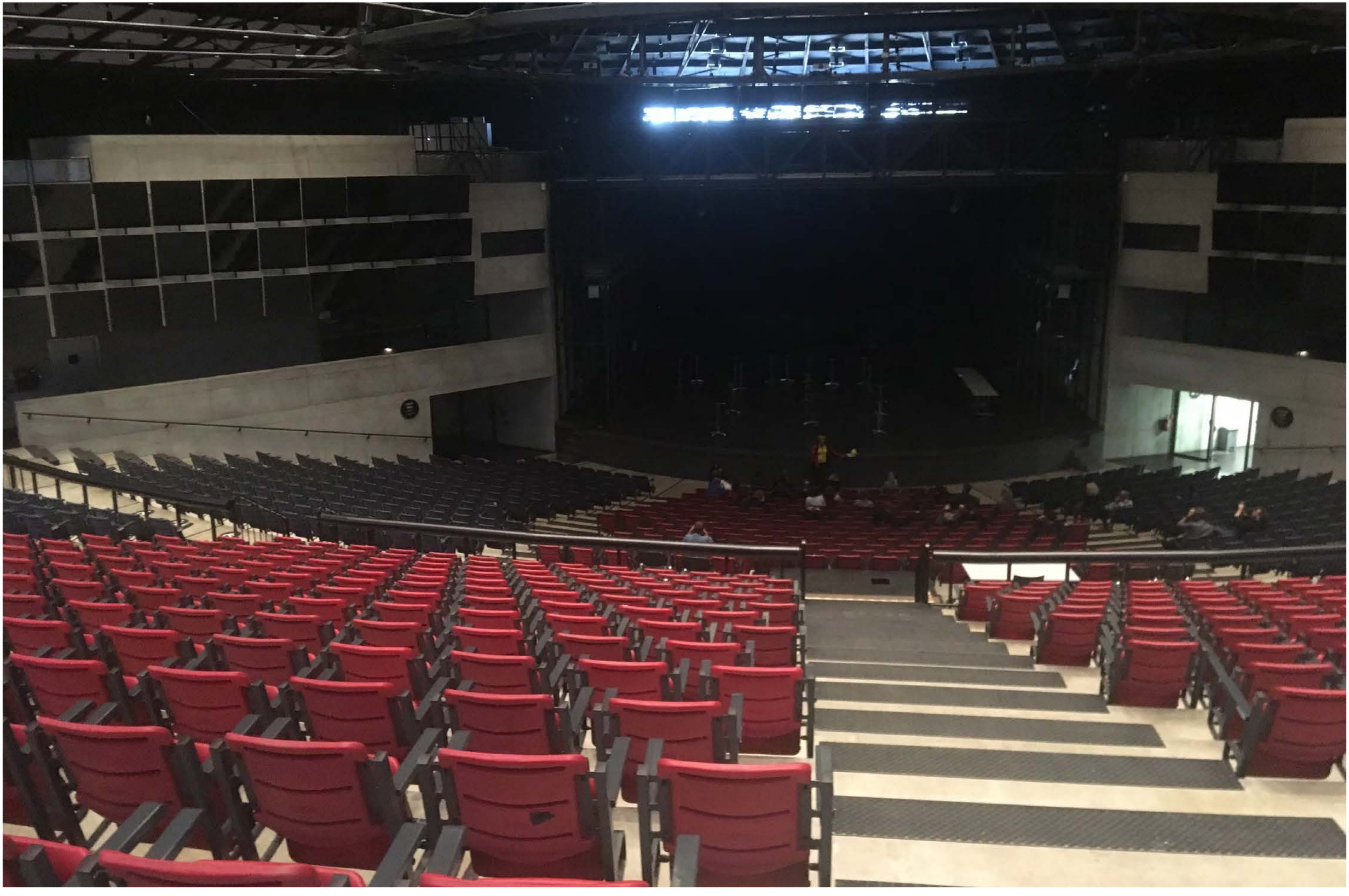



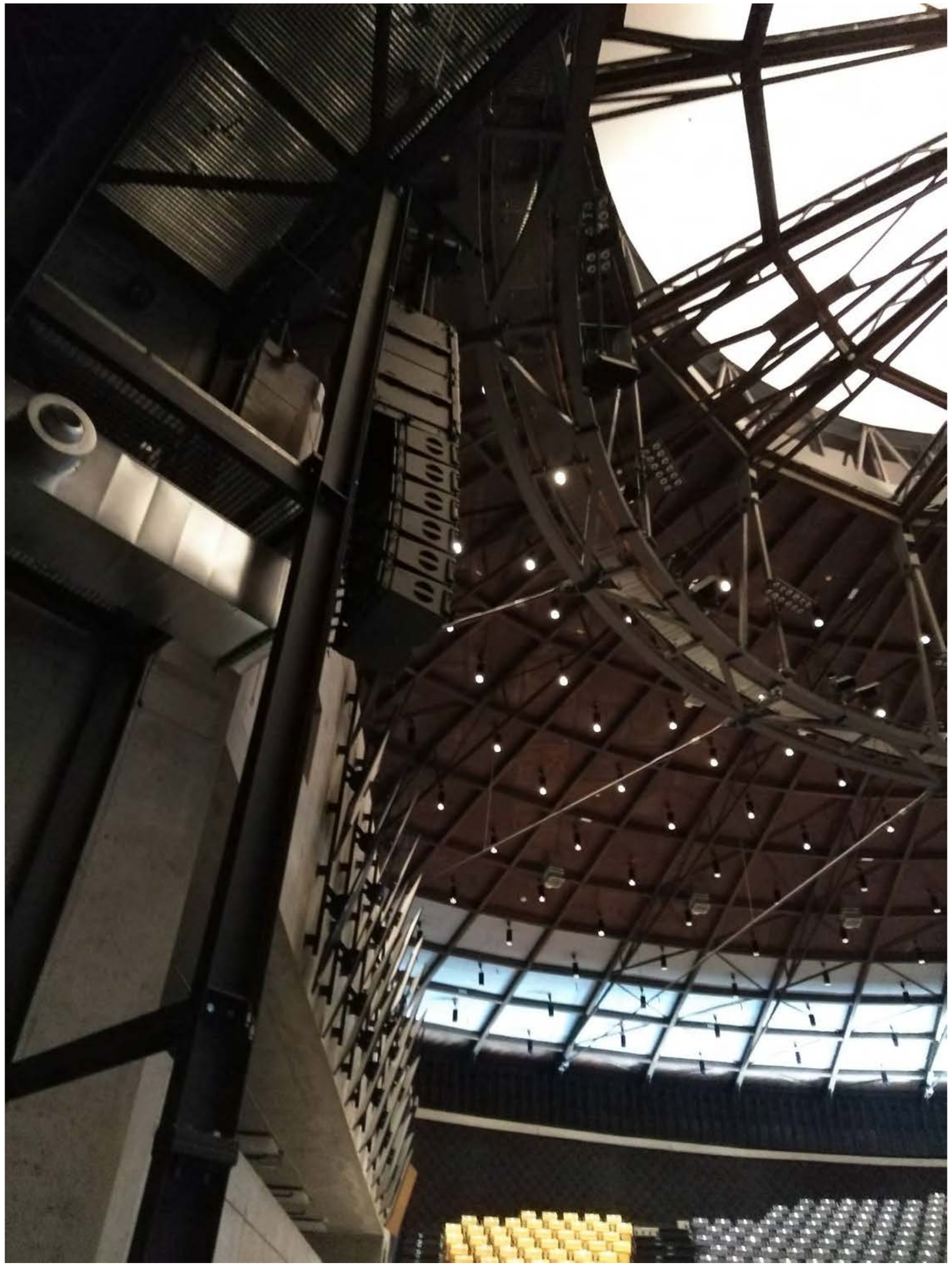

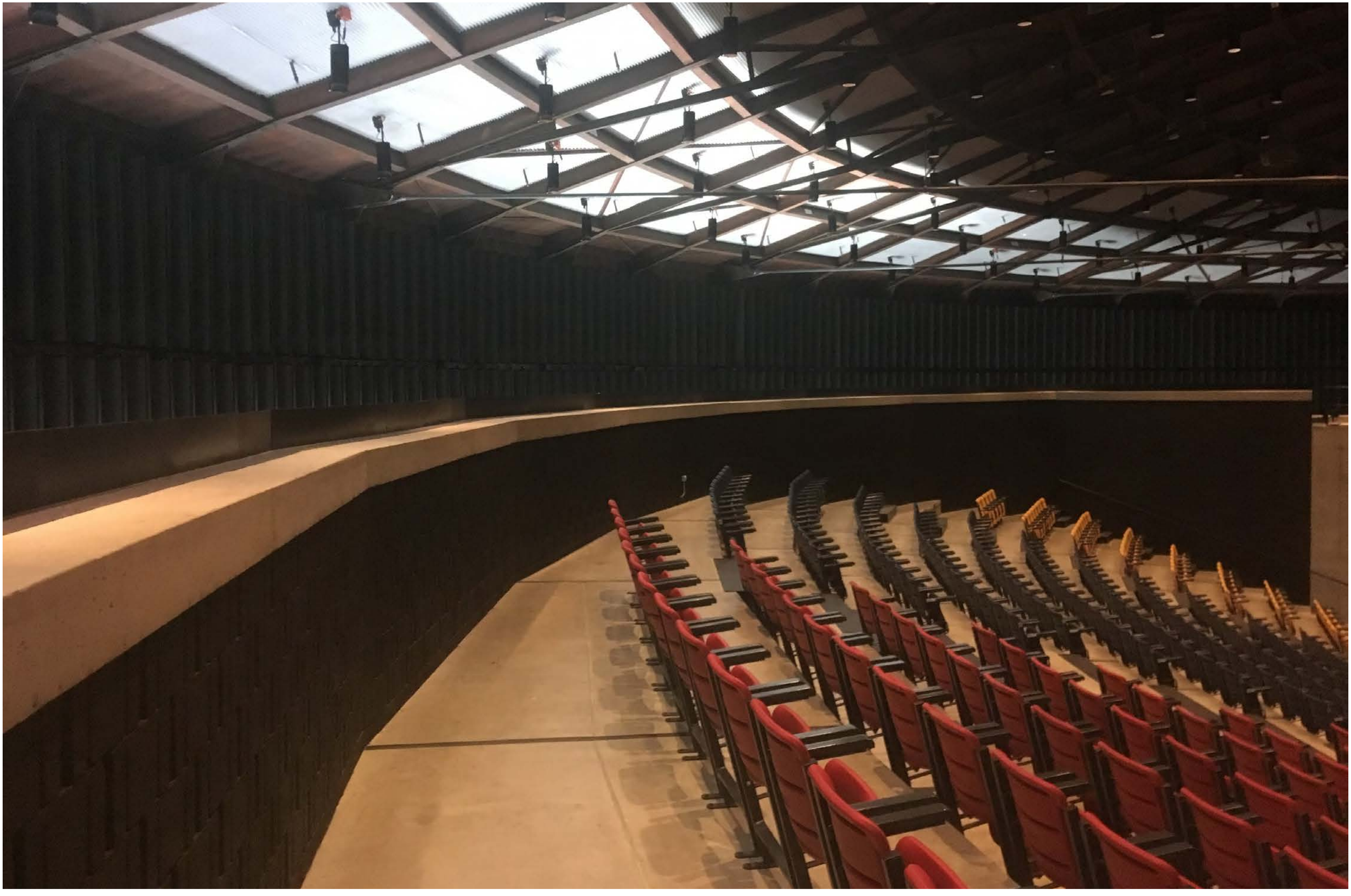



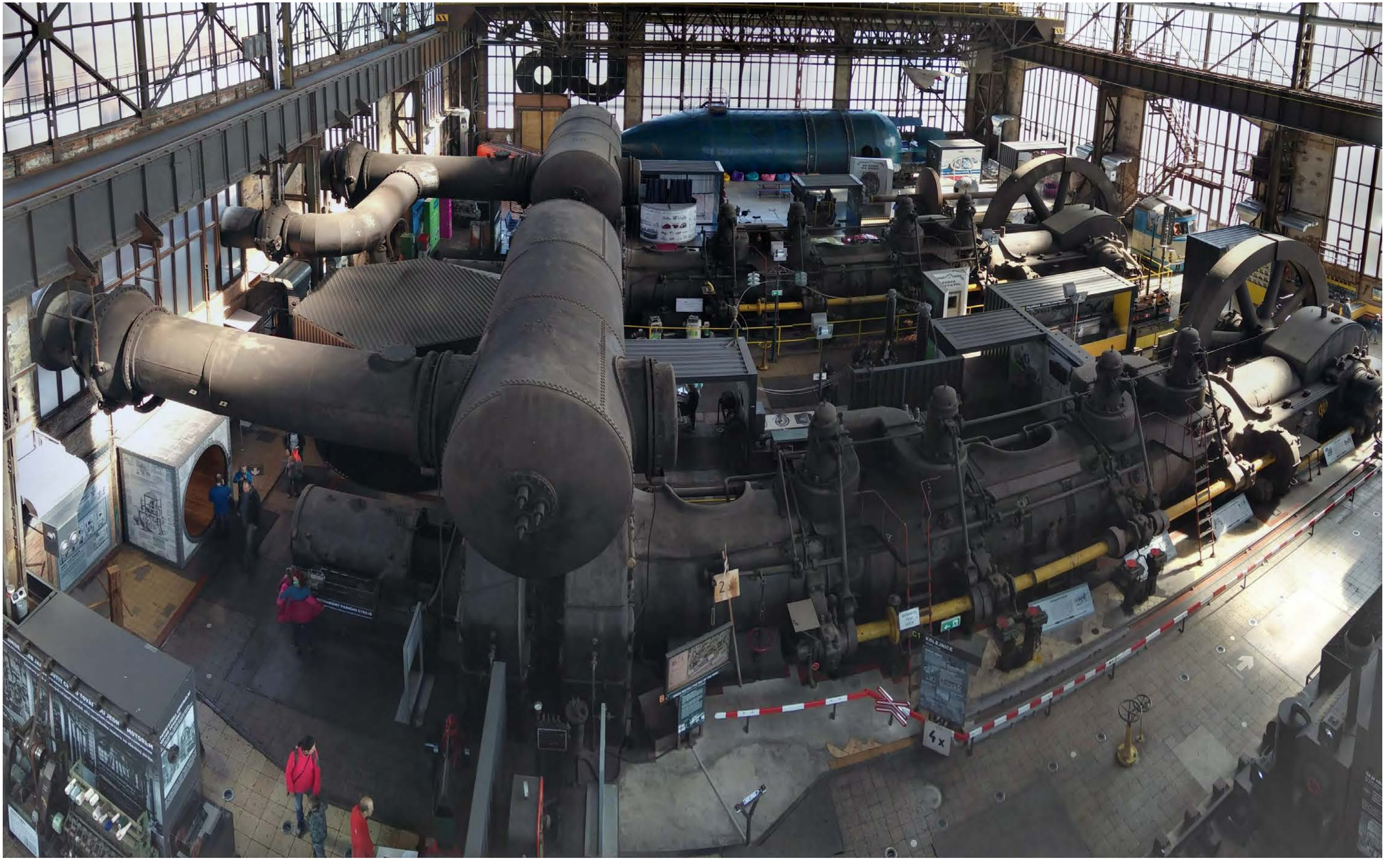
2x
4x
KOLEJNICE





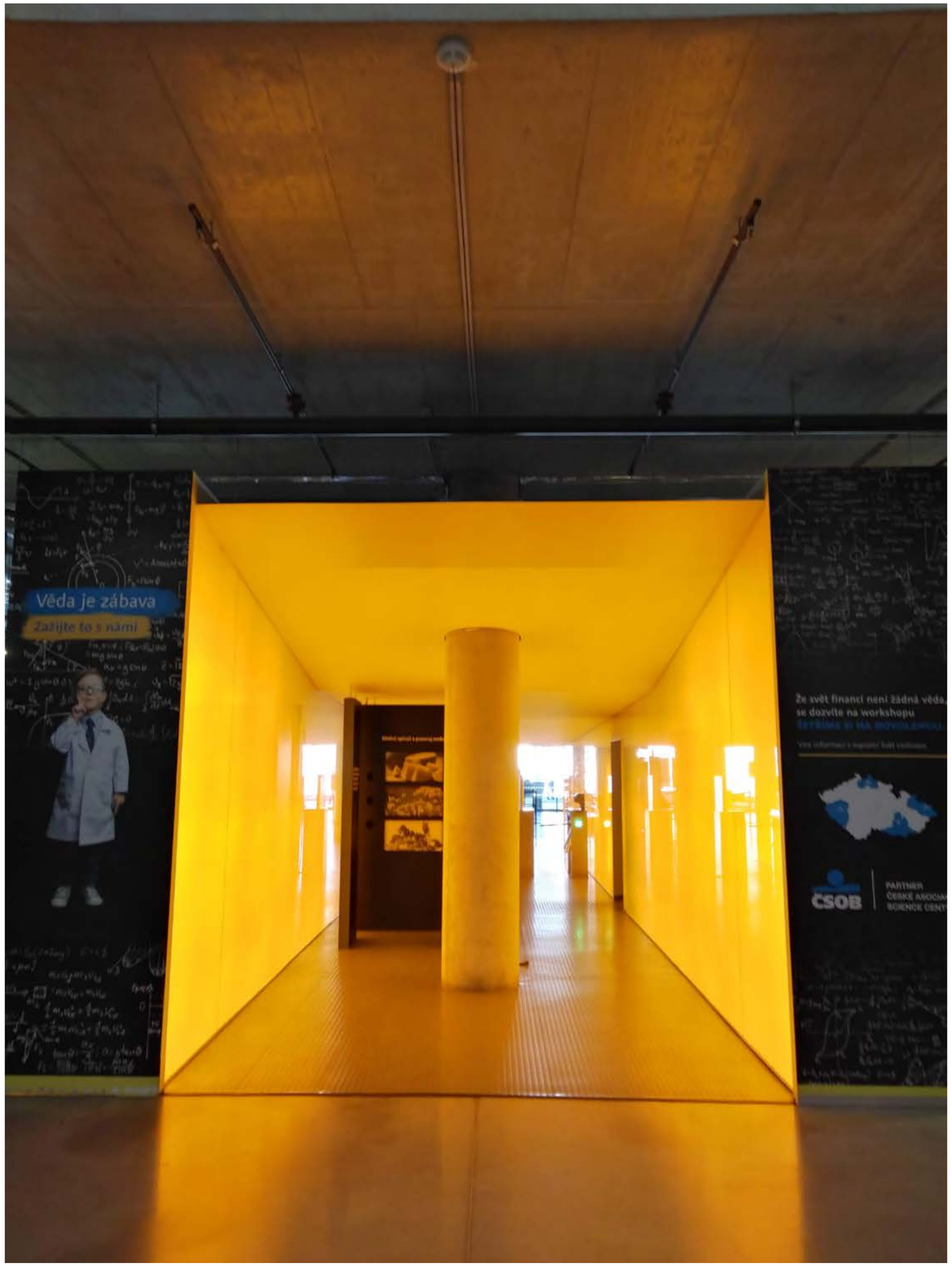
Věda je zábava
Zažijte to s námi
ČSOB





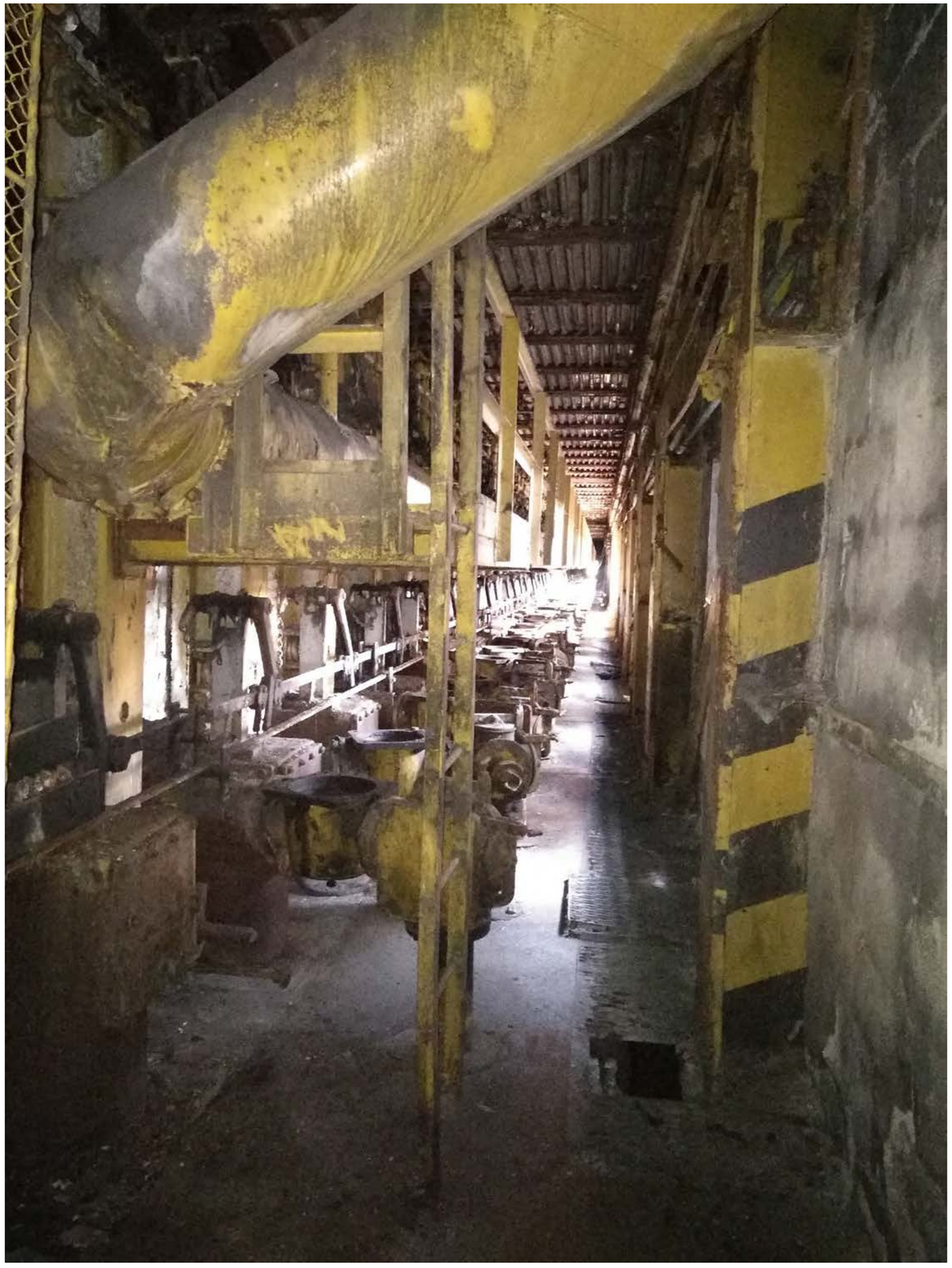


KOKSOVACÍ BATERIE Č. V TYPU KOPPERS S1
KOPPERS S1 TYPE COKE OVEN BATTERY Nº. V
PIEC KOKSOWNICZY NR V TYPU KOPPERS S1
Komory typu Koppers se začaly ve Vítkovicích používat v roce 1913, kdy nahradily dříve užívané systémy.
Koksovací baterie č. V typu Koppers S1 byla uvedena o provozu v roce 1964. Poslední blokovou opravou prošla roku 1987.
Baterii tvoří 64 komor, ve kterých při teplotě 1000-1200°C po dobu 16-18 hodin probíhal proces karbonizace. K ohřevu stěn komor se zde používala směs koksárenského a vysokopecního plynu.
Rozměry komory:
Výška: 4,5 m
Šířka: 0,4 m
Délka: 12 m
The Koppers type chambers appeared in Vítkovice in 1913 and replaced the previously used systems.
Koppers S1 type coke oven battery Nº. V was put into operation in 1964. It underwent its last unit repair in 1987.
The battery consists of 64 chambers where at the temperature of 1,000-1,200 °C a carbonization










Cromodora
HITRÁDIO ORION

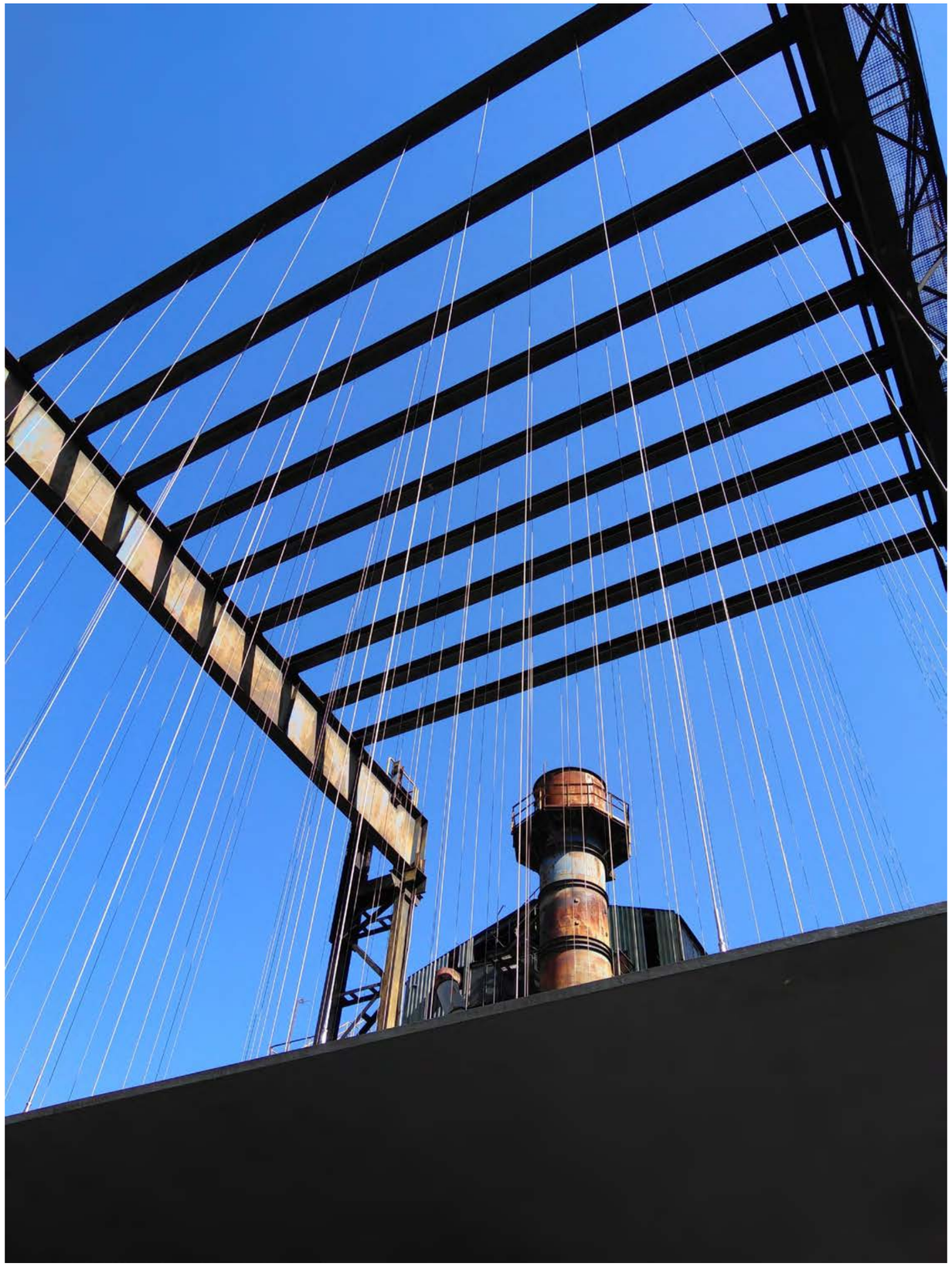

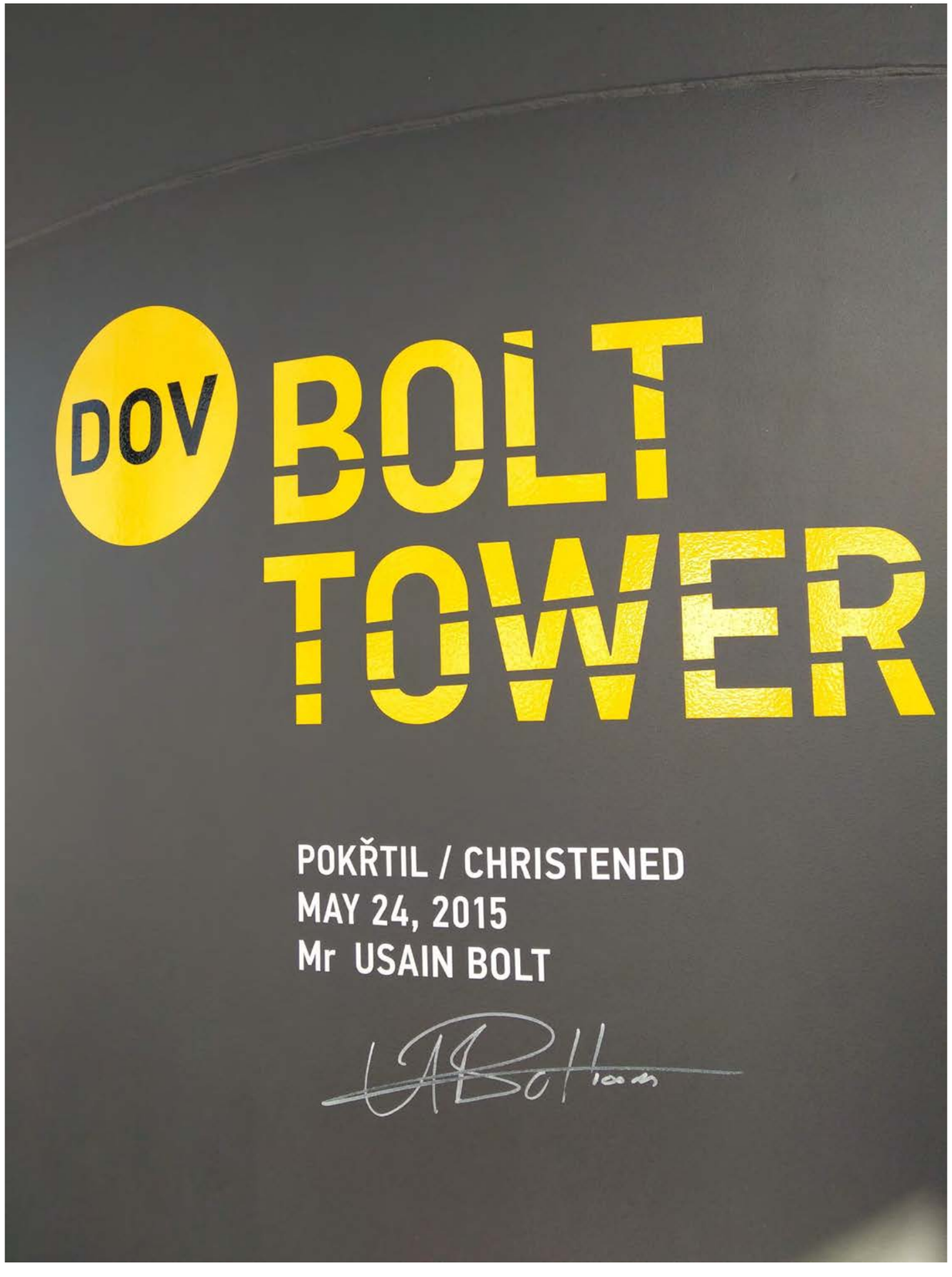
DOV
BOLT
TOWER
POKŘTIL / CHRISTENED
MAY 24, 2015
Mr USAIN BOLT



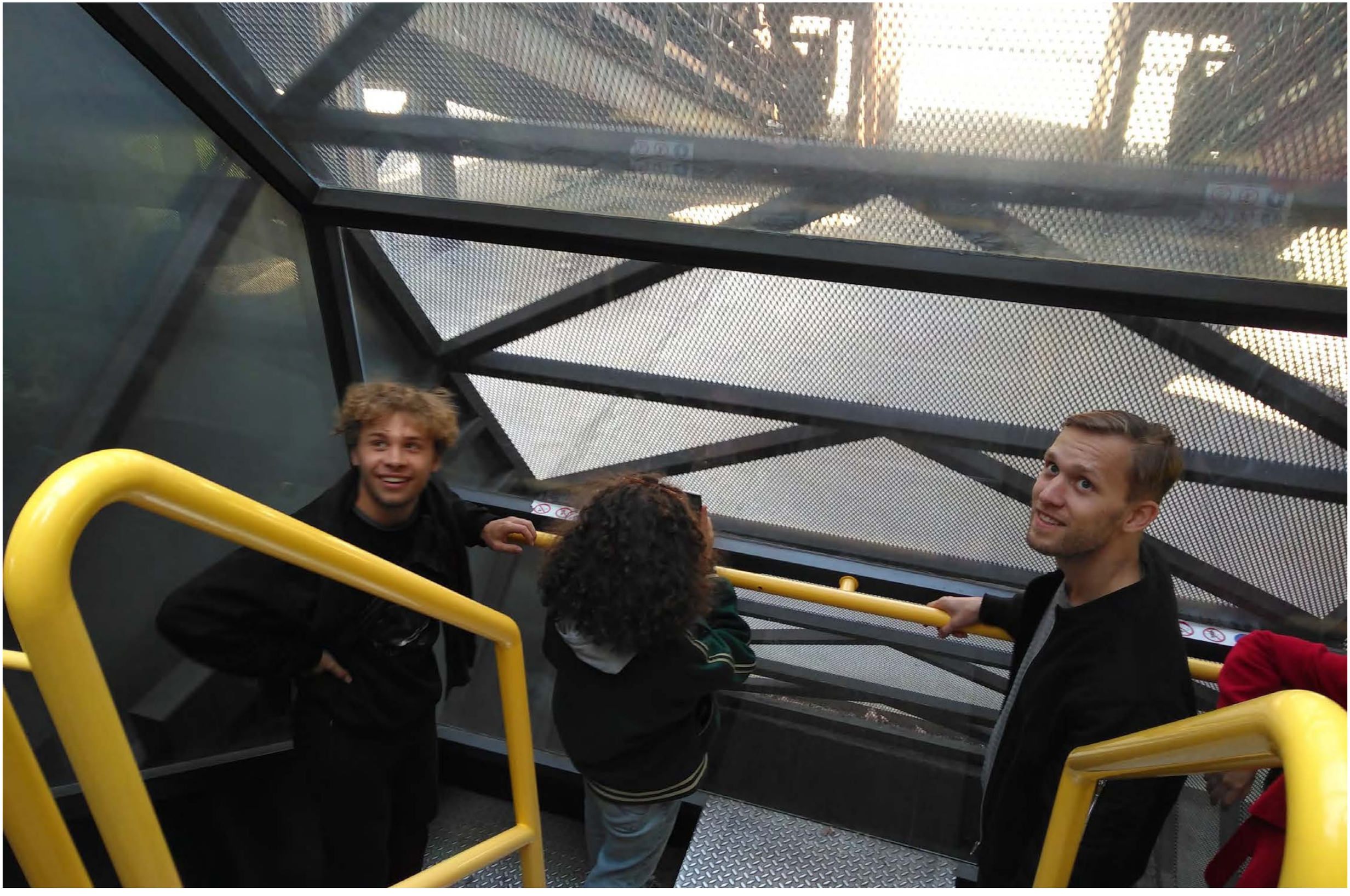

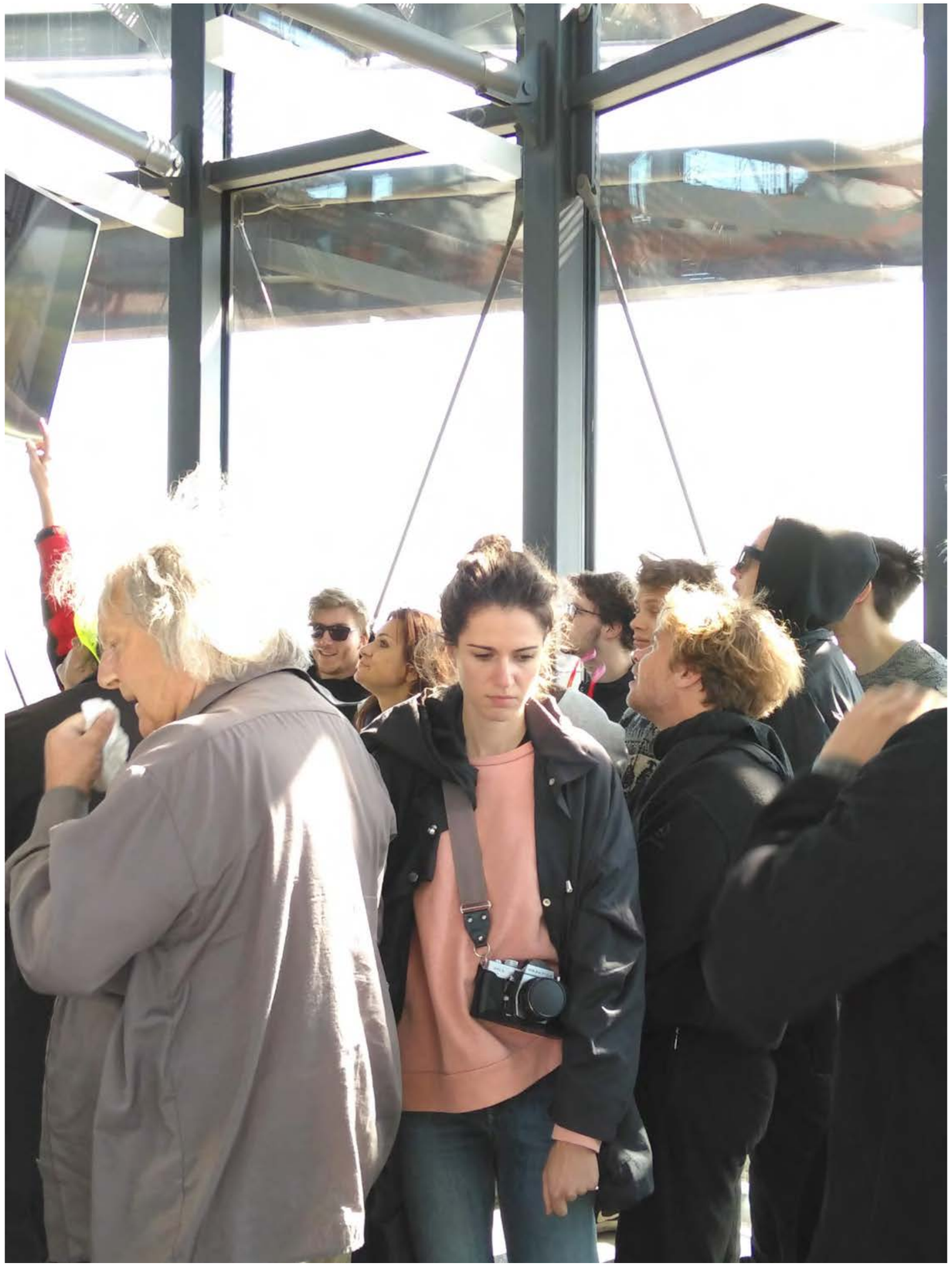

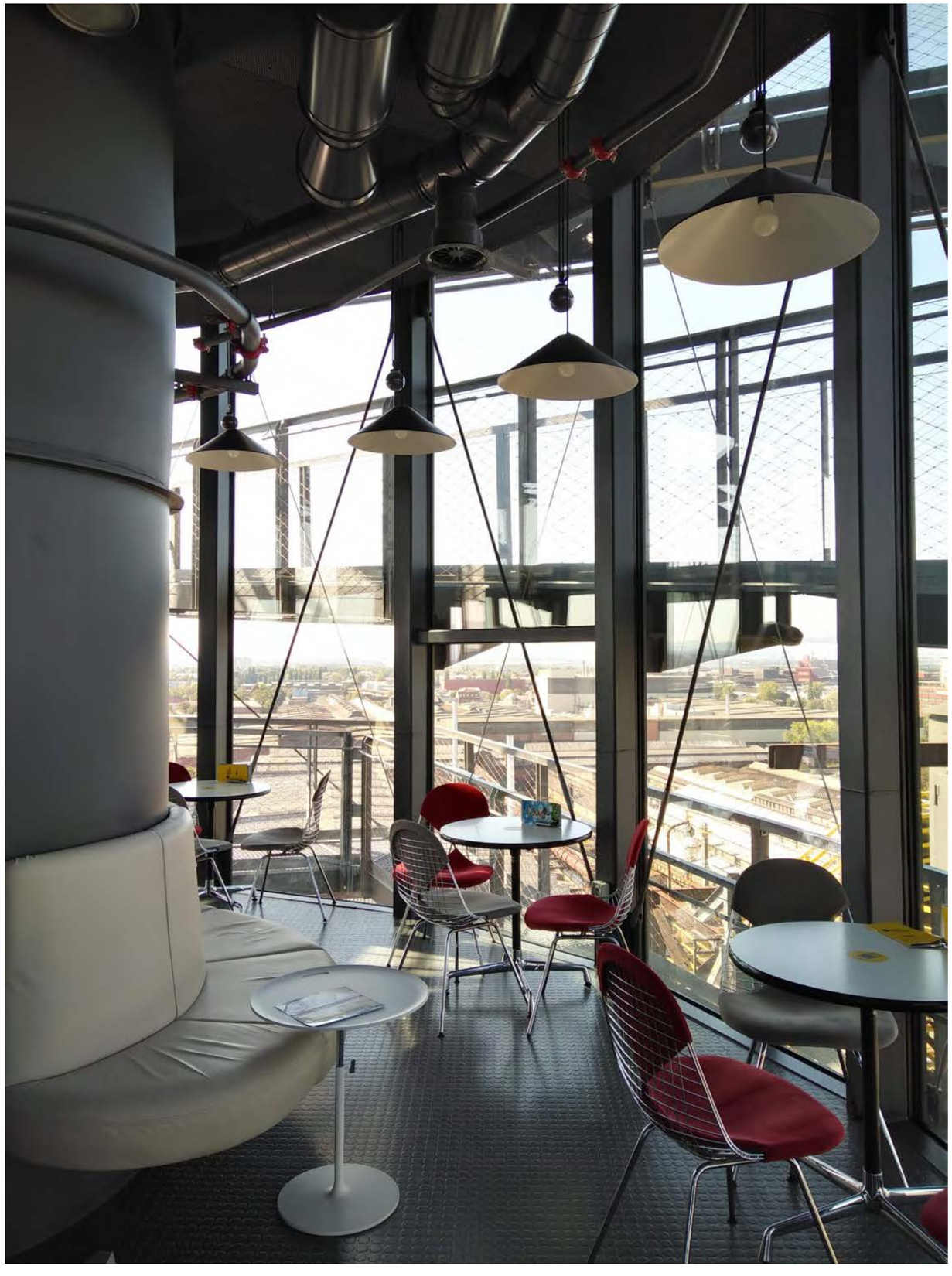



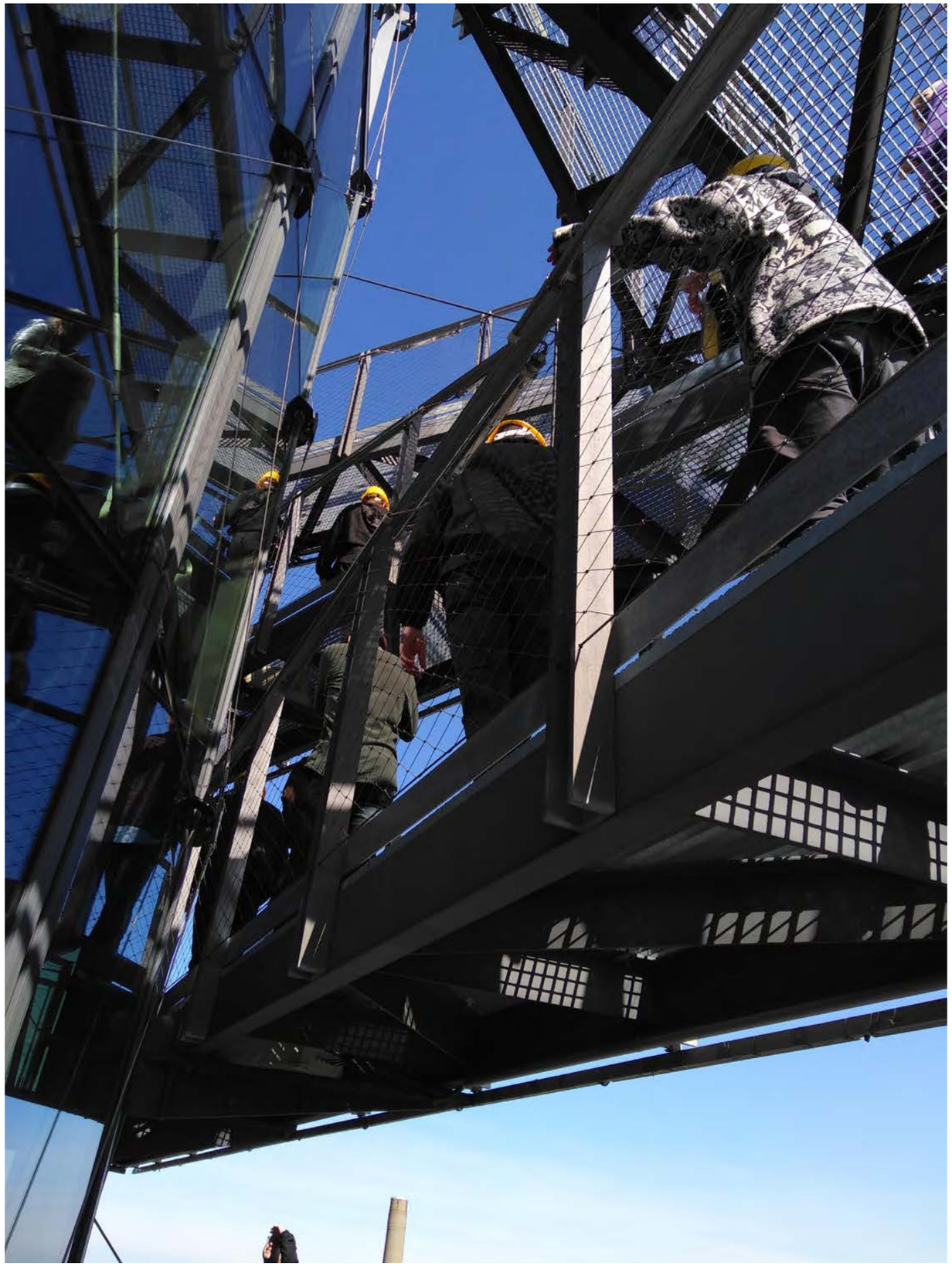





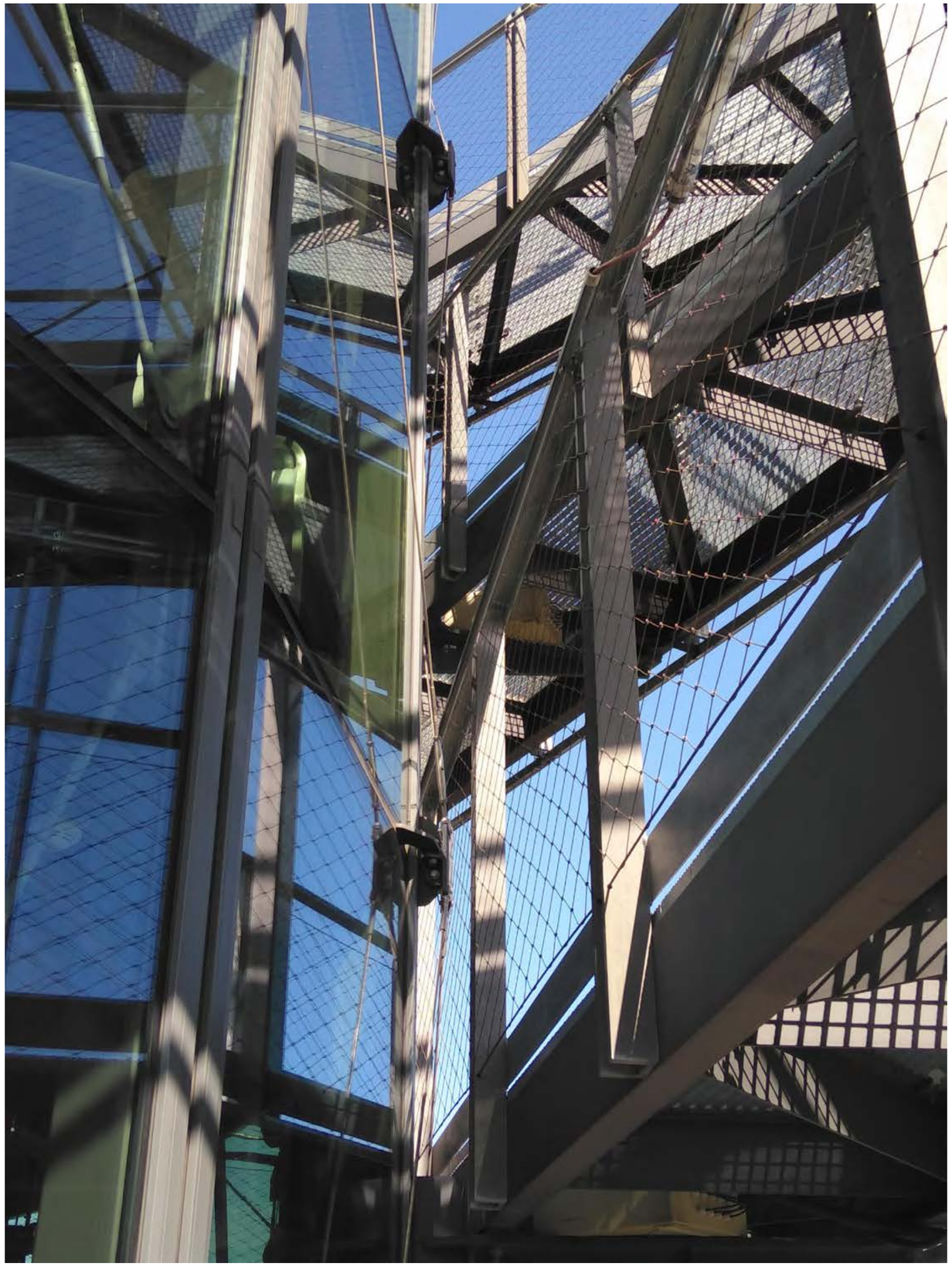


PRŮVODCE

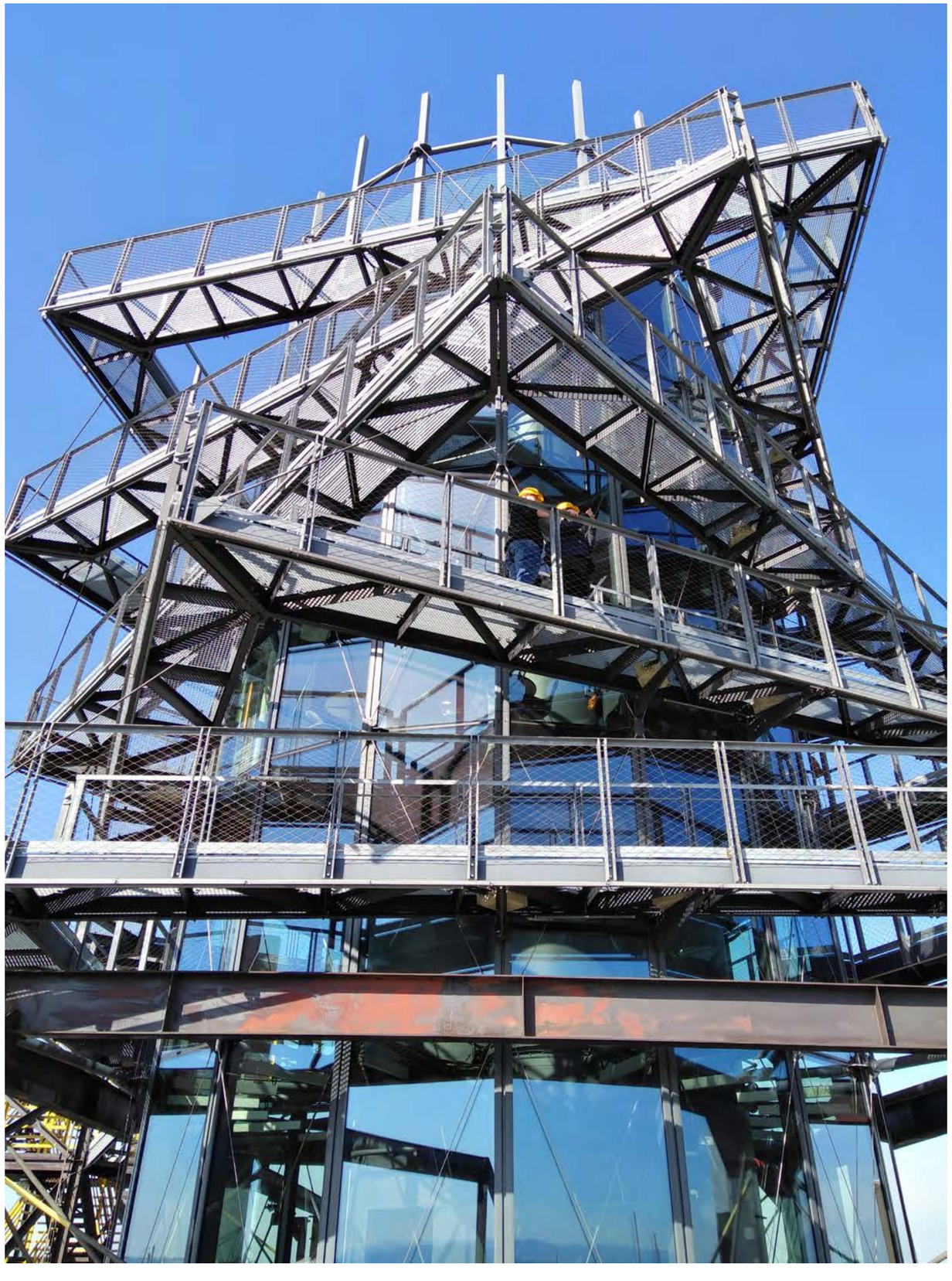







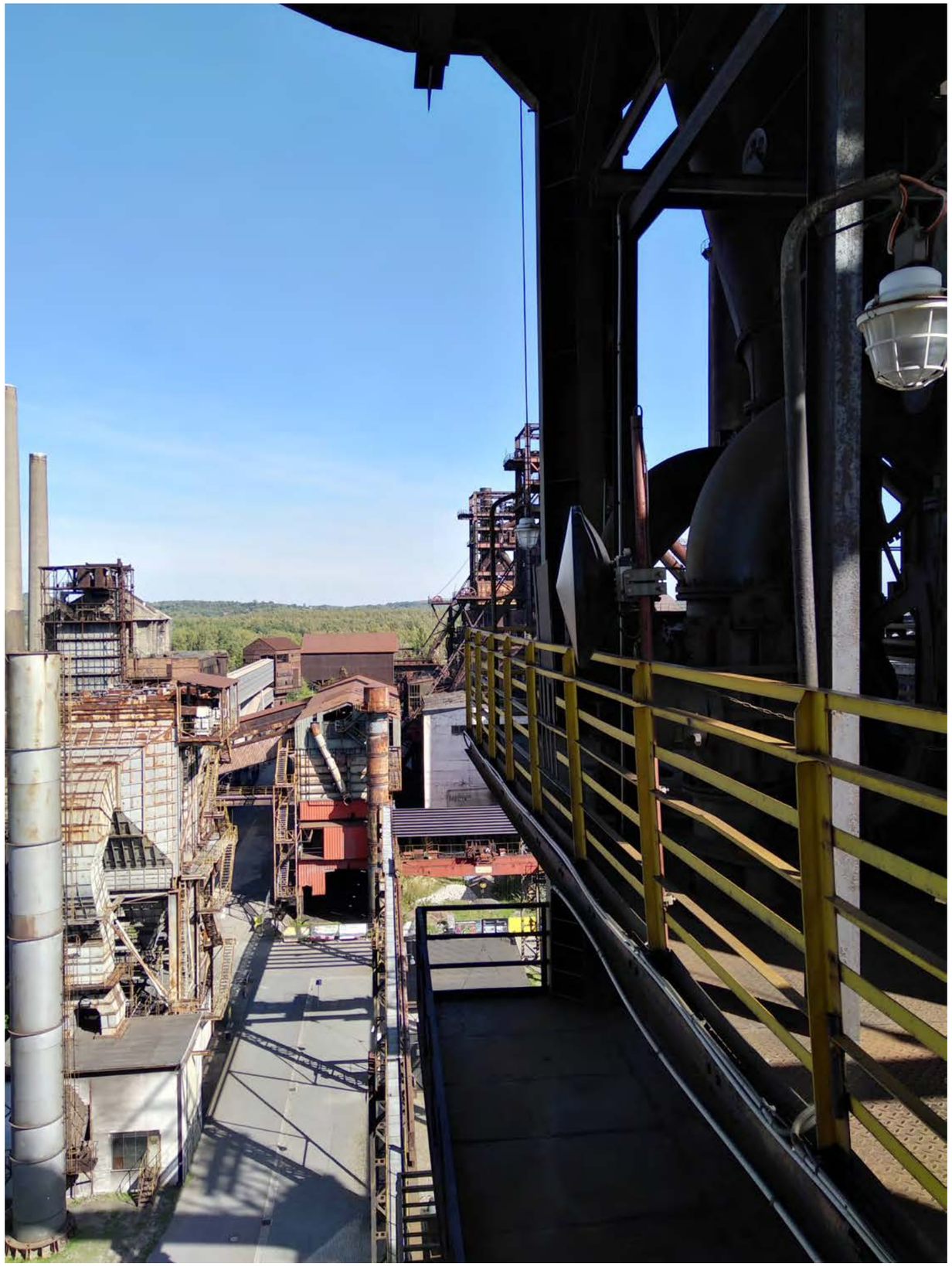





OTÁZKA

krátká úvaha, jak z Vašeho pohledu hledat řešení objektů - areálů po zániku řady rozsáhlých výrobních procesů

Předmětem využití by měla být analýza daného místa (města, či jeho části) a na základě této analýzy stanovení možností využití. Kromě samotné kvality objektu se zaměřit na infrastrukturní zázemí a také na politiku územního rozvoje, která nám může pomoci komplexněji uchopit téma. Současný trend kulturně-vzdělávacích institucí umisťovaných v industriálně cenných stavbách je skvělý, do budoucna si však myslím, že bude potřeba do těchto budov integrovat i jiné, například korporátní instituce. Dále by bylo potřeba přemýšlet o industriálním nemovitém dědictví celoplošně, na státní i evropské úrovni, abychom předešli nekoncepčnímu využití těchto staveb a následné degradaci celé této sítě staveb.

Dolní Vítkovice od architekta Pleskota je jedna z mých oblíbených budov v ČR. Rekonstruuje objekt, poučuje o jeho dřívější funkci, ale nebojí se do areálu silněji zasáhnout a odstranit určité potrubí pro pohodlí návětšvníka. Zároveň novou architekturou vyzdvihuje určité části a ukazuje jakým způsobem se tyto prostory dají zkrášlit v hezčí objekty oproti novostavbě.

- Vítkovice jsou dobrým příkladem, jak se lze zachovat k památkám, které kromě estetické a stavební kvality nesou i důležitou informaci o výrobních procesech, které dnes fungují jinak. Myslím si, že všechny technické památky nemohou projít konverzí na kultuní a sportovní centra, tak jak se to stalo v Ostravě, protože pak bychom jimi byli pravděpodobně zahlceni. To jak se ale zachováme k objektům poté, co ztratí své původní využití by mělo být vždy velmi pečlivě zváženo a já preferuji v případě stavebně významných objektů zvolit variantu konverze na funkci, která odpovídá současnosti, ale zároveň se pokusit předat alespoň část informace o původním účelu objektu nebo areálu.

Dolní Vítkovice jsou podle mého názoru, to nejlepší co můžeme vidět v ČR na poli post-industriální konverze. Majitelé a architekti se zatím velmi dobře vypořádávají s novými náplněmi objektů. Dochází tam k ideální harmonii mezi ponechanými industriálními a památkami, které získali nové funkce. Co bych si možná přál vidět v budoucnu, by bylo vylepšení infrastruktury a zpřístupnění více částí celého areálu.

Jedním z možných přístupu je určitě konverze areálů a objektů do podoby muzeí, které mají edukační charakter o průmyslové výrobě, která probíhala v objektech, či areálech. Dále využití pro kulturní účely (jako galerie, koncertní sál, kino, divadlo, atd.). V jiných případech se pokusit stavající objekty konvertovat do podoby, které jsou potřebné pro oblast (jako bydlení, či státní a místní správa)

Ve Vítkovicích jsem si uvědomil palčivost otázky tohoto dědictví, velmi bych býval ocenil názor např. pana magistra Strakoše. Není možné dlouhodobě uchovat hutě, důlní věže apod. v takovém rozsahu jako u jiných památek. Mnoho areálů na Ostravsku zaniklo teprve v uplynulých 10 letech, celé areály jako např. jižní část Vítkovic byly srovnány se zemí. Je zvláštní, že jedna pec je NKP a vedle se boří celé hutě... je vidět, jak je památkářský aparát bezbranný a snad i bezradný v tak ekonomicky neudržitelné věci. Navrhuji vytvořit nějakou novou kategorii pro ochranu území. Vedle p.rezervace a p. zóny. By mělo vzniknout cosi jako ,,památkový park,, .Rajonizace podobná spíš ochraně přírody v národních parcích. Typologie, které lze konvertovat pro dnešní fce (tak jako Vítkovický plynojem) by spočívaly v III. Zóně (obdoba památkové rezervace) ve II.zóně by se jen rámcově upravovalo to, co může přimo pádem ohrozit kolemjdoucí,.. řekněme na vyznačených stezkách. I. Zóna by byla přísně a navždy bezzásahová, nepřístupná veřejnosti.

Pompézní konzervace a adaptace hutí na zábavní a kulturní park je správná. Otázka nastává co se stane za 50 let až koroze a podnebné vlivy tento areál nahlodají do velmi špatného stavu. Na mě to bylo až moc popézní, až moc drahé a luxusní materiály. Myslím, že kvalitně s dobrými materiály se to mohlo udělat za nižší cenu. A městem vynaložené peníze mohli jít do problematiky města.

V případě Ostravy, he konzervace a adaptace hutí na zábavní park správná- „Ostrava nemá nic moc jiného“. Otázka nastává co se stane za 50 let až koroze a podnebné vlivy tento areál nahlodají do velmi špatného stavu. Co pak – všechna řešení budou drahá?

Konverze typu Karlín / Smíchov ukazuje vytvoření pár historických objektů a zbytku dání nové funkce.

Přesto mi dobrý případ přijde využití „Plaského Pivovaru / Automatických mlýnů v Hradci Králové – ochrana, ale zároveň i chytré využití, objekty na sebe vydělávají a mají nový význam.“

Bylo by super, kdyby se třeba v Praze z těchto areálů(kdyby nebyl ekonomicky chytrý plán) stala třeba vládní čtvrť – aspoň by se tak zamezilo rozlézání do krajiny města.

Je třeba hledat řešení s ohledem na kontext místa. Myšlenka utvořit z Dolních Vítkovic kulturní a vědecké centrum byla pro město Ostrava ohromným přínosem. Jednak projekt reflektuje průmyslovou minulost, zároveň však otevírá nové možnosti a příležitosti pro město. Rekonstrukce areálu Dolních Vítkovic tak byla novým impulsem, který pomohl rozvoji města, zvýšil sebevědomí místních a stal se jakýmsi symbolem místa.

Odstranění některých částí trubek a konstrukcí umožňující plynulejší pohyb v areálu a průhledy na jednotlivé dominanty se jeví naprosto adekvátní. Uživání původních odřezaných konstrukcí k utváření nových objektů (viz např lávka utvořená z mohutných trubek) by ovšem mohlo lehce sklouznout k utvoření falešného disneylandu a nemělo by být příliš časté.

Odpoveď:
Osobne som bola nadšená z toho jako sa im podarilo areál premeniť na súčasne použiteľný a myslím, že k takýmto krokom by malo dochádzať častejšie. Perfektne si dokázali poradiť jako jedinečnosť stavby.

- při řešení takovýchto rozsáhlých objektů, které ztratili svou původní funkci je asi nejtěžší rozhodnout o tom, co má zůstat a co má být zničeno, odstraněno. Jak do těchto míst navrátit život? Na Dolních Vítkovicích se mi líbí, že byl zachován obraz obří továrny, která však nyní žije úplně jiným způsobem, díky novým funkcím. Areál pro mě znamená symboliku paralelních světů strojové techniky a moderní architektury.

Hledání tohoto druhu řešení není na krátkou úvahu. Opět silně závisí na konkrétní situaci. Pokud jde o způsob toho, jak takové řešení nalézt, tak je podstatné to, že se nechá zpracovat studie způsobilou osobou — např. architektem, který na základě kontextu, historie, požadavků, ekonomických analýz etc. možné řešení navrhne.

Dolní Vítkovice ukazujú veľmi optimistickú cestu ako sa vyrovnať s priemyselným dedičstvom. Konverzia funkcie areálu na kultúrne a edukatívne účely mi príde ako správna. Gong od pana architekta Pleskota je nádherný sál a výstavný priestor. Trošku ma pri tomto zámere znepokojuje len veľkosť celého areálu, ktorý sa naplno využije snáď len počas letného festivalu. Kľudne by som sa nebála pridať do areálu aj iné nie tak samozrejmé funkcie ako len kultúru a muzeum. V opačnom prípade pri tomto monofunkčnom využití bude areál z veľkej časti prázdny, a jeho údržba nesmierne nákladná.

Osobně si myslím, že záleží na konkrétním případu, je důležité přezkoumat stav objektů, jejich památkovou hodnotu a také vygenerovat potřeby okolního města a na základě těchto i dalších parametrů rozhodnout o zachování, demolici, zachování částí objektů, což je samozřejmě dáno i jejich budoucí zamýšlenou funkcí. Osobně si myslím, že v mnoha případech je dobré snažit se využít (v různé míře) stávající architekturu, než se rozhodne o případné demolici.

Podle mně Dolní Vítkovice jsou krásným příkladem památkové péče co se týče technických památek. Hlavní věc, co bych chtěla pro tuto památku je, aby ji nezdemolovali a chapali, že je to doslova jedinečná památka, která potřebuje návštěvy diváků, vytváří nová téma k zamyšlení, může sloužit a i slouží skvělým místem pro setkávání lidi, je socialně důležitým prvkem města/kraje.
Myslím si, že řešení pro tento objekt je už nalezeno, Dolní Vitkovice je středobodem lidi, které chtějí vidět vrchol technických památek v ČR a i v celé centrální Evropě. Areal má velmi bohatou náplň a je sestaven z několika důležitých bodů, jsou tam muzea, "vyhlídková věž", společenský sál, místo pro procházky, kavárny atd.
Přála bych, aby Vítkovice se rozvíjeli i dál, rozšiřovli svoje nabídku řešení pro tento areal a možná zvětšovali infrastrukturu tohoto arealu jako takovou

Myslím, že u příkladu Vítkovic je dobře, že tento areál našel nové využití a byl oživen právě tímto způsobem. Nestal se jen technickým muzeem těžby a zpracování železa, ale vytváří nové podněty a život, což je u tak velkého celku důležité. Mám to místo ráda a myslím, že dost tomu pomohly zásahy Josefa Pleskota, které tomu všemu přidaly novou vrstvu a najednou to místo začalo dýchat, člověk se tam necítí stísněně, jak tomu často v podobných areálech bývá. Otázkou pro mě zůstává vazba na město. Pěšinka původní Jantarové stezky o které mluvila paní průvodkyně je sice fajn, ale bude třeba pracovat ještě více s blízkým okolním.

Dolní Vítkovice považuji za velmi povedené řešení, nejen z architektonického a urbanistického hlediska, ale také z hlediska nalezení jeho využití. Kultura je v mnoha případech jednou z náplní podobných revitalizovaných projektů a v dnešní době je to poměrně zaručená forma, která funguje, či bude fungovat a díky které místo ožije. A objekt, či místo musí žít, aby nechřadlo. Je dobře, že Dolní Vítkovice našly své uplatnění. Nejen že poukazují na promyšlenost, dokonalost a sofistikovanost procesů, které zde probíhaly a které více a více návštěvníků obdivuje. Zároveň však nabízí mnoho dalších uplatnění, přes vyhlídku s kavárnou, muzeum, festivaly, až po beach voleyball. Dalším obrovským plusem je přístupnost tohoto areálu. Myslím si, že pokud by se tímto způsobem přistupovalo k památkám, bylo by to skvělé. Nejenom kvůli jejich obnově a nalezení nové funkce, ale také k přidání nové vrstvy z dnešní doby, která památce neubližuje, ale naopak ji posouvá.

-je zajímavé zachovat některé části těchto objektů, očistit je, zakonzervovat a zpřístupnit, jako artefakty, do budoucna historických průmyslových metod
- dokáži si představit dobu, kdy výroba např. oceli zcela zanikne a generace, které ji nezažili, budou do takovýchto zachovalých míst jezdit, aby se o takové výrobě vůbec dozvěděli
- zároveň tyto objekty fungují dobře jako kulisy pro různé kulturní akce, viz. Colours of Ostrava, také si dokáži představit sportovní využití, například závodní horolezectví a spoustu dalších možných scénářů...

Do takového řešení musí nutně vstupovat celá řada faktorů, každý industriální objekt či areál bychom měli posuzovat jednotlivě. Je toto pro nás hodnotné a má smysl toto zachraňovat? Popřípadě jakou novou náplň tomu vdechneme? Dolní Vítkovice jsou skvělým příkladem, že opuštěné industriální areály mohou velmi dobře začít druhý život. Neznamená to však že toho jsou schopné všechny, nebo že by se z nich mělo nutně stát kulturní centrum. Pojďme hledat specifické kvality a nové způsoby využití těchto prostor.

- vyhodnocení možností použitelnosti jednotlivých konstrukcí -> následné rozhodnutí o tom, které mají po rekonstrukci potenciál využití z hlediska současného využívání areálu (např. objekt Gong) a které v areálu nechat jen jako “nedotčené”

- vyhodnocení možností použitelnosti jednotlivých konstrukcí -> následné rozhodnutí o tom, které mají po rekonstrukci potenciál využití z hlediska současného využívání areálu (např. objekt Gong) a které v areálu nechat jen jako "nedotčené" objekty (jejich současná využitelnost by byla příliš obtížná)
- zhodnocení celkového urbanismu areálu, navržení co nejefektivnější doplnění novými objekty, které pomohou z nevyužívaného areálu vytvořit místo zájmu pro občany města se specifickou atmosférou v návaznosti na jeho historickou hodnotu

zajisté nelze všude vyplnit prostor pouze kulturou - je potřeba vytvářet i komplexní prostředí vhodné pro obývání - tedy náplň i jiné fukce - byty apod. - místama bych se nebál využít areál ve větším rozsahu. Ačkoliv nelze pochybovat o vysoké kvalitě zrekonstruovaného díla - zážitek to byl velký.

Areál bývalých Vítkovických železáren jsem v rámci absolvovaného předmětu navštívila poněkolikáté a to s odstupem asi pěti let, proto jsem si všímala zejména vývoje fungování celého areálu. Už od svojí první návštěvy považuji přístup k této kulturní památce za ojedinělý a kultivovaný. I proto nebudu komentovat jednotlivé budovy a jejich dílčí nedostatky, ale spíš to, co areál znamená pro celé město. Otázku hledání programu areálu po zániku průmyslu ve Vítkovicích podle mého názoru vyřešili velmi elegantně a úspěšně – dobře zde fungují komentované prohlídky, hudební a kulturní akce v Gongu mají vysokou návštěvnost a interaktivní výstavy pomáhají přiblížit historii místního průmyslu. Pro mě zásadní rozhodnutí ale bylo otevřít areál široké veřejnosti v kteroukoliv denní dobu a „nebát se" pořádat v něm velké akce, což s sebou samozřejmě nese i poněkud méně pozitivní postřehy – zejména postupné pomalé odstrojování výrobních zařízení ze samozřejmých bezpečnostních důvodů. Už na první pohled bylo vidět, že je tam méně železa a trubek, než když jsem tam byla naposledy. To mě ale vede k úvaze, že takový přístup je naprosto správný. Dokážu si třeba představit, že ve větším časovém horizontu zbyde jen malé udržované torzo tohoto velkého areálu a zbytek se postupně rozebere nebo nechá bezpečně dožít. Nevím, jestli by toto řešení mělo obecnou podporu, ale představa pomalého dožití průmyslové památky mi v tomto případě připadá správná. Udržování živého srdce (vysoká pec, plynojem) a paliativní péče o zbytek areálu.

- Bohužel jsem nebyla - ale využívání těchto areálů mi přijde velmi důležité a líbí se mi. V různých městech mohou mít areály využití jiné, podle potřeby a konkrétních možností / situace / dispozice / konstrukce atd. Samozřejmě musíme ale uvažovat hlavně nad tím jak místa zlepšit, aby areály nefungovaly jako bariéry a naopak město rozvíjely.

Tématu se již věnovalo mnoho publikací, například číslo časopisu Era s názvem „Post-krajina". Myslím, že ostravský příklad je ze zdařilých projektů. Pleskot velmi citlivě proměnil původní huť na kulturní centrum s hudebním sálem a Muzeem techniky. Místo stále reflektuje minulost a bylo obohaceno o nové formy. Ještě nedořešeným problémem zůstává veřejný prostor Vítkovic. Mnoho místních obyvatel zde mimo festival nepotkáte. Zůstala nevyřešená otázka propojení Vítkovic s centrem.

Pro mě „Dolní Vítkovice“ byli nejsilnějším bodem celého výletu, fascinuje mě industriální architektura, která svoji inženýrskou funkčností zároveň vytváří vlastní estetiku a „ornament“ z potrubí, zábradlí, schodišť a nosných prvků.
V podstatě velké haly se dají využít na spoustu kulturně společenských funkcí, pro soukromého investora je mnohém jednodušší a levnější postavit něco nového. Stát a památkářství je zvykly restaurovat zámky, kostely atd., ale této industriální budovy přináší docela novou problematiku, a to do čeho teď nechceme investovat peníze na úpravu a údržbu, za sto let bude bohužel existovat jen v obrazcích a na videích (během 20 let i u Dolních Vítkovic zmizí velká část hmoty přirozeným způsobem degradace a stárnutí).

Současné řešení ve Vítkovicích mi přijde příhodné. Myslím si ale, že takto nově zpřístupněný rozsáhlý veřejný prostor není mimo sezónu hudebního festivalu naplněn tak, jak by mohl/měl toho důvodu, že v něm nikdo nebydlí/nežije. Podle mého názoru v areálu chybí jistá forma bydlení (krom hotelu VP1). Myslím si že je možné uvažovat o kapacitě ubytování pro studenty, či formu startovacího bydlení (možná by to bylo dobré téma pro ročníkovou práci)
... jako dítě bych na takovémto místě chtěl vyrůstat :-)

v současné době je zvykem hledat využití zejména pro kulturu, nicméně pokud se jedná o velmi rozsáhlé areály a nedaří se náplň najít, je podle mého názoru správné uvažovat i o demolici industriálních objektů, které samy o sobě představují krajinnou i urbanistickou bariéru

exkurze jsem se nezúčastnila, uvažuji na základě vlastní znalosti Ostravy
současné řešení na mě působí trochu jako svět sám pro sebe, z Dolních Vítkovic se stává druhé městské centrum, které postrádá návaznost na město jako takové a jeho běžné fungování, cílí spíše na návštěvníky města či příležitostné akce. snaha revitalizovat industriální komplex a hledat využití jednotlivých budov je bezpochyby smysluplná, snažila bych se ale odpovědět na otázky, jak víc navázat komunikaci s městem a jakou úlohu má komplex hrát v rámci celkového urbanismu města a jak docílit toho, aby se z něj nestal autistický, možná až izolovaný fragment města.

Po zániku jednotlivých procesů by bylo dobré navázat na práci pana architekta Pleskota a z jednotlivých dalších objektů vytvořit kulturně-vědecké místo, ve kterém budou zachovány základní hmoty původního provozu.

Krátká úvaha je poměrně omezující u tohoto tématu. Řešení se odvíjí od konkrétní situace, není plošné řešení jak k těmto památkám přistupovat. Závisí to na mnoha faktorech a například na jedinečnosti těch staveb, hojnosti, či stavu. Je legitimní uvažovat nad více řešeními, které mohou být od konverze až po demolici a nahrazení jiným objektem. Především by mělo řešení vzejít z důkladné analýzy vztahů a kontextu, historie, ekonomická udržitelnost, z požadavků lokálních, celospolečenských či celosvětových. Řešení by měla hledat povolaná osoba, například architekt, která je podpořena řadou dalších důležitých profesí.

Pokud se podíváme na řadu příkladů nejen z Ostravy, ale i z Prahy, většinou s náplň týká kultury. V Ostravě tato volba padla na úrodnou půdu, ale nezapomnělo se ani na precizní urbanistické řešení, které podle mne mnohým projektům chybí. Tato otázka je vskutku velmi ošemetná, areál Dolních Vítkovic se podle mne skutečně zadařil, zůstávám však ve střehu, kdy se každá konverze řeší touto jakoby univerzální náplní, jako by se v některých případech nemohlo či nesmělo říci, že stavba se může demolovat. Pokud bývalý areál je z urbanistického, sociálního a kulturního směru schopen se adaptovat na novou funkci, jsem velmi pro tuto myšlenku recyklace či upcyklace, na druhou stranu bychom se neměli bát při nenalezení smyslu budovy usilovat o její provoz, který bude zatížen nejen zmařenou finanční investicí. Uvažovat rozumně a s pokorou.

Dolní Vítkovice jsou nádhernou ukázkou interaktivního muzea doby průmyslu. Volnost, která je návštevníkovi poskytnutá při procházení celého komplexu je velice sympatická. Provoz a rekonstrukce takového areálu vyzbuzuje řadu problémů. Zdali odstranit veškeré potrubí, vedení, budovy, anebo vše ponechat, ergo jak moc změnit vzhled areálu. Vítkovice příznivě hodnotím za vkusné a vzdušné řešení pohybu po areálu. Při návštěvě objektu jsem přemýšlel o jeho životnosti a zdali by se měl takový objekt rekonstruovat a jak je možné takovou věc vůbec rekonstruovat. Tyto myšlenky jsou spíše vhodné na rozproudění diskuze než na krátkou úvahu.

Příklad Dolních Vítkovi ukazuje, že je možná konverze takto velkého výrobního areálu a že ho lze začlenit alespoň z nějakého procenta do aktivního městského provozu. Ačkoliv bylo vynaloženo mnoho úsilí a financí, pouze část budov se podařilo zakonzervovat, přestavit, nebo opravit. Zbylá část budov a technických zařízení nebyla zachována, a ta která zůstala se vlivem koroze a povětrnostních podmínek bude stále blížit svému zániku. Bohužel takto velké areály z hlediska finančního i technologického není možné celé rekonstruovat, natož vytvářet jejich kopie. Za pár let tak zbude jen několik solitérních objektů, mezi kterými vznikne nově uvolněné místo pro současnou výstavbu. To si myslím, že je jaká si zlatá střední cesta, která odděluje dva extrémy v podobě bourání všeho a stavění nových megalomanských developmentů a naopak zachováním všeho a odříznutím areálů od města. Pokud se dokáží propojit historické industriální areály s novou bytovou i nebytovou zástavbou a stanou se jedním městským celkem, ve kterém může probíhat široká paleta činností, bude to dle mého názoru fungovat nejlépe.

Myslím, že s areálem je zacházeno tak jak by s ním mělo být zacházeno. Areál přináší do kraje turismus a kulturu, která si myslím, že by na místě nebyla, kdyby byl celý areál zbourán a na místě vyrostly jiné budovy. Také mi je líto, že už bylo zredukováno mnoho potrubí mezi jednotlivými bloky.

Pokud se podíváme na řadu příkladů nejen z Ostravy, ale i z Prahy, většinou s náplň týká kultury. V Ostravě tato volba padla na úrodnou půdu, ale nezapomnělo se ani na precizní urbanistické řešení, které podle mne mnohým projektům chybí. Tato otázka je vskutku velmi ošemetná, areál Dolních Vítkovic se podle mne skutečně zadařil, zůstávám však ve střehu,

kdy se každá konverze řeší touto jakoby univerzální náplní, jako by se v některých případech nemohlo či nesmělo říci, že stavba se může demolovat. Pokud bývalý areál je z urbanistického, sociálního a kulturního směru schopen se adaptovat na novou funkci, jsem velmi pro tuto myšlenku recyklace či upcyklace, na druhou stranu bychom se neměli bát při nenalezení smyslu budovy usilovat o její provoz, který bude zatížen nejen zmařenou finanční investicí. Uvažovat rozumně a s pokorou.

Vítkovický areál v Ostravě jsem navštívila poněkolikáté a to s odstupem pěti let. Před pěti lety jsme trávili velmi intenzivní týden v areálu Vítkovic na plenéru (s profesorem Dudkem), kde nás provázel pan arch.Pleskot. Po celý týden jsme se snažili zachycovat industriální atmosféru svými kresbami, už tehdy jsem každý kout toho místa vnímala jako skvělý a v přístupu velmi ojedinělý. Oceňuji elegantní přístup k rekonstrukci areálu a zpřístupnění široké veřejnosti prostřednictvím hudebních akcí, prohlídek apod.
Ostrava si myslím díky této rekonstrukci (novo-staré tváři) dodala nové impulsy pro město, dostala se do většího povědomí a stala se jakýmsi symbolem města.
Všimla jsem si, že od doby, co jsem v Ostravě byla naposledy, zmizelo nejen pár trubek (tipuji, že z bezpečnostních důvodů). Nevím, do jaké míry je dobře zachovávat celý areál či jen část...

KATEDRA ARCHITEKTURY VŠUP
2019 LS

scénář vytvořil, výukou provázázel a exkurze vedl garant výuky

Doc. ak. arch. Bohumil Chalupníček

provázel, přednášel:

Doc. PhDr. Josef Štulc
PhDr. Miloš Horejš
PhDr. Jarmila Čiháková
JUDr. Dubovický
Ing. Vít Mlázovský
JUDr. et PhDr. Jiří Plos
PhDr. Eva Lukášová
Kateřina Krebsová, David Fořt
Ing. Jan Vinař
ak. soch. Jindřich Kovařík
Ing. arch. Jan Soukup
Dr. Zuzana Güllendi - Cimprichová
Milan Fiala
Lukáš Bojčuk
Mgr. Josef Hájek
Ing. Tomáš Martinek
Ing. Martin Dvořák
Ing. arch. Jan Falta
Mgr. Martin Strakoš
Ing. Radostová

KATEDRA ARCHITEKTURY VŠUP
2019 LS

seznam účasrníků výuky památkové péče:

Abu Aataya Yara
Balšán Roman
Bužková Klára
Cibula Jakub
Cisariková Anna
Čambor Marko
Čambor Michael
Čevela Jakub
Fialka Jonáš
Fořt David
Garajová Petra
Jakobsen Minh Thanh
Juríčková Barbora
Kalousová Tereza
Khositashvili Mariia
Kordovský Vojtěch
Koubová Adéla
Krahulec Štěpán
Krátký David
Krebsová Kateřina
Lipovský Maximilian
Marešová Michaela
Najbrtová Natálie
Nováková Tereza
Olontsev Ivan
Poslušný Jan
Procházková Martina
Račák Tomáš
Rusková Johana
Salajová Tamara
Sládečková Gabriela
Stolín Tadeáš
Storek Alexander Arthur
Uhlík Kryštof
Unzeitig Záviš
Včeláková Zuzana
Wiesner Jakub

AUTOŘI FOTOGRAFIÍ

Bartáková Jiřina
Cibula Jakub
Fořt David
Sládečková Gabriela
Poslušný Jan

EDITOR:

Bohumil Chalupníček
spolupráce David Fořt

GRAFICKÁ ÚPRAVA:

konzultant Petr Krejzek

IT:

David Fořt
Alena Rozkovcová X COPY

zpracováno jako řešení neziskového grantového projektu Akademické grantové soutěže Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze v roce 2019

2019

UMPRUM